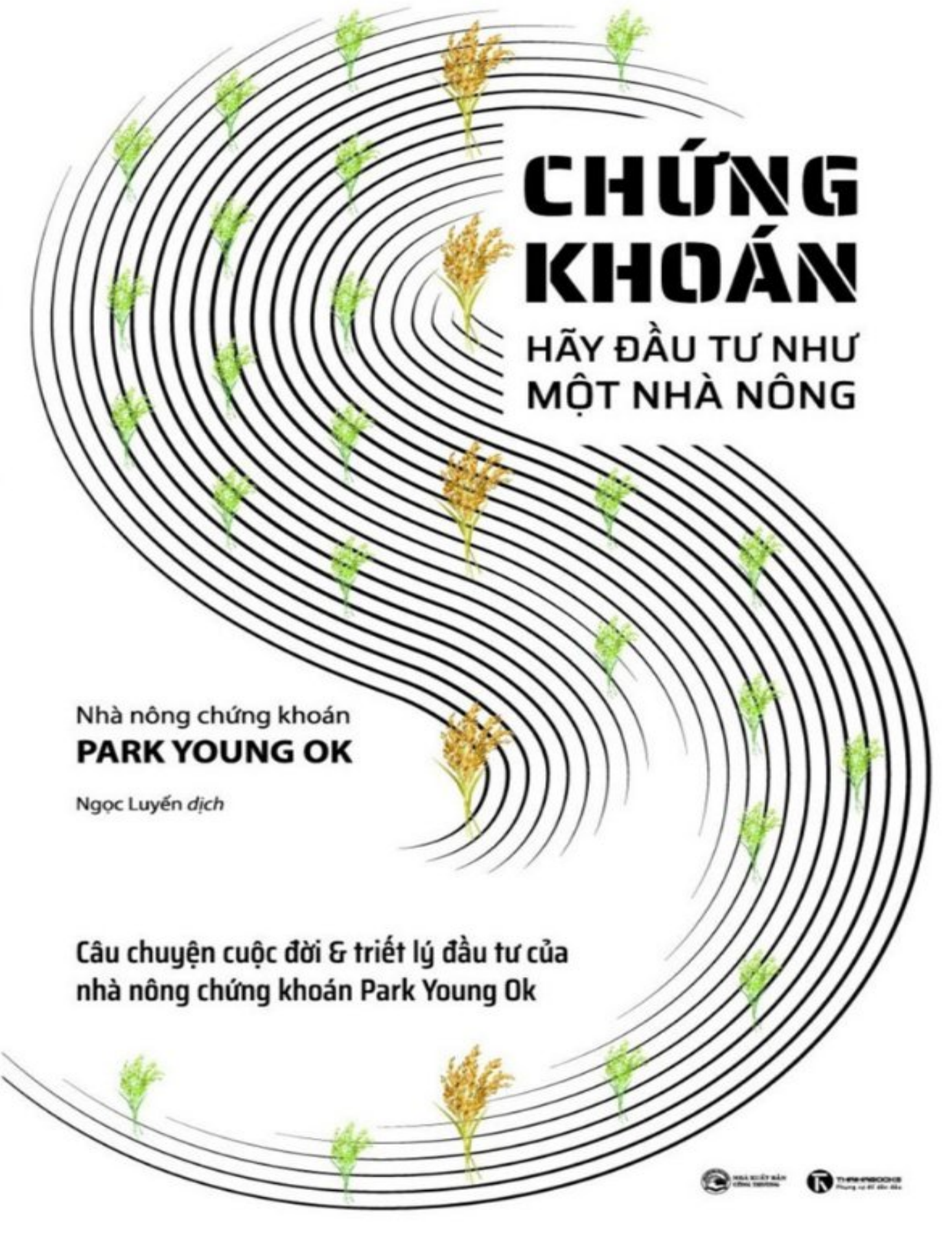

CHỨNG KHOÁN

HÃY ĐẦU TƯ NHƯ
MỘT NHÀ NÔNG

Nhà nông chứng khoán
PARK YOUNG OK

Ngọc Luyến dịch

Câu chuyện cuộc đời & triết lý đầu tư của
nhà nông chứng khoán Park Young Ok

CHỨNG KHOÁN

HÃY ĐẦU TƯ NHƯ
MỘT NHÀ NÔNG

Nhà nông chứng khoán
PARK YOUNG OK

Ngọc Luyến dịch

Câu chuyện cuộc đời & triết lý đầu tư của
nhà nông chứng khoán Park Young Ok

CHỨNG KHOÁN - HÃY ĐẦU TƯ NHƯ MỘT NHÀ NÔNG

Ngọc Luyện dịch

NHÀ XUẤT BẢN CÔNG THƯƠNG

655 Phạm Văn Đồng, Bắc Từ Liêm, Hà Nội

Tel: (024) 3934 1562

Fax: (024) 3824 2551

Website: <http://nhaxuatbancongtuong.com>

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc - Tổng Biên tập: NGUYỄN MINH HUỆ

Biên tập viên nhà xuất bản: Trương Hữu Thắng

Sửa bản in: Mạnh Quang

Thiết kế bìa: Lam Hạ

Trình bày: Đàm Oanh

In 1.000 cuốn, khổ 15 x 23 cm tại Công ty Cổ phần In Bắc Sơn, địa chỉ: 262 đường

Phúc Diễn, phường Xuân Phương, quận Nam Từ Liêm, Hà Nội.

Số đăng ký KHXB: 2265-2022/CXBIPH/01-114/CT.

Quyết định xuất bản số: 218/QĐ-NXBCT cấp ngày

26/08/2022.

ISBN: 978-604-362-273-7

In xong và nộp lưu chiểu năm 2022.

MỤC LỤC

1. Giới thiệu về tác giả
2. Trọn tấm chân tình của dịch giả
3. Đầu tư chứng khoán, hãy làm như một nhà nông!
4. Lời giới thiệu: Câu chuyện của những độc giả đã đọc quyển sách này
5. Phần mở đầu: Nỗi đau của đầu cơ chứng khoán
6. Chương 1: Cơ hội trong khủng hoảng, thị trường chứng khoán nằm trong tay tôi
7. Chương 2: Hãy nắm rõ sức mạnh của thị trường thay đổi thế giới
8. Chương 3: Nhật ký mới vào nghề chứng khoán của tôi
9. Chương 4: Hãy tạo cho mình một bí kíp đầu tư bất biến
10. Chương 5: Đây là cách đầu tư của một nhà nông chứng khoán như tôi
11. Chương 6: Cổ phiếu có triển vọng, hãy tìm hiểu từ khi mới chớm
12. Chương 7: Đầu tư chứng khoán, cần biết những điều này
13. Chương 8: Nguyên tắc đầu tư với tấm lòng của một nhà nông
14. Lời kết: Cuộc đời trong mắt của nhà nông chứng khoán park young ok

GIỚI THIỆU VỀ TÁC GIẢ

Giới chứng khoán thường gọi ông Park Young Ok bằng những danh hiệu rất hoành tráng như là “Bàn tay đung đầu thẳng đấy” hay “Siêu nhân đầu tư chứng khoán” nhưng bản thân ông luôn từ chối những danh hiệu ấy và tự cho mình là một “Nhà nông chứng khoán” với những nguyên tắc đầu tư như là việc gieo trồng và thu hoạch của một nhà nông. Trước khi trở thành một nhà đầu tư sắc bén, ông Park nổi tiếng hơn với danh hiệu “Nhà nông chứng khoán”.

Ông là con trưởng trong một gia đình có bốn anh chị em được sinh ra ở vùng Jangsu, tỉnh Jeonbuk. Sau khi học hết cấp hai, ông lên Seoul và làm việc ở một nhà máy dệt.

Lúc ấy, ước mơ của ông là trở thành người quản lý công xưởng nhưng vì khát khao được đến trường quá lớn nên ông đã tham gia vào học chương trình bổ túc văn hóa của trường Truyền thông và Truyền hình, đến năm lớp 12 thì ông nghỉ làm ở nhà máy và đi bán báo dạo ở bến xe buýt liên tỉnh để có thời gian ôn thi vào đại học.

Thời điểm ấy khách hàng “xịn nhất” của ông là người mua báo và “bo” luôn cho ông 20 won tiền thói lại.

Sau mọi nỗ lực thì ông được nhận học bổng đặc biệt vào học khoa kinh doanh, trường Đại học Chungang. Trong quá trình học, ông thi đỗ kỳ thi dành cho chuyên gia phân tích chứng khoán và bắt đầu bước chân vào giới chứng khoán. Ông tốt nghiệp đại học sớm và được nhận vào làm việc ở Viện Nghiên cứu Đầu tư Hyundai, công ty C hững khoán Daeshin, chuyên viên tư vấn đầu tư quốc tế năm 1997, ở tuổi 38, ông còn được nhận chức Giám đốc chi nhánh Apgujeong của công ty Chứng khoán Kyobo. Nhờ dày dặn kinh nghiệm thực tế nên dù khủng hoảng xảy ra do cuộc đánh bom ngày 11 tháng 9 ở Mỹ, ông vẫn vững vàng với tư cách là một nhà nông đầu tư chứng khoán, luôn giữ thái độ khiêm hạ và thận trọng dựa trên triết lý đầu tư trong tâm thế của một nhà nông và những giá trị đầu tư đặc biệt của riêng mình.

Sau đó, ông được nhiều nhà đầu tư khác trong ngành nhắc đến như một nhà đầu tư tài ba, luôn vững vàng vì ông đã gặt hái được nhiều lợi ích từ việc đầu tư vào tương lai chứ không phải hiện tại của những doanh nghiệp tầm trung làm ăn có uy tín.

Dù thường được các tờ báo lớn về kinh tế và tài chính như *Nhật báo Kinh tế* và *Kinh tế Hàn Quốc* giới thiệu rất hoành tráng nhưng ông luôn phủ nhận sự hoành tráng đó và tự cho mình là một nhà nông làm chứng khoán với tất cả lòng biết ơn dành cho doanh nghiệp, luôn đồng hành và thấu hiểu doanh nghiệp. Ông chủ trương rằng đầu tư vào giá trị doanh nghiệp một cách khiêm tốn giống như việc người nông dân chọn những hạt giống tốt để gieo trồng và chăm sóc chờ ngày thu hoạch. Một nhà đầu tư tìm kiếm, đồng hành, thấu hiểu doanh nghiệp và đầu tư vào đó mới có thể tìm thấy được con đường đầu tư chứng khoán thành công.

Hiện tại, ông đạt mức lãi đầu tư trên 50% với nền tảng là “triết lý đầu tư với tâm thế của nhà nông” và ông tham gia nhiều chương trình chia sẻ về đầu tư trên các kênh phương tiện truyền thông đại chúng.

TRỌN TẮM CHÂN TÌNH CỦA DỊCH GIẢ

Trước đây tôi là người làm ra được nhiều tiền hơn mức chi tiêu cần thiết nên tôi không quan tâm lắm đến việc đầu tư hay quản lý tiền. Đặc biệt, tôi rất sợ khi nghe đến 2 từ CHỨNG KHOÁN. Vì tôi thường nghe người ta nói: “Chứng khoán là cờ bạc.” Mà cha mẹ tôi hay dạy rằng: “Cờ bạc là bác thẳng bản”.

Thế nhưng năm 2020, khi dịch Covid diễn ra phức tạp, giao lưu giữa Việt Nam và Hàn Quốc bị gián đoạn. Điều này đồng nghĩa với việc thu nhập của một phiên dịch viên tiếng Việt-Hàn như tôi về 0. Tôi tự hỏi: “Điều gì đang diễn ra thế này? Mình đã học tập và làm việc rất chăm chỉ, sao giờ mình lại rơi vào tình trạng này? Cuộc sống sau này sẽ ra sao nếu tình trạng này tiếp tục kéo dài hoặc tiếp diễn trong tương lai?”...

Lúc đó, tôi nhận được rất nhiều lời kêu gọi quyên góp để hỗ trợ cho công nhân bị mất việc vì Covid. Tôi thấy tôi và họ có cùng hoàn cảnh như nhau. Ai cũng chỉ biết chăm chỉ dùng sức lao động để tạo ra tiền mà không hiểu về đồng tiền nên lệ thuộc rất nhiều vào hoàn cảnh.

Tôi cảm nhận giống như Vũ Trụ thôi thúc tôi phải tìm ra một con đường để giúp bản thân tôi và những người đồng hương của tôi có được một giải pháp hiệu quả trong việc đầu tư và tích lũy đồng tiền lao động vất vả làm ra. Tôi muốn nhìn thấy những người Việt cần cù, tốt bụng phải được sống một cuộc sống đủ đầy. Vậy tôi phải bắt đầu từ đâu?

Đúng như lời dạy của ông bà ta rằng: “Hãy gõ thì cửa sẽ mở. Hãy hỏi thì sẽ có câu trả lời.” Tôi đem câu chuyện của tôi kể cho người thầy đỡ đầu của tôi ở Hàn Quốc. Ông ấy bảo rằng bạn của ông ấy có quyển sách *Chứng khoán, hãy đầu tư như một nhà nông* rất hay.

Tôi chạy một mạch ra nhà sách và mua quyển sách đó về đọc. Đây là lần đầu tiên trong đời tôi đọc quyển sách về chứng khoán bằng tiếng Hàn Quốc. Tôi cũng rất lo là mình sẽ không hiểu nội dung. Nhưng càng đọc tôi càng thấy hay và rất dễ hiểu. Tôi lại nghĩ nếu chỉ đọc một mình thì uổng quá. Tôi phải dịch sang tiếng Việt để chia sẻ cho ai đó cần. Và người đầu tiên tôi chia sẻ là một bạn công nhân đang làm việc tại Hàn cũng có tham

gia đầu tư chứng khoán với hai mục tiêu. Một là giúp bạn ấy hiểu hơn về triết lý đầu tư rất sâu sắc trong sách. Hai là tôi có động lực để dịch một cách thật dễ hiểu để một người công nhân hay một người nội trợ bình thường cũng có thể hiểu được. Tôi đã hoàn thành hai mục tiêu đã đề ra. Bạn ấy hào hứng đọc bài dịch của tôi mỗi ngày và áp dụng vào trong việc đầu tư của bạn ấy thật hiệu quả.

Sau đó tôi chia sẻ cho các mẹ bím sữa Việt tại Hàn. Các mẹ bím sữa chưa từng quan tâm đến tài chính, đến đầu tư nhưng lại đọc sách mà tôi dịch một cách thích thú. Và họ cũng bắt đầu đầu tư như một nhà nông. Họ dạy triết lý đầu tư cho con cái của họ ngay từ nhỏ về việc tích lũy tiền qua việc đầu tư vào doanh nghiệp. Tôi thấy vô cùng hạnh phúc.

Giờ thì Vũ Trụ thôi thúc tôi xuất bản thành sách để nhiều người công nhân, mẹ bím sữa, những người làm công ăn lương, những người chỉ biết chăm chỉ dùng sức lao động để làm ra tiền cũng có thể hiểu được sự vận hành của đồng tiền trong xã hội hiện đại để có được một sự chuẩn bị tốt cho tương lai.

Tôi xuất bản quyển sách này bằng cả trái tim của một người con Việt, khát khao nhìn thấy những người Việt chịu thương chịu khó sẽ có một đời sống vật chất đủ đầy hơn. Vì là lần đầu tiên tôi dịch về sách chứng khoán nên chắc không tránh khỏi sơ suất trong quá trình chuyển ngữ. Kính mong quý vị độc giả đóng góp ý kiến để quyển sách này giống như một đứa trẻ sẽ trưởng thành hơn trong tương lai.

Tôi viết lên những dòng chữ này với tất cả lòng biết ơn dành cho tác giả, những người đã ủng hộ và đọc bản thảo, công ty sách Thái Hà và cả Vũ Trụ bao la luôn nhắc nhở tôi những việc tôi cần làm, phải làm và nên làm.

Nếu bạn có bất cứ thắc mắc nào sau khi đọc xong cuốn sách này hãy liên hệ với tôi qua Email: luyenduc@gmail.com.

Seoul, tháng 4 năm 2022

ĐẦU TƯ CHỨNG KHOÁN, HÃY LÀM NHƯ MỘT NHÀ NÔNG!

Xin dành tặng bạn đọc triết lý đầu tư chứng khoán với tấm lòng của một nhà nông để luôn cùng nhau có những ngày cười vui.

Tôi đã đầu tư chứng khoán với tấm lòng của một nhà nông. Tôi đã phát triển cùng với sự thay đổi và tăng trưởng của doanh nghiệp như là việc một nhà nông cần mẫn gieo hạt, chăm sóc, giao hòa với thiên nhiên và ngắm nhìn sự phát triển của cây lúa.

Tôi tận hưởng những niềm vui thu hoạch với triết lý đầu tư của một nhà nông.

Tôi tin rằng đây là bản chất chân thực của việc đầu tư chứng khoán.

Điểm trọng yếu của triết lý đầu tư như một nhà nông là cẩn trọng chọn lựa từng doanh nghiệp để đầu tư và không ngừng dành tình yêu thương và sự quan tâm xem doanh nghiệp đang từng ngày tiến triển như thế nào.

Các bạn ơi, các bạn có muốn cùng tôi nở nụ cười hạnh phúc với triết lý đầu tư của một nhà nông không?

Nhà nông chứng khoán, Park Young Ok,

Tổng giám đốc Công ty Đầu tư Smart Income.

TRIẾT LÝ CỦA NHÀ NÔNG CHỨNG KHOÁN

Đầu tư dựa trên triết lý của nhà nông đó là:

- Tìm ra doanh nghiệp tốt với một tấm lòng chân thành,
- Tôn trọng đối tác với tất cả sự khiêm nhường trong mọi việc,
- Thay vì loại trừ nhau thì luôn tìm ra con đường cùng phát triển một cách thân thiện,
- Lấy việc đầu tư dài hạn vào giá trị liên tục của doanh nghiệp làm nguyên tắc đầu tư,

- Luôn đầu tư với lòng biết ơn về những lợi ích đạt được do đã nỗ lực hết mình.

LỜI GIỚI THIỆU

CÂU CHUYỆN CỦA NHỮNG ĐỘC GIẢ ĐÃ ĐỌC QUYỂN SÁCH NÀY

Ông Park luôn luôn hết lòng trong mọi việc. Mỗi lần nhìn thấy ông ấy cười tôi cảm nhận được một nguồn năng lượng tích cực và lạc quan. Trong thị trường chứng khoán nhiều biến động thì việc chọn đầu tư với tấm lòng của một nhà nông như ông Park để thu hoạch về những quả lành là giải pháp tối ưu. Vì từ việc cứ cần mẫn đầu tư như một nhà nông không những giúp cho bản thân ông được lợi mà cả doanh nghiệp, cả tương lai của nền kinh tế cũng tươi sáng. Triết lý và trải nghiệm có thể thành công trong thị trường chứng khoán khắc nghiệt đã được chia sẻ rất nhiều trong quyển sách này. Nếu bạn là nhà đầu tư chứng khoán thì đây là quyển sách mà bạn nên đọc và nghiền ngẫm để được thành công.

(Ông Cheong Mong Jun, đại biểu quốc hội)

– Giám đốc Park là bản mẫu của tôi hồi còn trẻ. Mặc dù con đường chúng tôi đi khác nhau nhưng thái độ sống nhiệt huyết, tích cực, luôn biết ơn là điều Giám đốc Park rất giống với tôi. Quyển sách này có nhiều câu chuyện làm tôi rung động. Tất cả đều là những trải nghiệm rất sống động. Quyển sách chia sẻ về những triết lý đầu tư cũng như triết lý về đời sống rất chân thành. Hãy sống và đầu tư như một nhà nông. Tôi nghĩ không chỉ những nhà đầu tư chứng khoán mà cả những người bình thường cũng có thể đọc và áp dụng những triết lý này vào cuộc sống của mình.

(Ông Lee Gun Huyn, đại biểu quốc hội)

– Tôi quen biết với Giám đốc Park đến nay cũng hơn 20 năm rồi. Tôi đã dạy cho một học sinh thông minh như anh ấy về chứng khoán và biết nhau từ đó. Trong 24 năm qua, anh ấy đã vượt qua cả thầy để thành công trong thị trường chứng khoán như một nhà nông. Không phải là những kiến thức được học ở trường qua sách giáo khoa mà chính những trải nghiệm anh ấy trả bằng mồ hôi và nước mắt đã làm cho người đọc cảm động hơn nhiều. Quyển sách này chia sẻ và giải thích cặn kẽ về việc đầu tư chứng khoán không phải là một canh bạc để kiếm tiền nhanh mà phải hết lòng

chăm sóc trong thời gian dài với tấm lòng của một nhà nông. Vì thế, tôi muốn giới thiệu cuốn sách này với tất cả những bạn đọc đã, đang và sẽ đầu tư chứng khoán.

(Ông Jang Gyeong Cheon, giáo sư Đại học Chungang)

– Một trong những nhận thức sai lầm về việc đầu tư chứng khoán là đầu cơ và kiếm tiền trong thời gian ngắn. Tác giả đã ví việc đầu tư chứng khoán như công việc của một nhà nông. Giống như việc một nhà nông cần nhiều thời gian và nỗ lực để gieo hạt vào mùa xuân, chăm sóc và thu hoạch vào mùa thu, đầu tư chứng khoán cũng phải cần có tư duy như thế. Tôi rất đồng tình với cách đầu tư này vì nó phù hợp với định hướng của Hiệp hội Đầu tư Tài chính, đó là “văn hóa đầu tư dài hạn, đầu tư phân tán”. Tôi muốn khuyên những nhà đầu tư có trải nghiệm thất bại do việc chạy theo lợi nhuận ngắn hạn nhất định nên đọc cuốn sách này.

(Ông Hwang Gun Ho, Chủ tịch Hiệp hội Đầu tư Tài chính Hàn Quốc)

– Khi được tiếp cận với những câu chuyện của nhà đầu tư luôn tuân thủ nguyên tắc bằng cái tâm thiện lành, tôi cảm thấy có thêm năng lượng tích cực về đầu tư. Tôi thích thú với những câu chuyện rất gần gũi bằng một ngôn ngữ rất chân chất được viết trong quyển sách này. Những nỗ lực của anh từ khi làm việc ở viện nghiên cứu, nhân viên công ty môi giới chứng khoán và nhà đầu tư toàn thời gian rất đáng ngưỡng mộ. Đặc biệt là những trải nghiệm về thất bại, những bí quyết thành công trong việc đầu tư như một nhà nông được anh diễn đạt rất dễ hiểu. Do đó, tôi tin rằng quyển sách này sẽ giúp cho những nhà đầu tư mới bắt đầu vào nghề, nhà đầu tư lâu năm có thêm một góc nhìn mới để đầu tư hiệu quả và an toàn.

(Ông No Jeong Nam, Tổng giám đốc Công ty Chứng khoán Daeshin)

– So với những quyển sách ra mắt trong thời gian gần đây luôn nhấn mạnh cách làm giàu nhanh chóng từ chứng khoán thì quyển sách này khuyên độc giả nên đầu tư chứng khoán với tấm lòng của một nhà nông chứ không phải của một thợ săn. Để thu hoạch vào mùa thu thì người nông dân cần một quá trình gieo hạt, làm đồng, tưới nước, bón phân, nhổ cỏ. Đầu tư chứng khoán cũng như thế, nhà đầu tư cũng cần một quá trình gieo hạt vốn vào công ty có triển vọng, thăm doanh nghiệp, theo dõi các hoạt động của

doanh nghiệp. Tác giả đã ví việc đầu tư như việc làm nông và truyền tải một thông điệp rất sâu sắc về triết lý đầu tư. Do đó, tôi nghĩ quyển sách này giống như ngọn đèn soi đường cho nhiều độc giả trong quá trình đầu tư.

(Ông Kim Hae Jun, Tổng giám đốc Công ty Chứng khoán Kyobo)

– Đầu tư chứng khoán trong dài hạn nghĩa là khi giá cổ phiếu xuống, nhà đầu tư sẽ dự đoán trong đầu tình hình kinh tế trong 5 năm hay 10 năm nữa và đầu tư. Giống như việc gieo hạt và chăm sóc chờ cây ra hoa, kết quả và thu hoạch, nhà đầu tư sẽ mua cổ phiếu của những doanh nghiệp có triển vọng trong tương lai và đợi ngày thu hoạch. Trong lúc đợi đó, kinh tế phát triển, doanh nghiệp tăng trưởng thì nhà đầu tư cũng được hưởng lợi từ đó. Trong quyển sách này, tác giả đã giới thiệu những trải nghiệm và cách đầu tư dài hạn của bản thân phù hợp với triết lý “nhà nông chứng khoán” một cách rất dễ hiểu.

(Kang Chang Hee, Giám đốc Viện Đào tạo Đầu tư Mirae Asset)

– Câu chuyện cuộc đời đầu tư chứng khoán của tác giả như một bộ phim tái hiện lại hiện thực những nỗ lực, những thất bại để vươn tới thành công. Độc giả có thể trải nghiệm một cách sống động sự khiêm nhường của một nhà nông, triết lý đầu tư hòa hợp trong bộ phim này. Tôi có thói quen xem lại quyển sách này mỗi khi thị trường chứng khoán có biến động.

(Lee Gi Hun, Giám đốc điều hành Công ty Chứng khoán Samsung)

– Quyển sách *Chứng khoán, hãy đầu tư như một nhà nông* của ông Park Young Ok, người được xem là thành công trong việc đầu tư chứng khoán qua nhiều nỗ lực và phân tích kỹ lưỡng để tìm ra những doanh nghiệp tăng trưởng liên tục và từ đó quyết định đầu tư dài hạn để giúp doanh nghiệp và nền kinh tế tăng trưởng, được xem là kim chỉ nam cho việc đầu tư. Tác giả đã giải thích một cách thân thiết và ấm áp phần cốt lõi của triết lý đầu tư đã được đúc kết trong một thời gian dài qua việc đầu tư dài hạn của bản thân mình. Độc giả có thể học một cách dễ dàng tư duy đầu tư đúng đắn mà một nhà đầu tư cần biết. Đây là quyển sách rất hay mà tôi muốn khuyên các độc giả chuẩn bị bước vào thế giới đầu tư cần đọc.

(Lee Chae won, Phó Tổng giám đốc Công ty Korea Investment Value Asset Management)

– “Quê tôi miền núi nở hoa...” là lời bài hát Xuân quê tôi mà nhà đầu tư chứng khoán Park Young Ok đã chia sẻ trong một chuyên mục trên báo của chúng tôi. Trong quyển sách này, ông ấy đã chia sẻ sự tinh khiết của tấm lòng một nhà nông lớn lên ở vùng núi có hoa nở, có nước trong. Ban đầu ông ước mơ trở thành xưởng trưởng của nhà máy, sau đó ông thi đậu kỳ thi chuyên gia phân tích chứng khoán và bước chân vào thị trường chứng khoán với tâm thế của một nhà nông. Điều mà ông ấy hướng đến là “đầu tư giá trị”, “đầu tư dài hạn”. Triết lý đầu tư của một nhà nông đó là chọn hạt giống tốt, chăm sóc hết lòng và biết ơn với những thành quả mình có được.

(Choi Myung Su, Phó ban Chứng khoán, **Thời báo Kinh tế Hàn Quốc**)

– Tôi có dịp phỏng vấn Giám đốc Park. Tôi nghĩ rằng nếu viết một bài báo với tựa đề thật to *Cách đầu tư của những con kiến siêu chăm chỉ* thì có thu hút được sự quan tâm của độc giả không nhỉ? Nhưng Giám đốc Park đã từ chối biệt danh “con kiến siêu chăm chỉ” và yêu cầu phải dùng từ “Nhà nông chứng khoán” thì ông mới trả lời phỏng vấn. Vì ông là người được nhiều người quan tâm nên tôi phải đồng ý với điều kiện đó và đăng bài về ông. Đây là một kỷ niệm đáng nhớ nhất của tôi. Sách này không đơn thuần chỉ là một kim chỉ nam cho việc đầu tư mà còn chứa đầy những triết lý cuộc sống nữa. Vì thế, tôi khuyên không những nhà đầu tư chứng khoán mà cả những người không đầu tư chứng khoán cũng nên đọc quyển sách này.

(Park Ki Ho, Phó ban Chứng khoán, **Nhật báo Kinh tế Hàn Quốc**)

– Nhiều người muốn kiếm tiền dễ dàng. Nhiều người muốn kiếm tiền nhanh chóng. Nhiều người muốn kiếm thật nhiều tiền. Nhưng chính những suy nghĩ như thế này làm mờ đi sự phán đoán hợp tình, hợp lý. Chính quyển sách *Chứng khoán, hãy đầu tư như một nhà nông* như một làn sóng nhẹ nhàng giúp họ hiểu rõ hơn về nguyên lý làm giàu. Ngoài ra, quyển sách còn cho độc giả thấy giá trị của “những giọt mồ hôi” được thực hiện trong thị trường vốn khổng lồ như thế nào.

(Kim Jun Shik, Tổng giám đốc Công ty Daedong)

– Nhiều người chỉ nghĩ đầu tư là đầu tư chứ không thể nghĩ được rằng đầu tư thì phải đồng hành. Phân tích doanh nghiệp thì phân tích chứ không nghĩ đến việc trao đổi với doanh nghiệp. Thay vì dùng chữ “đầu tư” và “phân tích”, tác giả dùng chữ “đồng hành” và “trao đổi” nên bản chất của đầu tư chứng khoán được định nghĩa rõ ràng hơn. Trong toàn bộ quyển sách này, đặc biệt là phần nội dung “Hãy nhẫn nại và tiết chế bản thân” đã cho thấy một khả năng quan sát rất sâu sắc làm cho tôi băn khoăn không biết đây là sách dạy về đầu tư chứng khoán hay dạy làm người. Mong rằng bạn đọc đừng bỏ lỡ cơ hội may mắn được gặp một nhà nông thông thái.

(Kwon Ki Dong, Giám đốc điều hành Công ty Chứng khoán Yoo Hwa)

– Nếu muốn thành công trong việc đầu tư chứng khoán thì bạn nhất định phải đọc quyển sách này. Bạn có thể học được tại sao phải đầu tư chứng khoán, đầu tư chứng khoán như thế nào và những kinh nghiệm đầu tư của tác giả. Khi cầm quyển sách này trên tay, tôi ngay lập tức dành thời gian đọc hết một lượt. Tôi nhận ra rằng ai cũng biết những kiến thức phổ thông nhưng không phải ai cũng đưa nó vào thực tiễn được. Và cuốn sách này cho bạn biết cách đưa những kiến thức đó vào thực tiễn một cách dễ hiểu. Đọc quyển sách này không những bạn học được những trí tuệ trong đầu tư mà còn học được những triết lý của cuộc sống. Tôi rất cảm phục tác giả.

(Lee Yun Gyu, Trưởng ban Quản lý nguồn vốn, Quỹ Teacher's Pension)

– Đầu tư giá trị thật đơn giản. Nhưng thực hành thì khó. Vì vậy không phải ai cũng làm được điều đó. Nhưng Park Young Ok đã cho thấy được niềm tin rằng game dành cho số ít người này có thể thuyết phục được đa số những người còn lại. Vì ông đã luôn duy trì sự đơn giản của đầu tư giống như cách chăm sóc của nghề nông, đồng hành và trao đổi. Những câu chuyện trải nghiệm đầu tư thành công của ông qua một thời gian dài đã thu phục được người đọc. Tôi tin chắc rằng quyển sách này sẽ giúp bạn có được một cái nhìn khác đi về đầu tư chứng khoán và bạn sẽ thực hành nó với một quyết tâm “trở thành nhà nông chứng khoán”.

(Choi Jun Cheol, Tổng giám đốc Công ty Tư vấn đầu tư VIP)

– Trong thị trường chứng khoán có rất nhiều biệt danh. Biệt danh của tác giả được nhiều người biết đến đó là “Nhà nông chứng khoán”. Nếu giá trị cốt lõi của đầu tư giá trị là cộng tác kinh doanh cùng doanh nghiệp thì tư duy đầu tư chứng khoán như một nhà nông của tác giả là một phạm trù ưu việt hơn cả đầu tư giá trị. Thông qua quyển sách này, tác giả còn đưa ra những đề xuất làm sao đó để có thể giúp đất nước phát triển qua việc đầu tư chứ không dừng lại ở mục tiêu kiếm tiền cho cá nhân. Nội dung sách thì chân chất như chính hình ảnh của tác giả mà tôi thường gặp. Tôi mong rằng những lời nói và hành động luôn gắn liền với tư duy của tác giả sẽ được chuyển tải đến với người đọc.

(Kim Jeong Hwan, Tổng giám đốc Công ty Value25)

– Kinh tế phát triển nghĩa là doanh thu và lợi nhuận của doanh nghiệp ngày càng tăng. Vì thế, việc đầu tư là chọn những doanh nghiệp tốt, đầu tư vào đó, chờ đợi sự tăng trưởng và nhà đầu tư sẽ được lợi. Quyển sách này đã giới thiệu về những cách đầu tư đưa tác giả đến thành công. Tác giả đã giới thiệu nhiều kinh nghiệm quý giá của việc đầu tư giá trị thành công bằng cách xem doanh nghiệp như là một loại cây trồng và chăm sóc với tâm thế của một nhà nông.

(Kim Cheol Sang, Phó Chủ tịch Công ty Paxnet)

– Tôi có nhân duyên được biết đến nhà nông chứng khoán Park Young Ok khi đang làm Viện trưởng Viện Nghiên cứu Đầu tư Hyundai. Với bảng điểm toàn A, sau khi vào Viện làm việc, Park Young Ok đã làm tôi đi từ ngạc nhiên này đến ngạc nhiên khác vì sự chăm chỉ, sáng tạo và khả năng phán đoán rất sắc bén. Giờ được đọc sách do anh Park viết lại những kinh nghiệm sống động về đầu tư và triết lý đầu tư bền vững một cách dễ hiểu nhằm giúp cho những nhà đầu tư khác cũng đạt thành công như mình thì tôi thấy rất hạnh phúc. Tôi tin chắc rằng những độc giả đọc quyển sách này và thực hành theo đúng những gì mà quyển sách chia sẻ sẽ có cơ hội tạo dựng cho mình một góc nhìn đúng đắn về đầu tư chứng khoán.

(Cho Seung Je, Tổng giám đốc Quỹ Quản lý tài sản Mirae)

– Sau khi đọc xong quyển sách này, tôi nhớ ra một từ “giới doanh bôi”. Từ này có nghĩa là một cái cốc giữ cho rượu không tràn ra ngoài. Vào

thời Chosun, nhà buôn lớn Lim Sang Uk luôn đặt “giới doanh bơi” bên mình để điều tiết lòng tham quá độ và sau này đã tích lũy được một khối lượng tài sản lớn. Những người thất bại trong đầu tư chứng khoán phần nhiều là vì lòng tham quá độ. Nhưng trong sách này, nhà nông chứng khoán Park Young Ok đã chia sẻ rằng khi đầu tư phải luôn kiên trì, tiết chế và luôn giữ lòng biết ơn. Tôi thấy quyển sách này giống như một cái “giới doanh bơi” trong đầu tư chứng khoán.

(Lee Jae Ryong, người làm phát thanh và truyền hình)

– Ông Park Young Ok là Khổng Minh Gia Cát thời hiện đại trong giới đầu tư chứng khoán. Ông ấy đã đầu tư với niềm tin không lay chuyển và nắm chắc thị trường thông qua việc quan sát, trao đổi và sự thông tỏ nên có thể đạt được những lợi ích đáng ngạc nhiên trong đầu tư. Trong quyển sách này, tác giả đã ví việc đầu tư chứng khoán như công việc làm nông để giới thiệu cách đầu tư chứng khoán của mình để ai cũng có thể dễ dàng hiểu được. Có lẽ ước mơ của ông ấy là chia sẻ giúp cho thật nhiều người trở thành nhà nông chứng khoán để làm giàu cho bản thân và làm giàu cho đất nước.

(Ahn Kyoung Jae, luật sư Công ty Luật Dongin)

– Sau khi đọc hết trang cuối cùng của cuốn sách, tôi có cảm giác mình sắp trở nên giàu có. Nếu ở Mỹ có Warren Buffett thì ở Hàn Quốc có Park Young Ok. Ông Park Young Ok đã chia sẻ câu chuyện đầu tư chứng khoán như những giọt mồ hôi đầm áo của người nông dân. Người nông dân cần mẫn chọn lựa những hạt giống tốt, gieo hạt, chăm sóc và chờ đợi đến lúc gặt quả. Quyển sách này không chỉ tốt cho việc đầu tư mà còn rất hữu ích cho cả việc học về kinh tế nữa. Bất cứ ai khi đọc xong quyển sách này đều cảm thấy tự tin trở thành một người giàu có nhờ đầu tư chứng khoán. Chúng ta thật may mắn vì có thể thấy được kinh nghiệm đầu tư trong suốt 30 năm của nhà nông chứng khoán Park Young Ok chỉ trong một quyển sách.

(Daiena Hong, Viện trưởng Viện Nghiên cứu Kinh doanh Đọc sách Hàn Quốc)

Phần mở đầu

NỖI ĐAU CỦA ĐẦU CƠ CHỨNG KHOÁN

Tương lai phía trước mịt mù. Giá cổ phiếu rớt liên tục. Nếu chỉ số KOSPI tháng 5 năm 1996 lên đến 1.000 điểm thì đến cuối năm 1997 rớt xuống còn 338 điểm, bằng với chỉ số của tháng 2 năm 1987. Đó là câu chuyện “cuộc khủng hoảng kinh tế năm 1997” đã mang đến nhiều nỗi đau cho người dân Hàn Quốc. Từ 1.000 điểm xuống còn 300 điểm, nghĩa là 1 tỉ won thành 300 triệu won, 1 trăm triệu won giờ còn 30 triệu won.

Giá cổ phiếu ưu tiên của chứng khoán Daewoo là 12.000 won vào tháng 4 năm 1996 mà đến cuối năm 1997 rơi xuống còn 1.200 won, thật là một thảm họa không nhỏ. Nếu chỉ nhìn vào chỉ số thôi thì cũng không thấy gì nghiêm trọng nhưng thử nghĩ xem tài sản hiện có 100 triệu won nay chỉ còn có 30 triệu won thì giống như đất trời sụp đổ. Trường hợp cổ phiếu “còn sống” thì cũng xem như là may mắn rồi. Có nhiều trường hợp công ty mà mình đầu tư bị phá sản và tài khoản trở thành tài khoản rỗng chỉ trong tích tắc. Những người rút sổ tiết kiệm và vay tiền mua chứng khoán thì cơn bão cuộc đời ập xuống chỉ trong nháy mắt.

Lúc đó, tôi đang làm giám đốc chi nhánh khu vực Apgujeong, Công ty Chứng khoán Kyobo. Những khách hàng, người thân tin tưởng và giao cho một chuyên gia chứng khoán như tôi quản lý tài sản đã bị lỗ nặng. Tôi là nhân viên công ty chứng khoán, việc tư vấn và khuyến khích khách hàng đầu tư là việc của tôi. Tất nhiên, đầu tư là rủi ro và đều có thể bị lỗ. Nếu xét kỹ thì tôi không có lỗi gì trong chuyện này. Cả thị trường bị rơi vào vũng bùn cả nên đó không phải là lỗi của tôi. Nhưng tôi không thể nào rũ bỏ được trách nhiệm mang tính đạo đức, cảm giác tội lỗi với khách hàng. Vì tôi nghĩ rằng mình là người quản lý tài khoản của khách hàng nên tôi phải chịu trách nhiệm. Và tôi phải làm cho mọi người xung quanh tôi không phiền lòng thì sau này tôi mới có thể đường đường chính chính kiếm tiền từ việc đầu tư của họ. Vì thế, bất khả kháng tôi đã trở thành đứa con bất hiếu. Đó là tôi bán đi căn nhà mà tôi đã thật hạnh phúc mua tặng cho mẹ để bù đắp vào khoản thiệt hại của khách hàng. Sau khi bán nhà thì số tiền còn lại chỉ đủ để cả nhà tôi dọn về ở thuê tại một căn hộ vùng ven khu Siheung-dong.

Dù đã làm việc rất lâu trong viện nghiên cứu đầu tư và công ty chứng khoán nhưng cho đến thời điểm đó, tôi vẫn còn chưa ngộ ra rằng đòn bẩy tài chính là con dao hai lưỡi, nó sẽ giết chết bạn khi thị trường đi xuống và chứng khoán phải đầu tư dài hạn vào doanh nghiệp tốt. Với hai điều này, từ trước đến nay tôi chỉ nghĩ đó là những triết lý nghe cho sướng tai chứ là những lời khuyên xa rời hiện thực. Sau khi thất bại thảm hại tôi mới hiểu ra bản chất thật sự của đầu tư chứng khoán. Và ngay tại thời điểm đó, tôi bắt đầu trở thành “nhà nông chứng khoán mới chập chững bước đi”.

Nếu dùng một ẩn dụ để so sánh cách đầu tư chứng khoán mà đa số mọi người đang đeo đuổi thì đó là việc đi săn mồi. Tỷ lệ thành công trong việc săn mồi của chúa tể rừng xanh là sư tử cũng chỉ ở mức 20~30% thôi. Như vậy thì sư tử cũng có thể duy trì được mạng sống. Nhưng đầu tư chứng khoán thì khác. Giống như săn chứng khoán, nếu chúng ta liên tục đổi mục tiêu và làm theo kiểu đầu cơ và sử dụng tác dụng đòn bẩy quá độ thì 10 lần giỏi cũng sẽ có 1 lần thất bại và tài sản có thể tiêu tan.

Khác với thợ săn, người nông dân gieo trồng hạt giống, nhổ cỏ và bắt sâu. Hoa nở rồi tàn, quả ra trĩu nặng sẽ thu hoạch. Thợ săn, nếu may mắn thì có thể săn được con mồi ngon khi vừa ra khỏi nhà nhưng người nông dân lại khác. Người nông dân luôn cần một khoảng thời gian nhất định. Thay vào đó việc gieo trồng sẽ an toàn hơn việc đi săn rất nhiều. Những nông sản mà nhà nông chứng khoán phải quản lý đó là doanh nghiệp. Giống như việc người nông dân gieo hạt giống, làm mạ, tưới nước, nhổ cỏ và bắt sâu thì nhà nông chứng khoán phải gieo tiền giống vào doanh nghiệp có tiềm năng, đến thăm trực tiếp doanh nghiệp, gặp nhà lãnh đạo doanh nghiệp để thấu hiểu doanh nghiệp. Giống như việc nhìn ruộng đồng của mình nhà nông có thể đoán biết được lượng thu hoạch năm nay, nhà nông chứng khoán cũng phải liên tục quan sát những hoạt động của doanh nghiệp và có thể dự đoán trước được sau mấy năm nữa sẽ đạt được thành quả ở mức nào.

Sau khi trở thành nhà nông chứng khoán, tôi có được cơ hội đầu tiên. Đó là đợt khủng hoảng do cuộc đánh bom ngày 9 tháng 11 ở Mỹ. Cả thế giới rơi vào hoảng loạn và Giá cổ phiếu đã rớt xuống từ 20~30% trong thời gian ngắn.

Nhưng tôi nghĩ rằng lần này những cổ phiếu bị rớt giá chắc chắn sẽ hồi phục lại giống như những cổ phiếu bị rớt giá tận đáy vào thời kỳ khủng

hoảng kinh tế năm 1997 đã hồi phục sau đó. Cho nên dù đang làm việc tại công ty Đầu tư Chứng khoán Samsung nhưng tôi thấy thời điểm vàng đã đến, vì thế tôi can đảm ra quyết định nghỉ việc và tập trung toàn thời gian để trở thành nhà đầu tư cá nhân. Nếu lúc đó tôi nghĩ như một “tên thợ săn” thì tôi đã phải nằm nhà chờ vì khó tìm được “mồi” do thị trường đang rơi vào khủng hoảng. Tôi đã “gieo hạt” bằng cách mua cổ phiếu tốt giá thấp và “làm nông” trong sáu tháng. Và như một lẽ tự nhiên, giá cổ phiếu đã hồi phục. Đa số những cổ phiếu mà tôi mua đã tăng vọt lên gấp hai, gấp ba lần. Vị đắng trong việc trải nghiệm những khủng hoảng kinh tế năm 1997 đã trở thành “thuốc bổ” cho tôi trong giai đoạn này. Việc đầu tư chứng khoán với tấm lòng của một nhà nông trông có vẻ như quê mùa và sần sùi nhưng cuối cùng đã giúp tôi trở thành một phú ông.

Vạn vật tĩnh quan giai tự đắc. Tứ thời giai hưng dữ nhân đồng

Đây là hai câu thơ trong tập Thu Nhật Ngẫu Thành của nhà Nho Trình Hạo người Trung Quốc. Đó là hai câu thơ tôi rất thích, có nghĩa là nếu lấy tâm tĩnh lặng để nhìn vạn vật thì tự ta sẽ chứng đạt được và cùng chia ngọt sẻ bùi với mọi người trong suốt bốn mùa.

Vạn vật tĩnh quan giai tự đắc. Nếu nhìn mọi sự vật bằng tâm tĩnh lặng và ôn hòa thì chúng ta sẽ hiểu được chân lý và dòng chảy của nó. Diện mạo của con người cũng thế, nếu chúng ta nhìn họ bằng một cái tâm tĩnh lặng thì chúng ta có thể biết được họ là người thế nào, họ đã sống cuộc sống ra sao. Chứng khoán cũng thế. Nếu không bị chao đảo vì lòng tham hay sự bất an mà quan sát doanh nghiệp một cách tĩnh lặng và luôn thấu hiểu doanh nghiệp thì chúng ta sẽ thấy được doanh nghiệp đang đi theo hướng như thế nào.

Tứ thời giai hưng dữ nhân đồng. Nhà nông không ăn một mình tất cả những nông sản làm ra. Nếu trên đồng của tôi có nhiều dưa thì tôi mang đi bán hoặc cho những bà con láng giềng. Nếu nhà tôi có nhiều củ cải thì tôi muối kim chi và mang biếu bà con. Đó là tấm lòng của một nhà nông. Tôi rất tâm đắc những điều này. Tôi muốn được sống chan hòa và chia sẻ cùng mọi người. Dường như cho đến thời điểm này, tôi chưa bao giờ đợi giá cổ phiếu lên đỉnh điểm mới bán ra như là việc ăn tất cả quả mà tôi đã trồng. Lúc nào tôi cũng bán lúc hoa vừa nở. Nghĩa là tôi muốn không chỉ một mình tôi hưởng lợi mà tôi chia phần lợi đó cho những nhà đầu tư khác. Tôi

bán ra lúc giá lên đến mức phù hợp với mục tiêu ban đầu của mình. Đa số giá cổ phiếu tôi bán ra sau đó đều lên. Điều này không phải tôi nghe theo lời khuyên rằng: “Hãy mua ở đầu gối và hãy bán ở vai”. Đó là vì tôi không muốn những doanh nghiệp đi cùng tôi chịu thiệt hại. Tôi muốn được cùng họ chia sẻ phần lợi ích và cùng nhau tận hưởng niềm vui.

Mới đó mà đã 20 năm tôi chuyển đổi từ một “tên thợ săn chứng khoán” sang một “nhà nông chứng khoán”. Tôi mong độc giả hãy xem kinh nghiệm thất bại của tôi để làm bài học cho mình. Chúng ta có cần phải lê bước để đi vào con đường mà biết chắc rằng sẽ thất bại không? “Thợ săn chứng khoán” là một phương cách vô cùng nguy hiểm và không an toàn. Nói là đầu tư ấy, chứ thực chất là đầu cơ.

Giống như người nông dân luôn có tình yêu bao la với những ruộng lúa, tôi tin chắc một điều rằng nếu chúng ta trân quý doanh nghiệp và đồng hành cùng họ, thấu hiểu họ thì chúng ta có thể trở thành một nhà nông chứng khoán. Tìm kiếm những hạt giống tốt, chăm bón, chờ đợi là những thường thức mà phải sau hơn 20 năm làm việc trong thị trường chứng khoán, tôi mới ngộ ra được rằng: “Đó là con đường chân chính của đầu tư chứng khoán”.

Nhà nông chứng khoán Park Young Ok

Chương 1

CƠ HỘI TRONG KHỦNG HOẢNG, THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN NẸM TRONG TAY TÔI

MỘT NGÀY CỦA NHÀ NÔNG CHỨNG KHOÁN

Chàng thiếu niên bán báo dạo thích nhất những vị khách không nhận lại tiền thối 20 won năm nào, chàng thiếu niên đã từng nghĩ rằng nghề nghiệp tốt nhất hành tinh này là nghề quản đốc nhà máy năm nào nay đã trở thành chủ doanh nghiệp. Không phải chỉ là chủ của một doanh nghiệp mà là chủ của gần 30 doanh nghiệp. Cổ đông không đơn giản chỉ là người sở hữu cổ phần mà là người chủ doanh nghiệp. Đây là định nghĩa về chứng khoán của một nhà nông chứng khoán như tôi. Mãi cho đến thời học đại học, tôi vẫn còn mơ trở thành quản đốc nhà máy nhưng nhờ sự hướng dẫn của giáo sư mà tôi bắt đầu học phân tích chứng khoán, sau đó vào làm việc như một nghiên cứu viên của viện nghiên cứu chứng khoán, chuyên gia quản lý quỹ, nhân viên kinh doanh của công ty chứng khoán, nhà đầu tư chứng khoán và giờ tôi đã trở thành một nhà nông chứng khoán.

Thỉnh thoảng, tôi bị giật mình vào buổi sáng. Một thiếu niên năm nào không có tiền đi dã ngoại cùng các bạn, không có tiền đóng tiền học nên suýt không được vào học cấp hai, vậy mà giờ này đã trở thành một nhà nông chứng khoán và đang quan sát dòng chảy của kinh tế thế giới. Nhiều người bảo rằng họ rất ngạc nhiên vì thấy tôi như thế. Tôi cũng vậy. Và tôi cảm thấy biết ơn về điều đó.

Một ngày của tôi thường bắt đầu từ năm giờ sáng. Có khi giật mình thức giấc vào lúc ba giờ. Việc đầu tiên tôi làm sau khi thức dậy là mở máy tính lên. Và như một người nông dân xem dự báo thời tiết của ngày hôm đó, tôi bắt đầu xem thị trường chứng khoán của các quốc gia như Hoa Kỳ, châu Âu, Nam Mỹ, Ấn Độ... Không những chứng khoán mà tôi lướt qua tất cả các tin tức chính yếu liên quan đến chính trị, văn hóa xã hội, quân sự, khí hậu, môi trường trên khắp thế giới. Sau khi xem xong “thời tiết” ngày hôm

đó thì khoảng bảy giờ, tôi quay lại giường nằm xuống. Tới lúc này vợ tôi mới bắt đầu thức dậy.

Khoảng chín giờ, tôi tới văn phòng và xem lại thị trường chứng khoán. Tôi họp cùng với nhân viên để trao đổi xem nếu giá cổ phiếu lên thì tại sao lên, nếu xuống thì có điều gì bất lợi không. Nếu phát hiện một hiện tượng quan trọng thì chúng tôi sẽ trao đổi xem sắp tới nó sẽ ảnh hưởng như thế nào. Nói tóm lại, thời gian buổi sáng là thời gian tóm tắt để nắm bắt tất cả những vấn đề có thể ảnh hưởng đến thị trường chứng khoán đã diễn ra trong một ngày.

Sau khi họp, tôi gọi điện thoại cho những người quản lý quỹ, chuyên gia phân tích để tìm hiểu về khuynh hướng của thị trường và trao đổi những câu chuyện của các công ty chứng khoán. Ngoài ra, tôi còn dành thời gian để trao đổi với các doanh nghiệp tôi đầu tư, khảo sát về những doanh nghiệp đang được nhiều người quan tâm hoặc điều chỉnh lịch để có thể đến thăm họ trực tiếp. Đối tượng chủ yếu mà tôi thường trao đổi là những người quản lý, nhân viên phụ trách chứng khoán, hoặc là những nhân viên làm việc tại công ty. Vì có khoảng 30 công ty trong danh mục đầu tư nên ít nhất một ngày tôi phải đến thăm hoặc khảo sát, phân tích một công ty. Có thể tóm lược tất cả những hoạt động này trong những từ như là thấu hiểu, đồng hành, điều hành thay thế.

Một người nông dân nếu muốn làm nông tốt cần phải biết rõ hai thứ: cây trồng và thời tiết ảnh hưởng đến sự tăng trưởng của cây trồng đó. Nếu đều đặn mỗi ngày, người nông dân kiểm tra thời tiết và cây trồng của mình đang lớn như thế nào thì có thể đoán được sản lượng của vụ mùa năm ấy. Không có gì thần bí trong việc dự đoán tương lai cả mà chỉ cần nắm rõ về sự tăng trưởng của cây trồng và thời tiết thì có thể dự đoán được mà thôi.

Dù là cây trồng hay chứng khoán thì từng ngày, từng ngày rất quan trọng. Điều này không có nghĩa là giá cổ phiếu mỗi ngày quan trọng. Việc mà nhà đầu tư nóng lòng với giá cổ phiếu lên trong một ngày giống như là người nông dân thấy mưa thì vội đi nhổ hết cây trồng của mình lên vậy.

Điều tôi muốn nhấn mạnh ở đây đó là cần sự quan tâm sâu sắc và liên tục mỗi ngày. Không có gì nhanh như sét cả. Chúng ta cần phân tích, tổng

hợp và đúc kết từ những thông tin mỗi ngày. Khả năng thông suốt được hình thành từ đây.

Có những người lại đi “mua thông tin”. Trong thị trường chứng khoán có đầy rẫy thông tin. Đặc biệt là những loại thông tin kiểu như: “Thông tin này tui chỉ nói cho ông nghe thôi, đừng nói với ai nhé!” làm cho nhiều nhà đầu tư phải hóng tai nghe. Tuy nhiên, nếu đầu tư chứng khoán theo kiểu đó thì trước sau gì cũng thất bại. Họ có thể nghĩ rằng họ sẽ đạt được mức lợi nhuận cao trong thời gian ngắn với những thông tin quý báu như thế nhưng cách làm đó khó mà thành công. Vì những thông tin như thế có thể là những thông tin sai sự thật mà một số người cố ý lan truyền để làm xáo động thị trường.

Trừ một vài thông tin hữu ích ra thì đa số đều được công khai đầy ngoài thị trường. Thông tin hữu ích cũng có giá trị tại một thời điểm nào đó thôi nên chẳng mấy chốc thông tin ấy cũng sẽ trở nên bình thường. Vấn đề chính là một nhà đầu tư cần phải biết chọn lọc, phân tích và tổng hợp thông tin. Phải có năng lực như thế thì mới có thể đưa ra những phán đoán đúng. Nếu muốn phát triển năng lực này thì giống như người nông dân ra ruộng mỗi ngày, nhà đầu tư cũng phải tập cho mình thói quen quan sát sâu sắc về những sự việc đang diễn ra trên thị trường mỗi ngày.

Sự thành bại của đời người tùy thuộc vào cách bạn sống từng ngày như thế nào. Bạn phải nắm bắt thông tin và kiến thức mỗi ngày. Bạn phải học và thấu hiểu mỗi ngày. Nếu bạn làm như thế liên tục trong hai, ba năm, nếu dài hơn là năm đến sáu năm thì bạn có thể hiểu được xu hướng của doanh nghiệp và thị trường một cách tự nhiên.

Một ngày của nhà đầu tư chứng khoán qua đi rất nhanh. Những công ty chứng khoán là nơi rất hỗn loạn. Một ngày của nhà đầu tư cá nhân giống như một căn phòng ngột ngạt bởi khói thuốc lá. Có nhiều người đầu tư rồi suốt ngày chìm đắm trong lo lắng, bất an và lao tâm khổ tứ. Tuy nhiên đối với tôi thì một ngày của tôi thật đơn giản và bình an. Không phải tôi không có việc để làm, ngược lại cũng không phải là tôi lười nhác. Tôi cũng bận rộn và xử lý hết một lịch làm việc thật dày đặc. Chỉ có điều sự đơn giản và bình an đó nằm trong tâm của tôi. Bạn hãy nhớ đến hình ảnh làm việc của một người nông dân mà xem. Họ vẫn luôn tay làm việc nhưng diện mạo của

họ thì trông thật yên bình. Họ không rượt đuổi theo điều gì cả mà họ chỉ chủ động làm việc cần làm.

Một ngày của tôi như một người nông dân cần mẫn. Giống như việc người nông chăm lo ruộng đồng của mình, tôi tìm cách thấu hiểu doanh nghiệp. Giống như khi trời hạn hán, người nông dân dẫn nước về tưới tiêu, còn tôi luôn tìm cách khích lệ và động viên những thành viên của doanh nghiệp. Giống như người nông dân bắt sâu, tôi cũng khiển trách khi doanh nghiệp đi sai đường.

Từng ngày, từng ngày như thế đã giúp cho tôi có được khả năng thấu suốt của một nhà nông chứng khoán và thành công trên thị trường.

ĐẦU TƯ CHỨNG KHOÁN, BẮT BUỘC PHẢI LÀM CHỨ KHÔNG PHẢI LỰA CHỌN

Dạo gần đây chúng ta có thấy trường hợp nào tổ chức tiệc thật lớn để mừng thọ ở tuổi 60 không? Chắc là không nhiều đúng không? Thay vào đó là một bữa cơm gia đình hoặc vợ chồng cùng nhau đi du lịch đâu đó. Lý do là vì tuổi 60 thời bây giờ không phải là việc gì quá to tát mà ai cũng xem đó là điều đương nhiên. Thực ra, ngày tôi còn bé thì những người 60 tuổi trông như là cụ ông, cụ bà vậy. Nhưng ngày nay thì sao? Có cháu nội, cháu ngoại nên trở thành ông, thành bà chứ diện mạo thì vẫn còn ở tuổi trung niên. Vì thế nếu chúng ta vô tình gọi họ là “ông”, “bà” thì có khi sẽ làm phiền lòng họ nữa đấy. Tuổi thọ trung bình của Hàn Quốc những năm 1970 là 61, 9 tuổi nhưng nay đang vượt mức 80 tuổi rồi. Điều đó có nghĩa là con người sống thọ hơn 20 năm nữa.

Đối với con người, không có gì quan trọng bằng sinh mạng cả. Vì vậy, sống thọ hơn là điều đáng mừng. Tuy nhiên, trên đời này đâu có cái gì là chỉ có mặt tốt thôi phải không? Tuổi thọ được tăng có khi lại trở thành một gánh nặng cho mọi người nữa. Có khoảng 10 cụ già đã tự tử vì không thể thoát ra khỏi thân phận “gánh nặng của sự trường thọ”. 33% trong số họ tự tử là do những gánh nặng về kinh tế.

Trên thực tế, số tiền dưỡng già cần cho đời sống tuổi già càng tăng nhưng thời gian có thể làm việc thì ngắn lại. Ai phải có năng lực và may mắn thì mới có thể trụ lại làm việc đến tuổi hưu. Dù cho có may mắn làm

việc đến 60 tuổi thì vẫn còn 20 năm sống trên đời. Nếu có nhà cho thuê thì tuổi già cũng tạm ổn nhưng điều đó vẫn chưa đủ. Vì tỉ lệ cung cấp nhà ở đã đạt mức 100%. Nhà càng ngày càng tăng nhưng dân số càng ngày càng giảm. Theo thống kê thì dân số Hàn Quốc đang bắt đầu có xu thế giảm từ năm 2020. Do đó nên giá nhà sẽ giảm, việc cho thuê nhà cũng trở nên khó khăn hơn. Nếu tài sản chỉ là nhà thì khi khủng hoảng bất động sản diễn ra sẽ dẫn đến nhiều hệ lụy khác trong đời sống.

Ở cái tuổi xế chiều mà xin đi làm lại là một điều không mấy dễ dàng. Vì thanh niên trai tráng còn nằm nhà chơi vì không có việc làm. Nếu kinh tế đi lên thì thị trường lao động có tốt lên không? Hơi khó đấy. Thời đại này không phải là thời đại dùng nhiều sức lao động. Thời đại công nghệ thông tin dựa vào tri thức. Kinh tế đi xuống thì việc làm giảm nhưng kinh tế đi lên thì chưa chắc việc làm tăng.

Chúng ta cũng không nên có cái nhìn quá bi quan và lại càng không nên quá xa rời hiện thực. Đó là những thông tin mà chúng ta tiếp cận hàng ngày. Đó là một sự thật hiển nhiên.

Những người không chuẩn bị đủ tiền để dưỡng già thì thường dễ dàng chọn làm kinh doanh tự do. Nhưng mà theo thống kê chính thức của nhà nước cho thấy việc kinh doanh tự do là một việc rất khó thành công. Trong số những người hoạt động kinh tế ở Hàn Quốc thì tỉ lệ người kinh doanh tự do là 24%. Điều đáng ngạc nhiên là trong số những người kinh doanh tự do thì có đến 95% đã thất bại trong một năm đầu. Nếu lấy lại được tiền cọc nhà cũng đã là may rồi, nhưng nào là các chi phí khác như trang trí nội thất, phí chuyển nhượng cũng đã ngốn gần như hết số vốn để dành. Nếu cơ sở làm ăn đó có triển vọng thì có thể vớt vát lại chút ít, còn không thì xem như chẳng lấy lại được gì.

Trong xã hội hiện đại mà con người phải đấu tranh quyết liệt để sinh tồn này, nếu không có sức cạnh tranh thì sẽ không thể nào thành công được. Dù có kiến thức và vốn cũng không thể thành công được, đó là hiện thực xã hội. Nếu muốn gây dựng doanh nghiệp thành công thì trước hết phải có chuyên môn cao, có sáng tạo và đủ vốn. Biết đâu có người sẽ phản bác lại rằng: “Tôi chẳng cần phải cạnh tranh với thế giới làm gì, chỉ cần sống an nhàn trong xóm nhà tôi là được rồi”. Nhưng đời sống như vậy kéo dài được

bao lâu? Nếu không phải là “người thẳng vợ cả” hay “trúng mảnh lớn” thì tương lai phía trước sẽ mịt mù.

Con người chúng ta lại có một xu hướng thích tự làm chủ. Kinh doanh lớn nhỏ gì không biết miễn được làm chủ là thích. Nhưng mà để trở thành người chủ thành công trong xã hội này không dễ. Có nhiều người chủ từ lúc mở mắt ra, thậm chí trong mơ cũng phải nghĩ đến việc của công ty. Người chủ là người phải làm việc nhiều hơn nhân viên, phải đổ cả mồ hôi và nước mắt. Nhưng dù đã cố gắng hết mình như thế thì tỉ lệ thành công cũng không cao.

Nếu thật sự bạn có đủ khát khao đạt một điều gì có ý nghĩa lớn lao với tinh thần của một doanh nhân dù có nguy hiểm đi chăng nữa thì việc lập doanh nghiệp là điều hợp lý. Hay là nếu bạn có một chí nguyện vĩ đại muốn cống hiến cả cuộc đời bạn vào sự nghiệp điều hành doanh nghiệp, bạn sẵn sàng làm việc một ngày 25 tiếng đồng hồ và nhất định phải đưa doanh nghiệp của bạn tiến đến thành công thì bạn làm chủ là điều cần nên làm. Chính nhờ tư duy đó, khát vọng đó của những doanh nghiệp đàn anh nên Hàn Quốc mới có thể phát triển như hôm nay. Tuy nhiên, bạn đứng ra kinh doanh chỉ vì bạn không biết làm gì, hoặc bạn đứng ra kinh doanh chỉ là để kiếm tiền thì theo tôi bạn nên dành thời gian tìm hiểu và đầu tư chứng khoán sẽ an toàn hơn và tỉ lệ thành công cũng cao hơn.

Có nhiều người cho rằng chứng khoán là không an toàn. Những người có tư duy như thế nhất định nên đọc sách này. Mục đích tôi viết quyển sách này là chỉ cho bạn cách để đầu tư chứng khoán thành công mà không làm cho bạn bị bất an. Dù có hơi bất an một chút nhưng dù sao cũng an toàn hơn rất nhiều so với việc bạn đứng ra mở công ty để kinh doanh.

Thực ra, người ta cảm thấy một sự bất an trong đầu tư chứng khoán vì nghĩ đơn giản nó là “đầu tư”. Bạn đừng nghĩ là đầu tư mà hãy xem nó là một hình thức ‘kinh doanh ủy thác’. Nhiều người nghĩ rằng đầu tư chỉ là đầu tư chứ họ không nghĩ đó là công việc kinh doanh của chính mình. Nếu người ta nghĩ đó là công việc kinh doanh của chính mình thì sẽ không thể mua và bán cổ phiếu một cách dễ dàng như thế được. Điều đó giống như là tháng trước bạn đang làm nhà hàng, tháng này bạn bán nhà hàng và nhảy qua mở cửa hàng tiện lợi vậy.

Thị trường chứng khoán có nhiều cơ hội. Tính hết các thị trường giao dịch chứng khoán trong nước thì có khoảng 1.800 công ty đang được giao dịch trên sàn. Vì thế, dù mưa giông hay tuyết phủ thì mỗi ngày một thị trường chứng khoán với quy mô khoảng 5 đến 6 nghìn tỷ won (khoảng 5-6 tỷ USD), nhiều thì 10 nghìn tỷ won vẫn được mở cửa giao dịch. Trong số đó có những doanh nghiệp kinh doanh rất lâu trong một lĩnh vực nào đó, hoặc có doanh nghiệp kinh doanh với một quy mô vốn lớn hơn rất nhiều so với vốn mà bạn có thể đầu tư. Bạn quan sát xem doanh nghiệp nào kinh doanh tốt, hãy đầu tư vốn vào cho họ làm ăn và chia sẻ lợi nhuận có được cùng với họ. Đó chính là đầu tư chứng khoán.

Nếu bạn là người kiếm được thật nhiều tiền, còn không thì chỉ với lương hiện tại, việc dưỡng già của bạn sẽ gặp nhiều khó khăn. Tôi cũng biết là hiện nay số người có kế hoạch cụ thể để chuẩn bị cho tuổi già không nhiều. Tiền họ làm ra bao nhiêu nuôi cho con ăn học, cưới vợ gả chồng xong thì còn lại được một căn nhà để ở. Chỉ với một căn nhà đó thì sẽ rất khó cho 2 vợ chồng duy trì cuộc sống trong 20 năm. Vì thế, cần có một khoản tiền để dành và đầu tư chứng khoán là một giải pháp tuyệt vời. Ý tôi không phải nhất định bạn cần đầu tư chứng khoán. Nhưng nếu bạn muốn có một tuổi già ổn định thì việc đầu tư chứng khoán là cần thiết.

GIÁ CỔ PHIẾU CÓ THỂ DỰ ĐOÁN ĐƯỢC

Người ta thường nói trên đời này, những thứ khó đoán biết trước được đó là hướng nhảy của con ếch, lòng dạ của phụ nữ và giá của cổ phiếu. Đó là cách nói của những người vãng mồm vì giá cổ phiếu rớt. Và họ cảm thấy bất lực nên mới nói thế chứ thực ra nếu quan sát kỹ thì có thể hiểu được ba điều này. Chúng ta không biết được con ếch sẽ nhảy về hướng nào cho đến khi nó nhảy. Vì hành động của nó rất nhanh. Mắt của con người thì không thể nhìn thấy những hành động nhanh như chớp này của con ếch được. Vậy thì làm thế nào để biết được hướng con ếch nhảy? Chúng ta hãy nghĩ đến lý do mà ếch nhảy đi. Con ếch thường đột nhiên nhảy đi vì nghe có tiếng động nguy hiểm. Để tránh những yếu tố nguy hiểm đó thì bản năng mách bảo nó phải nhảy sang hướng ngược lại với hướng phát ra tiếng động. Do đó, để con ếch nhảy sang hướng mình mong muốn thì chúng ta có thể thả một hòn đá sang hướng ngược lại là được.

Lòng dạ của phụ nữ cũng thế. Thực tế là đàn ông không thể đoán biết được lòng dạ của phụ nữ. Mà có đoán biết được đi chăng nữa thì có khi cũng không hiểu tại sao lại như thế. Phụ nữ cũng thế, họ không thể hiểu được lòng dạ của đàn ông. Đàn ông có thể ngồi thâu đêm suốt sáng để kể chuyện ở quân trường, còn phụ nữ thì nghe chừng 10 phút đã thấy chán rồi. Tóm lại là đàn ông và phụ nữ rất khác nhau nên mới nói đàn ông đến từ Sao Hỏa, đàn bà đến từ Sao Kim. Nhưng đàn ông thường hiểu rõ lòng dạ của đàn ông, còn phụ nữ hiểu rõ lòng dạ của phụ nữ. Do đó nếu muốn biết rõ lòng dạ của phụ nữ thì hãy hỏi người bạn gái thân nhất của người phụ nữ đó.

Nếu vậy thì giá cổ phiếu làm sao có thể dự đoán được? Dự đoán tương lai quả là điều không dễ dàng chút nào. Những dự đoán của các học giả về tương lai của thế giới cũng sai hoải. Vì trên đời này có quá nhiều biến số xảy ra. Trong số đó, có những biến số do con người gây ra nhưng cũng có những biến số do thiên tai gây ra. Giống như sự cố núi lửa hoạt động ở Ireland vào tháng 4 mấy năm trước, các doanh nghiệp đã chịu thiệt hại rất lớn vì không thể dự báo trước và cũng không thể ngăn chặn được.

Những yếu tố ảnh hưởng đến cổ phiếu thì nhiều vô số kể. Nào là tình hình kinh tế, chính trị, quân sự, văn hóa, thiên tai... đều ảnh hưởng đến cổ phiếu. Và một yếu tố đặc biệt quan trọng nữa là tâm lý nhà đầu tư sở hữu cổ phiếu cũng ảnh hưởng rất lớn đến giá cổ phiếu. Tuy nhiên, dù có đa dạng nhiều biến số như thế nhưng theo tôi, giá cổ phiếu vẫn có thể dự đoán được. Giá cổ phiếu mà tôi nói ở đây không phải là chỉ số chứng khoán KOSPI. Vì chỉ số KOSPI tôi không thể nào đoán được mà tôi chỉ đoán biết được giá cổ phiếu mà tôi đã mua.

Chúng ta hãy cho một ví dụ như thế này nhé. Trong một trường học có khoảng 1.800 học sinh. Trong số đó có một học sinh tên là A. Vì một nhân duyên gì đó, học sinh A bắt đầu quyết tâm học thật chăm chỉ. Ánh mắt mà cậu học sinh này nhìn thầy cô trong giờ học cũng khác đi. Cậu ta đến trường sớm hơn các bạn khác một tiếng đồng hồ và giảm bớt thời gian ngủ đi. Cậu ta không những học hành chăm chỉ bình thường mà là tập trung thật cao độ.

Theo bạn thì sau một học kỳ, điểm của học sinh A này sẽ như thế nào? Đây là một câu hỏi dễ đúng không? Ai cũng tự tin trả lời rằng điểm sẽ cao

đúng không? Vậy lý do mà ai cũng tự tin đoán được rằng điểm của học sinh này sẽ cao là gì? Dù chỉ là giả định thôi nhưng nhìn cách học sinh A học tập từ sáng đến tối thì biết được đúng không? Điều đó chính là nhờ chúng ta hiểu rõ một sự thật rằng cậu học sinh A đó học rất chăm chỉ nên tự tin dự đoán rằng kết quả học tập sẽ tốt. Nếu chúng ta không biết gì về cậu học sinh A, hoặc lâu lâu gặp một lần thì chúng ta không thể nào dự đoán được tương lai của cậu học sinh này phải không?

Chúng ta thử so sánh điểm của một học sinh và giá cổ phiếu nhé. Chúng ta không thể đoán biết được điểm bình quân của học sinh toàn trường như thế nào. Vì chúng ta không thể tìm hiểu hết được thái độ học tập mỗi ngày của 1.800 học sinh của cả trường. Nhưng nếu chúng ta quan tâm và theo dõi liên tục cậu học sinh A thì chúng ta có thể đoán biết được điểm số của học sinh A. Nếu học sinh này duy trì thái độ học tập như thế thì chúng ta có thể đoán chắc rằng cậu học sinh A này sẽ thi đậu được vào đại học danh tiếng. Điểm bình quân của toàn trường tương đương với chỉ số KOSPI, còn điểm của học sinh A là giá cổ phiếu của công ty tôi mua.

Nếu nhìn trong ngắn hạn thì điểm của học sinh A có thể bị sụt giảm. Ví dụ như cậu ấy bị cảm vào ngày thi, hay đột nhiên gia đình có biến cố làm cậu ấy giảm đi sự tập trung thì điểm có thể giảm. Nhưng nếu là người quan sát cậu học sinh A này trong thời gian dài thì tôi tin rằng người đó sẽ tìm ra được bản chất thật của cậu ấy.

Một lần tôi không mua nhiều cổ phiếu. Tôi mua với số vốn nhỏ và đi cùng họ trong ba, bốn năm. Trước khi mua, tôi tìm hiểu kỹ về tình trạng tài chính, mô hình kinh doanh, tư duy của nhà quản trị... Và trong ba, bốn năm đó, tôi liên tục tìm hiểu, quan sát, theo dõi việc trao đổi với khách hàng và có cơ hội, tôi gặp cả nhà lãnh đạo của công ty đó để thấu hiểu họ hơn.

Thậm chí, tôi còn tìm hiểu họ qua các đối thủ cạnh tranh của họ nữa. Việc mua cổ phiếu của một công ty nào đó nghĩa là bạn đã là chủ, vì thế chúng ta đương nhiên có nghĩa vụ và quyền lợi đó. Nếu chúng ta liên tục thấu hiểu về công ty mà mình mua cổ phiếu thì chúng ta có thể biết được công ty đó đang đi lên hay đang đi xuống. Giống như cậu học sinh A bắt đầu học chăm chỉ thì điểm số mới cao, doanh nghiệp cũng thế, họ không thể đưa ra thành quả kinh doanh chỉ trong chớp mắt được.

Chúng ta sẽ thấy họ có những động thái để nâng cao hiệu quả kinh doanh như nghiên cứu ra công nghệ, mở rộng mạng lưới kinh doanh, tái cơ cấu doanh nghiệp... Những lúc như vậy thì ta mua cổ phiếu của công ty đó và chờ trong một, hai năm. Trong thời gian đó, chúng ta không thể đưa ra dự đoán chính xác nhưng nhất định thành quả kinh doanh sẽ được cải thiện hơn. Những nội dung này mà được công bố chính thức ra thị trường thì giá bắt đầu tăng. Các cơ quan báo đài, các công ty chứng khoán mà vào cuộc thì các nhà đầu tư bắt đầu đổ dồn đến. Lúc này người khác chuẩn bị mua thì tôi lại đang chuẩn bị bán.

Có một sự thật mà mọi người thường không biết rõ hoặc quên đi, đó là bản chất của giá cổ phiếu. Giá cổ phiếu cao nghĩa là giá trị của doanh nghiệp đó cao. Giá cổ phiếu tăng nghĩa là giá trị của công ty đó đã tăng. Đó là điều cơ bản. Thị trường như là biển vậy. Có khi nước lên, có khi nước xuống. Giá cổ phiếu cũng thế. Nhưng mà nếu chúng ta có tầm nhìn xa hơn một chút sẽ thấy giá cổ phiếu của những doanh nghiệp có giá trị cao luôn tăng theo thời gian. Ngược lại, vì một lý do nào đó mà giá cổ phiếu được bán giá cao hơn giá trị của doanh nghiệp thì chắc chắn sẽ bị giảm. Nếu chúng ta quên đi sự thật đơn giản và chính xác này thì chúng ta phải sống trong bất an mà thôi. Vì bất an nên khi thấy giá vừa xuống là lo sợ bán tháo, bán đổ ra.

Giờ tôi lại đưa ra một ví dụ khác nhé. Hãy tưởng tượng bạn đang đi trong một con hẻm tối om vì đèn đường bị hỏng. Theo sau bạn là một người lạ mặt cứ bám theo chúng ta như một cái bóng. Bạn không biết họ là ai, có thể là cướp, có thể là người đi dạo, có thể là một người đi làm về. Nhưng trong trường hợp xấu nhất, bạn có thể bị cướp. Như vậy thì bạn sẽ cảm thấy thế nào? Vô cùng bất an đúng không? Nhưng ngược lại, bạn biết rõ người đó là một người quen thân của bạn thì sao? Bạn sẽ cảm thấy vững lòng dù trong đoạn đường tối đúng không? Vì bạn tin rằng họ sẽ bảo vệ bạn từ phía sau đúng không?

Đầu tư chứng khoán là hành vi bạn giao tài sản của bạn cho ai đó. Vậy đầu tư có nghĩa là gì? “Tôi thấy ông làm ăn cũng được đó. Ông lấy tiền của tôi mà làm vốn rồi ông thành công và tôi cũng thành công nhé!”. Tuy nhiên, đối với đại đa số nhiều người thì đầu tư theo kiểu: “Tôi cũng chẳng biết ông là ai. Nhưng thôi tiền tôi nè, ông lấy mà đầu tư đi.” Đây là một hành động

mạo hiểm và ngu xuẩn giống như cho người mới gặp lần đầu mượn tiền vậy. Chỉ tin theo lời người khác nói và dự đoán rằng thị trường sẽ tốt lên nên cứ bỏ tiền vào đầu tư. Kiểu này giống như là: “Thôi tôi không cần tiền đâu, các ông cứ lấy mà tiêu đi” vậy.

Chỉ số KOSPI là một chỉ số thể hiện tình hình chung của thị trường chứng khoán chứ không phải tình hình của doanh nghiệp mà bạn đầu tư. Vì thế, nếu bạn vui buồn vì chỉ số đó thì không ổn. Ngoài ra, việc bạn đầu tư không phải vì giá trị doanh nghiệp được nâng cao mà vì một lý do nào khác thì rất nguy hiểm và tỉ lệ thành công rất thấp. Nếu bạn hiểu rõ doanh nghiệp thì bạn có thể dự đoán được giá cổ phiếu của doanh nghiệp đó. Vì thế, bạn phải đầu tư vào doanh nghiệp mà bạn biết rõ và để biết rõ về doanh nghiệp thì phải đồng hành và tìm hiểu về họ. Chỉ có như thế mới thành công mà thôi.

TƯƠNG LAI CỦA THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN HÀN QUỐC RẤT TƯƠI SÁNG

Bạn nghĩ thế nào về tương lai của Hàn Quốc? Tôi thì thấy rằng triển vọng tươi sáng. Trong thời gian qua đã có nhiều thăng trầm nhưng Hàn Quốc đã khắc phục tốt. Cũng có sự hưng vong của các cá nhân nhưng nếu nhìn một cách tổng thể thì quy mô kinh tế đang tiếp tục được duy trì ở mức tăng trưởng.

Bạn nhìn thấy tương lai của thị trường chứng khoán Hàn Quốc như thế nào? Vào tháng 2 năm 2009, Hàn Quốc đã ban hành luật Thị trường Tư bản (luật liên quan đến thị trường vốn và ngành đầu tư tài chính). Đây là luật liên quan đến thị trường vốn được hợp nhất từ sáu luật như là luật giao dịch chứng khoán, luật giao dịch cổ phiếu chưa lên sàn, luật giao dịch cổ phiếu và chứng khoán chưa lên sàn Hàn Quốc... Nhờ đó mà việc cải cách quy chế và cơ chế bảo vệ nhà đầu tư được đẩy mạnh.

Cùng năm đó thì thị trường chứng khoán của Hàn Quốc được lọt vào thị trường phát triển FTSE (Financial Times Stock Exchange). FTSE là chỉ số giá cổ phiếu được tập đoàn FTSE, một tập đoàn do Financial Times và Trung tâm giao dịch chứng khoán London đồng sở hữu, công bố. FTSE phân loại thị trường chứng khoán của các nước thành thị trường phát triển (Developed market), thị trường mới nổi trước (Advanced Emerging

market), thị trường mới nổi sau (Secondary Emerging market), thị trường cận biên (Frontier market). Hàn Quốc trước đó nằm trong thị trường mới nổi trước (Advanced Emerging market). Việc FTSE đưa Hàn Quốc vào trong nhóm thị trường phát triển cho thấy họ đã công nhận kinh tế của Hàn Quốc đạt chuẩn của một nước phát triển. Tuy nhiên, Hàn Quốc đã không lọt vào chuẩn thị trường phát triển theo chuẩn của MSCI (Morgan Stanley Capital International Index) như đã kỳ vọng. Quy mô nguồn quỹ của MSCI là một quy mô lớn đạt khoảng 5 nghìn tỷ đô la, vượt xa quy mô của FTSE là 3,5 nghìn tỷ đô la.

Dù thế nhưng nhìn vào triển vọng và tiềm năng thì vài năm nữa Hàn Quốc sẽ có thể lọt vào chỉ số phát triển của MSCI.

Năm 2011, Hàn Quốc đã bắt đầu áp dụng chuẩn mực báo cáo tài chính quốc tế (IFRS). Tiêu chuẩn về báo cáo tài chính của Hàn Quốc được quốc tế hóa, từ đó thị trường chứng khoán sẽ trở nên minh bạch và lành mạnh hơn. Chuẩn mực báo cáo tài chính càng minh bạch thì nhà đầu tư càng có lợi. Vì nhà đầu tư có thể thấy rõ và chính xác hơn về báo cáo tài chính của doanh nghiệp.

Kinh tế thế giới đang biến đổi rất nhanh. Nếu trong quá khứ Mỹ và châu Âu dẫn đầu thị trường kinh tế thế giới thì trong tương lai, những quốc gia châu Á như Trung Quốc, Ấn Độ và các nước mới nổi như Nga, Brazil sẽ dẫn đầu thị trường.

Trung Quốc cũng đã bước lên cương vị siêu cường quốc kinh tế G2. Trong năm 2010, về chỉ số GDP, Trung Quốc đã vượt Nhật Bản và đứng vào vị trí thứ hai thế giới. Điều này cho thấy vai trò của Hàn Quốc rất quan trọng. Về mặt địa lý, Hàn Quốc nằm ở một vị trí rất đặc địa. Đó là nằm giữa Nhật Bản, một quốc gia có nền công nghệ bậc nhất thế giới và Trung Quốc, một quốc gia có thị trường lớn nhất thế giới. Cơ cấu công nghiệp của Hàn Quốc đã được xây dựng rất chặt chẽ và nhiều doanh nghiệp toàn cầu đang đi khắp thế giới để hái ra tiền.

Ít có quốc gia nào có được điều kiện và hoàn cảnh tốt như thế này. Đây chính là lý do tôi cho rằng tương lai và kinh tế Hàn Quốc rất tươi sáng. Ngoài ra, Hàn Quốc có rất nhiều nhân tố tốt để phát triển vươn xa ra thế giới như có sự minh bạch trong tài chính, tính cần mẫn và ham học hỏi của

người dân, nguồn nhân lực ưu tú... Với lập trường của nhà đầu tư, tôi nghĩ rằng không có thị trường và cơ hội nào tốt như thế này.

Việc cải cách chính sách, đưa vào áp dụng các tiêu chuẩn quản lý quốc tế, dòng chảy của thị trường kinh tế thế giới là những nhân tố ảnh hưởng tích cực đến thị trường chứng khoán. Vì thế, trong tương lai, kinh tế Hàn Quốc sẽ tiến xa hơn nữa. Tuy nhiên, với tôi, tôi có một lý do khác để đánh giá thị trường chứng khoán của Hàn Quốc tươi sáng.

Đó là tôi hay nói với mọi người rằng: “Chỉ cần Hàn Quốc không sụp đổ thì tôi cũng sẽ không bị sạt nghiệp.” Không phải tôi tài giỏi đâu mà là tôi hiểu rõ rằng nếu ai nắm rõ về cơ cấu kinh tế và dòng chảy cơ bản của doanh nghiệp thì có thể xây dựng cho mình được một “cơ cấu không thể sụp đổ”.

Hãy lấy một giả định bạn đứng ra kinh doanh trực tiếp nhé. Càng ngày thì dòng đời của doanh nghiệp càng ngắn lại. Vì thế giới thay đổi quá nhanh. Những loại hình kinh doanh trông có vẻ sẽ tăng trưởng mãi mãi nhưng vào một ngày đẹp trời, có những loại hình kinh doanh mới xuất hiện thì loại hình kinh doanh ấy cũng bị thoái lui. Hãy nghĩ về những thiết bị viễn thông, bạn sẽ dễ cảm nhận về điều này. Ban đầu thiết bị viễn thông là điện thoại để bàn, sau đó đến chiếc máy nhắn tin cầm tay, rồi đến điện thoại cityphone chỉ liên lạc được trong một phạm vi nhất định, tiếp đó là điện thoại di động và giờ là điện thoại thông minh. Một quá trình biến đổi như thế này chỉ trải qua trong khoảng thời gian 20 năm. Dù các lĩnh vực khác không biến đổi nhanh như lĩnh vực thông tin truyền thông nhưng tất cả đều đang thay đổi với tốc độ cao. Điều đó ai cũng biết rõ. Thay đổi nhanh đồng nghĩa với việc cơ hội cũng nhiều nhưng nguy hiểm cũng không ít. Để đưa doanh nghiệp của mình phát triển trong môi trường thay đổi nhanh như thế này quả là một chuyện khó khăn, vất vả. Vì thế, tôi rất nể trọng và ngưỡng mộ các doanh nhân.

Trong trường hợp bạn điều hành doanh nghiệp trực tiếp thì việc thay đổi ngành nghề sẽ rất khó. Có những ngành nghề rất nổi trội, giá trị cao và triển vọng lớn nhưng một ngày nhìn lại bạn sẽ thấy rằng: “Tại sao mình lại làm việc này nhỉ?”. Tuy nhiên chủ doanh nghiệp không thể nào dễ dàng buông tay nói rằng: “Thôi giờ tôi nghỉ, không làm ngành này nữa.” Việc thay đổi ngành nghề không phải dễ. Trường hợp Nokia chuyển đổi từ ngành gỗ sang ngành điện thoại thành công là một trường hợp hiếm thấy. Những

doanh nghiệp không thay đổi theo kịp thời đại thì bắt buộc phải biến mất khỏi thị trường. Tuổi thọ bình quân của những doanh nghiệp niêm yết trên thị trường chứng khoán của Hàn Quốc thường vào khoảng 30 năm, còn tuổi thọ bình quân của các doanh nghiệp vừa và nhỏ thì không đầy 10 năm.

Đây có thể xem là điểm mạnh của việc đầu tư chứng khoán. Đó là nếu chúng ta không hài lòng với doanh nghiệp mình đang đầu tư thì có thể đổi sang một doanh nghiệp khác. Cổ đông là chủ doanh nghiệp nhưng không cần phải đi theo doanh nghiệp đó trọn đời như người chủ sở hữu. Vì một sự thay đổi nào đó mà bạn thấy ngành nghề bạn đang đầu tư không có tương lai hay tỉ lệ thành công thấp, bạn có thể chọn một doanh nghiệp có lĩnh vực khác. Ý tôi nói về sự thay đổi ở đây không phải là sự thay đổi trong thời gian ngắn. Có những sự thay đổi tạo ra một trào lưu mới và có những yếu tố ảnh hưởng nhất thời trong thời gian ngắn. Phương pháp nhận biết sự thay đổi ngắn hạn, hay trào lưu mới thì tôi đã giới thiệu ở các nội dung trước rồi.

Dù có khủng hoảng nhưng nhà đầu tư chứng khoán có thể ứng phó bất cứ lúc nào. Nếu người tiêu dùng đóng ví lại thì doanh nghiệp không thể phát triển. Nhưng không có nghĩa là người ta khóa chặt ví của họ đâu. Bạn có thấy các cửa hàng đồng giá 1.000 won mở bán khắp nơi không? Đây là mô hình bắt chước theo mô hình “Cửa hàng 100 yên” của Nhật. Trào lưu này xuất hiện do kinh tế khó khăn nên số người tìm đến với những sản phẩm giá tiết kiệm. Lúc này, nếu bạn thấy kinh tế khủng hoảng thì bạn có thể đầu tư vào các doanh nghiệp sản phẩm bán giá tiết kiệm. Sau đó kinh tế hồi phục thì người tiêu dùng sẽ tìm đến với những hàng hóa chất lượng cao hơn là giá tiết kiệm. Nếu nói vậy thì cửa hàng đồng giá 100 yên không thể nào đổi chiến lược bán giá cao lên được. Có tăng giá cao lên thì cũng không thể tăng quá cao được. Tuy nhiên với nhà đầu tư chứng khoán thì khác. Khi khủng hoảng qua đi, bạn có thể chuyển sang đầu tư vào các doanh nghiệp sản xuất hàng giá cao hay xa xỉ phẩm.

Điều thú vị là không có một hiện tượng nào có thể tốt cho tất cả và xấu cho tất cả. Lúc kinh tế phát triển, có những công ty sẽ tốt lên nhưng cũng có những công ty gặp khó khăn, ngược lại khi khủng hoảng kinh tế thì có những công ty hoặc ngành nghề doanh thu lại tăng cao. Những cơ hội như thế này nằm trong thị trường chứng khoán. Ở trung tâm giao dịch chứng

khoán có 1.800 cơ hội và các công ty ăn nên làm ra liên tục lên sàn nên cơ hội sẽ càng ngày càng nhiều lên.

Lý do khiến nhiều người không biết được cơ hội này là vì họ lo sợ bị thất bại nên chẳng làm gì cả. Không biết thì phải học. Học và hiểu rõ thì sẽ khắc phục được nỗi sợ hãi. Bạn sợ vì không biết rõ.

Tôi tin chắc rằng kinh tế Hàn Quốc sẽ phát triển và tôi cầu mong khẩn thiết nó sẽ phát triển. Nhưng tương lai thì không có gì lấy làm đảm bảo được. Tuy nhiên, như tôi đã nói ở trên, nếu bạn hiểu rõ nguyên lý của dòng chảy kinh tế thì tôi có thể tự tin nói rằng tương lai của việc đầu tư chứng khoán sẽ luôn luôn tươi sáng. Nếu nền kinh tế của Hàn Quốc không sụp đổ hoàn toàn thì cơ hội và tương lai của thị trường chứng khoán sẽ luôn tươi sáng.

ĐẦU TƯ CHỨNG KHOÁN LÀ CUỘC SỐNG

Tôi nghe nói rằng ngày xưa trẻ con châu Phi dùng kim cương để chơi bắn bi. Để có thể chơi bắn bi thì viên bi đó phải đủ to và ít nhất mỗi đứa phải có một vài viên bi kim cương mới được. Điều đó cho thấy là trẻ con châu Phi đang chơi một trò chơi hàng trăm ngàn đô la. Người phương Tây thấy thế đã vô cùng ngưỡng mộ.

Đối với người châu Phi thì kim cương chẳng có giá trị gì đặc biệt cả. Tuy nhiên đối với những người phương Tây hiểu rõ giá trị của kim cương thì châu Phi quả là một vùng đất của cơ hội làm giàu. Và trong quá trình tranh giành cơ hội đó, họ đã dùng cả vũ lực với người châu Phi. Nhưng điều tôi muốn nói ở đây không phải là chuyện tranh giành đó. Điều mà tôi muốn nói là nhiều người trong chúng ta đang “chơi trò giống trẻ con châu Phi”.

Xung quanh chúng ta có rất nhiều cơ hội. Chỉ có những người có con mắt trí tuệ nhìn thấy được những cơ hội đó mới có thể mở được cánh cửa của thành công. Nếu chúng ta chỉ nhìn vào cổ phiếu thôi thì trong những món hàng mà chúng ta thấy và sử dụng hàng ngày đều có cơ hội của đầu tư chứng khoán.

Chúng ta không được quá hồ đồ với chứng khoán nhưng cũng không cần nghĩ quá nghiêm trọng về nó. So với các nước tiên tiến thì số người

Hàn Quốc đầu tư chứng khoán không nhiều nhưng việc đầu tư chứng khoán cũng đang dần dần trở nên phổ biến trong dân chúng.

Kinh tế của Hàn Quốc đang phát triển. Nếu là những người tham gia hoạt động kinh tế và hoạt động tiêu dùng thì ai cũng có thể đóng góp một phần vào đây được. Nếu là nhân viên văn phòng thì đóng góp vào sự phát triển kinh tế thông qua công việc mình đang làm và giá trị nhận được là lương tháng. Nhưng chỉ như vậy thôi thì chưa đủ. Nếu nói thẳng ra thì như vậy là rất thiệt thòi.

Thông qua thị trường chứng khoán, chỉ cần đóng chút ít lệ phí và thuế giao dịch thì có thể trở thành chủ nhân của công ty. Vậy thì có lý do gì mà bạn cứ phải khẳng định rằng: “Tôi chỉ muốn làm một nhân viên bình thường thôi.”? Tôi không có ý chê bai công việc của một nhân viên văn phòng. Bất kỳ công việc nào cũng có giá trị và cần phải được công nhận.

Nhưng một điều đáng tiếc rằng có nhiều người không biết được một cơ hội tuyệt vời rằng nếu chỉ cần nỗ lực thêm một chút nữa thôi thì bạn có thể đóng góp vào sự phát triển của kinh tế và bạn có thể cùng tận hưởng hoa trái từ sự phát triển đó. Bạn vẫn làm công việc chính của bạn để gia tăng thu nhập và bạn trích ra một ít tiền nhàn rỗi để đầu tư vào chứng khoán thì bạn có thể gặt hái được những quả lành từ sự tăng trưởng của nền kinh tế.

Điều mà bạn cần phải cẩn thận đó là lòng tham muốn thu tóm thật nhiều lợi ích. Nếu bạn không học hành tìm hiểu gì cả mà chỉ trông mong vào những “canh bạc chứng khoán” và mong làm giàu qua một đêm thì hết sức nguy hiểm. Chứng khoán là đầu tư chứ không phải đánh bạc. Bạn có thấy ai chơi cờ bạc mà có kết cục tốt đẹp chưa? Cờ bạc là bác thẳng bàn và làm cho mọi người xung quanh đau khổ. Nếu muốn đầu tư chứng khoán trở thành cuộc sống của bạn thì bạn phải kiểm soát cái tâm tham lam của bạn, dành thời gian kiên trì tìm hiểu và đầu tư vào doanh nghiệp tốt. Nếu bạn đầu tư vào những doanh nghiệp không có tương lai thì bạn đang làm hỏng cả sự nghiệp của bạn đấy.

Để tìm ra một doanh nghiệp tốt không phải là điều dễ dàng. Bạn phải học về kinh tế và phải biết phân tích doanh nghiệp. Tuy nhiên, “sự hiểu biết mang tính chuyên nghiệp” không phải lúc nào cũng giúp bạn có thể tìm

được doanh nghiệp tốt. Trước hết, bạn hãy đưa nó vào cuộc sống của bạn và bắt đầu từ những lĩnh vực mà bạn quan tâm xung quanh.

Mỗi sáng thức dậy bạn đi nhà vệ sinh, đúng không? Ở đó có gì nào? Có rất nhiều thứ như khăn giấy, kem đánh răng, bàn chải đánh răng, xà phòng, khăn, bồn cầu, đúng không? Những đồ vật này không phải tự nhiên trên trời rơi xuống. Đó là những sản phẩm được làm từ các nhà máy. Chỉ trong nhà tắm thôi đã có bao nhiêu sản phẩm rồi đấy. Bạn tiếp tục nhìn quanh nhà và đi ra ngoài đường, bạn sẽ tìm thấy vô số sản phẩm thông dụng. Như vậy có thể nói là xung quanh cuộc sống của chúng ta được hình thành từ những sản phẩm mà các công ty sản xuất.

Ví dụ, bạn rất hài lòng về cái bồn cầu mà bạn đang sử dụng. Bạn tới nhà bạn bè chơi cũng thấy một cái bồn cầu cùng nhãn hiệu với nhà mình và người bạn cũng rất thích cái bồn cầu đó. Vậy thì bạn có thể tìm hiểu thông tin về công ty sản xuất cái bồn cầu đó. Tình hình tài chính của công ty đó như thế nào, nhà lãnh đạo của công ty đó ra sao, họ có kế hoạch cho sản phẩm mới trong tương lai không, họ có một quá trình lịch sử phát triển như thế nào... Chỉ cần bạn ngồi trước máy tính là bạn có thể tìm thấy được tất cả những thông tin như thế. Sau khi bạn khảo sát và thấy công ty đó có giá trị đáng để bạn đầu tư thì bạn trích ra một ít trong nguồn tiền của bạn để đầu tư và bạn đồng hành cùng họ trong hai hoặc ba năm, nếu dài thì bốn, năm năm.

Nếu bạn thấy cần đề xuất gì đó với công ty để cải tiến chất lượng sản phẩm thì bạn cũng có thể đề xuất. Nếu bạn làm thế thì bạn sẽ thấy được đường đi của doanh nghiệp. Nếu bạn tìm hiểu và thấy có điều gì đó không ổn thì thôi bạn đừng đầu tư vào công ty đó. Có thể bạn sẽ tiếc công sức bỏ ra khảo sát về doanh nghiệp đó nhưng đó cũng là một bài học quan trọng cho bạn đấy. Việc loại bỏ được doanh nghiệp xấu cũng quan trọng không kém việc bạn tìm ra được doanh nghiệp tốt. Và điều này rất quan trọng trong đầu tư chứng khoán.

Đầu tư chứng khoán không ở đâu xa. Bản chất của chứng khoán nằm ở doanh nghiệp và doanh nghiệp đó là những nơi đang sản xuất ra những hàng hóa mà chúng ta tiêu dùng hàng ngày trong cuộc sống. Mỗi khi bạn đi làm hay tan tầm về, hãy quan sát một chút đi. Có doanh nghiệp sản xuất ra chiếc ô tô bạn đang đi. Có doanh nghiệp sản xuất ra xe buýt hoặc tàu điện.

Có doanh nghiệp sản xuất vật liệu làm đường và cũng có doanh nghiệp tráng nhựa đường. Tất cả những doanh nghiệp này là đối tượng để chúng ta tìm hiểu và là đối tượng để chúng ta đầu tư.

Tôi muốn nhấn mạnh với bạn thêm một lần nữa là đầu tư chứng khoán không ở đâu xa cả. Bạn phải đưa chứng khoán vào cuộc sống và trong cuộc sống của chúng ta có những doanh nghiệp để bạn đầu tư.

Nếu bạn đưa được đầu tư chứng khoán vào cuộc sống thì bạn sẽ bắt đầu thấy những cơ hội mà bạn không thấy trước đây. Bạn sẽ phát hiện ra cơ hội để gặt hái những quả lành từ sự tăng trưởng của nền kinh tế qua những vật dụng mà bạn vô tình gặp nó hàng ngày.

Trong con mắt của nhà đầu tư chân chính thì có vô vàn những cơ hội trong tất cả những đồ vật thường ngày ta sử dụng như máy tính, xe ô tô, điện thoại di động, tòa nhà... Quyển sách mà bạn đang cầm trên tay cũng chứa đầy “trái ngọt” của những cơ hội tuyệt vời đấy!

Chương 2

HÃY NẮM RÕ SỨC MẠNH CỦA THỊ TRƯỜNG THAY ĐỔI THẾ GIỚI

ĐẦU TƯ CHỨNG KHOÁN, NHỮNG LÝ DO KHIẾN NÓ KHÔNG PHẢI DỄ ẸN

Theo tôi, hiện nay trong xã hội chỉ có hai kiểu người. Một là kiểu người quan tâm và đầu tư chứng khoán. Hai là kiểu người không đầu tư chứng khoán. Kiểu người không đầu tư chứng khoán là vì họ sợ thất bại. Và vì thế họ đã bỏ lỡ nhiều cơ hội để có thể được tự do tài chính.

Bất kỳ ai trong chúng ta chỉ cần đóng một ít lệ phí và thuế giao dịch thì có thể trở thành chủ của doanh nghiệp. Bạn sẽ đứng ở vai trò đóng góp vào sự phát triển của nền kinh tế quốc gia và bạn có thể cùng tận hưởng những “trái ngọt” từ sự tăng trưởng đó. Chúng ta đang nhường những cơ hội trước mắt cho người khác và những người nước ngoài thông thái.

Trong số những nhà đầu tư chứng khoán, có những người “cao thượng và dũng cảm”. Cái mà họ biết về chứng khoán so với những người không đầu tư chẳng có gì khác biệt cả. Và họ cứ đi nghe người khác đồn đại và đầu tư, hay là với mớ kiến thức ít ỏi, họ “quăng” cả tài sản của mình vào để đầu tư. Có người mua một cái ti vi thì dẫn đo, chọn lựa, còn mua chứng khoán thì chỉ nghe lời người khác chỉ bảo và bỏ ra hàng chục triệu, hàng trăm triệu để đầu tư. Họ làm vậy nên bị thất bại thảm hại và khẳng định rằng: “Thề sẽ không bao giờ nói về chứng khoán nữa”.

Người không đầu tư chứng khoán là người bỏ lỡ nhiều cơ hội. Ngược lại những người đầu tư chứng khoán mơ hồ là những người “ném tiền” cho người khác muốn làm gì thì làm. Bạn nhất định phải đầu tư chứng khoán nhưng tuyệt đối bạn không được xem nhẹ việc này. Bạn phải học nhiều thứ và phải cân nhắc nhiều thứ. Điều cơ bản bạn cần biết là nguyên lý vận hành của thị trường chứng khoán. Bạn phải biết rõ về cơ cấu tài chính, mô hình kinh doanh, tỉ suất lợi nhuận trên giá cổ phiếu (P/E) và tổng thể của doanh nghiệp. Có nhiều người đầu tư thậm chí lao thẳng vào thị trường mà không hề có một sự chuẩn bị kỹ về những điều cơ bản này.

Tất cả những tài liệu mang tính khách quan có liên quan đến mô hình kinh doanh, tỉ suất lợi nhuận trên giá cổ phiếu, cơ cấu tài chính của bất cứ doanh nghiệp nào đều có sẵn ngoài thị trường. Có thể mỗi người sẽ có sự đánh giá khác nhau nhưng nhìn chung những nội dung trên đều được chia sẻ rộng rãi. Chỉ cần vào Internet là có thể tìm được bất cứ tài liệu nào. Tuy nhiên nếu chỉ cần tìm hiểu về những tài liệu khách quan được công bố thì việc đầu tư chứng khoán quả thật là rất dễ dàng. Chúng ta nhất định cần phải biết về những thông tin khách quan nhưng chỉ với những thông tin đó thôi thì không thể thành công trong đầu tư chứng khoán được.

Điều mà nhà đầu tư cần phải nắm bắt ngoài những dữ liệu mang tính khách quan đó là tâm thế của người điều hành doanh nghiệp. Từ hồi nào tới giờ, tôi chỉ được biết rằng trong lịch sử có những vị tướng soái giỏi đã điều binh khiển tướng tốt và giành chiến thắng chứ tôi chưa bao giờ nghe nói có một ông tướng soái bất tài vô dụng, sống bê tha mà giành được chiến thắng cả. Dù vị tướng soái đó có đầy đủ lực lượng quân binh hùng mạnh nhưng tài chỉ huy không tốt thì cũng khó mà chiến thắng được. Tầm quan trọng của nhà lãnh đạo chính là đây.

Có những doanh nghiệp đang bên bờ vực phá sản nhưng khi có một nhà lãnh đạo mới thì đã vực dậy và vươn cao. Ngược lại có những doanh nghiệp đang ăn nên làm ra nhưng khi có một nhà lãnh đạo mới lên kế thừa thì lại đi xuống. Vì vậy nên trong giới chứng khoán thường hay nói “giá cổ phiếu nhà lãnh đạo”.

Bạn không nên xem nhà điều hành doanh nghiệp đơn thuần chỉ là người thủ lĩnh của doanh nghiệp mà bạn đầu tư. Bạn phải xem rằng họ là người điều hành thay cho bạn trong cái doanh nghiệp mà bạn đầu tư. Họ là người cùng hợp tác làm ăn chung với bạn.

Trong số các độc giả đang đọc quyển sách này, có người sẽ phản bác rằng để đầu tư thì năng lực lãnh đạo doanh nghiệp của nhà điều hành quan trọng chứ việc gì phải xem xét đến tâm thế của họ. Đúng rồi. Năng lực lãnh đạo rất quan trọng. Nhưng thử nghĩ xem họ là một người có cuộc sống cá nhân rất bê tha thì chuyện gì sẽ xảy ra? Người ta bảo rằng đi đêm lắm có ngày gặp ma, nếu họ luôn duy trì một lối sống tiêu cực thì có ngày cũng sinh chuyện.

Có người thì dùng mọi thủ đoạn để giảm lợi nhuận công ty xuống. Lý do thì nhiều nhưng có nhiều trường hợp là họ muốn tránh không trả cổ tức cho nhà đầu tư. Cũng có người dùng tiền lợi nhuận của công ty để mua thêm cổ phiếu của công ty và tăng số vốn nắm giữ của mình trong công ty. Những trường hợp như thế họ đang vì lợi ích cá nhân chứ không phải vì lợi ích của nhân viên hay của nhà đầu tư. Nếu người hợp tác đầu tư với bạn bảo rằng đầu tư thì đầu tư chung, còn lợi nhuận thì họ hưởng, thì bạn có đồng ý không? Chắc chắn là không có chuyện đó đúng không?

Chúng ta không thể biết lòng người chỉ trong vài tháng mà cần một sự quan tâm, theo dõi và giao tiếp thường xuyên. Ít nhất cũng đồng hành khoảng ba, bốn năm mới có thể hiểu được tâm thế của nhà điều hành doanh nghiệp. Trong khi đồng hành cùng doanh nghiệp, tôi luôn tìm cơ hội gặp gỡ nhân viên công ty, gặp ban giám đốc, gặp người chủ doanh nghiệp để hỏi và nghe trả lời.

Những gì tôi hỏi họ không phải là “thông tin nội bộ” mà là những câu hỏi rất thông thường. Có khi tôi gọi điện cho nhân viên và hỏi: “Lúc này sắp các anh thế nào?” hay là gọi cho người điều hành doanh nghiệp và bắt đầu câu chuyện bằng cách hỏi: “Lúc này anh thế nào?” Thông qua những điều như vậy và đồng hành cùng doanh nghiệp chừng ba, bốn năm thì có thể biết được doanh nghiệp đang đi về đâu, tư duy của nhà lãnh đạo như thế nào.

Như tôi đã đề cập ở phần đầu, chỉ có đầu tư dài hạn mới có đáp án đúng. Nếu bạn đồng ý với tôi thì nhất định bạn phải có niềm tin vững chắc vào nhà điều hành doanh nghiệp trước khi bạn quyết định đầu tư. Vì bạn làm sao có thể đồng hành với một người mà bạn không tin tưởng, làm sao mà bạn có thể đi xa cùng họ trong một thời gian dài? Với vai trò của những nhà đầu tư thông thường thì việc gặp nhà điều hành doanh nghiệp không phải là chuyện dễ.

Nhưng có một cách khác. Bạn có thể gọi điện cho người phụ trách cổ phiếu của công ty và hỏi thăm: “Tôi là cổ đông đây, tình hình công ty lúc này thế nào?” Nếu chỉ gọi hỏi một lần thì không thể biết được rõ nhưng cứ gọi hỏi thường xuyên thì bạn có thể đọc được bầu không khí ở công ty qua giọng nói của người phụ trách cổ phiếu.

Nếu bạn nỗ lực hơn chút nữa thì bạn có thể làm thân với người phụ trách cổ phiếu của công ty. Họ là nhân viên của công ty đang kinh doanh thay bạn, nói cách khác là nhân viên của bạn. Vì vậy nên bạn quan tâm đến họ, đãi họ ăn cơm là chuyện bình thường. Những thành quả mà họ nỗ lực để làm ra chắc chắn cũng sẽ quay về với bạn. Việc hiểu được lòng dạ của nhà điều hành doanh nghiệp là một trong những điều khó nhất trong đầu tư chứng khoán. Khó thì khó nhưng không phải là không làm được. Câu trả lời là thường xuyên gặp gỡ và giao tiếp. Chúng ta không thể biết được nhân phẩm của người mà bạn mới gặp hôm nay nhưng nếu có thời gian, sự quan tâm và giao tiếp thì sẽ hiểu được.

NGƯỜI NÀO ĐỌC ĐƯỢC TƯƠNG LAI, NGƯỜI ĐÓ SẼ CHI PHỐI ĐƯỢC THỊ TRƯỜNG

Câu nói người nào đọc được tương lai, người đó sẽ chi phối được thị trường quả là một câu nói rất minh triết. Nếu có một cỗ máy thời gian có thể nhìn được xu thế tương lai của chứng khoán, chắc ai cũng trở nên giàu có. Chỉ cần xem được trước một hoặc hai tiếng thôi thì cũng trúng được vé số rồi. Nhưng cũng may là không ai biết được trước thời gian. Nếu tôi biết rõ về tương lai của tôi, chắc cuộc sống này sẽ vô vị lắm. Dù thế nhưng chúng ta cần phải nhận biết tương lai trong đầu tư. Nếu không biết rõ tương lai như thế nào mà đầu tư chứng khoán là mê tín và là cờ bạc. Vậy mà hiện nay cũng có nhiều người đang mê tín và lấy tài sản của mình ra để tham gia vào những canh bạc vô cùng nguy hiểm.

Để dễ hiểu, tôi chia tương lai ra làm hai loại. Thứ nhất là tương lai của giá cổ phiếu và thứ hai là tương lai của thế giới.

Như đã trình bày ở phần trước, tôi không thể biết trước được chỉ số KOSPI của tuần sau như thế nào. Thậm chí, tôi cũng không biết giá cổ phiếu của công ty mà tôi đầu tư sẽ như thế nào vào tuần sau. Vì mọi diễn biến xảy ra trên khắp thế giới và tâm lý của từng cá nhân ảnh hưởng rất lớn đến giá cổ phiếu. Có thể hôm nay cổ phiếu rớt giá, rồi ngày mai nó lại lên trở lại mà không có một lý do gì đặc biệt cả. Tình hình kinh tế không có gì đặc biệt nhưng giá cổ phiếu cứ liên tục tăng nhưng rồi cũng không có lý do gì đặc biệt thì giá cổ phiếu lại liên tục giảm.

Thỉnh thoảng có lúc do ảnh hưởng tâm lý đám đông của nhà đầu tư và đôi lúc có khi do sự quấy nhiễu thị trường của một nhóm người nào đó. Trong thị trường chứng khoán tồn tại hằng hà sa số những biến số nên việc mà chúng ta dự đoán và khống chế tất cả là điều không thể. Việc dự đoán 10 năm hay 20 năm nữa tình hình thế giới sẽ thế nào cũng chỉ là một sự tưởng tượng mà thôi. Những dự đoán của các nhà kinh tế học thế giới luôn bị sai bởi nguyên do là vậy.

Tuy nhiên tôi có thể dự đoán được tương lai của doanh nghiệp mà tôi đang đồng hành. Khái niệm về tương lai ở đây là tương lai khoảng ba, bốn năm sau. Kết quả mà tôi liên tục giao tiếp, trao đổi với nhà lãnh đạo, điều hành doanh nghiệp trong thời gian hai, ba năm qua đã cho tôi hiểu rằng tài năng và tâm thế của nhà lãnh đạo doanh nghiệp ấy rất tốt. Cuộc sống riêng tư cũng lành mạnh và năng lực lãnh đạo doanh nghiệp cũng xuất sắc. Quan trọng là giá trị quan của nhà lãnh đạo đang có. Họ luôn muốn chia sẻ những quả lành cùng với nhân viên và nhà đầu tư. Nhân viên của họ luôn khen ngợi về họ, nhân viên của họ luôn hài lòng vì được làm việc ở công ty họ. Cơ cấu tài chính vững, doanh thu trong vòng hai, ba năm qua liên tục tăng, sản phẩm cũng có sức cạnh tranh cao. Như vậy thì ta có thể dự đoán rằng doanh nghiệp này trong nhiều năm tới sẽ liên tục tăng trưởng, đúng không? Doanh nghiệp tăng trưởng có nghĩa là giá trị của doanh nghiệp đó sẽ tăng. Giá trị tăng thì giá cổ phiếu chắc chắn sẽ tăng.

Trong nhiều năm tới điều kiện thị trường rất tốt nhưng nếu doanh nghiệp không có chiến lược tốt thì cũng hỏng. Ngược lại, dù điều kiện kinh tế có khó khăn nhưng doanh nghiệp mà tôi đầu tư nỗ lực xây dựng và thi hành những đối sách phù hợp thì có thể sẽ tăng trưởng hơn khi kinh tế thuận lợi. Với một nhà đầu tư, tương lai mà bạn cần phải hiểu biết đó là tương lai của doanh nghiệp. Con đường giúp bạn có thể hiểu rõ về tương lai của doanh nghiệp mà bạn đầu tư là đồng hành cùng doanh nghiệp và nắm bắt được tiến trình hoạt động của doanh nghiệp.

Tương lai thứ hai là tương lai của thế giới.

Chúng ta có thể tạo ra tương lai như chúng ta mong muốn từ sự nỗ lực của bản thân. Ví dụ, nếu có ai đó đang chuẩn bị thi lấy một chứng chỉ chuyên môn quan trọng nào đó thì người đó đang nắm quyền làm chủ tương

lai của mình. Nếu học chăm chỉ thì có thể thi đậu kỳ thi. Nhưng sức ảnh hưởng đó không lớn lắm.

Nhưng nếu bạn là tổng thống của một quốc gia thì thế nào nhỉ? Tương lai mà bạn nghĩ, tương lai mà bạn định tạo ra sẽ phát huy sức ảnh hưởng vô cùng to lớn. Tổng thống Mỹ thì có sức ảnh hưởng lớn đến cả thế giới hơn tổng thống Hàn Quốc. Không có gì là tuyệt đối vì thế chúng ta không thể tạo ra tất cả tương lai phía trước nhưng ít nhất chúng ta có thể tạo ra tương lai theo hướng chúng ta muốn.

Nhìn kỹ lại thì thấy rằng tương lai không phải tự nhiên đến mà do chúng ta tạo ra. Tất cả những sản phẩm được phát minh ra làm thay đổi thế giới như xe ô tô, máy bay, tàu vũ trụ, điện thoại, Internet không phải từ trên trời rơi xuống. Đó là kết quả của một quá trình nỗ lực lâu dài của một cá nhân hay một tập thể. Và những điều đó đã làm thay đổi cả thế giới.

Thế giới không thể nào thay đổi như trở bàn tay được. Ngoài những trường hợp vô cùng đặc biệt ra thì luôn luôn có những dấu hiệu của sự thay đổi. Nếu chúng ta hiểu được những dấu hiệu đó thì chúng ta có thể dự đoán được tương lai. Vì thế, chúng ta cần phải lưu ý đến lời nói và hành động những nhà lãnh đạo. Họ có sức ảnh hưởng và sức mạnh tạo nên tương lai.

Nếu vị tổng thống của một quốc gia bảo rằng: “Tương lai của chúng ta phụ thuộc vào ngành y dược” thì trong tương lai chắc chắn nhà nước sẽ đầu tư và hỗ trợ cho lĩnh vực y dược. Nếu Bill Gates nói: “Trong tương lai tất cả mọi vật đều được điện toán hóa”, có nghĩa là ông ấy tự tin tạo ra một tương lai như thế. Họ không phải là người chờ xem tương lai thế nào mà họ là người tạo ra tương lai, họ không phải là người ngồi xem tin tức trên ti vi mà là người tạo ra tin tức để người khác xem.

Trên thế giới này có một kiểu người tạo ra những cái mới và những người đi theo cái mới đó và cũng có những người bị tụt hậu. Nếu muốn biết tương lai thì hãy chú ý đến hành động và lời nói của những người có sức mạnh tạo ra những cái mới như thế. Không cần phải mất nhiều công sức để tìm đâu. Cuộc sống của những nhà lãnh đạo như thế đa số được công bố công khai, có những điều bổ ích nhưng cũng có những điều không có ý nghĩa gì đặc biệt đối với chúng ta, nhưng quan trọng là chỉ cần vài cái nhấp chuột trên máy tính là có thể tìm được.

Ngoài ra, bạn cần theo dõi kỹ định hướng của chính phủ và những người có sức ảnh hưởng trong ngành nghề của doanh nghiệp mà bạn đang đồng hành. Chắc bạn đã biết quyển sách *Hãy mời tỷ phú dùng cơm trưa chứ?*

Bạn hãy đồng hành cùng với doanh nghiệp mà bạn đầu tư. Như vậy, bạn sẽ thấy được tương lai của doanh nghiệp đó.

Tiếp theo, bạn hãy quan tâm đến những nhà lãnh đạo đang tạo ra tương lai nhân loại. Như vậy, bạn sẽ thấy được tương lai của thế giới.

Xã hội ngày nay là xã hội của kiến thức và thông tin. Dĩ nhiên bạn có nhiều kiến thức và thông tin thì chưa chắc bạn đã giàu. Nhưng những người thiếu kiến thức và thông tin thì không thể giàu được.

KINH TẾ THẾ GIỚI DI CHUYỂN THÀNH MỘT KHỐI

Đầu năm 2010, sự kiện Steve Jobs mang ra “trình làng” chiếc máy tính bảng iPad đã thu hút sự chú ý của cả thế giới. Mọi người đều đặt câu hỏi không biết sản phẩm mà Steve Jobs, người được mệnh danh là bậc thầy của cải tiến, tung ra thị trường sẽ có ảnh hưởng như thế nào đến với thế giới. Có nhiều phản ứng khác về iPad nhưng chúng ta cần phải chú ý đến ý nghĩa của việc chỉ có một doanh nghiệp ở một đất nước xa xôi nào đó ra mắt một sản phẩm mới mà đã làm xôn xao cả thế giới như thế. Có thể bạn sẽ xem đó là bình thường nhưng nếu suy nghĩ thấu đáo hơn một chút sẽ thấy thật là kỳ diệu và đáng ngạc nhiên.

Vào thời xa xưa, để một nền văn hóa, văn minh có thể lan rộng ra các nước thì cần rất nhiều thời gian. Trong khi ở phương Tây người ta làm súng đánh nhau thì ở phương Đông vẫn còn bắn cung. Trong khi ở phương Tây họ đã dùng máy móc để sản xuất hàng loạt thì ở phương Đông vẫn dùng sức người và sức vật để làm việc. Trong quá khứ, sức ảnh hưởng của một việc xảy ra ở một quốc gia nào đó không tác động ngay và mạnh mẽ đến những quốc gia khác như ngày nay. Còn hiện nay thì sao? Những chuyện xảy ra ở Mỹ, một quốc gia cách Hàn Quốc hơn 12 giờ bay, đã có ảnh hưởng ngay đến Hàn Quốc. Một công nghệ mới được đưa ra ở Mỹ thì ngay tức khắc, Hàn Quốc cũng biết về công nghệ đó. Tháng 10 năm 2008, khi cuộc khủng hoảng tiền tệ xảy ra ở Mỹ, ngay lập tức đã lan rộng ra khắp thế giới.

Có thể bạn sẽ phản nản với tôi rằng, chuyện đó đưa con nít ba tuổi cũng biết chứ có gì đặc biệt đâu mà phân tích ở đây. Nhưng đây thực sự là một vấn đề cực kỳ quan trọng và nghiêm trọng. Ngày xưa, dù chuyện gì có xảy ra ở quốc gia nào đó thì sức ảnh hưởng của nó không lớn đến những quốc gia khác. Sức ảnh hưởng đó có thể đến từ từ từ hoặc có thể không hề ảnh hưởng đến tình hình nước khác.

Trong quá khứ, Đế quốc La Mã đã chiếm lĩnh cả châu Âu, Bắc Phi và Trung Đông nhưng Hàn Quốc không hề bị ảnh hưởng gì cả. Nhưng ngày nay, chỉ có việc “tòa tháp đôi ở Mỹ bị sụp đổ” thôi mà thị trường Hàn Quốc và cả thế giới đảo lộn.

Lý do mà sức ảnh hưởng như thế này quan trọng là vì nó ảnh hưởng trực tiếp đến sinh hoạt của bạn, đến cuộc đời của bạn. Trong quá khứ thì lửa cháy bên kia sông không liên quan gì tới bạn nhưng ngày nay lửa bên kia sông có thể di chuyển ngay tới chân bạn mà bạn không hay. Nếu bạn biết dùng lửa rót dưới chân đúng cách thì bạn sẽ cho vào lò sưởi để sưởi ấm nhưng nếu bạn không biết làm gì cả thì ngọn lửa đó có thể đốt cháy cả ngôi nhà của bạn đấy. Quốc gia thường “thối lửa ra bên ngoài” đó chính là Mỹ. GDP của Mỹ chiếm 1/4 GDP cả thế giới. Diện tích Mỹ lớn hơn Hàn Quốc 95 lần, đứng hàng thứ tư thế giới. Dân số thì lên đến 300 triệu dân, chiếm 5% dân số thế giới. Theo thống kê của Liên hiệp quốc vào năm 2009 thì GDP của Mỹ là 23,29% cao hơn 16 quốc gia khối Liên minh châu Âu (24,3%), nhiều hơn cả Trung Quốc (7,5%), Nhật Bản (8,1%), Nga (2,0%), Brazil (2,6%), Ấn Độ (2,1%) cùng hợp lại. Đây là quy mô kinh tế mang tính toàn cầu. Quy mô thương mại trên thế giới chiếm 10,5% và xếp hàng thứ hai thế giới. Hàng đầu là khối Liên minh châu Âu với 14,1%, hàng thứ 3 là Trung Quốc với tỷ lệ 8,8%.

Quy mô thị trường chứng khoán thì càng đáng ngạc nhiên hơn. Tổng giá trị niêm yết trên các trung tâm giao dịch chứng khoán của 20 cường quốc trên thế giới là khoảng 44 nghìn tỷ đô la, chiếm 90% quy mô cả thế giới. Trong số đó giá trị niêm yết của thị trường Mỹ chiếm khoảng 41,7%. Bên cạnh đó, Mỹ chính là quốc gia số một về tất cả các lĩnh vực như quân sự, văn hóa, khoa học kỹ thuật, số lượng bằng sáng chế và những công trình nghiên cứu. Vì thế, chỉ cần một “tia lửa nhỏ” của Mỹ cũng có thể gây “cháy rừng” ở Hàn Quốc.

Quốc gia thứ hai nắm giữ một “ngọn lửa lớn” sau Mỹ đó là Trung Quốc. Kinh tế Trung Quốc đang tăng trưởng với tốc độ chóng mặt. GDP năm 2009 của Trung Quốc là 4,9 nghìn tỷ đô, chiếm tỉ lệ 7,5% cả thế giới. Quy mô thương mại đứng thứ ba thế giới (mốc năm 2009).

Trung Quốc có năm thị trường chứng khoán, trong đó có thị trường tổng hợp Thượng Hải, thị trường chứng khoán của Hồng Kông và thị trường chứng khoán Thẩm Quyến. Tổng số giá trị niêm yết của ba thị trường lớn này vào cuối tháng 2 năm 2010 là 5,7 nghìn tỷ đô, đứng thứ hai sau Mỹ.

Trên thực tế, thị trường và kinh tế Trung Quốc quan trọng với Hàn Quốc hơn nhiều. Tỉ trọng lượng xuất khẩu mà Hàn Quốc xuất qua Trung Quốc là 2,3% (năm 2009) vượt lên trên tỉ trọng xuất khẩu sang Mỹ. Tỉ trọng xuất khẩu sang Mỹ những năm 90 chiếm 28,6%, năm 2000 chiếm 21,9% và năm 2009 giảm xuống còn 10,8%. Chỉ nhìn vào chỉ số thôi thì chúng ta cũng thấy rõ ràng rằng Hàn Quốc chịu sự ảnh hưởng của Trung Quốc lớn gấp hai lần so với Mỹ.

Nhưng nếu nhìn ở một khía cạnh khác thì Hàn Quốc chịu ảnh hưởng đa chiều. Vì tỉ trọng xuất khẩu của Trung Quốc sang Mỹ rất lớn 17,7% (năm 2008). Do đó nếu kinh tế Mỹ xấu đi thì kinh tế Trung Quốc cũng xấu theo và dẫn đến kinh tế Hàn Quốc cũng bị kéo xuống. Ngoài ra, tình hình hiện tại của Hàn Quốc cũng có ảnh hưởng đến Mỹ và Trung Quốc. Nó trở thành một chuỗi liên hoàn và dù múi giờ khác nhau nhưng sức ảnh hưởng thì diễn ra đồng thời.

Tiếp theo đến Ấn Độ. So với quy mô rộng lớn của quốc gia thì thị trường kinh tế vẫn còn nhỏ. Dù quy mô dân số hơn 1 tỷ người nhưng GDP chỉ dừng ở mức 1,25 nghìn tỷ đô, chiếm 2,1% quy mô cả thế giới. Trong đó Nga chiếm 2,0%, Brazil chiếm 2,6%, Hàn Quốc chiếm 1,6%. Ở Ấn Độ chỉ có 2 thị trường chứng khoán đó là BSE và NSE nhưng tỉ trọng giá trị niêm yết cổ phiếu chiếm 5,7% tổng thị trường chứng khoán của 20 quốc gia lớn và đứng hàng thứ năm thế giới sau Mỹ, Trung Quốc, Tokyo, London. Số lượng doanh nghiệp niêm yết trên hai sàn chứng khoán này là 6.390 doanh nghiệp. Và Ấn Độ khác với Mỹ ở chỗ đó là thị trường chứng khoán của nhà nước thống nhất. So với tỉ trọng giá trị niêm yết của Hàn Quốc là 1,8% và

số doanh nghiệp niêm yết trên sàn là 1.774 doanh nghiệp thì tỉ trọng kinh tế của Ấn Độ quả thật là không nhỏ.

Điều quan trọng hơn cả là sự tăng trưởng của Ấn Độ. Tỉ lệ mù chữ của Ấn Độ là 40% nhưng có một học viện công nghệ IIT nổi tiếng thế giới. Đây là học viện mô phỏng theo mô hình của trường đại học MIT của Mỹ nhưng đã tạo ra những thành quả đáng ngưỡng mộ trong một khoảng thời gian là 50 năm: 28% số kỹ sư của doanh nghiệp hàng đầu nước Mỹ, IBM, 32% số chuyên gia làm tại NASA của Mỹ, 15% doanh nhân khởi nghiệp ở thung lũng Silicon, 12% bác sĩ ở Mỹ xuất thân từ trường IIT.

Lý do mà người Ấn Độ thường xuất hiện trên các bộ phim Mỹ, Anh mà giới trẻ yêu thích đó là do tỉ lệ người Ấn Độ sống ở những quốc gia ấy cao.

Ngoài Trung Quốc và Ấn Độ thì Brazil, Nga và các nước trong khối Liên minh châu Âu sẽ giúp chúng ta biết được rằng thế giới di chuyển theo một khối.

Với nhà đầu tư cá nhân thông thường sẽ rất khó có thể hiểu biết một cách sâu rộng những mối quan hệ của các quốc gia này. Tuy nhiên, nhà đầu tư cũng cần phải biết đến mức độ ảnh hưởng đối với các doanh nghiệp mà bạn đang đầu tư, nghề nghiệp và cuộc sống của bạn khi kinh tế thế giới thay đổi. Phải như thế thì mới có thể có kế hoạch đối phó phù hợp được. Chứ bạn gơ tay đầu hàng vì “chuyện đó rất khó với tôi” thì bạn sẽ dễ bị rơi vào vực thẳm của cuộc đời lắm.

Trên đời này có rất nhiều chuyên gia và có những chuyên gia chỉ chuyên nghiên cứu về vấn đề kinh tế. Họ có nhiều kiến thức và thông tin hơn chúng ta, họ phân tích sức ảnh hưởng của những vấn đề về kinh tế, quân sự, chính trị, văn hóa diễn ra trên khắp thế giới.

Chỉ cần bạn quan tâm một chút thôi thì bạn có thể tiếp cận được rất nhiều thông tin bổ ích từ họ. Vốn dĩ không phải bạn không biết gì cả mà là vì bạn không muốn biết nên bạn không biết mà thôi. Nếu bạn không biết thế giới đang diễn ra như thế nào thì bạn khó mà thành công trong nghề nghiệp, trong cuộc sống và trong cả đầu tư chứng khoán nữa.

HÃY TẬN HƯỞNG GIÀU CÓ CÙNG VỚI SỰ TĂNG TRƯỞNG CỦA QUỐC GIA

Phần trước tôi đã chia sẻ rằng Trung Quốc đang tăng trưởng “đáng sợ”. Lý do mà Trung Quốc đáng sợ không phải chỉ vì tốc độ tăng trưởng. Trung Quốc đang tự hào là quốc gia có lượng dự trữ ngoại hối lớn nhất thế giới. Lượng dự trữ ngoại hối cuối tháng 3 năm 2010 là 2.350 tỷ đô la. Với số tiền đó, họ đã mua dự trữ mỏ dầu và khoáng sản trên khắp thế giới.

Đây cũng là lý do tại sao gần đây người ta thường gọi Trung Quốc là “black hole” (hố đen) của tài nguyên. Và thêm một điều quan trọng nữa là họ đang mua rất nhiều doanh nghiệp sở hữu năng lực công nghệ cao.

Vì thế, thỉnh thoảng chúng ta được nghe những bản tin nói rằng nguồn vốn của Trung Quốc đang “càn quét” những công ty vừa và nhỏ của Nhật Bản. Tình trạng này không phải chỉ có ở các doanh nghiệp Nhật mà các doanh nghiệp Mỹ cũng thế. Cho tới một thời điểm nào đó, các doanh nghiệp đó vẫn là doanh nghiệp Nhật, doanh nghiệp Mỹ nhưng chỉ trong nháy mắt đã trở thành doanh nghiệp của Trung Quốc. Từ năm 2009, nguồn vốn của Trung Quốc bắt đầu đổ vào thị trường chứng khoán của Hàn Quốc và tốc độ này càng ngày càng gia tăng.

Nguồn vốn của Trung Quốc được đổ vào Hàn Quốc tạo ra một sức ảnh hưởng lớn đến nguồn vốn của Hàn Quốc. Hiện tại trên thị trường chứng khoán của Hàn Quốc, tỉ lệ cổ phiếu do người nước ngoài nắm giữ khoảng 30%. So với giai đoạn sau cuộc khủng hoảng kinh tế những năm 1990 lên đến 45% thì vẫn là con số thấp, tuy nhiên vẫn ở mức cao. Tỉ lệ cổ phiếu do người nước ngoài nắm giữ là 30%, điều này có nghĩa là cứ 10 công ty Hàn Quốc thì có ba công ty đã thuộc quyền sở hữu của người nước ngoài. Tiền cổ tức mà người nước ngoài nhận được năm 2009 là 3.670 tỷ đô la, chiếm 36% trên toàn bộ số tiền cổ tức được chia ra.

Thị trường chứng khoán của Hàn Quốc bắt đầu mở bán cho người nước ngoài từ năm 1992 và đến năm 2000 thì hoàn toàn mở cửa đón nhận đầu tư từ nhà đầu tư nước ngoài. Công nghệ thông tin phát triển nên từ lâu quả đất này được gọi là global village (làng toàn cầu). Trục quay làm cho làng toàn cầu này quay nhanh chính là nguồn vốn. Đối với nguồn vốn thì đúng là không có một đường biên giới nào cả. Tôi không nghĩ rằng việc

nguồn vốn nước ngoài chảy vào trong nước là vấn đề. Mà vấn đề ở chỗ tình trạng hiện tại của Hàn Quốc.

Trước hết, điều chúng ta phải chú ý đó là tại sao người nước ngoài nắm giữ 30% cổ phiếu của thị trường chứng khoán Hàn Quốc. Họ đến từ những quốc gia có lịch sử đầu tư lâu đời hơn chúng ta, hệ thống của họ cũng tốt hơn chúng ta. Chúng ta phải thấy một điều rằng khả năng phân tích doanh nghiệp, khả năng dự đoán, khả năng nắm bắt thông tin của họ cũng hơn chúng ta rất nhiều. Sự phán đoán của họ cũng không chắc là lúc nào cũng chính xác nhưng khả năng họ đầu tư tạo lợi nhuận cao. Điều này cho thấy là họ đang nhìn tích cực về triển vọng của nền công nghiệp Hàn Quốc. Có khoảng 50 doanh nghiệp Hàn Quốc có tỉ lệ nắm giữ cổ phiếu của người nước ngoài là 20% đến 50%. Lấy mốc năm 2009 thì tỉ lệ nắm giữ cổ phiếu của người nước ngoài tại công ty Điện tử Samsung là 47%, Posco là 48,6%, Ô tô Hyundai là 34,2%, LG là 26,1%, SK Telecom là 48,9%, NHN là 52,1%, ngân hàng Kookmin là 59,3%. Vậy lý do mà những nhà đầu tư nước ngoài mua cổ phiếu của những công ty này là gì? Vì giá cổ phiếu còn thấp và tiềm năng phát triển cao.

Nhưng chúng ta thì sao? Nguồn vốn trong dân đổ dồn 85% vào bất động sản. Và nguồn vốn tài chính khoảng 2.000 tỷ đô (lấy mốc năm 2009), tỉ lệ đầu tư vào cổ phiếu chỉ có 7%. Nguồn vốn tài chính chủ yếu là giữ tiền mặt, gửi tiết kiệm hoặc mua trái phiếu. Ở Mỹ, tỉ lệ đầu tư chứng khoán trong dân chiếm 34%, ở Nhật trên 20%. Trong khi người Hàn Quốc đầu tư vào bất động sản, giữ tiền mặt, gửi tiết kiệm hoặc mua trái phiếu thì nhà đầu tư nước ngoài họ nhận được 36% lợi ích từ công sức lao động của doanh nghiệp Hàn Quốc và người Hàn Quốc.

Khác với sự đầu tư tích cực vào các doanh nghiệp trong nước của nhà đầu tư nước ngoài, tỉ lệ nhà đầu tư Hàn Quốc đầu tư vào các công ty nước ngoài rất thấp. Nhìn vào bảng thống kê chi tiết, nguồn vốn đối ngoại của Hàn Quốc là 234,7 tỷ đô la, trong đó đầu tư chứng khoán chiếm 102,4 tỷ đô la. Nếu chia ra chi tiết đầu tư vào cổ phiếu và trái phiếu thì cổ phiếu là 76,9 tỷ đô la, trái phiếu là 25,5 tỷ đô la. Và chủ sở hữu nguồn vốn đối ngoại này chủ yếu là chính phủ và doanh nghiệp. Như vậy, có thể thấy là trong toàn bộ tài sản vốn của Hàn Quốc khoảng 2.000 tỷ đô thì tỉ trọng cổ phiếu được đầu tư ra nước ngoài chỉ trừ một ít nguồn quỹ, còn lại xem như không có. Để

kinh tế của một quốc gia phát triển vững mạnh thì về cơ bản thị trường vốn phải lớn. Chỉ có như thế thì nguồn vốn sẽ được đổ vào những nơi có năng suất lao động tốt và khi có lợi ích thì chia đều cho nhà đầu tư, từ đó nhà đầu tư lại tái đầu tư tạo nên một chu kỳ kinh tế ổn định. Tuy nhiên, không những người dân thường mà thậm chí cả những nhà đầu tư có tổ chức hay nhiều chuyên gia cũng đang tập trung đầu tư nguồn vốn vào trái phiếu.

Quy mô kinh tế của Hàn Quốc đứng hàng thứ 12 thế giới. Vào cuối năm 2009, GDP của Hàn Quốc là 1.063 nghìn tỷ đô la.

Nếu chúng ta tin vào bản thân, vào tương lai của chúng ta, ít nhất bằng với niềm tin mà nhà đầu tư nước ngoài tin vào nền kinh tế của chúng ta, thì chúng ta phải đầu tư vào doanh nghiệp trong nước. Thông qua đó, về mặt cá nhân, chúng ta nhận được tiền cổ tức và tiền lời do giá cổ phiếu tăng, còn về mặt nhà nước thì chúng ta đóng góp vào việc tăng cường sức mạnh nguồn vốn để doanh nghiệp trong nước tăng trưởng, đóng góp vốn vào sự vững mạnh của thị trường vốn trong nước. Như vậy là chúng ta đang thể hiện lòng yêu nước đấy.

Chúng ta cũng có quyền được tận hưởng sự thịnh vượng khi kinh tế trong nước phát triển. Vì chúng ta ở trong nước nên sẽ thuận lợi khi đầu tư cho doanh nghiệp trong nước. Chúng ta đồng hành cùng với những doanh nghiệp có tiềm năng để cùng nhau tận hưởng sự tăng trưởng.

“Bạn không chỉ làm việc chăm chỉ và ăn lương” mà phải là: “Bạn hãy làm việc chăm chỉ, chăm chỉ đầu tư và tận hưởng sự giàu có cùng với sự tăng trưởng của doanh nghiệp.”

HÃY ĐẦU TƯ THỜI GIAN ĐỂ NẮM RÕ KIẾN THỨC THƯỜNG THỨC

Những sự dị biến luôn luôn thú vị. Chúng ta thường cảm thấy choáng váng trước cảnh một vận động viên vô danh đã vượt lên trên các vận động viên tên tuổi và hiên ngang đeo huy chương vàng trong các kỳ thế vận hội. Chúng ta thường dễ nhớ những điều bất thường hơn là những điều bình thường. Vì thường thức là kiến thức thông thường nên chúng ta không cần nhớ. Ngoài ra, cũng nhờ những kênh chuyên cung cấp những tin giật gân mà chúng ta cảm thấy thú vị với nó. Vì là việc luôn luôn diễn ra nên chúng

ta không cảm thấy hứng thú bằng những dị biến trong cuộc sống. Những điều dị biến mang lại chỉ nhìn thôi cũng đã thấy thú vị.

Liên quan đến cổ phiếu thì có những dị biến nào? Điều mà chúng ta dễ nhớ nhất đó là những dị biến làm chúng ta trúng lớn. Có một doanh nghiệp hạng thường thôi nhưng nhờ một cơ hội nào đó đã tăng trưởng nhanh và mang lại lợi nhuận khủng cho cả nhà kinh doanh lẫn nhà đầu tư. Có ai đó đầu tư chứng khoán với một số vốn nhỏ nhưng trong hai, ba năm, số vốn ấy đã tăng lên hàng chục, hàng trăm lần. Từ những câu chuyện đó, chúng ta mơ tưởng mình trở thành nhân vật chính may mắn trong những câu chuyện dị biến ấy.

Ở đây, chúng ta cần làm rõ nghĩa của từ “dị biến”. Từ này trong từ điển nghĩa là “những biến cố kỳ lạ hay những sự việc không thể dự đoán trước được”. Không cần phải miêu tả khó hiểu quá, dị biến là “việc thường không xảy ra”. Trên đời này đa số mọi chuyện đều diễn ra theo “thường thức”. Không ai không biết điều này. Nhưng trong cuộc sống, những người rất “thường thức” lại có những suy nghĩ và kỳ vọng lạ thường khi đầu tư.

Kỳ vọng lạ thường nghĩa là cái tâm mong cầu được hưởng lợi một cách phi thường thức. Họ kỳ vọng sẽ đạt được lợi ích khủng trong một thời gian ngắn. Chúng ta thử nghĩ về giá của cổ phiếu trong phạm vi thường thức xem sao. Những cổ phiếu giá thấp được lên giá cao về mặt cơ bản là do giá trị của doanh nghiệp được nâng cao. Và để giá trị của doanh nghiệp được nâng cao thì cần phải có một khoảng thời gian nhất định. Những người đầu tư bỏ qua thời gian giá trị doanh nghiệp được nâng cao và mong được lời cao trong thời gian ngắn là một kỳ vọng lạ thường. Việc mà không diễn ra thường xuyên được xem là dị biến. Đầu tư theo kiểu này không khéo “tiền mất tật mang”.

Vậy lợi ích mang tính thường thức là gì? Đó là tỉ lệ lợi nhuận của thị trường. Ví dụ như chỉ số KOSPI tăng 10% thì 10% là tỉ lệ lợi nhuận theo tiêu chuẩn thường thức. Nếu lợi nhuận đầu tư của bạn hơn 10% thì tốt, còn dưới 10% là bạn đầu tư chưa tốt. Nếu chúng ta đồng hành cùng doanh nghiệp thì có cơ hội thu gặt được lợi nhuận cao hơn nhưng đầu tiên cũng phải xem nó ở mức thường thức.

Theo khảo sát của một tờ báo kinh tế dành cho khoảng 600 người đi làm thì có 44% trong số họ trả lời rằng họ kỳ vọng tỷ lệ lợi nhuận hàng năm là hơn 20%. Có 25% người trả lời rằng nếu tỷ lệ này đạt mức 30% trong năm thì họ sẽ thấy mãn nguyện. Thậm chí có 7% người trả lời họ đang kỳ vọng mức trên 40%. Họ đúng là những người đang kỳ vọng mình đầu tư giỏi hơn cả Warren Buffett. Người được xem là đầu tư giỏi như Warren Buffett cũng chỉ đạt tỷ lệ lợi nhuận bình quân là 21,5% trong suốt 45 năm qua.

Tỷ lệ lợi nhuận cao đồng nghĩa với rủi ro cao. Những người này họ chọn mua những cổ phiếu giá thấp và biên độ dao động cao. Không phải là không có những doanh nghiệp nhỏ tăng trưởng nhanh chóng nhưng đó chỉ là “dị biến”. Có nhiều người chạy theo ảo vọng và quay về với hai bàn tay trắng vì điều này.

Từ sau biến cố ngày 11 tháng 9 ở Mỹ thì tỷ lệ lợi nhuận đầu tư hàng năm của tôi tăng bình quân 50%. Thật đáng ngạc nhiên phải không? Biến cố ngày 11 tháng 9 và cuộc khủng hoảng tiền tệ toàn cầu vào tháng 10 năm 2008 đã mang đến cho tôi những cơ hội lớn. Tỷ lệ lợi nhuận đầu tư mà tôi kỳ vọng là khoảng 25%. Nếu tỷ lệ phân chia lợi nhuận bằng cổ tức hàng năm chừng 4~5% thôi thì tôi có thể đầu tư những doanh nghiệp hiện tại đến suốt đời. Nếu tôi kỳ vọng tỷ lệ lợi nhuận là 50% và đầu tư thì chắc là tôi đã trở thành kẻ trắng tay.

Tôi tin tưởng hoàn toàn vào “kỳ tích của lãi suất kép” mà Einstein đã phát hiện ra như một định luật. Điều tạo ra kỳ tích là thời gian. Dù bạn là người không quan tâm đến quản lý tài chính thì chắc hẳn bạn đã từng nghe về “quy tắc 72” ($72/\text{mức lãi} = \text{thời gian}$). Hãy giả định bạn muốn đưa ra mức lãi là 10% một năm thì cứ mỗi 7,2 năm số vốn của bạn sẽ tăng gấp đôi.

Nếu một thanh niên 30 tuổi đầu tư 10 triệu won với lãi suất kép của 10% tỉ lệ lợi nhuận hàng năm thì 30 năm sau, anh ta có thể nắm giữ trong tay số tiền là 170 triệu won. Trong trường hợp lãi suất kép là 15% thì anh ta có được một số vốn lớn là 660 triệu won.

Giống như hiệu ứng tuyết lăn, một hòn tuyết nhỏ bằng nắm tay nhưng chỉ cần lăn hết một vòng sân vận động thôi thì cũng trở thành một khối

tuyết thật to. Độ lớn của hòn tuyết càng ngày càng tăng theo cấp số nhân. Đó chính là “Kỳ tích mang tính thường thức”.

Xung quanh chúng ta có rất nhiều hoàn cảnh thế lưỡng do cái tâm mong cầu trúng mánh lớn trong thời gian ngắn. Thường thức trong đầu tư chứng khoán là nếu chúng ta muốn đạt được tỷ lệ lợi nhuận mang tính thường thức thì phải chọn công ty tốt và đầu tư thời gian. Nếu làm thế thì tỷ lệ thành công là 99%. 1% còn lại là “dị biến”. Tỷ lệ này còn thấp hơn tỷ lệ tử vong vì tai nạn giao thông. Theo báo cáo của cơ quan an toàn giao thông Hàn Quốc thì tỷ lệ tử vong do tai nạn giao thông là 1,02%.

Tôi đang đầu tư chứng khoán với tinh thần “ủy thác kinh doanh”. Nếu bạn xem đó là doanh nghiệp của bạn thì bạn sẽ cảm thấy khác. Có doanh nghiệp nào mới mở trong một, hai năm hoặc thậm chí vài tháng đã tạo ra lợi nhuận gấp mấy lần so với số vốn đầu tư ban đầu không? Nếu có ai nói ở đâu đó có công ty như thế thì đảm bảo với bạn rằng đa số là lừa đảo.

Chúng ta ai cũng biết rõ thường thức và cần phải sống theo thường thức. Nhưng nếu có tâm tham lam quá độ thì sẽ dẫn đến những hành động thiếu hiểu biết. Cuộc sống cứ lặp đi lặp lại như thế. Ai cũng nghĩ “lần này sẽ khác” nhưng với cách hành động thiếu hiểu biết như thế thì “lần này cũng thế” mà thôi.

Dù chúng ta biết đó là thường thức nhưng để hành động theo đúng với thường thức thì không phải là một việc dễ dàng. Vì thế, cần phải nỗ lực hết mình để nắm vững nguyên lý của thường thức. Và phải đầu tư thời gian dựa trên những nền tảng kiến thức đó. Ba yếu tố đó là doanh nghiệp tốt, tỷ lệ lợi nhuận kỳ vọng theo thường thức và thời gian gặp nhau mới có thể tạo ra “kỳ tích mang tính thường thức” được.

Chương 3

NHẬT KÝ MỚI VÀO NGHỀ CHỨNG KHOÁN CỦA TÔI

THỜI THƠ ẤU KHÓ NGHÈO

Tôi là con trưởng trong một gia đình không giàu nhưng cũng không nghèo ở một ngôi làng nhỏ của vùng Deogyusan, tỉnh Jeonbuk. Vào thời ấy, gia đình tôi chỉ là một gia đình nông dân nhỏ ở miền quê. Năm tôi lên 7 tuổi, bố tôi lâm bệnh và cuộc sống gia đình bắt đầu bấp bênh.

Những ruộng đồng mang lại nguồn thu nhập chính cho gia đình đã dần dần ra đi để có tiền trị bệnh cho bố tôi. Mẹ tôi đã làm tất cả mọi thứ để giúp bố tôi hồi phục lại như xưa. Nhưng bố tôi đã không thể khỏe mạnh trở lại như trước. Sau hai năm chống chọi với bệnh tật, bố tôi đã qua đời. Cùng với sự ra đi của bố, tài sản gia đình tôi cũng chẳng còn lại gì.

Mới 8 tuổi mà tôi đã là trưởng nam của một gia đình nghèo khó. Và chị tôi, các em trai, em gái tôi trở thành con nhà nghèo. Thời điểm đó, mẹ tôi 38 tuổi. Một mình mẹ tôi bắt đầu buôn bán nhỏ. Mẹ đi mua cá ở xa mang về gánh đi bán. Mẹ tôi bán hầu như tất cả những gì có thể đội lên đầu và đi khắp nơi.

Không còn ruộng để làm nông là một sự lựa chọn bất đắc dĩ. Và chúng tôi luôn ở trong cảnh đói nghèo. Ngày tôi không đến trường thì đi đốn củi mang về, vào kỳ nghỉ thì làm cu li ở những nơi người ta khai thác khoáng sản để kiếm tiền đóng học phí. Chuyện con nhà nghèo thì vô số kể nhưng chuyện mà tôi nhớ nhất đó là chuyện hồi tôi học lớp 6.

Gần đến ngày tốt nghiệp cấp 1 (lớp 6), lớp chúng tôi đi dã ngoại nhưng tôi không có tiền đóng để đi. Theo tôi nhớ số tiền đóng lúc đó là 3~4 ngàn won gì đấy. Nhưng ở quê làm gì có tiền. Ở quê thì phải đến vụ mùa mới có thể đi làm kiếm tiền được chút ít chứ bình thường thì 1 ngàn won cũng khó kiếm nữa. Đó là hiện thực cuộc sống thời ấy.

Nhà tôi còn nghèo hơn hiện thực nữa nên đó là một số tiền rất lớn đối với tôi. Tôi biết rõ hoàn cảnh nhà mình như thế nên cũng không khát khao được đi dã ngoại cùng các bạn lắm. Nhưng trong khi các bạn ai cũng được đi chỉ có mình không được đi nên cảm thấy tủi thân. Dù thế nhưng tôi cũng không nài nỉ xin mẹ cho đi và sau khi các bạn đi về, tôi cũng không buồn khóc một mình. Điều mà tôi nhớ nhất về chuyến du lịch lần đó là có tai nạn xảy ra.

Ngoài tôi ra có một số bạn lớp 6 khác cũng nghèo như tôi nên không đi được. Vì thế để có đủ số học sinh tham gia thì một số em học sinh lớp 5 đã đăng ký. Nhưng trong khi đi chơi thì tai nạn xảy ra nơi mà đoàn nghỉ ngơi. Đó là học sinh bị ngạt do khí độc của than đá. Và nhiều học sinh đã thiệt mạng trong vụ tai nạn đó. Nếu lúc đó tôi cũng đi cùng thì chuyện gì xảy ra với tôi nhỉ? Nếu chỉ nghĩ cho tôi thôi thì đúng là một việc may mắn nhưng nghĩ cho các bạn trong lớp thì đúng là một chuyến đi đau lòng. Vì những cảm xúc trộn lẫn này đã khiến tôi nhớ mãi đến hôm nay.

Dù nghèo nhưng may mắn là tôi học khá tốt. Nên tôi đại diện học sinh trường đi thi và đạt giải cao trong các kỳ thi. Tôi cũng là một lớp trưởng đáng tự hào. Chị gái tôi thì phải sớm lên Seoul vào làm việc trong các nhà máy để kiếm sống, còn tôi ở lại quê nhà chăm chỉ học hành để đỡ dần cho mẹ.

Nhưng khi chuẩn bị vào lớp 9, vì học giỏi nên tôi đã trở thành nỗi lo của gia đình. Lúc đó gia đình không đủ điều kiện để cho tôi đi học tiếp. Vì nếu chỉ có mình tôi thì không sao nhưng đằng này dưới tôi còn hai đứa em nữa. Trong trường hợp như thế thì anh phải hy sinh cho các em đi học là điều bình thường.

Lúc đó có một ân nhân trong cuộc đời tôi đã xuất hiện. Thầy giáo chủ nhiệm hiểu hoàn cảnh của tôi nên đã tìm đến nhà gặp mẹ tôi. Dáng thầy thấp nhưng hình như chưa có đứa học trò nào không bị thầy cho ăn chiếc roi tre mà thầy luôn mang theo bên mình. Thầy bảo: “Các con muốn hết nghèo thì phải học hành chăm chỉ.”

Thầy thuyết phục mẹ tôi: “Chị phải cho cháu Young Ok đi học.” Trong khi ở thời đó, học hết cấp 1 rồi lên Seoul kiếm tiền đang là trào lưu.

Tôi hiểu hoàn cảnh nhà mình nên cũng muốn bỏ cuộc nhưng với sự nỗ lực thuyết phục của thầy mà mẹ tôi thay đổi. Tôi không có mặt trong buổi nói chuyện đó nên không rõ hai người đã nói chuyện gì nhưng có lẽ thầy giáo đã nói thế này: “Cháu học giỏi nên có thể nhận được học bổng đó chị. Học phí kỳ đầu tôi sẽ đóng cho cháu.”

Lý do mà tôi đoán được câu nói này là vì hai điều đó đã thành hiện thực. Học phí học kỳ đầu thì thầy giáo đóng, sau đó thì tôi được nhận học bổng. Nhờ vậy mà tôi có thể đi học được. Mẹ tôi thì hay kể về tôi như thế này: “Những ngày không đi học thì con đi đồn củi nhưng phải đi xa lắm. Nhưng mà không khi nào con đi tay không, lúc nào cũng phải cầm theo một cuốn sách. Bởi vậy nên con mới học giỏi đấy.”

Từ nhà tôi muốn đồn củi phải đi ít nhất hai, ba cây số. Tôi vừa đi vừa đọc sách. Thỉnh thoảng có dịp về quê, tôi nhớ những kỷ niệm xưa nên đi vòng vào rừng. Đã 40 năm trôi qua, con đường mà tôi đã đi qua giờ um tùm nên tôi không thể đi vào được. Dù vậy tôi vẫn đi ngang và ngắm nghía những con đường ấy. Và tôi lại thấy củi nằm lênh lảng mà không ai mang đi. Nhiều lúc thấy tiếc muốn dừng xe lại để chở về.

Năm lớp 9, tôi được chọn vào lớp “học sinh ưu tú” vì điểm cao. Những bạn trong lớp học sinh ưu tú đều phải ở lại trường học đến khuya. Vì thế, tôi phải cùng với hai người bạn khác thuê phòng trọ trong suốt một năm. Vừa học tập hiệu quả và cảm nhận được niềm vui có “không gian độc lập” cùng bạn bè.

Khi học xong học kỳ hai và chuẩn bị lên cấp ba thì tôi lại gặp đúng vấn đề của ba năm trước. Trong ba năm đó, cuộc sống của gia đình tôi cũng không tiến triển hơn và cũng lại không có tiền đóng học phí. Lúc đó, nhà trường đề xuất tôi vào một trong hai trường cấp ba ở Busan, đó là hai trường có thể học miễn phí bằng học bổng của nhà nước. Nhưng điều đó lại quá xa vời với tôi. Sống ở xa gia đình thì chi phí sinh hoạt lại cao hơn học phí. Trong suốt thời gian ở trọ hồi học cấp hai, tôi đã luôn cảm thấy day dứt trong lòng vì làm gánh nặng cho mẹ. Vì thế, tôi không muốn lặp lại điều này khi vào cấp ba. Thực ra, có một trường cấp ba mà tôi có thể ở nhà đi học được mà không cần phải đóng học phí nhưng lại là trường cấp ba chuyên khoa nông nghiệp. Nhà tôi thì cũng chẳng có ruộng nương gì và cũng chẳng có triển vọng gì với chuyên ngành nông nghiệp.

Dù sao thì tôi cũng muốn thi vào một trường cấp ba nào đó, vì nếu không thi thì uống công học hồi cấp hai. Tuy nhiên tôi lại bị mâu thuẫn với mình: “Thi để làm gì nếu không có tiền đóng học?” Tôi bắt đầu tính toán. Nếu có học bổng thì không sao chứ nếu phải đóng tiền học thì ba năm cấp ba quả là dài vô cùng. Và cũng như bao người, tôi quyết định lên Seoul.

Đọc đến đây có thể độc giả nghĩ: “Tội nghiệp quá”. Có những quyển sách kể về tuổi thơ nghèo khổ một cách rất thảm thiết. Nhưng tôi không cảm thấy bất hạnh gì cả. Vì sao thì tôi không biết nhưng hình như tôi chấp nhận hoàn cảnh như một điều đương nhiên. Có thể xung quanh gia đình tôi toàn người nghèo nên tôi cũng thấy bình thường. Giờ nghĩ lại tôi thấy nhớ thời thơ ấu.

Không phải tôi không biết nghĩ mà hình như tính tôi lạc quan từ bé. Bây giờ tôi cũng luôn lạc quan và tích cực. Tôi nghĩ chính điều này đã tạo thêm sức mạnh cho tôi đến được ngày hôm nay.

NGÀY LÀM, ĐÊM HỌC NHƯNG VẪN KHÔNG TỪ BỎ MỤC TIÊU

Vào mùa xuân năm 1977, một cậu học trò mới tốt nghiệp cấp hai như tôi ngồi xe buýt lên thủ đô. Chiếc xe buýt chạy băng băng qua những con đường bằng phẳng. Nhìn ra ngoài cửa kính của xe, tôi thấy hai bên đường tràn ngập những tán hoa loa kèn. Hương vị mùa xuân lan tỏa khắp nơi. Trong lòng tôi lẫn lộn nhiều cảm xúc: hồi hộp, mong chờ, hy vọng và có chút bất an. Tôi ưu tư suy nghĩ: “Rồi mình phải sống sao đây?”

Lần này lên được thủ đô là nhờ một người anh họ hàng làm ở đài truyền hình văn hóa. Anh biết tôi không có tiền vào học cấp ba nên rủ tôi lên thủ đô ở cùng với anh. Anh mong muốn tôi vào học ở một trường cấp ba chuyên ban thương mại và sau khi tốt nghiệp xong vào làm nhân viên ngân hàng. Vào thời đó, nếu tốt nghiệp được trường cấp ba chuyên ban thương mại và vào làm ngân hàng được xem là thành công bậc nhất đối với những người sống ở quê như tôi.

Nhưng khi lên ở nhà anh thì mới biết mọi thứ nằm ngoài sức tưởng tượng của tôi. Bảy anh em họ hàng sống trong một cái phòng chật chội như ép cá mèi vậy. Vào thời ấy, nhà nào nghe nói có bà con ở thủ đô thì đều gửi

con lên ở nhờ. Anh thấy tôi tội nghiệp nên kêu lên ở với anh nhưng nhà cửa chật chội như thế thì anh cũng cảm thấy áy náy với tôi. Tôi ở đó được vài ngày thì chuyển qua ở nhờ nhà người anh khác đang làm ở nhà máy dệt.

Nếu có ước mơ thì không gì là không thể nhưng đôi khi cũng có điều không đúng với mong đợi, đó mới thật sự là cuộc đời. Trường cấp ba chuyên ban thương mại không phải là một trường dễ vào. Nói một cách hơi phô trương một chút thì trường đó quy tụ các bạn học sinh giỏi toàn quốc. Dù sao thì tôi cũng bị trễ nhập học nên tôi định sẽ dành thời gian một năm để ôn thi nhưng hoàn cảnh thật không thuận lợi chút nào. Có ai tài trợ cho tôi học được như thế thì tốt nhưng xung quanh tôi không có người bà con nào có đủ điều kiện kinh tế.

Tôi là anh lớn trong nhà nên không còn thời gian để chần chừ nữa. Tháng tám năm đó, tôi được anh họ giới thiệu vào làm ở nhà máy dệt. Lần đầu tiên trong đời, tôi bước chân vào nhà máy. Vừa làm tôi vừa nghĩ sẽ thi bổ túc cấp ba. Tôi rất tự tin về tài học của mình vì hồi học cấp hai, tôi luôn đứng vào top đầu của trường. Vừa làm vừa học, không đổ vào trường cấp ba chuyên ban thương mại thì cũng đậu được bổ túc.

Nhưng mà đó đúng là sự suy nghĩ nông cạn của một “thằng nhà quê”. Làm việc ở nhà máy rất khắc nghiệt. Mỗi ngày làm 12 tiếng và liên tục đổi ca, một tháng chỉ được nghỉ có hai ngày thôi. Lúc đó vì còn sức trai trẻ nên tôi đã vượt qua được nhưng mãi về sau, khi đã nghỉ việc một thời gian rồi quay lại nhà máy, tôi mới thấy mùi hóa chất ở đây thật là khủng khiếp.

Vào nhà máy làm chưa được bao lâu thì tôi được vào ở ký túc xá. Đó là cách tôi tiết kiệm tiền và tiết kiệm thời gian. Vậy mà làm việc xong về ký túc xá, tôi mệt muốn xỉu luôn. Cơ thể rã rời vì làm việc nhiều thời gian, đầu óc mụ mị vì mùi hóa chất nhưng tôi vẫn không rời quyển sách. Việc học chuẩn bị thi bổ túc thì suôn sẻ nhưng vấn đề mới lại phát sinh.

Vào thời điểm đó, nếu người nào không vào cấp ba được thì phải đi tập huấn dân phòng trước khi đi bộ đội. Địa chỉ đăng ký tạm trú thì ở nhà anh họ (Changchung-dong), còn nhà máy làm việc thì ở một chỗ khác (Cheonho-dong). Tôi phải nghỉ làm để đi tập huấn nhưng không thể như thế được. Nếu không tham gia tập huấn thì sẽ bị hủy địa chỉ tạm trú. Rồi muốn thi bổ túc thì phải về trường cấp hai cũ để rút giấy chứng nhận tốt nghiệp

nhưng tôi cũng không thể dành thời gian để đi được. Và cuối cùng tôi đã bỏ qua hai cơ hội để thi bổ túc.

Tôi vừa làm việc vừa để thời gian trôi qua một cách tiếc nuối. Dù không thi được nhưng phải giữ lại giấy tạm trú nên tôi đi đến ủy ban phường Changchung-dong. Nhưng tại ủy ban phường Changchung-dong, tôi đã phát hiện ra một cơ hội được dán trên tường. Đó là bản thông báo tuyển sinh vào trường cấp ba truyền thông. Và nhờ cơ hội đó, tôi được nhập học vào trường cấp ba truyền thông. Lúc đó, tôi 19 tuổi, bạn bè ai cũng học lớp 12 chỉ có tôi học lớp 10.

Và điều may mắn là một tháng tôi chỉ đến lớp học trực tiếp hai ngày mà hai ngày đó lại trùng với ngày nghỉ của công ty nên tôi không nghỉ học ngày nào cả. Giờ học của lớp truyền thông có hai giờ đó là 5 giờ sáng và 11 giờ đêm. Nhà trường tổ chức như thế để giúp cho những người vừa làm vừa học như tôi.

Dù vậy, những người phải làm 12 tiếng một ngày như tôi thì việc học lớp truyền thông là rất khó. Trong lúc làm đêm, tôi vừa học vừa chạy máy nên cũng có gây ra sự cố. Dù không phải là sự cố lớn nhưng cũng gây thiệt hại cho công ty. Nhưng may mà họ không làm lớn chuyện. Chắc họ thấy tội nghiệp vì tôi vừa làm vừa chăm chỉ học. Nhờ làm việc chăm chỉ nên tôi được lên làm chức quản lý cấp trung trong xưởng và lương được tăng từ 30.000 - 40.000 won lên 120.000 won.

Lúc đó, tôi suy nghĩ rất nhiều. Lúc tôi học lớp 10 thì các bạn bằng tuổi đang tính xem nên vào học chuyên ngành nào ở đại học. Tới lúc đó tôi vẫn chưa có ý định vào đại học.

Nhưng khi lên lớp 11 thì tôi cũng muốn được trải nghiệm cuộc sống của sinh viên đại học như bạn bè. Và tôi đã ra quyết định phải vào đại học. Lúc đó, các em tôi cũng học xong cấp một và có thể giúp được việc nhà nên tôi cũng thấy có chút yên tâm. Nhưng tôi không thể vừa làm 12 tiếng một ngày và vừa học thi đại học được. Tôi gửi hết tiền để dành về cho mẹ và bắt đầu tìm công việc có thể làm buổi sáng và học buổi chiều nhưng điều đó hoàn toàn không dễ dàng.

Lúc đó, anh họ làm ở đài truyền hình kêu tôi đi bán báo ở bến xe buýt liên tỉnh ở Bulkwang-dong. Lúc đầu, tôi thấy trước mắt mình mù mịt nên không đủ can đảm để quyết định làm việc đó. Nhưng tôi không tìm được việc nào làm buổi sáng và học buổi chiều. Không còn cách nào khác để được đi học nên tôi đánh liều. Báo tuần 1 tờ 80 won, báo thể thao 1 tờ 100 won, nếu tôi bán được 1 tờ thì lời được 20 won. Ban đầu tôi không thể mở miệng rao với những người khác đang chờ xe: “Mua báo đi, báo tuần 80 won, báo thể thao 100 won, mua báo đi...” Nhưng nhờ giống mẹ có duyên buôn bán nên tôi bán rất chạy.

Tôi bán báo từ 8 giờ sáng đến 3 giờ chiều nhưng có điều bất ngờ xảy ra. Hồi làm ở nhà máy dệt 12 tiếng chỉ được 120.000 won một tháng nhưng từ khi bán báo, ngày chỉ có 8 tiếng mà một tháng kiếm được bình quân 150.000 won có tháng bán chạy thì được 200.000 won. Lúc đó, trong số những khách hàng mua báo chắc không ai nhớ tôi tên “thằng bán báo Park Young Ok” đâu. Nhưng mà tôi muốn chuyển lời cảm ơn đến vị khách nào đã mua báo của tôi 80 won nhưng cho tôi 20 won tiền thối để khích lệ. Tôi nghĩ chắc vị khách ấy không thấy phiền vì phải nhận lại tiền thối 20 won mà mong muốn giúp chút gì cho một thằng bé nghèo chăm chỉ bán báo như tôi. Lúc đó, tôi thấy biết ơn vô cùng và luôn giữ trong lòng sự biết ơn đó đến tận bây giờ.

Sau khi đi bán báo về thì tôi tới trung tâm luyện thi để học. Để tiết kiệm tiền học phí, tôi đã làm phụ tá ở đây. Nhờ vậy mà những lời thầy dạy tôi đều nghe hiểu cả. Có nhiều người nói: “Chuyện học dễ như chơi”. Lúc đó tôi thấy chuyện học thật là thú vị. Tôi cảm thấy tiếc nuối tại sao mình không tìm học ở những trung tâm như thế này sớm. Vì sự tiếc nuối đó nên tôi đã chăm chỉ học không bỏ sót một giây nào.

Nhưng khi tôi lên lớp 12 thì đã 21 tuổi, vì thế phải giải quyết vấn đề đi bộ đội. Tôi tìm xem có giải pháp nào để vừa học đại học mà vừa có thể giải quyết vấn đề này hay không. Cuối cùng tôi quyết định đi học ở trường sư phạm hoặc trường sĩ quan. Và tôi nhanh chóng thi đậu vào trường sĩ quan hải quân.

Vừa mơ tưởng đến việc vừa được học, vừa được hoàn thành nghĩa vụ quân sự, sau đó tốt nghiệp ra trường sẽ trở thành tướng và sống một cuộc đời thật vinh quang. Tôi đến trường phỏng vấn. Nhưng khi phỏng vấn, tôi

đã gặp một vấn đề mà tôi không hề nghĩ ra. Tôi thì thích được tự do, tự chủ trong công việc còn ở trong quân đội thì phải theo hệ thống phục tùng mệnh lệnh nên không thích hợp với tôi.

Vì thế, tôi nộp hồ sơ qua trường sư phạm nhưng năm đó chính sách thay đổi nên trường sư phạm chuyển từ hệ hai năm lên hệ bốn năm. Để trở thành một giáo viên, tôi phải học những bốn năm nên tôi không thể chờ đợi được. Đó là lý do tôi từ bỏ luôn trường sư phạm. Vì tôi phải lo cho các em và phải độc lập về mọi thứ nên tôi không có thời gian. Tôi muốn học nhanh rồi đi kiếm tiền.

Cuối cùng, tôi được vào học khoa quản trị kinh doanh của trường Đại học Chungang. Tôi được nhận học bổng không phải đóng học phí và còn được nhận 100.000 won sinh hoạt phí mỗi tháng. Lúc đó, tôi mới biết được rằng trên đời này có chuyện những người công nhân làm đến kiệt sức trong nhà máy chỉ được 120.000 won một tháng, trong khi một cậu sinh viên đi học không những được “miễn phí” mà còn được 100.000 won để chi tiêu. Vì không đóng học phí nên tôi dùng chữ “miễn phí” chứ tôi không nghĩ nó tự nhiên từ trên trời rơi xuống.

Tiền đó là tiền mà cuộc đời đã cho tôi và tôi phải luôn luôn biết ơn cuộc đời này. Và tôi ước sẽ làm được điều gì đó để đền ơn cuộc đời. Có thể hạt mầm trong triết lý đầu tư chứng khoán và cuộc sống của tôi đã hình thành từ đây.

BƯỚC VÀO THẾ GIỚI CHỨNG KHOÁN

Từ lúc làm ở nhà máy, tôi có một ước mơ. Đó là trở thành xưởng trưởng. Tôi xem cái chức xưởng trưởng mà tôi biết trong lúc làm ở nhà máy dẹt là nghề nghiệp cao quý nhất trên đời. Xưởng trưởng là một người rất nhạy bén, nắm bắt trong tay tất cả mọi việc diễn ra trong nhà máy và có thể điều khiển tất cả các công đoạn và máy móc phức tạp. Tôi muốn sau khi tốt nghiệp đại học, tôi sẽ vào làm xưởng trưởng ở những công ty như Samsung, Hyundai, LG. Tôi nhớ lúc đó tôi quan tâm và học rất nhiều về quản lý sản xuất và tính toán giá thành sản phẩm.

Vì muốn giải quyết vấn đề đi bộ đội nên sau khi học được một học kỳ, tôi quyết định nhập ngũ. Sau khi xuất ngũ, tôi đã tập trung cao độ vào học.

Vừa sống ở ký túc xá vừa chăm chỉ học để thi chứng chỉ kế toán nhưng vì rào cản về tiếng Anh nên tôi bị trượt hai lần. Vào học kỳ hai của năm thứ ba, nhờ lời khuyên của giáo sư hướng dẫn mà tôi thi lấy chứng chỉ phân tích chứng khoán. Lúc ấy là tháng 9 năm 1987, kinh tế Hàn Quốc bắt đầu khởi sắc, phong trào chứng khoán bắt đầu nổi lên. Những người có tiền, có “quen biết” và có năng lực bắt đầu đổ xô đi làm chứng khoán. Giáo sư cho tôi xem đề thi nhưng tôi thấy không khó lắm. Có nhiều câu hỏi trùng với những câu hỏi tôi học để thi chứng chỉ kế toán. Tháng 12 năm đó, tôi thi đỗ. Và tôi cũng không ngờ là việc thi đỗ đó đã làm cho cuộc đời tôi hoàn toàn thay đổi. Trong khi học quản trị kinh doanh thì tôi có quan tâm đến chứng khoán nhưng tôi không hề xem đó là lĩnh vực để dốc toàn tâm sức.

Lúc đó có 41 người thi đậu kỳ thi phân tích chứng khoán nhưng chỉ có ba người là sinh viên. Ước mơ của chàng thanh niên muốn trở thành xướng trống trong nhà máy hay chủ sở hữu của một nhà máy đã hoàn toàn thay đổi sau khi thi đậu kỳ thi phân tích chứng khoán. Nhờ thi đậu nên tôi được làm với tư cách là sinh viên chuyên ngành ở Viện Nghiên cứu Đầu tư Hyundai. Tại thời điểm đó, Viện Nghiên cứu Đầu tư Hyundai là nơi phát hành và giảng dạy những bài giảng về đầu tư liên quan đến đầu tư chứng khoán.

Giám đốc Viện là ông Cho Seung Je phỏng vấn tôi. Ông ấy bảo rằng để đưa người từ trong nhà nước ra làm cũng khó và ông cũng cần một góc nhìn mới của sinh viên nên đã nhận tôi vào làm việc. Tôi cảm thấy thích cách tư duy đó nên đã vào làm việc với vai trò là nghiên cứu viên. Đọc tới đây có thể độc giả sẽ trầm trồ vì mới thi đậu chứng chỉ kỳ thi phân tích chứng khoán đã được nhận vào viện nghiên cứu làm nghiên cứu viên rồi. Nhưng thời đó thì ở các viện nghiên cứu rất cần người có chứng chỉ phân tích chứng khoán nhưng số người để có thể tuyển vào không nhiều. Số người có chứng chỉ thì thiếu trầm trọng vì người có chứng chỉ thì lại vào làm ngân hàng hoặc nhân viên công ty chứng khoán cả rồi. Ai có chứng chỉ cũng muốn vào công ty chứng khoán làm chứ ít người muốn vào viện nghiên cứu để làm việc. Năm 1987, thị trường chứng khoán của Hàn Quốc bắt đầu khởi sắc và những nhân tài ưu tú cạnh tranh nhau để vào các công ty chứng khoán. Những năm 1988 và 1989, nhân viên công ty chứng khoán được các bậc cha mẹ có con gái ưu tiên chọn làm rể. Trong hoàn cảnh như

thế nên làm việc ở viện nghiên cứu chứng khoán lại là cơ hội tốt cho một sinh viên như tôi.

Từ lúc bắt đầu vào viện nghiên cứu làm việc, tôi mới thật sự học nghiêm túc về chứng khoán. Dù tôi chỉ làm ở đó 11 tháng nhưng những điều tôi học được nhiều hơn 10 năm làm việc tại các công ty chứng khoán. Viện nghiên cứu của tôi là nơi đầu tiên phát hành tờ tuần báo T hông tin chứng khoán và nguyệt san T hông tin chứng khoán nên tôi vừa là nghiên cứu viên, vừa là chuyên viên phân tích đầu tư và vừa là nhà báo về chứng khoán nữa. Nhờ cơ hội tìm viết bài triển vọng của chính sách nhà nước về thị trường chứng khoán Hàn Quốc mà tôi cũng được phỏng vấn hai vị tổng thống.

Để có thể đưa tin về tình hình thị trường và những danh mục sản phẩm được yêu thích, tôi phải học rất nhiều. Mặc dù biết rõ rằng: “Tất cả mọi trách nhiệm của việc đầu tư thuộc về nhà đầu tư” nhưng việc phân tích, đưa ra triển vọng và cung cấp thông tin mỗi tuần không phải là việc dễ dàng. Tuy nhiên, tôi vẫn muốn làm một cách tốt nhất. Chính nhờ sự tâm huyết như thế nên tôi cần phải học nhiều hơn và nghiên cứu nhiều hơn. Tình hình thị trường chứng khoán luôn thay đổi vì nhiều yếu tố bất ngờ nên có nhiều khi phải chỉnh sửa lại nội dung trước khi phát hành. Vì thế, những ngày tôi ngủ ở văn phòng hay ở nhà in nhiều hơn ngủ ở nhà. Nhờ vậy mà tôi nắm được nền tảng về cổ phiếu.

Dù như thế nhưng tôi không nghỉ học ở trường ngày nào cả. Vì nếu không được điểm B+ thì không có học bổng. Tháng 10 năm 1988, sau 10 tháng làm việc ở viện nghiên cứu, tôi đã đi khắp cả nước để giải thích về đầu tư. Một buổi giảng là 50.000 won một người nhưng khán phòng nào cũng đầy ắp người. Lúc ấy, cơn sốt chứng khoán nổi lên khắp nơi nên đi đâu cũng được nghênh đón. Nhưng ở tuổi 20 mà đứng giảng trước nhiều người quả là điều không dễ dàng chút nào. Trong số khán giả đang ngồi bên dưới, có những người có kiến thức và trải nghiệm còn nhiều hơn tôi. Lúc đầu, tôi không nhìn rõ được nội dung bài giảng của tôi nữa. Vì đúng là giấy trắng, mực đen. Nghĩa là trên giấy trắng toàn là chữ đen. Tôi bị hỏi nhiều lắm. Có những người bị thất bại đau thương vì chứng khoán cũng có đặt câu hỏi nhưng tôi cũng không nhớ đã trả lời như thế nào nữa. Nhưng ông giám đốc viện động viên rằng tôi trả lời tốt lắm.

Trong quá trình hỏi đáp, tôi nhận ra rằng về mặt lý thuyết thì tôi có thể tốt hơn người khác nhưng về mặt kinh nghiệm đầu tư thực tế thì tôi không có. Khi tôi đi Busan, có một giáo sư nhờ tôi làm một tài liệu giúp ông và đó là cơ hội để tôi quyết định nghỉ làm ở viện nghiên cứu. Tôi cũng không nhớ ông ấy đã nhờ tôi làm gì nhưng điều quan trọng là tài liệu đó không thể tìm thấy ở viện nghiên cứu tôi đang làm. Tôi lục tìm hết tất cả nguồn tài liệu có ở viện nhưng chỉ có những tài liệu liên quan đến lý thuyết chứ không có tài liệu nào hấp dẫn cả.

Nói như thế không có nghĩa là những gì tôi đăng trên báo tuần về thông tin thị trường chứng khoán và nội dung bài giảng của tôi bị sai. Nhưng tôi không thể dùng những tài liệu mang tính lý thuyết để chia sẻ với mọi người mãi. Điều đó giống như chiếc xe bị mất một bánh. Và tôi cảm thấy mình cần phải lăn xả vào thị trường đầu tư chứng khoán thực tế. Sau chuyến đi giảng toàn quốc về, tháng 12 năm 1988, tôi quyết định vào làm ở công ty C hứng khoán Daeshin.

ĐÔI CÁNH GIANG RỘNG TRONG THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN KHẮC NGHIỆT

Khi tôi vừa chuẩn bị vào làm công ty Chứng khoán Daeshin (Đại Tín) thì có một đề nghị vào làm việc tại một công ty chứng khoán lớn khác tên là công ty chứng khoán H. Nhưng tôi vẫn quyết định chọn vào làm công ty Chứng khoán Daeshin vì tôi muốn trải nghiệm từ dưới đi lên. Một phần cũng nhờ mẫu quảng cáo trên tivi. Cứ tới giờ thời sự thì ti vi lại chiếu mẫu quảng cáo về công ty Chứng khoán Daeshin. Vì thế, tôi nghĩ công ty Chứng khoán Daeshin là công ty chứng khoán tốt nhất.

Tôi không phải là một lính mới rụt rè và dễ thương. Thường những người mới vào làm việc thì chỉ lo nghe điện thoại hoặc làm những việc mà người cũ sai vặt. Nhưng tôi tập trung vào sale. Dù tôi chưa có nhiều kinh nghiệm thực tế nhưng tôi có những kiến thức được tích lũy khi làm việc ở viện nghiên cứu và mối quan hệ có được trong khi làm việc nên tôi đã đạt thành tích cao hơn cả những anh chị làm lâu năm. Trong thời gian đi làm, tôi không bao giờ làm việc với thái độ chờ tới tháng lãnh lương mà tôi luôn làm việc như đó chính là công việc kinh doanh của mình. Tôi luôn nỗ lực làm việc tốt nhất để công ty cũng được lợi mà tôi cũng được lợi. Đó là lý do tôi làm việc với tất cả niềm đam mê và tạo ra được nhiều thành tích.

Nhưng lòng người thì không có cái gì mà thỏa mãn 100% được, có những lúc tôi cũng cảm thấy hối hận. Những lúc nhân viên cấp dưới làm việc ở viện nghiên cứu hỏi: “Sao anh lại làm việc vất vả ở đây như thế này?” thì tôi lại tiếc: “Giá như hồi đó mình vào công ty H thì bây giờ đâu phải làm việc như thế này nhỉ?”. Nhưng tôi nhanh chóng trấn chỉnh rằng lương hay thăng chức không quan trọng mà quan trọng là thành quả công việc tôi làm ra và nếu tôi nỗ lực thì kết quả sẽ xứng đáng với những gì tôi bỏ ra.

Khi mới vừa vào làm công ty Chứng khoán Daeshin thì tôi cũng vào học cao học tại khoa Quản trị Kinh doanh Quốc tế trường Đại học Chungang. Tôi muốn học thêm về thị trường vốn. Trong khi làm việc ở công ty, tôi chính thức học về thị trường đầu tư chứng khoán của Hàn Quốc và phân tích về hành vi đầu tư của các nhà đầu tư trong thị trường.

Tôi đã viết luận văn tốt nghiệp với chủ đề “Nghiên cứu và tính hữu dụng của các chỉ số mang tính kỹ thuật trên thị trường chứng khoán Hàn Quốc”. Lúc tôi mới bước chân vào thị trường chứng khoán, tôi cũng tin tưởng hoàn toàn vào các chỉ số mang tính kỹ thuật để tồn tại trong một hệ thống đầu tư chứng khoán mua đi bán lại một cách ngắn hạn.

Khi tôi quyết định vào làm ở công ty chứng khoán, tôi đã lên kế hoạch đầu tư dài hạn. Đầu tiên, tôi làm việc khoảng 4~5 năm ở tại công ty chứng khoán từ vị trí tư vấn viên lên đến chuyên viên quản lý quỹ và sau đó, tôi tự tạo ra quỹ cho riêng mình. Không biết có phải do tôi nỗ lực hết mình hay không mà thành quả đầu tư rất tốt, đến năm thứ tư thì tôi được mời làm chuyên gia tư vấn đầu tư quốc tế. Với vai trò là chuyên gia tư vấn đầu tư quốc tế, tôi đã phụ trách việc quản lý nguồn vốn và quản lý nguồn quỹ của ngân hàng.

Tôi đạt thành quả xuất sắc nhất trong số 13 chuyên gia tư vấn quỹ cho ngân hàng Thương nghiệp Hàn Quốc. Sau ba năm, tôi chuyển sang làm ở công ty Chứng khoán Kyobo với vai trò là trưởng phòng điều hành và phát triển sản phẩm.

Lúc đó có bốn trưởng phòng được mời về làm ở phòng điều hành cổ phiếu công ty Chứng khoán Kyobo. Nguồn vốn vận hành (working assets) trên giá cổ phiếu khoảng 100 tỷ won và giá trị định giá (evaluated price) là

khoảng 50 tỷ won. Không có vốn nào có thể điều hành một cách tự do và phương thức điều hành cũng không được thoải mái.

Sau đó, công ty Chứng khoán Kyobo đã tăng vốn thêm 20 tỷ won nữa. Bốn trưởng phòng mỗi người phải đảm nhiệm vận hành nguồn vốn khoảng 5 tỷ won. Nhưng sau ba tháng thì tỷ lệ lợi nhuận khác nhau hoàn toàn.

So với việc tôi tạo ra được nguồn lợi nhuận khoảng 1,5 tỷ won thì cũng có người đã bị lỗ. Dù đầu tư trong cùng một điều kiện và thời gian như nhau nhưng kết quả thì một trời một vực. Tuy nhiên, tôi cũng không hài lòng lắm do quy mô công ty thì nhỏ và tôi không được tự do quyết định. Điều mà tôi mong muốn ở một công ty chứng khoán không phải là vận hành cổ phiếu. May lúc đó có sự di chuyển nhân sự nên tôi được về làm ở chi nhánh quận Sadang. Lúc đi đến chi nhánh Sadang, tôi nghĩ mình đã nhận một nhiệm vụ đặc biệt. Vì lúc đó chi nhánh này xếp hạng chót trong tất cả các chi nhánh. Thành tích vận hành vốn của tôi tốt nên cấp trên muốn tôi thay đổi diện mạo của chi nhánh này. Khi tôi về chi nhánh Sadang thì đã có ông trưởng chi nhánh Kim Young Seon rồi. Nhờ có ông mà giá trị đích thực của tôi mới được phát huy hết. Tôi cùng với ông Kim làm việc hết lòng trong suốt 3 năm, cuối cùng thì một chi nhánh hạn chót đã trở thành một chi nhánh ưu tú nhất. Và tôi cũng được nhận bằng khen “Chuyên viên ưu tú”.

Tháng 9 năm 1997, ở tuổi 38, tôi được cử về làm giám đốc chi nhánh Apgujeong. Sau này tôi mới biết 100% thành viên hội đồng quản trị đã tán thành tôi về chi nhánh này khi vừa mới đưa ra bàn.

Nhìn lại quãng đời đã qua, tôi thấy rằng suốt bốn năm học đại học, tôi được nhận học bổng, thời còn là sinh viên thì thi đậu kỳ thi chuyên viên phân tích chứng khoán, được tuyển vào làm việc khi còn là sinh viên, những năm mới ra trường đã được nhiều nơi mời gọi và kết quả công việc luôn ở mức cao.

Tất cả những điều đó nghe thì đơn giản nhưng không dễ dàng chút nào. Tuy nhiên, dù thân thể có vất vả nhưng tôi không thấy tâm mình mệt mỏi. Vì tất cả những gì tôi lên kế hoạch hầu như đều đạt được. Bận bịu, đồng nghiệp ngưỡng mộ tôi. Vì thế, chắc khi đó tôi cũng có chút kênh kiệu lắm.

Và may mắn, rất may mắn là tôi đã bị thất bại nặng nề. Nếu không có thất bại đó chắc không có tôi của ngày hôm nay. Khi tôi được cử về chi nhánh Apgujeong chưa được bao lâu thì khủng hoảng kinh tế xảy ra. Như đã nói ở phần đầu thì giai đoạn này mọi người chủ yếu đầu tư ngắn hạn. Do đó, tôi mới ngộ ra một sự thật rằng đầu tư ngắn hạn là một phương thức đầu tư khó tránh được thất bại.

Và tôi hiểu ra được một nguyên lý về những chỉ số mang tính kỹ thuật mà tôi đã một thời tin tưởng hoàn toàn chỉ hữu ích một phần, đó chỉ là một cái bóng giá cổ phiếu và khối lượng giao dịch mỗi cổ phiếu mà thôi. Tôi ngộ ra được rằng giá cổ phiếu lên xuống tùy thuộc vào giá trị nội tại của doanh nghiệp.

KIẾN ĐỊNH VỚI TRIẾT LÝ ĐẦU TƯ NHƯ MỘT NHÀ NÔNG

Trong tất cả các tổ chức, khi lên chức càng cao thì việc quản lý con người nhiều hơn là nghiệp vụ đơn thuần. Giám đốc chi nhánh của công ty chứng khoán là người quản lý cao nhất ở chi nhánh nên việc quản lý nhân viên trở thành công việc chính. Tuy nhiên, tôi thì lại thích chăm sóc và quản lý tài sản vốn của khách hàng hơn là quản lý nhân viên. Nếu tôi có ý định làm việc suốt đời tại công ty chứng khoán thì đương nhiên tôi phải quản lý nhân viên. Nếu tôi muốn thì không có gì là không thể. Nhưng động cơ mà tôi vào làm ở công ty chứng khoán là để điều hành và quản lý vốn. Vì thế, công việc giám đốc chi nhánh không phải là vai trò mà tôi thích.

Hơn thế nữa, khi làm Giám đốc chi nhánh Apgujeong giống như việc tôi đang đi trên tảng băng vậy. Thời đó thị trường chứng khoán của Hàn Quốc đang ở trong tình hình khủng hoảng chưa từng có trước đó. Lương của một số nhân viên kinh doanh ở chi nhánh bị nợ. Lương bị nợ nên đời sống của nhân viên gặp khó khăn và nhiều tiêu cực xảy ra. Tôi vừa phải lo tìm những đối sách với thị trường chứng khoán đang đi xuống và vừa phải lo sợ tiêu cực xảy ra trong nhân viên nên không thể tập trung vào công việc được.

Tôi muốn làm việc đầu tư và giúp khách hàng đầu tư tạo ra tiền. Đầu tư là việc phù hợp với sở trường của tôi và là việc tôi rất muốn làm. Vì thế, tôi đã đề nghị chuyển công tác nhưng không được công ty chấp nhận. Một thời gian sau, tôi lại tiếp tục đề xuất và lại tiếp tục bị từ chối. Sau

ba lần kiên trì đề nghị thì cuối cùng tôi cũng được cử về bộ phận kinh doanh của công ty mẹ.

Việc đòi chuyển công tác là do tôi muốn nhưng tôi không muốn về bộ phận kinh doanh của công ty mẹ. Tôi chỉ muốn một người khác về chi nhánh làm giám đốc quản lý còn tôi thì xuống làm trưởng phòng kinh doanh. Dù là hạ một bậc chức vụ nhưng tôi không quan tâm.

Tuy nhiên, lập trường của công ty mẹ thì khác. Công ty mà cho tôi xuống chức trưởng phòng ở chi nhánh Apgujeong thì không hợp lý. May là lúc đó anh giám đốc chi nhánh ở Sadang, người đã từng làm việc với tôi, lúc đó đang là Trưởng ban kinh doanh của công ty mẹ nên anh ấy muốn tôi về làm việc chung với anh ấy. Đó là vào tháng 5 năm 1998.

Được làm việc ở Ban kinh doanh nên tôi có thể tập trung làm những gì tôi muốn làm. Tôi không cần phải quản lý con người, không cần phải sắp xếp thủ tục hồ sơ hành chính. Thời điểm đó, tôi bắt đầu thay đổi phương thức tiếp cận doanh nghiệp.

Nếu trước đây chỉ lo tập trung vào số lượng doanh nghiệp tiếp cận thì từ lúc đó tôi chuyển sang phương thức tập trung chất lượng tiếp cận doanh nghiệp. Dù tiếp cận một doanh nghiệp đi chăng nữa nhưng dựa trên quan điểm cùng doanh nghiệp đi đường dài nên tôi đã gặp gỡ ban quản trị của doanh nghiệp với một tâm thế họ chính là khách hàng thân thiết của tôi.

Việc tiếp cận doanh nghiệp một cách chân thành như thế là một trong những yếu tố then chốt tạo nên những thành quả của tôi. Những thông tin doanh nghiệp dựa trên hồ sơ chỉ là một phần nào đó thôi. Và tôi không thể tư vấn cho khách của tôi đầu tư cổ phiếu của doanh nghiệp mà tôi không biết rõ về họ.

Thị trường chứng khoán đổ dốc liên tục đến cuối năm 1999 thì hồi phục lại. Có cổ phiếu đã tăng hơn trước gấp nhiều lần. Càng nỗ lực làm việc thì thành quả lại càng cao và càng như thế thì tôi lại càng hứng thú làm việc. Tôi làm việc hào hứng như thế được một năm thì lại có lệnh điều về làm giám đốc chi nhánh.

Tôi thường phải mời cơm những giám đốc chi nhánh. Không phải vì tôi giàu hơn họ mà tôi hiểu rõ hoàn cảnh của họ. Thời tôi làm giám đốc chi nhánh chưa bao giờ tôi đưa đủ lương cho vợ. Vì tôi phải dùng vào việc sống xứng tầm với vị trí của giám đốc chi nhánh, phải mời cơm nhân viên vân vân và vân vân.

Mỗi lần gặp bạn bè thì các bạn lại trêu: “Giám đốc phải thiết đãi mọi người chứ”. Không phải tôi không thích điều đó nhưng tôi có nhiều tháng bị âm lương. Vì vậy, vợ tôi phải đi làm để kiếm tiền nuôi gia đình.

Điều đáng ngạc nhiên là nhân viên công ty chứng khoán ít có người giàu. Nghĩ kỹ thì thấy một việc rất lạ. Những người luôn giới thiệu với người khác những công ty tốt để cho khách đầu tư mà chính bản thân họ không giàu, quả thật là một điều khó hiểu. Hiện tượng này tập trung vào đầu tư ngắn hạn. Đầu tư ngắn hạn thì trong 10 lần trúng lớn nếu có một lần sai lầm thì xem như trắng tay.

Do đã có nhiều trải nghiệm khó khăn nên tôi không muốn mất thời gian vì những công việc quản lý nữa. Như vậy đã đủ với tôi rồi. Hơn nữa nếu tôi làm việc ở chi nhánh thì sau khi thất bại, tôi không thể giữ những nguyên tắc mà mình đã đề ra. Đó là phải có tư duy đầu tư cổ phiếu là một công việc kinh doanh và phải đầu tư dài hạn vào doanh nghiệp. Điều đó là nguyên tắc và là đáp án đúng cho việc đầu tư chứng khoán. Nếu muốn đầu tư dài hạn thì phải có lòng tin vào doanh nghiệp. Muốn có lòng tin vào doanh nghiệp thì cần phải không ngừng giao tiếp với doanh nghiệp. Nếu không làm thế thì không thể tin và chờ được. Nếu tôi quay về làm quản lý ở chi nhánh thì tôi sẽ không có thời gian tiếp cận với doanh nghiệp và như thế thì tôi không thể chọn đáp án đúng mà toàn chọn đáp án sai.

Đơn từ chức của tôi nhiều lần bị từ chối nên tôi dùng chiến lược “chạy trốn” rồi tính sau. Và cơ hội đã đến. Tôi đã chuyển qua công ty đầu tư chứng khoán Samsung làm ủy viên tư vấn đầu tư không được bao lâu thì thảm họa tòa tháp đôi ở Mỹ bị đánh bom. Thị trường chứng khoán Mỹ sụp đổ kéo theo thị trường chứng khoán Hàn Quốc cũng sụp đổ. Lúc đó, tôi nghỉ việc làm ủy viên tư vấn chứng khoán và mua lại cổ phiếu của những doanh nghiệp mà tôi đồng hành với họ trong thời gian qua rồi nằm yên chờ đợi. Tôi nhìn thấy rõ tương lai phía trước. Tình hình sẽ được hồi phục giống như cuộc khủng hoảng kinh tế năm 1997. Đây không phải là vấn đề của

doanh nghiệp mà là do vấn đề bên ngoài, vì thế chắc chắn tình hình sẽ hồi phục lại. Những doanh nghiệp không có tiềm năng thì có thể bị sụp đổ nhưng với những doanh nghiệp mà tôi quan sát trong một thời gian dài thì nhất định sẽ hồi phục. Và dự đoán của tôi đã chính xác 100%. Thời gian trôi qua, giá cổ phiếu mà tôi mua rẻ dần dần quay về chỗ cũ. Nhưng tôi đã không bán đi. Sau một vài năm thì những doanh nghiệp mà tôi đầu tư đã phát triển tăng vọt và giá cổ phiếu tăng gấp 2, 3 lần.

Giờ thì tôi lại có cơ hội chia sẻ với độc giả rằng nên mua cổ phiếu trong tình trạng như thế nào, nên bán vào thời kỳ nào. Điều mà tôi muốn nhấn mạnh ở đây không phải là mua đi bán lại trong nhất thời để kiếm lời mà là phải tập trung vào sự gia tăng của giá trị doanh nghiệp và giá cổ phiếu tăng theo giá trị của doanh nghiệp. Giá trị của một doanh nghiệp không thể được xây dựng trong một sớm một chiều. Cần sự nỗ lực và thời gian. Bạn phải biết chờ đợi thời gian và nếu muốn chờ thì phải có lòng tin vào doanh nghiệp.

Chương 4

HÃY TẠO CHO MÌNH MỘT BÍ KÍP ĐẦU TƯ BẤT BIẾN

CƠ HỘI ĐẦU TƯ CÓ TRONG SÁCH

Hiện nay, chúng ta có nhiều kiến thức hơn trong quá khứ. Nếu chúng ta mang hết kiến thức mà chúng ta có ngày nay quay ngược về thời Joseon (thời phong kiến) chắc là chúng ta sẽ giàu to và còn thay đổi được lịch sử nữa. Không cần sử dụng những kiến thức học trong giờ học lịch sử, chỉ cần sử dụng những kiến thức khoa học đơn giản hoặc toán học thôi thì cũng có thể được xem là “thiên tài vượt thời đại”.

Chỉ cần thuộc bảng cửu chương thôi cũng có thể được đánh giá là “tính nhanh như chớp”. Một người bình thường chẳng có năng lực gì đặc biệt trong thời hiện đại nhưng nếu quay về quá khứ là đã có thể trở thành người siêu phàm. Vì kiến thức mà anh ta có được nhiều hơn người trong quá khứ. Và giả định ngược lại cũng được. Nếu người thời Joseon đang sống trong thời hiện đại thì 100% họ sẽ thất nghiệp. Họ nghĩ chỉ cần làm nông và lao động tay chân là được nhưng có nhiều kiến thức mà người thời Joseon không thể hiểu.

Nếu nói thế thì trong xã hội hiện đại, những người tạo ra tương lai mới là ai? Đó là những người có nhiều kiến thức hơn người sống cùng thời với họ. Hiện nay, chúng ta đang sống trong một thế giới giàu kiến thức. Vì thế, nếu chúng ta có kiến thức tương đồng với người khác thì chúng ta sẽ có tiêu chuẩn kinh tế giống với người khác.

Kiến thức mà tôi nói ở đây không phải là kiến thức học ở nhà trường. Đọc tới đây có thể có độc giả bảo rằng: “Trong số những tỷ phú bất động sản mà tôi gặp, họ nghèo nàn kiến thức lắm.” Chỉ trừ những tỷ phú bất động sản giàu nhờ được đền bù từ đất làm nông thì bất cứ tỷ phú bất động sản nào cũng am tường sâu sắc về lĩnh vực bất động sản của họ. Nếu không như thế thì tuyệt đối không thể thành công trong nghề bất động sản được.

Người thành công luôn nhìn thấy cơ hội và tìm cách biến cơ hội đó thành hiện thực. Vào thời kỳ nông nghiệp phát triển thì cơ hội giàu có nằm trong nông nghiệp, vào thời công nghiệp thì cơ hội giàu có nằm trong các nhà máy, vào thời đại tri thức thì cơ hội nằm trong kiến thức. Càng biết nhiều thì càng có thể bước nhanh hơn về phía cơ hội.

Đầu tư chứng khoán cũng như vậy. Càng biết nhiều thì tỷ lệ thành công càng cao, càng không biết thì tỷ lệ thất bại càng lớn. Có nhiều người không hiểu biết gì về hệ thống thị trường vốn, không biết gì về quá trình tăng trưởng của doanh nghiệp mà mạnh dạn lao vào thị trường chứng khoán. Phải biết cái gì đó mới đồng hành cùng doanh nghiệp và ủy thác kinh doanh. Nếu mà không biết thì dù có đồng hành cùng doanh nghiệp thì cũng chỉ làm cản trở cho doanh nghiệp mà thôi. Những người như vậy không biết đánh giá giá trị doanh nghiệp nên người khác mua gì thì chạy theo mua cổ phiếu đó, người khác bán thì cũng hòa theo bán. Tỷ lệ thất bại là 99%. Sau khi thất bại rồi mà không có kiến thức để phân tích, đánh giá lại thì khả năng cao sẽ phạm lại sai lầm giống như trước đó. Thị trường chứng khoán là nơi quy tụ những người am tường về kiến thức kinh tế. Họ không phải là những người dốt. Không có kiến thức mà lao vào thị trường kinh tế thì giống như việc đem tiền của mình quăng ra vào bảo: “Tiền tui nè, ăn đi”.

Trước khi đầu tư cổ phiếu thì phải hiểu rõ nguyên lý cơ bản của thị trường vốn, thị trường chứng khoán. Bạn đừng đọc những quyển sách viết theo kiểu: *Năm sau cổ phiếu như thế này sẽ lên giá hay Chỉ cần đầu tư là có thể kiếm được hàng trăm triệu đô*. Những người chuẩn bị đầu tư cổ phiếu nên bình tĩnh đọc thật kỹ những loại sách hướng dẫn những nguyên lý cơ bản. Tối thiểu, chúng ta phải đọc khoảng năm, sáu quyển thì mới có khả năng đánh giá được doanh nghiệp nào là doanh nghiệp tốt.

Việc chúng ta có sẵn sách để đọc quả là một điều vô cùng biết ơn. Trong sách chứa đựng những kiến thức, những suy nghĩ, những công trình nghiên cứu, những trải nghiệm của một người trong một thời gian dài. Thông qua sách, chúng ta có thể học được những kiến thức và kinh nghiệm kể cả những người ở rất xa hoặc thậm chí của người đã lìa đời.

Vì thế, tôi đọc sách giống như việc đồng hành cùng doanh nghiệp vậy. Đồng hành cùng tác giả sẽ giúp chúng ta đặt ra được những câu hỏi về lý do

tại sao họ lại viết sách như thế. Được sống trong một thế giới mà tôi có thể đọc được sách của những người tài ba hơn tôi quả thật là một điều vô cùng hạnh phúc.

Tôi là nhà đầu tư chứng khoán nhưng tôi không chỉ đọc sách liên quan đến chứng khoán hay kinh tế. Giống như bác sĩ nếu chỉ đọc sách về y học thôi thì không thể hiểu được tâm lý của bệnh nhân, kỹ sư nếu chỉ đọc sách về kỹ thuật thôi thì không thể hiểu được tâm lý của người tiêu dùng. Vì họ lấy y học hay khoa học làm trung tâm hơn là con người. Nếu có thể đầu tư thành công chỉ nhờ vào kiến thức và thông tin liên quan đến cổ phiếu thì những nhân viên của các công ty chứng khoán đều trở thành tỷ phú cả. Nhưng hiện thực đâu có như thế.

Tôi nghĩ rằng khi kiến thức kinh tế và trí tuệ mang tính nhân văn kết hợp với nhau mới tạo ra cái tâm trong kinh doanh và từ đó đầu tư chứng khoán mới thành công. Có khi tôi đọc những loại sách mang tính nhân văn mà lại tìm được ý tưởng tốt cho việc đầu tư cổ phiếu nữa. Sách giàu tính nhân văn mang đến một sức mạnh có thể giúp bạn nhìn xa trông rộng. Nếu bạn đầu tư theo những nguyên tắc cơ bản như ủy thác kinh doanh, đầu tư theo kiểu đồng hành cùng doanh nghiệp thì rất cần một sức mạnh có thể nhìn xa trông rộng. Bạn phải có sức mạnh này thì mới có thể quan sát thị trường chứng khoán liên tục lên xuống mỗi ngày, những thông tin mới về thị trường dựa trên quan điểm của một dòng chảy.

Nếu bạn hiểu rõ dòng chảy của lịch sử, dòng chảy của thị trường chứng khoán thì dù giá cổ phiếu lên hay xuống, bạn cũng có thể quan sát nó một cách táo bạo. Nếu không như thế thì bạn sẽ phải đầu tư trong trạng thái bất hạnh giữa thiên đường và địa ngục.

Thực ra, tôi cũng băn khoăn không biết có nên nói rằng bạn phải đọc thật nhiều sách hay không. Vì đọc sách là điều rất cơ bản và đã được nhấn mạnh trong suốt hàng chục, hàng trăm năm nay rồi. Dù thế nhưng có nhiều người vẫn còn xa rời với sách.

Để tạo một thói quen mới, ta có thể tạo một môi trường mới. Nếu đọc sách một mình chán thì hãy mở câu lạc bộ đọc sách hoặc tham gia vào các câu lạc bộ đọc sách. Nhiều người cùng đọc có một ưu điểm là có thể nghe được ý kiến của nhiều người hơn là đọc và suy nghĩ một mình.

Những kiến thức được đi vào não thông qua các phương tiện truyền thông cũng là một mảnh ghép của kiến thức. Những thông tin đơn giản thì không thể tạo nên sự giàu có được. Chúng ta phải ghép các mảnh ghép kiến thức lại với nhau thì mới tạo ra được một xâu chuỗi kiến thức. Chuỗi kiến thức này sẽ cho bạn cơ hội và sự khôn ngoan trong việc đầu tư chứng khoán.

ĐỪNG TÌM NGƯỜI ĐỂ CẦU MAY MÀ HÃY HỌC TỪ NHỮNG BẠC THẦY

Hàng năm, tỷ phú Warren Buffett thường tổ chức đấu giá “Ăn trưa cùng Buffett”. Số tiền đấu giá đó được đóng góp cho một tổ chức từ thiện ở San Francisco. Năm 2009, có một công ty quản lý vốn của Canada đã đấu giá trúng bữa ăn trưa cùng Buffett với số tiền 1.680.000 đô la. Số tiền này có khi lên đến 2.630.000 đô la. Những người dám đầu tư một số tiền khổng lồ như thế để ăn trưa và nói chuyện ba giờ đồng hồ với Warren Buffett, họ sẽ hỏi Warren Buffett điều gì nhỉ?

Trước khi trả lời câu hỏi này, chúng ta thử quan sát xung quanh thị trường một chút nhé. Chúng ta hãy bắt đầu từ câu chuyện của những người đầu tư bằng cách chạy theo người nước ngoài, hay chạy theo một tổ chức đầu tư nào đó. Có một thời, việc đầu tư chạy theo thế này rất thịnh hành. Bây giờ cũng còn nhiều người đầu tư theo cách đó. Trông thoáng qua thì có vẻ đây là một phương thức rất thông minh. Nguồn vốn nước ngoài hay các cơ quan thì khả năng phân tích doanh nghiệp, kinh nghiệm, nguồn vốn và mạng lưới toàn cầu mạnh hơn những cá nhân. Tất cả mọi mặt liên quan đến đầu tư đều vượt trội hơn cá nhân. Vì thế, đối với những người bắt đầu đầu tư nhưng không thích học về kinh tế hay những người tự đánh giá bản thân dù có học đi chăng nữa cũng không bằng ai thì đây là một phương pháp không thể không thu hút được. Họ tính toán rằng doanh nghiệp nước ngoài, nhà đầu tư tổ chức năng lực cao nên tỉ lệ thất bại thấp, nếu bám theo họ thì có thể giảm được rủi ro của chính mình.

Với một cách gần giống thế có một con đường tìm người cầu may. Có nhiều người tới nghe chuyên gia chia sẻ về chứng khoán xong thì chạy theo chuyên gia xin: “Ông hãy bốc cho tôi 1 hoặc 2 cổ phiếu nên mua đi.” Tôi cũng có khi nhận những lời đề nghị như vậy. Sau khi có bài báo đăng về việc tôi đầu tư và tích lũy được tài sản hàng chục triệu đô thì có rất nhiều

người tìm tới và nhờ tôi “bốc” cho vài cổ phiếu để đầu tư. Đối với các chuyên gia cũng thế. Chuyên gia thì phải có thành quả rõ ràng mới có thể giảng được trước nhiều người. Phải như vậy thì mới có nhiều người đến nghe.

Với những phương thức như thế không thể nói là sai. Sự thật là có giảm tỉ lệ thất bại ở một mức độ nào đó. Tuy nhiên, cách chạy theo người khác như thế tiềm ẩn nhiều vấn đề sống còn. Trước hết là vấn đề lòng tin. Nếu mà chỉ chọn đầu tư theo cách “bốc đại” như thế thì có đáng tin hay không?

Lòng tin ở đây bao gồm cả sự phán đoán sai của những người đó. Với tư cách là một nhà đầu tư chuyên môn, tôi có trong tay khoảng 30 danh mục đầu tư. Nhưng nếu tôi đầu tư vào 10 doanh nghiệp thì chỉ có một, hai danh mục thành công, còn lại bốn, năm danh mục thì giá cổ phiếu không diễn tiến theo như những gì tôi đoán. Một số giảng viên hay nhà đầu tư bảo rằng anh ta sẽ “bốc” cho bạn những loại cổ phiếu có tương lai, đó chỉ là chuyện thầy bói xem voi mà thôi.

Vì họ đang huy động vốn hay họ có mục đích nào khác nên trường hợp như thế rất nguy hiểm. Nhất là đối với những người nào bảo rằng: “Loại cổ phiếu này chắc ăn lắm” thì cần phải cẩn thận. Nếu ai đó nghe lời họ thì có thể bị mất cả tài sản nếu nhận định sai. Vì thế, người có lương tâm có bao giờ mạnh miệng bảo: “Anh mua cổ phiếu kia đi” không? Nếu người có trách nhiệm thì không thể nói như vậy được.

Một vấn đề nữa là khi cổ phiếu mà bạn mua do ai đó “bốc” cho bạn bị rớt giá. Bạn không biết rõ là giá rớt do vấn đề thị trường hay do vấn đề của doanh nghiệp. Vì thế, bạn chắc chắn sẽ rơi vào tình trạng đứng ngồi không yên. Khi cổ phiếu lên cũng thế. Bạn sẽ không biết thời điểm nào thích hợp để bán ra. Bạn sẽ luôn sống trong tình trạng lo lắng: “Mình bán ra rồi mà cổ phiếu tăng thì làm sao? Mình đang giữ lại mà lỡ cổ phiếu giảm thì làm sao?” Đây là cách đầu tư mà bạn luôn đau khổ mỗi ngày và lãng phí đi cuộc sống tươi đẹp.

Khi mua theo nhà đầu tư nước ngoài cũng vậy. Bạn không thể biết họ đầu tư ngắn hạn hay dài hạn. Có thể có những ý đồ tiềm ẩn bên trong mà bạn không thể biết được. Vì thế, bạn cứ phải đứng ngồi không yên và suốt

ngày nín thở ngồi theo dõi máy tính. Điều này dẫn đến bạn phải bám theo họ liên tục. Họ mua bạn cũng phải mua, họ bán bạn cũng phải bán.

Trong quá khứ tôi đã từng làm theo phương thức này. Tôi đã nỗ lực rất nhiều để tìm hiểu về đầu tư tổ chức và đầu tư của người nước ngoài. Tôi thấy nguồn vốn lớn và kiến thức cũng như kinh nghiệm của họ nhiều nên họ luôn chi phối thị trường.

Nếu họ mua thì giá cổ phiếu lên và nếu họ bán thì giá cổ phiếu xuống. Nhưng điều này chỉ ảnh hưởng trong ngắn hạn mà thôi. Dù nguồn vốn lớn nhưng nếu không giúp doanh nghiệp nâng cao được thành quả kinh doanh thì giá có thể xuống, nếu họ bán mà doanh nghiệp vẫn đi lên thì giá cổ phiếu cũng tăng.

Giá trị của doanh nghiệp là yếu tố then chốt quyết định giá cổ phiếu nên nếu doanh nghiệp không nâng cao được giá trị thì những người chạy theo mua cổ phiếu của công ty đó sẽ bị thiệt hại. Từ những kinh nghiệm đau thương của mình tôi đã hình thành được tư duy rằng tôi phải làm chủ việc đầu tư của tôi, tôi là chủ doanh nghiệp và luôn phải theo dõi, quan sát và trao đổi với doanh nghiệp. Tôi phải giúp doanh nghiệp đó tăng trưởng thì sau này mới được hưởng lợi từ đó. Đây chính là kết luận của tôi sau một thời gian dài đầu tư.

Thình thoảng tôi có giới thiệu một vài cổ phiếu cho người quen thì họ bảo rằng: “Tôi tin anh. Anh mà đầu tư cổ phiếu này thì chắc chắn cổ phiếu sẽ lên.”

Những lúc như thế, tôi trả lời như thế này: “Anh đừng tin tôi. Anh hãy nhìn vào doanh nghiệp đi. Anh phải đầu tư vào doanh nghiệp nào mà dù tôi có bán ra đi chẳng nữa thì giá vẫn có thể tăng. Nếu là doanh nghiệp mà sau khi tôi bán ra giá cổ phiếu giảm thì đó là do tôi chọn sai nhưng anh cũng là người chọn sai đấy.”

Nếu muốn thành công thì phải nỗ lực rất nhiều. Trên đời này không có gì là miễn phí cả. Ai cũng muốn chọn con đường dễ dàng nhưng cuộc đời vốn dĩ không có gì là dễ dàng cả. Trong lĩnh vực kinh tế cũng vậy, nếu muốn thành công thì phải nỗ lực hết mình. Bạn phải công nhận một điều là

cổ phiếu không dễ, bạn phải nỗ lực để vượt qua nó và chờ ngày thu hoạch. Không nỗ lực và muốn “ngồi mát ăn bát vàng” là điều rất vô lý.

Cổ phiếu tốt cuộc nằm ở doanh nghiệp. Bạn phải tìm hiểu, quan sát và trao đổi với doanh nghiệp rồi chờ đợi đến khi nào bạn có lòng tin rõ ràng về doanh nghiệp mà bạn đầu tư. Như vậy người thầy dẫn dắt tuyệt vời và chính xác nhất trong đầu tư cổ phiếu đó là doanh nghiệp tốt.

Ví dụ công ty Điện tử Samsung chưa bao giờ làm nhà đầu tư thất vọng. Dù giá có lên xuống theo sự biến động của thị trường nhưng nếu quan sát toàn bộ thì luôn nằm trên đường tăng trưởng. Nếu bạn muốn biết tại sao thì bạn phải học về công ty Samsung. Ý tôi ở đây không phải bảo bạn mua cổ phiếu của công ty Samsung. Nhưng nếu bạn hiểu rõ về những yếu tố nào của công ty Samsung làm cho họ đạt được những thành quả đến ngày nay thì bạn có thể áp dụng nguyên lý đó với các doanh nghiệp khác.

Bây giờ quay trở lại với câu hỏi những người ăn trưa với Warren Buffett đã hỏi gì? Họ có hỏi Warren Buffett rằng: “Ông hãy chọn và bốc ra cho tôi vài danh mục đầu tư đi” hay không? Chắc chắn là không đúng không! Họ sẽ hỏi về triết lý và trí tuệ của Warren Buffett. Nói đơn giản là họ không xin con cá mà họ học cách câu cá.

Nếu bạn học cách câu cá trong thị trường chứng khoán thì bạn có thể thừa kế cho con bạn được. Chứ bạn để lại cho con khối tài sản hàng triệu đô thì cũng tiêu tan. Nếu bạn dạy cho con cách tích lũy tài sản thì dù con bạn có sạt nghiệp đi chăng nữa chúng cũng biết vực dậy để trở nên giàu có.

HÃY KHẮC CỐT GHI TÂM LÝ DO THẤT BẠI MÀ BẠN MUỐN QUÊN

Tôi là người mau nước mắt. Thịnh thoảng khi xem phim, tôi khóc vì cảm động. Đôi khi nhớ về người thầy đã cho tôi học bổng để tôi được đến trường hồi học cấp hai thì nước mắt lưng tròng. Tôi cảm thấy biết ơn vì tôi vẫn luôn dạt dào cảm xúc dù đã lớn tuổi rồi. Tuy nhiên, tôi lại rất lạnh lùng trong phần thành công và thất bại.

Trường hợp mọi chuyện diễn ra đúng với ý tôi thì tôi thường quên ngay sau đó. Nhưng khi thất bại thì tôi cứ “nhai đi nhai lại” nó. Đó cũng là

những lý do thất bại mà tôi cứ lặp đi lặp lại trong quyển sách này. Nếu bạn nhìn thất bại một cách lạnh lùng thì bạn có thể học được cách để thành công. Nếu khi thành công thì vui mừng quá độ hoặc lúc thất bại thì ủ dột vô chừng sẽ khó cho bạn có thể tìm được điều gì có ích.

Chỉ cần bạn không hành động tiếc rẻ thì việc bạn thất bại có nghĩa là bạn đang tiến gần đến với thành công. Vì bạn có thể dùng những bài học thất bại làm bước đệm để hướng đến thành công.

Vào những năm 1990, khi tôi đang làm việc tại phòng Kinh doanh của công ty Chứng khoán Daeshin. Lúc đó, tôi cũng hay giao lưu qua lại với những nhân viên của viện nghiên cứu đầu tư chứng khoán. Một hôm, một nhân viên đã giới thiệu với tôi một doanh nghiệp vừa và nhỏ. Đó là doanh nghiệp sản xuất adapter máy tính. Vào thời điểm đó thì máy tính cá nhân là một lĩnh vực mới tuy nhiên được mọi người xem là một thiết bị có thể cải tiến môi trường làm việc. Vì thế, những doanh nghiệp nào có liên quan đến máy tính thì có vẻ đó là một doanh nghiệp công nghệ cao. Tôi tin lời bạn nhân viên của viện nghiên cứu và đầu tư vào một công ty “nghe có vẻ” có công nghệ cao đó. Không lâu sau công ty đó phá sản. Chuyện này mà kể thì dài dòng lắm nhưng tôi có thể tóm tắt nó trong một câu gọn gàng, đó là: “Đầu tư mà không biết gì về doanh nghiệp”. Và kết quả của việc chuyển đổi bài học này thành giải pháp mới đó là tôi đã bắt đầu đến thăm doanh nghiệp. Từ đó về sau, dù ai giới thiệu đi chăng nữa thì tôi cũng phải đến thăm doanh nghiệp rồi mới quyết định có đầu tư hay không. Đi thăm một lần chưa đủ thì hai lần, hai lần chưa đủ thì ba lần. Và sau khi đầu tư rồi tôi cũng thường xuyên đến thăm doanh nghiệp. Việc đến thăm doanh nghiệp là một trong những vũ khí quan trọng giúp tôi đầu tư thành công.

Thời kỳ khủng hoảng kinh tế năm 1997, tôi cũng học được một bài học quan trọng. Dù tôi phải bán cả nhà của mẹ để đi ở nhà thuê nhưng tôi đã được một tài sản lớn. Tôi sẽ chia sẻ chi tiết về điều này ở phần sau nhưng sự thất bại lúc đó đã giúp tôi hình thành nên triết lý đầu tư với tâm thế của nhà nông. Đầu tư ngắn hạn hoặc sử dụng đòn bẩy quá độ thì nhất định sẽ thất bại. Dù kinh tế có khó khăn nhưng nếu giá trị của doanh nghiệp không thay đổi thì nhất định giá trị doanh nghiệp đó sẽ được đánh giá cao.

Người ta thường nói thất bại là mẹ của thành công nhưng đó là khi biết ứng phó đúng. Nếu thất bại do bị cuốn vào tâm lý bất an thì thất bại đó có

thể là mẹ của sự hoảng loạn. Trong đầu tư chứng khoán, tôi thấy nhiều người đã biến thất bại thành mẹ của sự hoảng loạn.

Đặc biệt tôi thấy những nhà đầu tư thông thường hay gặp phải sự hoảng loạn do thất bại. Không biết bản thân họ nghĩ gì nhưng theo tôi nghĩ, yếu tố dẫn đến thất bại của nhà đầu tư quy mô nhỏ là lòng tham.

Ví dụ khi đầu tư 10 triệu won thì chỉ mua được của công ty Samsung khoảng 10 cổ phiếu nhưng nếu mua của những công ty có giá cổ phiếu 1.000 won thì có thể mua được 10.000 cổ phiếu. Nếu đầu tư vào công ty Samsung thì trong thời gian ngắn khó có thể tăng lên gấp hai lần lợi nhuận nhưng nếu mua cổ phiếu giá 1.000 won thì có khả năng tăng lên gấp hai lần. Cách tính này cũng có thể đúng một nửa. Nhưng nửa còn lại thì những công ty có giá cổ phiếu rẻ cũng có lý do riêng của nó. Mặt hàng không triển vọng, nhà điều hành năng lực kém, cơ cấu tài chính yếu... là những lý do dẫn đến giá cổ phiếu rẻ.

Dĩ nhiên, tôi không có ý nói rằng mua cổ phiếu của những doanh nghiệp có giá cổ phiếu thấp là không được. Vấn đề là bạn mua giá thấp chỉ qua lời giới thiệu của người khác mà bạn cũng không hề biết doanh nghiệp đó như thế nào. Vì thế, cần phải học cách đầu tư và học về doanh nghiệp.

Sau khi bạn đã có lòng tin vào doanh nghiệp rồi thì lúc đó bạn đầu tư cũng không sao. Bạn không được quên là mong muốn lợi nhuận cao luôn đi kèm với rủi ro cao. Vì nếu đầu tư theo kiểu “đầu cơ” và doanh nghiệp ấy gặp vấn đề gì thì xem như tài sản của bạn sẽ bay theo mây theo gió. Có nhiều người không học để đầu tư mà mãi lo đầu cơ và lỡ gặp thất bại thì lại mãi lo đi tìm lý do để biện minh cho sự thất bại. “Chắc có thông tin mà chúng ta chưa biết đây.” “Tôi mà gặp lại nhân viên công ty chứng khoán giới thiệu cho tôi đầu tư thì tôi nhất định không để yên cho hăn đâu.” “Tôi đã bị thằng giám đốc công ty đó lừa rồi.”...

Dù trong sâu thẳm tâm hồn, họ biết rằng do họ quá tham lam nhưng họ không chịu công nhận. Vì không chịu công nhận nên chạy đi tìm những nguyên nhân bên ngoài. Và họ tuyên bố rằng từ nay sẽ không đầu tư nữa. Nhưng khi kinh tế tiến triển hơn một chút thì họ lại quên đi lời tuyên bố đó và tiếp tục cách làm cũ. Đối với những người như thế thì nguyên nhân của

sự thất bại của họ không nằm ở chỗ họ. Vì họ không có gì sai nên họ không thể học được bài học gì cả.

Bạn phải luôn tìm nguyên nhân của sự thất bại ngay trong bản thân bạn. Nếu bạn đổ lỗi hay biện minh thì sẽ không có điểm dừng. Nếu muốn học bài học từ sự thất bại thì phải công nhận cái sai của bản thân mình. Những thất bại không phải do mình chỉ để lại sự hoang mang và không học được bài học gì cả. Những người không học được bài học từ thất bại trong quá khứ thì sẽ không tiến triển được và sẽ tiếp tục lặp lại thất bại đó nhiều lần.

HÃY THỰC HÀNH THẬT NHIỀU TỪ KHI CÒN TRẺ

Khi quay lại nhìn cuộc đời, bạn sẽ thấy hàng chục năm trôi qua rất nhanh. Tôi cũng đã trải qua bao thăng trầm của cuộc sống như bao nhiêu người khác nhưng tôi không cảm thấy thời gian dài hơn. Những người già tuổi trên 70 cũng cho rằng cuộc đời chỉ thoáng trôi phút chốc. Dù vất vả hay bình an thì ai cũng cảm nhận cuộc đời đã qua nhanh tựa tên bay. Tuy nhiên điều kỳ lạ là đa số đều cảm thấy tương lai sao lâu đến. 40 năm thì có vẻ trôi qua trong phút chốc nhưng nếu nói năm 2030 thì hình như ai cũng cảm thấy nó còn ở đâu xa lắm.

Đứng trên phương diện của sự thay đổi thì thời gian đã qua là 10 năm, 20 năm, 30 năm đều không có ý nghĩa gì lớn lao. Chúng ta có thể học được những bài học từ thời gian đã qua nhưng thời gian thay đổi thực tế là hiện tại và tương lai. Chúng ta hãy cùng nghĩ về 10 năm nữa xem thế nào. 10 năm núi sông thay đổi, đứa trẻ 10 tuổi thành một thanh niên, một thanh niên 30 tuổi thành một người đàn ông trung niên. Và 10 năm đủ cho lãi kép trong đầu tư tạo ra kỳ tích.

Khi còn trẻ, tiền kiếm được thì ít nhưng có nhiều việc để tiêu xài. Phải gặp bạn bè, phải mua quần áo, phải mua điện thoại hay máy tính để không bị tụt hậu. Nên số tiền tích lũy được chỉ là “mấy đồng bạc lẻ”. Vì thế, có nhiều bạn trẻ nghĩ rằng dù có nhiều tiền thì cuộc đời cũng không thay đổi gì cả nên thôi có bao nhiêu xài hết bấy nhiêu.

Từ khi đi bán báo dạo thời còn trẻ, tôi đã hiểu được uy lực của “mấy đồng bạc lẻ”. Bán một tờ báo tôi lời chỉ được có 20 won nhưng vẫn hơn làm

nhà máy. Mỗi lần bán một tờ báo tôi để dành được 20 won và một tháng tôi có thể để dành được 200.000 won. Nếu tiết kiệm được nhiều thì tốt nhưng vì hoàn cảnh khó khăn không tiết kiệm được nhiều thì cũng phải tích lũy dù chỉ là mấy đồng bạc lẻ. Nếu bạn không hiểu được những đồng bạc lẻ nhỏ thì bạn không thể hiểu được tiền lớn. Trong số những tỷ phú có khối tài sản hàng chục, hàng trăm triệu đô la, có nhiều người tuyệt đối không thể bỏ qua dù chỉ một sai sót nhỏ trong sổ thu chi.

Nếu nhìn ngắn hạn thì những đồng bạc lẻ chỉ là những đồng bạc lẻ mà thôi. Nhưng nếu chúng ta xem giá trị của nó tăng trong 10 năm thì sẽ thấy khác nhiều lắm. Chúng ta hãy giả định mỗi tháng bỏ ra 100 đô la mua cổ phiếu thì sau 10 năm chúng ta có tổng số tiền vốn là 12.000 đô. Và nếu lãi kép là 10% thì sau 10 năm số tiền vốn và lãi sẽ thành khoảng 22.200 đô.

Đọc tới đây nếu có độc giả than phiền rằng vất vả tích lũy trong 10 năm mà chỉ có 22.200 đô thì hãy nghe kỹ câu chuyện sau. Dù là tiền lớn hay tiền nhỏ nhưng khi bạn mua cổ phiếu thì bạn không thể nào không quan tâm đến kinh tế. Bạn sẽ tìm hiểu, học hỏi về công ty mà bạn đầu tư thì kiến thức của bạn về kinh tế bắt đầu sâu và rộng. Nếu bạn đầu tư với suy nghĩ sẽ đồng hành cùng doanh nghiệp chứ không phải đầu cơ thì bạn có thể trở thành chuyên gia trong lĩnh vực mà bạn đầu tư. Đó chính là thành quả lớn nhất của bạn.

Học 10 năm là khoảng thời gian có thể lấy hai bằng đại học mà còn dư hai năm. Dù bạn có chút thiệt hại trong tiền vốn nhưng đó không phải là việc đáng buồn. Nếu thông qua việc học đó mà bạn có thể xây dựng được một triết lý đầu tư cho riêng mình và có khả năng đánh giá được doanh nghiệp thì với mức học phí như thế cũng nên chi trả. Trong quá trình đó có thể bạn sẽ tăng chút vốn đầu tư nhưng nếu bạn đạt được số tiền đầu tư là 50.000 đô đầu tiên trong đời thì bạn sẽ hiểu được nó có ý nghĩa quan trọng như thế nào.

Nếu bạn có con cái thì việc bạn để lại thừa kế cho con bằng cổ phiếu cũng là một cách hay. Thay vào đó không phải để về già bạn mới thừa kế cho con mà bạn sẽ cho con một số tiền nhất định bằng cổ phiếu khi con còn nhỏ. Ba năm trước, tôi đã thừa kế cho ba đứa con bằng cách mua cổ phiếu cho mỗi đứa khoảng 20~30.000 đô la.

Dù tôi vẫn đang quản lý cổ phiếu nhưng con trai tôi biết rõ nó đang là chủ của doanh nghiệp nào. Vì vậy, dù mua một gói mì gói đi chăng nữa thì nó cũng lựa mua mì của công ty mà nó đầu tư. Và nó cũng quan sát mì gói của các doanh nghiệp khác. Những lúc như thế nó biết được khi nào mì bán nhiều và như một lẽ tự nhiên, nó học được về kinh tế. Triết lý về kinh tế và đời sống không đủ mạnh thì rất dễ bị chao đảo vì đồng tiền. Nếu cho con tiền để con được sống tốt thì rất dễ làm hư con. Do đó theo tôi nghĩ là cần phải dạy con về kinh tế. Mà để giúp con hiểu về kinh tế thì không có gì tốt hơn dạy cho con việc đầu tư cổ phiếu. Phương pháp dạy kinh tế tự nhiên và rõ ràng nhất chính là cổ phiếu. Số tiền mà tôi cho để lại cho con không lớn. Nhưng vì các con còn nhỏ nên tôi tin rằng con có thời gian và có tư duy về kinh tế thì chắc chắn sau này con sẽ trở nên giàu có.

Kinh tế là một trong những trụ cột quan trọng nhất của cuộc đời. Nếu không am hiểu về kinh tế thì dễ dàng bị thiệt hại về tiền dù lớn hay nhỏ và vì vậy khó mà giàu có. Cuộc đời trắng tay quả là một cuộc đời đau khổ. Từng ngày trôi qua sẽ chìm ngập trong khổ đau. Nếu đó là cái nghèo do bạn chọn và dù nghèo bạn vẫn hạnh phúc thì không sao. Nhưng nếu bạn muốn giàu mà phải sống một cuộc đời nghèo nàn thì còn cái khổ nào bằng.

Nếu bạn biết cách để trở nên giàu có thì dù bạn bắt đầu từ con số không cũng có thể giàu được. Tuy nhiên, nếu bạn không có kiến thức về kinh tế thì dù bạn có giàu đến đâu thì cũng có thể trắng tay trong phút giây.

Nếu bạn biết sợ thời gian trôi qua vô nghĩa, sợ uy lực của những đồng bạc lẻ và tìm học về kinh tế thì thời gian sẽ làm cho bạn trở nên giàu có.

HÃY THOÁT KHỎI SỰ THAM LAM và NỖI SỢ HÃI

Trong lịch sử, một cánh hoa đã làm cho một đất nước rơi vào cuồng nhiệt và hỗn loạn. Khi nói về “lịch sử của đầu cơ” thì không thể không nhắc đến “bong bóng hoa tulip” của Hà Lan. Vào thế kỷ 17, Hà Lan là một quốc gia giao thương đường biển rất mạnh và hưởng được nhiều lợi thế. Những người giàu sống một cuộc sống vương giả, giá bất động sản liên tục tăng.

Hoa tulip là loại hoa được người phương Tây yêu thích. Và những nhà đầu cơ đã nắm bắt cơ hội này để lấy hoa tulip làm một đối tượng để đầu cơ mới. Giá hoa tulip được dùng để phân biệt đẳng cấp xã hội. Cả những người

dân thường cũng thi nhau mang tài sản của mình ra để tham gia vào phong trào này. Vào năm 1624, khi cao trào đạt đến đỉnh điểm thì giá của một củ hoa tulip được giao dịch bằng giá của một căn nhà ở Amsterdam. Tình trạng này tiếp diễn đến năm 1636 và đầu năm 1637 chỉ trong một đêm giá bắt đầu lao dốc. Không có lý do gì đặc biệt cả. Giá đã lên cao một cách vô lý. Cũng giống như việc giá đội lên cao mà chẳng có lý do gì hợp lý thì chỉ sau một đêm củ hoa tulip đã trở về đúng với giá trị của nó “chỉ là một củ hoa” mà thôi.

Đây là câu chuyện của 400 năm trước. Đó không phải là câu chuyện của người ngày xưa không hiểu biết gì về kinh tế đâu. Ngày nay cũng đang diễn ra những chuyện như vậy. Giá dầu thô năm 2008 đạt mức trên 150 đô la và có người bảo rằng nó sẽ lên đến 200 đô la. Nhưng ngày nay thì đang hình thành với mức giá trên dưới 70 đô la.

Có doanh nghiệp đã khởi xướng việc sản xuất ra dầu sinh học biodiesel nhưng khi giá dầu hạ thì họ đã dừng lại xem như chưa có chuyện gì xảy ra. Theo lẽ thường thì khi tài nguyên dầu khan hiếm thì giá dầu thô sẽ tăng. Tuy nhiên, có nhiều điều hoài nghi rằng liệu giá dầu có lên đến mức 150 đô la hay không. Nhà kinh tế học người Mỹ, William Engdahl cho rằng 60% của biên độ dao động giá dầu tăng mạnh đều là do đầu cơ. Ông còn phân tích rằng giá dầu thô không phải được quyết định bởi quy luật cung cầu mà do mách lới của những nguồn quỹ đầu tư, những ngân hàng đầu tư quy mô lớn, những công ty lọc dầu.

Trong thị trường chứng khoán cũng có những kẻ lừa đảo giống như thế. Nếu họ ra tay thì giá cổ phiếu tăng nhanh mà không có lý do gì đặc biệt. Đây là thời kỳ lòng tham của các nhà đầu tư trỗi dậy. Nhìn giá tăng mỗi ngày thì con người bị mờ mắt vì lòng tham, họ sẵn sàng bỏ tiền ra mua mà không cần biết lý do gì cả. Khi giá cổ phiếu liên tục lên thì họ mua tích trữ. Đến lúc những thế lực tạo ra cơn sốt đó thu đủ phần mình rồi và rút lui thì từ đó nhà đầu tư rơi vào trạng thái hoảng sợ. Những cổ phiếu một thời không có để mua giờ cũng không còn ai mua để bán nữa. Và rồi liên tục tuột giá về vị trí cũ hoặc có khi còn thấp hơn. Khi đua theo giá cổ phiếu lên cao không một lý do gì đặc biệt, nhà đầu tư tính toán là mình sẽ có thể mua và bán lại cho những nhà đầu tư kém cỏi hơn mình. Chứ lúc đó họ đâu biết một sự thật rằng chính họ mới là người kém cỏi.

Làm thế nào để có thể thoát khỏi sự tham lam và sự sợ hãi? Hiện tượng giá cổ phiếu tăng mỗi ngày không phải tất cả đều do một thế lực nào đó đang thôn tính thị trường. Tất cả những cổ phiếu liên tục tăng giá không phải đều là bong bóng. Vì những cổ phiếu đó có tiềm năng tăng nữa. Những cổ phiếu lao dốc cũng có thể xuống nữa. Nếu bạn không hiểu giá cổ phiếu hiện tại là cao hay thấp thì bạn sẽ không thể thoát ra khỏi sự tham lam và nỗi sợ hãi. Cổ phiếu của công ty Điện tử Samsung là 800.000 won nhưng có thể giá đó là rẻ.

Tuy nhiên dù là giá cổ phiếu chỉ có 1.000 won nhưng nếu doanh nghiệp đó không phát triển thì cũng là giá cao. Tiêu chuẩn để nói giá cổ phiếu cao hay thấp chính là giá trị doanh nghiệp. Nếu bạn không có tiêu chuẩn tự đánh giá giá trị doanh nghiệp, hoặc là dù có tiêu chuẩn nhưng không có thông tin chi tiết về doanh nghiệp thì khi giá cổ phiếu lên, bạn dễ bị lòng tham dẫn dắt, khi giá xuống, bạn lại bị rơi vào hoang mang. Và nhìn qua nhìn lại, bạn thấy mình chỉ còn trong tay những củ hoa tulip mà thôi.

Nếu bạn xem doanh nghiệp là doanh nghiệp của bạn thì bạn sẽ có bao nhiêu thứ để học. Bạn có thể tưởng tượng được trường hợp ai đó mở công ty kinh doanh mà không biết ưu và nhược điểm của ngành nghề mình làm là gì không? Dù bạn nắm giữ trong tay 1 cổ phiếu hay 10.000 cổ phiếu thì chúng ta đều là người chủ của doanh nghiệp.

Cách để tìm hiểu về thông tin doanh nghiệp có khắp nơi. Chỉ cần bạn mở máy tính lên thì tất cả những thông tin về doanh nghiệp như báo cáo tài chính, quá trình phát triển, biến động giá cả trong suốt một thời gian dài đều có sẵn. Chỉ cần hỏi một vài người là có thể kết nối được với người gần doanh nghiệp. Bạn đến phòng Quan hệ nhà đầu tư (IR) và bảo rằng: “Tôi là cổ đông của công ty này” thì chắc chắn họ sẽ chào đón bạn. Nếu họ không chào đón thì công ty đó có vấn đề gì đó.

Nếu bạn không biết gì cả thì bạn phải dò xét cách người khác làm. Mà trong đầu tư cổ phiếu nếu bạn cứ phải để dò xét cách người khác làm và hành động thì chắc chắn bạn sẽ luôn bất an và cuối cùng bạn có thể mất tất cả. Cuộc đời luôn dao động. Nhưng bạn dao động thì không được. Bạn phải nắm giữ một chuẩn mực vững chắc cho bạn thì bạn sẽ trở nên bất biến giữa dòng đời vạn biến.

HÃY QUEN VỚI SỰ NHẪN NẠI và TIẾT CHẾ BẢN THÂN

Khi bạn đầu tư chứng khoán thì có lúc lời nhưng cũng có nhiều trường hợp cổ tức chẳng được bao nhiêu. Trong trường hợp như vậy, nhiều người cảm thấy công ty mình đầu tư có vấn đề gì đó nên lật đặt mang cổ phiếu ra bán hết. Sự phán đoán như vậy không phải lúc nào cũng sai. Có những doanh nghiệp dùng tiền cổ tức phải chia cho cổ đông mua lại cổ phiếu của công ty mình và cũng có những doanh nghiệp dù có lãi nhưng vẫn chia cổ tức một cách nhỏ giọt cho nhà đầu tư. Tuy nhiên không phải doanh nghiệp nào cũng thế. Nguồn lực ban đầu của doanh nghiệp lúc nào cũng để đầu tư phát triển nên ít có lãi. Nguồn lực ban đầu rất quan trọng cho sự sống còn của doanh nghiệp. Chúng ta có thể không thấy hiệu quả ngay nhưng về lâu về dài sẽ có hiệu quả rõ rệt.

Việc xảy ra khi tôi mua cổ phiếu của công ty Dược Boryung. Thông qua quảng cáo và phương tiện truyền thông thì thương hiệu dược Boryung được mọi người ưa chuộng. Giá trị của thương hiệu là yếu tố quan trọng quyết định sự sống còn của doanh nghiệp. Tôi nghĩ nếu nội lực của công ty vững thì đây là một nơi rất tốt để đầu tư. Tôi nghiên cứu thì thấy rất thích hợp để đầu tư. Cơ cấu tài chính vững vàng, doanh thu 130 tỷ won, lãi ròng 4~5 tỷ won, có khi lên đến 10 tỷ won. Năng lực quản lý của C hủ tịch Kim Seung Ho cũng được đánh giá là xuất sắc. Từ năm 2000, tôi thường xuyên trao đổi và bắt đầu mua từng chút. Nhưng khi cuộc khủng bố ngày 11.9.2001 nổ ra thì giá từ 13.000 - 14.000 won tuột xuống còn 11.000 won. Lúc này tôi mua vào một cách quả cảm và chờ đợi.

Tuy nhiên thật lạ là không thấy lợi nhuận ròng tăng lên. Tôi tò mò tìm hiểu thì biết rằng dù doanh thu đạt 130 tỷ won nhưng công ty đã chi 30 tỷ won cho nghiên cứu phát triển, quảng bá, đào tạo nhân lực... Vì thế, so với doanh thu thì lợi nhuận ròng rất thấp. Nếu lý do không có lời là do người điều hành doanh nghiệp biến thủ hay chi tiêu vào việc không thỏa đáng thì tôi đã bán đi rồi. Nhưng tất cả đều là tái đầu tư nên tôi càng tin nhiệm hơn về chiến lược đó của người điều hành doanh nghiệp. Vì thế, tôi đã chờ đợi liên tục trong sáu năm mới bắt đầu thấy có hiệu quả. Lúc đó nhà đầu tư nước ngoài đã mua lại cổ phiếu tôi bán ra với giá 28.000 - 33.000 won. Tăng gấp 2~3 lần lúc tôi mua vào.

Sự việc qua rồi tôi mới thấy việc không bán và nhẫn nại chờ đợi là điều không dễ. Lúc đó, tôi không bán ra và chờ đợi vì tôi thường xuyên trao đổi với công ty Dược Boryung. Tôi đến thăm công ty, thăm viện nghiên cứu và gặp gỡ nhiều nhân viên phụ trách. Thông qua quá trình đó, tôi nắm bắt được tình hình công ty nên mới có thể kiên nhẫn chờ đợi. Niềm tin ấy lớn nên tôi dễ dàng mua thêm lúc giá cổ phiếu bị rớt.

Có người nói rằng cổ phiếu có tai và có mắt. Điều lạ là nếu họ mua thì giá giảm, nếu họ bán thì giá lên. Lý do quan trọng khiến việc như thế cứ liên tục lặp đi lặp lại là do họ không biết nhẫn nại. Vì không nắm rõ nên bất an và bất an nên không thể phán đoán đúng được. Nếu không có sự hiểu biết đầy đủ thì không thể nhẫn nại được. Đây là điều kiện tối thiểu mà một nhà đầu tư cần biết. Và bạn cần phải rèn luyện sự nhẫn nại này. Có đôi khi bạn cần phải nhẫn nại chờ đến tình trạng xấu nhất mới có thể nhận được những phần thưởng xứng đáng. Điều đó không thể giải quyết được chỉ bằng việc trao đổi với doanh nghiệp. Quan trọng là bạn phải tự tin vào chính mình và biết chờ đợi, nếu không sẽ cảm thấy bất an và ra những quyết định vội vã trong hoảng loạn. Để tạo ra lợi nhuận từ việc đầu tư chứng khoán thì sự nhẫn nại là một đức tính mà bạn nhất định phải có.

Đức tính cần phải có cùng với nhẫn nại là tiết chế. Trên đời này có nhiều cơ hội đầu tư. Những người biết nhiều thông tin về cơ hội đầu tư là những nhân viên của các công ty chứng khoán. Như tôi đã nói ở phần trước, lý do mà nhiều người trong số họ không giàu được là vì họ không thể tiết chế được bản thân.

Nếu nhìn trên bảng điện của các công ty chứng khoán, chúng ta có thể thấy giá cổ phiếu của từng ngành nghề lên xuống liên tục. Hôm nay giá của các công ty chứng khoán lên, rồi mai thì giá của các công ty xuất khẩu lên, đôi khi giá của các công ty tài chính lên. Nhiều người sẽ thấy rằng chỉ cần theo được nhịp độ lên xuống này thì có thể kiếm được lời. Và thực tế là khi họ cứ mãi lo chạy theo dòng chảy của thị trường liên tục như vậy nên không thể kiếm được tiền từ đầu tư chứng khoán. Các công ty chứng khoán thì được lợi từ tiền hoa hồng mua đi bán lại của nhà đầu tư nhưng tiền của nhà đầu tư thì cứ dần dần cất cánh bay đi.

Tôi muốn khuyên bạn hãy đầu tư cổ phiếu với tư duy của một người làm doanh nghiệp. Mà một doanh nghiệp thì không thể thành công khi hôm

nay làm nhà hàng, ngày mai thấy cửa hàng tiện lợi kinh doanh hiệu quả thì bỏ nhà hàng qua làm cửa hàng tiện lợi, làm cửa hàng tiện lợi được vài hôm thì thấy quán cà phê đông khách thế là bỏ cửa hàng tiện lợi qua bán quán cà phê được.

Tôi nghĩ rằng công ty Điện tử Samsung là một công ty tốt. Nhưng mà tôi không đầu tư. Vì tôi không am hiểu về loại hình kinh doanh của họ. Ngoài ra, khi tôi giả định tôi là một nhà điều hành công ty thì tôi không biết phải điều hành một công ty lớn như thế nào.

Làm doanh nghiệp thì tôi chỉ làm những lĩnh vực mà tôi am tường. Nếu chỉ nghe đồn rằng một lĩnh vực nào đó dễ kiếm nhiều tiền và cứ thế lao vào làm dù không biết gì về lĩnh vực đó cả thì có ngày sạt nghiệp. Lĩnh vực khác thì hãy để người khác họ am tường và họ làm. Chứ tham quá mà chen chân vào thì dễ thất bại. Phải đầu tư vào doanh nghiệp mà mình biết rõ và tin tưởng, chờ đợi sức mạnh của thời gian. Và để hiểu được nhiều hơn, sâu hơn thì phải không ngừng học hỏi. Bạn cũng đừng quên rằng, hoa quả của nhà đầu tư cổ phiếu là phần thưởng dành cho những người chân chất chứ không phải người ranh mãnh.

Chương 5

ĐÂY LÀ CÁCH ĐẦU TƯ CỦA MỘT NHÀ NÔNG CHỨNG KHOÁN NHƯ TÔI

NGUYÊN TẮC ĐẦU TƯ 1: HÃY XEM ĐẦU TƯ CHỨNG KHOÁN CŨNG NHƯ NGHỀ NÔNG

Cách nói rằng “Tôi mua cổ phiếu” hay “Tôi đầu tư cổ phiếu” đều không có gì sai cả. Nhưng theo tôi, nếu nghĩ như vậy thì tỉ lệ thất bại cao. Bạn hãy thử tưởng tượng việc bạn đầu tư cổ phiếu là một nghề nông và bạn là một người nông dân xem sao nhé. Như thế thì bạn sẽ thấy rõ bản chất của cổ phiếu. Và như thế thì tỉ lệ thất bại cũng giảm rất nhiều.

Trước hết, chúng ta hãy thử so sánh việc tìm danh mục đầu tư với việc người nông dân chọn hạt giống để trồng vào mùa xuân nhé. Với những người trồng lúa thì người nông dân đã nghĩ đến hạt giống sẽ trồng từ năm trước. Nếu năm trước người nông dân bị mất mùa vì trời lạnh nhiều thì họ sẽ chọn loại hạt giống chịu lạnh tốt, nếu năm ngoài, người nông dân bị mất mùa do hạn hán thì họ sẽ chọn loại hạt giống có thể sống tốt dù có ít nước.

Việc tìm hạt giống tốt là việc làm không bao giờ ngừng nghỉ đối với người nông dân. Hạt giống đóng vai trò quyết định hơn một nửa sự thành bại của mùa màng. Vì thế, không có người nông dân nào lựa chọn một cách thiếu suy nghĩ hay đợi tới ngày gieo mạ rồi mới chạy đi tìm hạt giống.

Giống như việc người nông dân liên tục suy nghĩ, tìm tòi học hỏi để lựa chọn loại giống phù hợp với thời tiết và ruộng của mình, trong đầu tư cổ phiếu, khi chọn danh mục đầu tư thì bạn phải liên tục suy nghĩ, tìm tòi học hỏi rồi sau đó hãy quyết định. Đâu có người nông dân nào không biết hạt giống mà họ gieo là hạt gì, mạnh hay yếu với loại côn trùng nào đúng không? Người nông dân phải biết tất cả những thông tin đó thì mới gieo trồng thành công được.

Tuy nhiên rất nhiều nhà đầu tư gieo hạt giống mà mình không biết nó là giống gì, chỉ biết là người khác mua với giá rẻ nên mua. Gieo như thế nhưng lại kỳ vọng sẽ thu hoạch được nhiều lúa tốt như kỳ tích. Hạt giống

bạn gieo mà bạn không biết nó là gì, có thể là hạt lúa, cũng có thể là hạt đậu và trường hợp xấu nhất cũng có thể là hạt cỏ dại.

Bạn có thể tưởng tượng ra hình ảnh một người nông dân gieo hạt rồi bỏ đó và không thăm ruộng đồng không? Chắc chắn là không rồi đúng không? Người nông dân sẽ đi thăm ruộng từng ngày, quan sát và quản lý xem nước có đủ không, có sâu bệnh không. Nếu mưa nhiều thì khai đường mương cho nước chảy ra, hết mưa thì chặn mương lại. Nếu trời hạn hán thì bơm nước cho đủ lượng nước để cây lớn. Trong giai đoạn này, người nông dân chỉ tập trung vào việc chăm sóc ruộng đồng. Người nông dân tin tưởng chắc chắn rằng đến mùa thu thì sẽ thu hoạch nhưng không vội vàng.

Những nhà đầu tư cổ phiếu cũng thế, sau khi mua cổ phiếu xong thì không được buông tay. Phải liên tục theo dõi xem doanh nghiệp mà tôi “gieo trồng” có đang tăng trưởng không, có khó khăn gì không. Phải làm như thế thì mới có thể biết được những chuyện xảy ra trên khắp thế giới có ảnh hưởng tốt hay xấu đến doanh nghiệp đã đầu tư. Vào mùa mưa, người nông dân thường kiểm tra đường nước và khai thông khi mưa nhiều. Làm như thế có thể tránh được những thiệt hại do ngập lụt. Trong kinh tế cũng có tình trạng ngập lụt. Cuộc khủng hoảng kinh tế năm 1997, cuộc khủng bố ngày 11 tháng 9, cuộc khủng hoảng tiền tệ toàn cầu là một trong những ví dụ điển hình. Ngoài cuộc khủng bố ngày 11 tháng 9 thì tất cả các cuộc khủng hoảng khác đều có những tín hiệu trước.

Trước khi cuộc khủng hoảng kinh tế châu Á diễn ra vào năm 1997 thì kinh tế của các nước châu Á đang thời hoàng kim. Nhưng mà mặt khác thì nợ ngân hàng đầu tư nước ngoài rất nhiều. Kinh tế phát triển nhưng thực chất là phát triển trên nền tảng không vững chắc. Phần lớn nợ nước ngoài là nợ ngắn hạn. Nợ vay ngắn hạn từ nước ngoài thì phải đầu tư vào nơi có thể xoay tiền ngắn hạn. Nhưng các doanh nghiệp của các nước đang phát triển phải đầu tư dài hạn vào nghiên cứu hoặc đầu tư trang thiết bị để tăng trưởng. Nói một cách dễ hiểu là tiền vay một tháng phải trả mà lại đầu tư vào nơi đến một năm sau mới sinh lời. Nợ vay ngắn hạn và đầu tư dài hạn là miếng mồi ngon cho các quỹ phòng hộ.

Lúc ấy tình hình của các nước Đông Nam Á thì giống nhau nhưng tôi xin lấy ví dụ Thái Lan là quốc gia bị khủng hoảng đầu tiên. Khi kinh tế Thái Lan phát triển thì giá trị của đồng baht được nâng cao. Lúc này, các

quỹ phòng hộ bán số đồng bath mà họ đang nắm giữ và mua đô dự trữ. Như vậy thì đương nhiên giá đồng Bath so với đồng đô la bị giảm. Lúc này các ngân hàng đầu tư yêu cầu trả nợ vay trong thời gian qua. Mặc dù không có chứng cứ chi tiết nhưng đa số các nhà kinh tế đều giải thích rằng việc các ngân hàng đầu tư yêu cầu trả nợ lại có liên quan mật thiết với các quỹ phòng hộ.

Những doanh nghiệp không dự trữ tiền đô phải bán tiền baht ra và mua đô. Vì thế mà giá của đồng baht so với đồng đô la Mỹ cứ liên tục giảm và cuối cùng là kinh tế của Thái Lan lâm vào tình trạng hỗn loạn. Không những đồng baht mà cả giá cổ phiếu, trái phiếu đều tuột dốc. Và thế là những quỹ phòng hộ mua lại đồng baht, cổ phiếu, trái phiếu với mức giá không thể tưởng tượng được.

Hàn Quốc cũng gặp tình trạng giống như Thái Lan và gặp phải “cuộc khủng hoảng IMF”. Giá trị đồng won giảm mạnh. Nếu trước đây 800 won có thể mua được 1 đô la thì nay phải có 1.900 won mới mua được 1 đô la. Giá cổ phiếu của công ty Điện tử Samsung sụt giảm xuống còn 30.000 won 1 cổ phiếu. Và cũng giống như Thái Lan, đồng won, cổ phiếu, trái phiếu mất giá rơi vào tay những nhà đầu tư nước ngoài. Cuộc khủng hoảng xảy ra đến nay đã hơn 20 năm rồi. Nếu bạn vẫn còn sở hữu cổ phiếu của công ty Điện tử Samsung mà bạn mua lúc đó thì giờ đã tăng lên mấy chục lần rồi.

Từ đầu năm 1997, đồng baht có những dấu hiệu bất thường và đến ngày 2 tháng 7 năm 1997 thì giảm 18%. Tất cả điều này chính phủ Hàn Quốc cũng biết trước là khả năng các quỹ phòng hộ sẽ tấn công đồng won. Không những chính phủ mà cả những người quan tâm đến kinh tế thế giới và có kiến thức kinh tế phong phú cũng biết rõ.

Mặc dù đã có dấu hiệu rõ ràng về “khủng hoảng ngoại tệ Thái Lan” nhưng nhiều người vẫn không đối phó. Cuối cùng thì “căn bệnh truyền nhiễm” tên là “Khủng hoảng ngoại tệ” đã lây lan sang Malaysia, Indonesia và tháng 11 năm 1997 đã nhiễm sang cả Hàn Quốc.

Lúc khủng hoảng tài chính bắt đầu từ Mỹ cũng thế. Từ năm 2006, Mỹ đã bắt đầu tăng lãi suất. Và lãi suất đã tăng 17 lần lên đến 6,5%. Người ta dự đoán rằng ngành bất động sản là ngành phát triển tốt nhờ lãi suất thấp sẽ gặp nhiều khó khăn. Những người biết rõ điều này và chuẩn bị đối phó đã

trở nên giàu có còn những người không hiểu rõ và không chuẩn bị đối phó đã phải lao đao trong cơn khủng hoảng này. Giống như việc người nông dân chuẩn bị trước thì khi có ngập lụt xảy ra, họ chỉ cần kiểm tra một cách đơn giản là được. Nhưng còn những người không đào sẵn đường mương thoát nước thì sau khi “vỡ bờ” rồi mới hối hận.

Sự khác biệt mang tính quyết định giữa người nông dân mới vào nghề và người kỳ cựu ở chỗ biết rõ về tiết trời hay không. Người mới vào nghề không biết phải gieo hạt khi nào, đến tháng 8 thì cây lớn được bao nhiêu, khi nào thu hoạch. Nhưng với những người nông dân kỳ cựu thì họ biết rõ quá trình sinh trưởng của cây trồng.

Những nhà nông lâu năm có trực giác tốt về thời gian hơn cả lịch. Thường thì khoảng cuối tháng 7 đến tháng 8 lúa sẽ trở bông. Nếu người nông dân không biết sự thật này thì sẽ không biết rõ rằng ruộng lúa của mình có đang tăng trưởng tốt hay không, có vấn đề gì không.

Doanh nghiệp cũng thế. Khi mua cổ phiếu thì phải biết rằng năm đầu là năm đầu tư, sau khoảng hai năm thì bắt đầu có kết quả đầu tư và sau ba năm thì mới chính thức thu hoạch. Nếu giai đoạn này được rút ngắn thì là một việc tốt nhưng nếu trễ hơn thì có thể có một vấn đề gì đó. Nếu không biết được những giai đoạn như vậy thì dễ chờ đợi trong bất an và bán đi khi mới đơm hoa.

Người nông dân không cày xới đất đi khi thấy cây trồng chậm lớn do sự thất thường nhất thời của thời tiết. Vì họ biết rằng những lúc như vậy nếu bón thêm phân hoặc ứng phó bằng một phương thức khác thì cây trồng sẽ tăng trưởng trở lại. Khi đầu tư cổ phiếu cũng có lúc “thời tiết thất thường”. Thịnh thoảng cũng có những trận hạn hán hoặc mưa to kéo dài. Nhưng nếu tôi hiểu rõ doanh nghiệp tôi đầu tư và tin rằng doanh nghiệp đó có thể vượt qua được sự thay đổi của thời tiết thì sẽ không bán và chờ đợi.

Cuối cùng là thu hoạch. Người nông dân có nhiều kinh nghiệm hiểu rõ chuyện thu hoạch như chuyện gieo hạt giống. Nếu gieo hạt sớm quá thì có thể hạt sẽ bị hư úng trong đất, nếu thu hoạch sớm quá thì lúa chưa chín nên chất lượng lúa bị sụt giảm. Còn nếu thu hoạch trễ quá thì sẽ cho ra gạo không ngon và hạt gạo dễ bị vỡ. Và người nông dân gieo hạt lúa xong sẽ không chờ ra đậu hay ra táo. Người nông dân cũng không chờ hôm nay mới

gieo hạt rồi tháng sau thu hoạch. Vì người nông dân hiểu rõ rằng phải đến mùa thu, nghĩa là phải chờ thời gian thì lúa mới chín.

Trong đầu tư cổ phiếu cũng thế. Bạn mới mua cổ phiếu trị giá 1.000 won và mong đợi nó tăng lên liền 10.000 won là không được. Giống như việc gieo lúa mà chờ ra táo, không có cổ phiếu nào tăng vài chục lần như thế. Cũng có những trường hợp đặc biệt nhưng nếu cứ kỳ vọng vào điều đó thì không được. Giống như việc đào được hũ vàng trên ruộng lúa là điều vô cùng hiếm.

Nhiều nhà đầu tư cổ phiếu thay vì gieo hạt và chăm sóc rồi thu hoạch thì lại cứ đi tìm những mảnh ruộng mà đã nở hoa hay đã có quả. Vì họ nghĩ rằng ruộng đó sắp thu hoạch và sẽ có thể cho lợi nhuận liền. Nhưng ở đó có quá nhiều nhà đầu tư nên giá đã lên cao lắm rồi. Bạn đừng nghĩ chỉ có mình bạn mới thông minh nhé. Cũng có lúc những cây mạ mới gieo trông giống như cỏ dại nên bạn lo lắng rằng không biết tới chừng nào mới lớn để thu hoạch. Nhưng nếu lúa bắt đầu đơm bông thì ai cũng có thể thấy được. Vì vậy việc bạn nghĩ chỉ có bạn nhìn thấy lúa là điều không hợp lý. Những doanh nghiệp mà báo đài đưa tin và được sự quan tâm của nhiều người rồi thì phải xem như trăm hoa đã đua nở. Ruộng có chủ và chắc chắn chủ đó sẽ không bán cho bạn ruộng lúa sắp thu hoạch với giá rẻ đúng không? Bạn thu hoạch được đúng những gì bạn gieo và bỏ công chăm sóc, đó chính là nghề nông. Đầu tư cổ phiếu cũng là gieo trồng, chăm sóc và thu hoạch. Bạn có thể học từ ruộng đồng của người khác nhưng bạn không thể thu được gì từ việc dòm ngó ruộng của người khác.

“Tìm ra doanh nghiệp tốt với một tấm lòng chân thành,

Tôn trọng đối tác với tất cả sự khiêm nhường trong mọi việc,

Tìm ra con đường cùng phát triển một cách thân thiện,

Lấy việc đầu tư dài hạn vào giá trị liên tục của doanh nghiệp làm nguyên tắc đầu tư,

Luôn đầu tư với lòng biết ơn về những lợi ích đạt được do đã nỗ lực hết mình.”

Đó là phương châm khởi nghiệp của công ty chúng tôi. Phương châm này được tóm gọn trong một câu: “Hãy đầu tư với tấm lòng của một nhà nông.” Việc đầu tư bằng tấm lòng của một nhà nông là triết lý đầu tư cốt lõi của tôi. Bạn hãy đầu tư như một nhà nông. Và rồi bạn sẽ trở thành một nhà đầu tư thành công và hạnh phúc.

NGUYÊN TẮC ĐẦU TƯ 2: HÃY CÓ LÒNG BIẾT ƠN VỚI NHỮNG LỢI ÍCH MÀ BẠN CÓ

Thời kỳ thu hoạch cũng quan trọng như thời kỳ gieo hạt. Nếu thu hoạch quá sớm thì sẽ hái phải trái xanh, nếu thu hoạch quá muộn thì gặt phải trái bị thối. Thời kỳ thu hoạch trong làm nông thì dễ hơn trong đầu tư cổ phiếu. Những nhà nông thông thường chỉ cần nhìn thôi thì có thể biết khi nào là thời kỳ thu hoạch. Lúa thì phải chín vàng, còn táo thì phải chín đỏ mới thu hoạch. Nếu không chắc chắn lắm thì có thể hái vài trái ăn thử là có thể biết ngon hay không ngon.

Nhưng cổ phiếu thì không thể như thế được. Chúng ta hãy lấy ví dụ khi thị trường đang tuột dốc khiến ai cũng “xanh (mặt)”. Thời kỳ thu hoạch là khi “chín đỏ”. Trái cây mà chín quá thì sẽ bị thối nhưng cổ phiếu thì không như thế. Nếu tới lúc tham thì lúc nào trông cũng có vẻ đỏ rực. Khi thấy những danh mục “đỏ rực” chuẩn bị “xanh” ai cũng muốn bán ra. Đó là tâm lý chung của con người và cũng là sự tham lam dẫn đến thất bại.

Nếu muốn làm nông giỏi thì cần có một tiêu chuẩn đo lường của riêng mình. Nói cách khác, bạn cần phải có tiêu chuẩn rằng bạn sẽ thu hoạch khi quả đỏ đến một mức độ nào.

Một nhà nông cổ phiếu như tôi thì trước hết tôi lên kế hoạch làm nông trong một năm trước khi gieo hạt, nghĩa là trước khi mua cổ phiếu. Nếu không xây dựng được kế hoạch này thì tôi không gieo hạt. Ví dụ như tháng 5 gieo lúa giống xuống ruộng, tháng 6 làm mạ, tháng 7 cây lớn một mức độ nào đó và tháng 8 trở bông, tháng 9 kết trái và tháng 10 thu hoạch.

Người nông dân khi gieo hạt thì tin chắc rằng nó có thể lớn lên. Người nông dân hiểu rõ rằng trong khi làm nông thì có thể có hạn hán và cũng có thể bị bão nhưng nếu đối phó tốt thì không ảnh hưởng gì lớn đến sản lượng.

Chúng ta hãy cùng so sánh điều này với cổ phiếu nhé. Khi mua cổ phiếu thì chúng ta phải biết chắc là công ty đó sẽ tăng trưởng.

Nếu người không biết làm lúa thì thấy cây lúa trước khi trổ bông giống cây cỏ. Nghĩa là những người không hiểu về thị trường cổ phiếu hay không biết về doanh nghiệp mình đầu tư và cũng không biết tương lai doanh nghiệp đó trở nên ra sao. Chỉ có những người xem đầu tư cổ phiếu như một nghề nông thì mới nhìn thấy được tương lai của doanh nghiệp.

Giống như việc người nông dân dự đoán được mỗi tháng lúa sẽ lớn như thế nào, bạn cũng phải dự đoán được doanh nghiệp mà bạn đang đầu tư mỗi năm tăng trưởng ra sao. Phải như thế thì bạn mới biết khi nào nên thu hoạch. Những người nông dân chỉ nghe theo lời người khác bảo rằng giống này tốt lắm hay những nhà đầu tư mua những danh mục với giá cao những cổ phiếu mà ai đó bảo rằng vẫn còn lên cao nữa thì không thể nào không thất bại được.

Điều cần lưu ý là trước khi đầu tư thì phải xác định được thời gian thu hoạch của mình. Và khi quyết định phải theo cảm xúc ban đầu không có lòng tham vô độ và sự tiếc rẻ. Năm 2010, trong số những công ty tôi đầu tư có công ty Phát triển Goryo. Cơ duyên mà tôi quan tâm đến công ty này là ngành xây dựng đang phát triển mạnh vào những năm 1990. Năm 1987, công ty Phát triển Goryo bị phá sản khi đang thực hiện dự án lấp vịnh Gohyun ở đảo Geoje và được tập đoàn Daelim mua lại. Nhưng sau đó công nghiệp nặng ở đảo Geoje phát triển và giá đất ở vịnh Gohyun tăng lên trở lại nên đã chuyển hóa thành phúc. Lúc đó, công ty có vốn đầu tư là 30 tỉ won và lợi nhuận trên 10 tỉ won. Mệnh giá cổ phiếu lúc đó rất thấp và cổ tức luôn ở mức 500 won một cổ phiếu. Tỷ lệ phân chia cổ tức dựa trên mệnh giá là 10% và tỷ lệ phân chia lợi nhuận dựa trên thời giá là 15~20%.

Tôi tìm đến trụ sở chính của công ty ở quận Yongsan để tìm hiểu thì thấy rằng công ty được điều hành rất minh bạch. Công ty hầu như không có nợ và tôi tin tưởng chắc chắn rằng công ty có thể tạo ra được lợi nhuận ổn định. Thông qua số lượng lớn bất động sản mà công ty nắm giữ và sự quản lý của ngân hàng mà công ty có cơ cấu vững chắc về tài chính. Mức độ hài lòng về công ty của nhân viên cũng rất cao. Theo tôi đánh giá thì giá trị cổ phiếu của công ty lúc đó là khoảng từ 20.000 won đến 25.000 won.

Từ năm 2001, tôi bắt đầu mua cổ phiếu của công ty này. Lúc đó giá là 3.200 won đến 7.000 won. Nhưng khi cuộc khủng bố ngày 11 tháng 9 ở Mỹ xảy ra, giá cổ phiếu của công ty đã rớt xuống còn 5.000 won. Tôi đã nắm bắt cơ hội này và mua số lượng lớn cổ phiếu.

Tôi rất tự tin. Tôi thường xuyên đến thăm công ty mẹ, dự án ở đảo Geoje và ở Cheonan. Mỗi lần đến thăm, tôi trực tiếp gặp những người quản lý dự án và trao đổi với họ, có khi tôi còn xem được giấy tờ về bất động sản của họ nữa.

Khi tôi lên “kế hoạch làm nông” thì giá trị của công ty này là trên 20.000 won nhưng giai đoạn thu hoạch của tôi là lúc giá cổ phiếu đạt 15.000 won. Tôi tin rằng giá còn lên nữa nhưng tôi đã bán ra một cách nhẹ nhàng. Vì đó là “kế hoạch làm nông” của tôi.

Nhiều người dễ bị quên kế hoạch ban đầu của mình nên khi thấy giá lên họ thường kỳ vọng rằng nó sẽ còn lên nữa, vì thế họ cứ chờ đợi. Nhưng có khi giá lại tuột dốc khiến họ phải hối hận. Trong đầu tư cổ phiếu, phải xác định lợi nhuận kỳ vọng ngay từ đầu và khi đạt được lợi nhuận kỳ vọng rồi thì phải dừng lại với tất cả lòng biết ơn.

Lợi nhuận phát sinh sau đó là phần của người khác. Sau đó giá cổ phiếu của công ty Goryo mà tôi đầu tư đã tăng lên 40.000 won. Nếu nói là không tiếc nuối chút nào thì đó là lời nói dối. Nhưng phải biết bình tâm trước những tiếc nuối thì mới có thể “làm nông chứng khoán” thành công được.

Nếu tôi bán giá ở đỉnh cao thì chắc chắn sẽ có ai đó bị thiệt thòi. Mà có ai đó thiệt thòi vì những cổ phiếu tôi bán ra thì có gì vui đâu. Đó hình như không phải là tấm lòng của một nhà nông.

Khi lợi nhuận kỳ vọng ban đầu đã đủ thì thu hoạch rồi đi tìm đất khác để gieo hạt giống, đó chính là tâm thế của một nhà nông chứng khoán. Ngay khi bạn tiếc nuối “Giờ mình bán ra rồi giá tăng thì làm sao nhỉ?” là lúc việc canh tác của bạn đã thất bại. Trước khi đầu tư hãy lên “kế hoạch làm nông” rõ ràng. Và khi đạt được mức lợi nhuận kỳ vọng rồi thì hãy thu hoạch không tiếc nuối. Trong thị trường chứng khoán có rất nhiều hạt giống và đất màu mỡ. Việc bạn liên tục tìm kiếm ra những mảnh đất màu mỡ mới

và những hạt giống mới và gieo trồng chính là tâm thế của một “nhà nông chứng khoán” thực thụ.

NGUYÊN TẮC ĐẦU TƯ 3: HÃY NGHĨ RẰNG MÌNH ĐANG ĐIỀU HÀNH CÔNG TY

Nếu giải thích về đầu tư cổ phiếu một cách dễ hiểu thì có thể nói rằng: “Đầu tư chứng khoán là việc chúng ta đưa tiền của mình cho người kinh doanh giỏi và sau đó cùng nhau chia sẻ thành quả”. Ai cũng có thể làm tốt nếu biết nỗ lực nhưng dù nỗ lực như nhau nhưng có người tạo ra thành quả tốt hơn.

Nếu không có một lý do gì đặc biệt thì tôi nghĩ nên đầu tư vào những doanh nghiệp đang kinh doanh tốt và chia sẻ thành quả cùng với họ sẽ an toàn và thông minh hơn là những doanh nghiệp mới khởi nghiệp với tỷ lệ thành công cực thấp.

Có thể nội dung tới đây thì hầu như tất cả mọi người đều đồng ý. Nhưng điều thực sự quan trọng nhất bắt đầu từ đây. Có nhiều người bắt đầu đi lạc hướng từ đây. Lạc hướng nghĩa là sau khi đầu tư rồi mặc kệ mọi thứ ra sao thì ra, họ chỉ đứng nhìn mà thôi. Ngày nào họ cũng chăm chăm vào màn hình máy tính để xem bảng điện tử thể hiện giá cổ phiếu, nếu giá lên thì họ vui mừng, nếu giá xuống thì run bần bật. Giống như họ đang xem một trận bóng đá trên tivi. Khi xem tivi thì dù bạn có cổ vũ cuồng nhiệt đến mức nào hay bạn bức tức la mắng thì cầu thủ cũng không nghe được.

Nếu là một trận đấu bóng đá thì người bình thường như chúng ta chỉ có thể ngồi ở hàng ghế khán giả và la hét mà thôi. Nhưng cái mà tôi đang đề cập ở đây là một game về đầu tư cổ phiếu. Trong game này, bạn có thể tới ngồi gần huấn luyện viên trưởng, thậm chí bạn có thể nhảy ra sân chạy cùng với cầu thủ cũng không bị phạm luật.

Đầu tư cổ phiếu không phải là một game mà chúng ta bỏ tiền vào rồi cứ ngồi chờ một cách thụ động. Nó phải trở thành một game mà chúng ta là người chủ động tham dự vào. Chúng ta phải đầu tư với suy nghĩ mình đang điều hành chính công ty của mình, với tâm thế của một nhà lãnh đạo doanh nghiệp.

Bạn hãy thử tưởng tượng về những nhà lãnh đạo tài ba xem nhé. Họ luôn nghĩ về tương lai, xây dựng chiến lược, động viên nhân viên và không lười nhác trong việc thường xuyên đi thực tế. Vì họ biết rõ rằng phải như thế thì công ty mới phát triển được. Bạn có thấy doanh nghiệp nào phát triển mà nhà lãnh đạo chỉ bỏ tiền vào mà chẳng quan tâm gì đến công ty không? Trong khi bạn vừa là nhà đầu tư và là nhà kinh doanh mà bạn chẳng quan tâm đến sự tăng trưởng của doanh nghiệp mà chỉ quan tâm đến giá cổ phiếu thôi thì có được không? Điều đó giống như giám đốc một công ty chẳng quan tâm gì đến chất lượng sản phẩm, dịch vụ mà chỉ chăm chăm nhìn vào doanh thu vậy.

Tháng 2 năm nay tôi đã đề xuất với công ty Xe đạp Samcheonji và công ty con là công ty Chamjoeun Leisure như là một cổ đông của công ty. Công ty Chamjoeun Leisure vừa là công ty con của công ty Xe đạp Samcheonji, vừa là công ty mới mua lại công ty Chamjoeun Yoheng chuyên kinh doanh các sản phẩm du lịch, giải trí thể thao và xe đạp cao cấp MTB. Sau khi sáp nhập, tôi đã kỳ vọng lớn và quan sát cách họ làm nhưng đã không có hiệu quả như mong đợi.

Trong khi tôi đang suy nghĩ xem làm thế nào để phát huy hiệu quả của việc sáp nhập thì tìm được một giải pháp “rất đơn giản”. Đó là gộp chung sản phẩm của hai công ty lại. Nếu kết hợp sản phẩm xe đạp và sản phẩm du lịch lại thì sẽ có một sản phẩm mới đó là “du lịch bằng xe đạp”. Vì dạo gần đây nhu cầu sử dụng xe đạp để nâng cao sức khỏe, làm phương tiện đi lại và thể thao rất nhiều.

Có một số người dùng xe đạp để đi xuyên quốc gia. Nếu đưa vào khái niệm “đi du lịch bằng xe đạp” thì hai công ty này có thể mở rộng mạng lưới khách hàng thích sử dụng xe đạp để đi du lịch. Đề xuất của tôi được công ty chuyên doanh du lịch Chamjoeun Yoheng đánh giá cao và họ cho ra gói sản phẩm “du lịch bằng xe đạp”.

Tôi cũng đề xuất với công ty Xe đạp Samcheonji về chính sách bán hàng đảm bảo. Nghĩa là dù xe của hãng nào không quan trọng, cứ khách hàng mang xe đạp cũ đến thì sẽ được đổi thành xe đạp mới với giá ưu đãi. Cách làm này không những giúp cho khách hàng đã từng sử dụng sản phẩm của hãng khác sẽ tự động chuyển sang sử dụng sản phẩm của công ty mình

mà còn có thể trở thành một phương tiện hữu hiệu để marketing thương hiệu nữa.

Dĩ nhiên nếu làm thế thì việc xử lý xe đạp cũ và tái sử dụng sẽ phát sinh thêm chi phí đầu tư nên đối với doanh nghiệp không phải là điều dễ dàng. Tuy nhiên nó lại có hiệu quả trong việc nâng cao hình ảnh của doanh nghiệp thành một doanh nghiệp có trách nhiệm xã hội, bảo vệ môi trường bằng cách tái sử dụng nguồn tài nguyên sẵn có và tạo thêm được công ăn việc làm.

Nhưng tiếc thay đề xuất này đã không được chấp nhận. Công ty trả lời rằng ý tưởng rất hay nhưng chưa phải là thời điểm có thể làm được điều đó nên cần phải chờ thêm chút nữa. Tôi cũng không kỳ vọng tất cả những đề xuất của tôi đều được chấp nhận. Vì tôi biết rằng những nhà lãnh đạo doanh nghiệp hiểu rõ về ngành nghề của họ hơn tôi. Đề xuất là phần của tôi, còn đón nhận hay không thuộc về doanh nghiệp.

Đề xuất của cổ đông thì không cần phải là cái gì đó ghê gớm lắm. Hãy giả định rằng bạn là cổ đông của công ty sản xuất nước ngọt. Một ngày nọ, bạn đến cửa hàng gần nhà và thấy sản phẩm của công ty mà bạn đầu tư nằm trên kệ khuất sâu bên trong và bám đầy bụi bẩn. Nếu cứ thế bỏ đi thì đó không phải là thái độ của một người chủ doanh nghiệp. Bạn có trách nhiệm gọi điện đến cho công ty để báo cho họ biết về điều này và bạn có quyền cho họ lời khuyên về việc cần cải tiến. Nếu bạn đã nhiều lần gọi điện rồi mà họ không có lời giải thích nào hợp lý và không có giải pháp cải tiến nào cả thì phải xem như là bạn đang có vấn đề trong việc trao đổi với công ty. Còn nếu ngay sau khi bạn gọi điện thoại mà họ tích cực sửa đổi, cải tiến thì chúc mừng bạn vì bạn đã trao đổi rất tốt với công ty.

Bạn có thể mời cơm nhân viên công ty. Bạn cũng có thể gọi điện hỏi thăm giám đốc công ty. Bạn có thể mua hàng của công ty và đưa ra những đề xuất cải tiến. Hay là bạn có thể giới thiệu sản phẩm của công ty bạn với những người xung quanh. Nếu thấy công ty có gì sai trái thì bạn có thể kiến nghị sửa chữa, nếu có ý tưởng gì hay thì bạn có thể đề xuất. Với tư cách là một nhà đầu tư, một nhà kinh doanh, chúng ta có rất nhiều việc có thể làm. Nói thế không có nghĩa là suốt ngày bạn phải làm việc đó. Lo cho công ty toàn thời gian là trách nhiệm của giám đốc điều hành. Còn bạn, bạn chỉ cần

vừa làm việc của mình vừa dành chút thời gian nhất định để làm vai trò của một nhà kinh doanh là được.

Nhiều người đầu tư cổ phiếu chỉ như một người khách qua đường chứ không phải là chủ nhân. Không chỉ là đầu tư cổ phiếu, bất cứ bạn làm việc gì thì ý thức của một người chủ vô cùng quan trọng. Tuy nhiên không ít người đang sống cuộc đời của mình như một người khách qua đường chứ không phải như là người chủ. Những người như thế không thể nào sống một cuộc đời thành công được. Mỗi người chúng ta phải trở thành chủ nhân của cuộc đời chúng ta. Cũng như mỗi nhà đầu tư phải trở thành chủ nhân của doanh nghiệp mà mình đang đầu tư. Bản chất của đầu tư cổ phiếu không phải là mua bán chứng khoán có giá. Việc tôi luôn đồng hành cùng doanh nghiệp mà mình đầu tư và cùng nhau phân chia thành quả từ việc đầu tư, đó mới chính là bản chất của cổ phiếu và lối tắt của việc đầu tư thành công.

NGUYÊN TẮC ĐẦU TƯ 4: HÃY LIÊN TỤC QUAN SÁT VÀ TRAO ĐỔI VỚI DOANH NGHIỆP

Ở phần trước, tôi đã chia sẻ về việc mua cổ phiếu của doanh nghiệp tốt và đầu tư thời gian là thường thức của đầu tư cổ phiếu. Nhưng để chuyển thường thức này thành hành động là một điều không phải dễ dàng. Khi thấy giá cổ phiếu nằm bất động trong thời gian dài, nhà đầu tư sẽ bắt đầu nhấp nhồm. Khi thấy cổ phiếu vừa xuống giá thì lại bất an vì không biết nó có “rơi tự do” không. Có khi còn thấy giá cổ phiếu của công ty khác lại tốt hơn công ty mình đầu tư. Chỉ có quan sát và trao đổi mới giúp chúng ta chiến thắng được những yếu tố gây ảnh hưởng đến đầu tư dài hạn.

Trước đây cứ nghe đồn tôi thắng lớn trong đầu tư thì nhân viên công ty chứng khoán thường tìm đến. Trên tay họ cầm đủ loại thông tin danh sách công ty “triển vọng để đầu tư”, tầm nhìn to lớn của những công ty này. Có nhiều lúc họ khuyên tôi nên đầu tư vào những công ty đó. Thường thì tôi sẽ hỏi họ: “Anh tới thăm những công ty đó chưa?”.

Và câu trả lời là: “Tôi chưa đến thăm những công ty đó.” Nếu tôi hỏi làm thế nào họ biết những công ty đó thì họ bảo rằng họ nhận thông tin từ ai đó và sau khi họ phân tích thấy “cũng được” nên giới thiệu với tôi. Những lúc như thế, tôi hay nói lại với họ: “Anh hãy tới công ty đó khoảng ba lần

đi. Hãy xác thực công ty đó là công ty như thế nào, đừng chỉ xem qua giấy tờ. Sau đó, nếu anh thấy công ty đó đáng để đầu tư thì tôi sẽ đầu tư.”

Trong số nhiều người đến tìm tôi như thế thì hầu như không có ai quay trở lại kêu tôi đầu tư nữa. Khó có thể nói đây không chỉ là vấn đề của các nhân viên công ty chứng khoán. Nếu đã làm việc trong công ty chứng khoán thì không có thời gian để thăm doanh nghiệp và trao đổi với doanh nghiệp trong thời gian dài. Một phần cũng do cơ cấu lợi nhuận của các công ty chứng khoán Hàn Quốc chủ yếu tập trung vào hoa hồng giao dịch. Còn với nhà đầu tư thì tôi nghĩ rằng nếu đã quyết định đầu tư thì việc trao đổi với doanh nghiệp là điều vô cùng quan trọng. Giống như người nông dân đi thăm đồng lúa và giao hòa với lúa của họ mỗi ngày, nhà nông chứng khoán cũng phải duy trì việc trao đổi với doanh nghiệp mình đã đầu tư. Nếu hiểu biết sâu sắc về doanh nghiệp thì mới có thể dành thời gian để chờ đợi, còn không thì khó lòng mà chờ đợi được.

Như câu chuyện của công ty Dược Boryung mà tôi đã trình bày ở phần trước, họ đã không tạo ra được lợi nhuận trong một thời gian dài, vì thế nên giá cổ phiếu cũng không tăng nhưng vì tôi thông hiểu được họ nên tôi đã chờ.

Có khi cũng có trường hợp ngược lại. Năm 2004, tôi có đầu tư vào công ty H sản xuất thiết bị CCTV. Tỷ lệ tội phạm ở Hàn Quốc ngày càng gia tăng nên nhu cầu lắp CCTV theo dõi để đảm bảo an toàn ngày càng lớn. Ở những nước tiên tiến như Mỹ, châu Âu thì nơi nào cũng có lắp CCTV. Tôi dự đoán ở Hàn Quốc, nhu cầu lắp đặt thiết bị này cũng sẽ gia tăng nên tôi tìm những công ty CCTV để đầu tư. Và tôi thấy công ty H có mô hình kinh doanh cũng ổn. Quy mô xuất khẩu sang châu Âu hàng năm khoảng 130 tỷ won nên tôi nghĩ họ có trình độ kỹ thuật cao và khả năng kinh doanh tốt. Cơ cấu tài chính cũng tốt. Vì vậy, tôi đã đầu tư với một kỳ vọng lớn nhưng sau khi chờ được khoảng hai năm thì tôi đã bán tháo hết cổ phiếu đã đầu tư. Trong thời gian đó, công ty cũng không có chút khủng hoảng nào do sản lượng xuất khẩu sang châu Âu bị sụt giảm hay nhà máy bị cháy gì cả. Thực ra dù có những việc như thế này đi chăng nữa mà nếu ứng phó tốt thì có thể khắc phục dễ dàng nên đó không phải là vấn đề lớn. Vấn đề lớn nhất đối với tôi là tôi đã không có sự trao đổi và thấu hiểu công ty.

Tôi đã đến thăm công ty hai, ba lần gì đấy và chỉ có thể được nói chuyện với cấp trưởng phòng và chuyên viên. Việc gặp và trao đổi với những người đang làm việc tại hiện trường cũng quan trọng nhưng quan trọng hơn cả là phải gặp và trao đổi với những nhà lãnh đạo, người lèo lái con thuyền của công ty. Tôi cũng muốn gặp để trao đổi về tầm nhìn, chiến lược dài hạn của công ty nhưng ban lãnh đạo đã không cho tôi cơ hội để gặp. Tôi nghĩ rằng sẽ gặp được tại đại hội cổ đông nhưng khi tôi đến đó thì họ nhanh chóng nói vài điều rồi kéo nhau đi cả. Không biết họ có mắc phải chứng “sợ người” hay không mà nhất định không cho gặp. Khi tôi đến thăm nhà máy thì họ bảo là do vấn đề bảo an và không cho vào. Tôi cảm thấy có điều gì đó không ổn vì cấp lãnh đạo thì không muốn gặp cổ đông, nhà máy thì đang vận hành có vẻ mập mờ, cơ cấu tài chính không minh bạch. Tôi không thể tin tưởng vào công ty này. Và tôi đã bán hết cổ phiếu của công ty. Thực sự đó là một phán đoán rất đúng đắn của tôi. Giá cổ phiếu của công ty đó bây giờ vẫn đứng tại chỗ. Ngày tháng trôi qua nhưng công ty đó vẫn không phát triển.

Con người thay đổi và doanh nghiệp cũng đổi thay. Có nhiều khi tôi gặp lại những đứa bạn ngày xưa học rất tệ và kém cỏi nhưng giờ đã trở thành doanh nhân thành công. Ngược lại, tôi lại gặp những đứa bạn ngày xưa học rất giỏi, rất thông minh nhưng giờ thì trở thành kẻ chán đời. Nhưng nếu tôi dành nhiều thời gian duy trì mối quan hệ với các bạn đó thì cũng không có gì đáng ngạc nhiên. Vì tôi chứng kiến quá trình nỗ lực không ngừng nghỉ của người bạn học tệ ngày xưa và quá trình ăn chơi lãng phí thời gian của người bạn thông minh ngày ấy. Giống như cầu thủ thấp bé Park Ji Seong vào được câu lạc bộ bóng đá chuyên nghiệp của châu Âu là điều đáng ngạc nhiên đối với chúng ta nhưng lại là một việc “đương nhiên” đối với những người quan sát và theo dõi cầu thủ ấy.

Dù bạn đầu tư với số lượng cổ phiếu nhỏ cũng không cần phải e ngại gì cả. Mỗi người dân nắm giữ một cổ phiếu đi chăng nữa cũng là chủ nhân của doanh nghiệp. Nếu là công ty đảng hoàng, nhà lãnh đạo đảng hoàng thì phải có lòng biết ơn đối với những cổ đông liên tục quan tâm đến công ty. Nếu doanh nghiệp sẵn lòng với điều đó thì chắc chắn họ sẽ tạo ra được lợi nhuận tốt cho nhà đầu tư.

NGUYÊN TẮC ĐẦU TƯ 5: HÃY XÂY DỰNG TIÊU CHUẨN GIÁ TRỊ CỦA RIÊNG MÌNH

Đại đa số đàn ông không thể hiểu được những phụ nữ thích túi xách hàng hiệu. Đối với đàn ông thì túi nào cũng chỉ là túi mà thôi. Nếu đem một cái túi hàng hiệu trị giá hơn 1 triệu won đầu giá tại một nơi chỉ có đàn ông thì chắc giá bán chỉ được bằng 1/10 giá gốc.

Lý do có hiện tượng như thế này là do tiêu chuẩn giá trị của mỗi người khác nhau mà thôi. Đối với người khỏe thì ăn sâm núi sẽ tốt nhưng không ăn thì cũng chẳng sao. Nhưng đối với người đang bị một căn bệnh hiểm nghèo, nếu bạn nói nó có hiệu quả đặc trị cao thì giá trị của sâm không thể đổi được bằng tiền. Điều đó cho thấy, dù cùng là một đồ vật nhưng tùy vào mỗi người mà giá trị được đánh giá có thể khác nhau.

Trong đầu tư cổ phiếu cũng thế. Thường thì người ta sẽ nói “cổ phiếu là cái nên mua lúc rẻ và đợi giá lên cao thì bán” nhưng điều này không dễ dàng. Giá cổ phiếu rẻ không có nghĩa là giá cổ phiếu của ngân hàng Kookmin 50.000 won thì rẻ hơn giá của công ty Điện tử Samsung 800.000 won. Nếu giá cổ phiếu được đánh giá cao hơn giá trị của doanh nghiệp thì đó là cổ phiếu đắt, còn ngược lại thì xem là giá rẻ. Thực tế là không có một công thức nào để tính chính xác giá cổ phiếu đắt hay rẻ.

Dĩ nhiên có những tiêu chuẩn phổ biến để đánh giá giá cổ phiếu đắt hay rẻ. Tiêu chuẩn cơ bản đó là hệ số P/E. Hệ số PER bằng giá thị trường chia cho lợi nhuận của một cổ phiếu. Ví dụ, giá thị trường của một cổ phiếu hiện tại là 40.000 won và lợi nhuận trên một cổ phiếu là 4.000 won thì tỉ lệ PER là 10. Chỉ số này càng thấp thì có thể giải thích là đang có tín hiệu tích cực.

Thông thường khi hệ số PER là 10 thì có thể nói rằng đó là giá phù hợp, nếu thấp hơn đó thì được xem là đánh giá thấp. Mỗi ngành nghề sẽ có một hệ số PER bình quân nên 10 không thể nói là tiêu chuẩn tuyệt đối được.

Ngoài ra, có thể lấy một ví dụ khác về tài sản ròng trên mỗi cổ phiếu (Book Value Per Share - BPS) là giá trị được chia tài sản ròng của doanh nghiệp trên số cổ phiếu. Đầu tư cổ phiếu thì tiền vốn không được đảm bảo.

Trong trường hợp xấu nhất thì công ty có thể phá sản. Lúc này, trong trường hợp giá trị tài sản ròng trên mỗi cổ phiếu thấp hơn giá cổ phiếu thì không thể lấy lại vốn được. Vì thế, giá trị tài sản ròng trên cổ phiếu còn được xem là giá trị thanh khoản. Ngoài ra còn có nhiều chỉ số khác.

Nếu chỉ đánh giá giá trị của cổ phiếu dựa trên những chỉ số được thể hiện bằng con số thì đầu tư cổ phiếu là một trong những phương tiện tài chính rất dễ dàng. Tuy nhiên như bạn đã biết, tiêu chuẩn đánh giá giá trị của cổ phiếu còn phụ thuộc vào rất nhiều yếu tố khác như mô hình kinh doanh, năng lực và tính đạo đức của người lãnh đạo công ty, tăng trưởng doanh thu và lợi nhuận trong tương lai, văn hóa doanh nghiệp, năng lực của nhân viên, sức cạnh tranh so với những công ty khác, ý chí và khả năng chi trả cổ tức... còn nhiều lắm nếu liệt kê kỹ thì không có điểm dừng.

Lấy một ví dụ khác, đó là có một công ty điều hành bến xe container được thành lập hơn 30 năm. Giá trị tài sản đất của công ty này năm 2007 có quy mô là 82 tỷ won nhưng đột nhiên đã tăng lên rất nhiều. Để làm bến xe container thì cần đất thật rộng. Nhưng năm 2008 khi đánh giá lại tài sản thì giá trị đất tăng lên 501,2 tỷ won. Chỉ trong thời gian ngắn, tài sản ròng của đất đã tăng lên 419,2 tỷ won. Lúc này, giá trị tài sản ròng trên cổ phiếu tăng cao nên có thể nói đây là công ty tốt để đầu tư. Nhưng phán đoán đó vẫn còn sớm.

Phải xem doanh thu của công ty này. Năm 2007 chỉ tăng từ 23,1 tỷ won lên 27,7 tỷ won và dừng lại. Lợi ích kinh doanh từ 1,3 tỷ won lên 1,7 tỷ won, lợi nhuận ròng chỉ tăng từ 150 triệu won lên 220 triệu won. Điều này có nghĩa là chỉ có giá đất tăng nhưng sự tăng trưởng thực chất thì không có bao nhiêu.

Giá trị tài sản của doanh nghiệp quan trọng. Một công ty có lịch sử mấy mươi năm cứ tăng một số lợi nhuận hàng năm và từ việc tích lũy đó có tài sản ngày càng nhiều thì có thể nói đó là tín hiệu rất tích cực. Nếu trong 10 năm qua mà tỉ lệ tăng trưởng là 5% thì sau đó khả năng tăng trưởng cũng chỉ ở mức đó.

Tuy nhiên, điều này không thể trở thành giá trị tuyệt đối đánh giá giá trị của cổ phiếu. Nếu đó là ngành nghề đang bị lỗi thời hoặc đổi nhà lãnh đạo từ người cha tài ba sang người con chưa có kinh nghiệm thì câu chuyện

sẽ khác. Nếu Steve Jobs đến làm CEO cho một doanh nghiệp kỹ thuật số thì giá trị doanh nghiệp đó có cao lên không. Hay là một người đã có kinh nghiệm dẫn dắt một doanh nghiệp vững mạnh về làm nhà điều hành cho doanh nghiệp đó thì thế nào. Để đánh giá giá trị của doanh nghiệp, cần phải tìm hiểu tất cả những yếu tố trong và ngoài doanh nghiệp, do đó có thể nói đầu tư chứng khoán là một nghệ thuật tổng hợp thông tin.

Nói thế nhưng không thể nói một cách nhẹ nhàng rằng: “Giá trị của cổ phiếu là giá trị chủ quan của từng người”. Trước khi nói chủ quan thì phải tìm hiểu về những sự thật mang tính khách quan. Ví dụ, hiện tại có một cổ phiếu giá 10.000 won nhưng một năm trước giá là 30.000 won. Vậy thì cổ phiếu đó có rẻ không? Trước hết chúng ta phải biết một năm trước và sau đó đã có chuyện gì xảy ra.

Do nhiều lời đồn đại rằng có một công ty nào đó nghiên cứu phát triển ra công nghệ mới nên tăng trưởng rất nhanh nhưng sau đó có thể rớt xuống. Nếu lời đồn đại đó là thất thiệt thì giá 10.000 won một cổ phiếu cũng chính đáng nhưng nếu doanh nghiệp đã nghiên cứu ra công nghệ nhưng còn đang cần thời gian tại công đoạn sản phẩm hóa và trong nội bộ của doanh nghiệp đang nỗ lực để giải quyết điều này thì giá 10.000 won có thể là rẻ.

Trước khi đầu tư một doanh nghiệp nào đó, bạn cần phải biết một cách chi tiết lịch sử của công ty trong 10 năm qua. Bạn cần phải biết rõ những điều cơ bản như giá trị tài sản, giá trị lợi nhuận, phân chia cổ tức, tư cách nhà lãnh đạo, nhân viên, văn hóa doanh nghiệp, triển vọng của ngành nghề.

Sau khi tìm hiểu kỹ về những yếu tố này thì bạn mới có thể xây dựng cho mình một tiêu chuẩn giá trị chủ quan. Giá trị tài sản có thể giảm nhưng năng lực của nhà lãnh đạo rất tốt và bạn xem điều đó là quan trọng thì có thể đánh giá giá trị cao. Tỷ lệ phân chia cổ tức cao nhưng cơ cấu tài chính không ổn định, và bạn xem điều đó là quan trọng thì đánh giá giá trị thấp. Không thể nói cái nào là đúng, cái nào là sai. Tự thân mỗi người sẽ đánh giá tùy vào tiêu chuẩn giá trị mà mình có và đầu tư.

Trường hợp của tôi thì tôi luôn đặt nặng vào tăng trưởng an toàn hơn các yếu tố khác. Nên tôi chọn đầu tư vào những doanh nghiệp có mô hình kinh doanh tăng trưởng bền vững, tỷ lệ chia cổ tức theo thời giá ít nhất là

3~4%, người lãnh đạo có tư duy gợi mở và tôn trọng cổ đông, dù cổ đông đó sở hữu ít hay nhiều cổ phiếu.

NGUYÊN TẮC ĐẦU TƯ 6: HÃY TẬP CỐ CÁI NHÌN SÂU SẮC VÀO THỊ TRƯỜNG SAU KHỦNG HOẢNG

Nếu không có bài học của cuộc khủng hoảng tài chính châu Á năm 1997 thì tôi cũng không biết được mình sẽ phải ra quyết định như thế nào lúc cuộc đánh bom ngày 11 tháng 9 ở Mỹ diễn ra. Thị trường chứng khoán Hàn Quốc nói riêng, cả thị trường chứng khoán thế giới nói chung đã rơi vào tình trạng khủng hoảng trầm trọng, nhiều người thi nhau bình luận rằng nước Mỹ đã đến hồi diệt vong, “chiến tranh màu xám”... đã làm cho chỉ số KOSPI sụt giảm 20% trong một thời gian ngắn.

Nhờ có bài học từ cuộc khủng hoảng tài chính châu Á năm 1997 mà tôi tin chắc rằng dù cuộc khủng bố ngày 11 tháng 9 dù có lớn nhưng chắc chắn sẽ được khắc phục. Hơn nữa, khác với cuộc khủng hoảng tài chính châu Á năm 1997, đây là một cuộc khủng hoảng không phải do yếu tố kinh tế. Và tôi đã mua lại cổ phiếu của những công ty ít người quan tâm như công ty Dược Boryung, công ty Phát triển Goryo, công ty Xây dựng KCC và chờ đợi. Sau sáu tháng, thị trường chứng khoán hồi phục trở lại và những cổ phiếu tôi mua đã tăng cao hơn trước cuộc khủng bố. Tôi đã biến khủng hoảng thành cơ hội.

Chúng ta biết rõ có ba sự thật bất biến. Thứ nhất, khủng hoảng luôn hiện hữu. Trong khủng hoảng luôn có cơ hội. Khủng hoảng rồi cũng sẽ qua đi. Dù thế nhưng khi khủng hoảng xảy ra, có nhiều người đứng ngồi không yên vì không bán được cổ phiếu. Nói cho dễ hiểu là: “Chẳng có gì cả, hãy tận hưởng khủng hoảng đi”.

Trước hết, chúng ta hãy nhớ về các cuộc khủng hoảng mà chúng ta biết nhé. Cuối năm 1920, Mỹ đã rơi vào tình trạng đại khủng hoảng. Lúc đó, Hàn Quốc còn là nước bị thực dân đô hộ. Năm 1939, khi bắt đầu cuộc Chiến tranh Thế giới thứ hai thì cả thế giới có khoảng 60 triệu người chết, Nhật bị đánh bom. Đầu những năm 1950, chiến tranh Hàn Quốc nổ ra. Những năm 1970 và 1980 đã có hai lần xảy ra khủng hoảng dầu mỏ. Giá chứng khoán sụt giảm thảm hại. Sau đó đến cuộc khủng hoảng tài chính năm 1997, rồi đến cuộc khủng bố ngày 11 tháng 9, cuộc khủng hoảng tài

chính toàn cầu. Và giờ thì thế nào? Mọi thứ đã được khắc phục hoặc đang trên quá trình khắc phục. Dù có những cuộc khủng hoảng tồi tệ và khủng khiếp đến thế nào đi nữa nhưng cuối cùng cũng được khắc phục. Đó là lịch sử của nhân loại cho đến ngày nay. Dù có chút rối loạn nhưng nhìn chung kinh tế thế giới vẫn đang vẽ đường đi lên.

Thực tế đã rõ ràng sao khủng hoảng xảy ra, người ta lại rối tung rối mù lên thế nhỉ? Nếu dùng một ví dụ ẩn dụ thì có thể thấy do chúng ta đứng sát với tường quá nên không thấy được những thứ khác. Khi bạn đứng cách bức tường 1cm và mở to mắt ra thì cũng chẳng thấy gì ngoài bức tường đúng không? Nhưng khi bạn lùi 1 bước, rồi 2 bước, 3 bước thì bạn sẽ thấy hóa ra bức tường chỉ cao có tí thôi.

Nếu đứng quá gần thì ta thấy bức tường quá cao và không thể vượt qua được nhưng nếu lùi ra xa thì thấy nó chỉ còn chút xíu mà thôi. Và tôi nghĩ rằng những cuộc khủng hoảng xảy ra chỉ như những bức tường. Nếu chúng ta giữ một khoảng cách nhất định thì có thể vượt qua được khủng hoảng. Nhưng vì chúng ta bị tâm lý chi phối nên không thấy được thế giới rộng lớn ngoài kia.

Những người có trải nghiệm vượt qua được khủng hoảng một vài lần, họ sẽ có thêm sức mạnh để “tận hưởng khủng hoảng”. Những người này luôn biết rằng trong khủng hoảng có cơ hội và khủng hoảng rồi chắc chắn sẽ qua đi. Những người có cái nhìn xa trông rộng biết biến khủng hoảng thành cơ hội trong khi những người khác đang bàng hoàng vì khủng hoảng. Vì thế, nếu muốn “tận hưởng khủng hoảng” thì cần phải có cái nhìn sâu sắc có thể nhận thức được rằng khủng hoảng chỉ là một quá trình trong sự phát triển của lịch sử mà thôi.

Cái nhìn sâu sắc này không phải chỉ được hình thành từ những kiến thức kinh tế. Cần phải có nhiều kinh nghiệm và đọc sách trên nhiều lĩnh vực và thường xuyên đi du lịch để biết nhìn một cách khách quan nơi chúng ta đang đứng cũng như có được thế giới quan rộng lớn. Chỉ có thế thì ta mới có được khả năng quan sát tổng thể để đánh giá xem khủng hoảng đang đến hay khủng hoảng đang đi. Đây chính là điều mà việc học về chứng khoán và việc học về cuộc đời thông với nhau.

Để biến khủng hoảng thành cơ hội cần phải có một phẩm hạnh khác nữa đó chính là khả năng quyết đoán. Khi khủng hoảng tới, người ta bán đồ bán tháo cổ phiếu với giá hời thì phải biết cách mua vào. Nếu cứ lưỡng lự không biết có nên mua hay không thì rất dễ bỏ qua thời gian vàng để nắm bắt cơ hội.

Nói như thế không có nghĩa là mua đại tất cả những cổ phiếu tuột giá. Khủng hoảng thì chắc chắn sẽ qua đi nhưng luôn để lại những vết thương. Những doanh nghiệp không có sự chuẩn bị tốt, thiếu năng lực ứng phó thì dễ dàng sụp đổ trong khủng hoảng. Do đó, chúng ta không thể mua cổ phiếu của những doanh nghiệp tuột giá nhưng cũng không biết khi nào sụp đổ. Những doanh nghiệp số một thường trở nên tỏa sáng trong khủng hoảng và dĩ nhiên sẽ tỏa sáng hơn sau khủng hoảng. Vì một số những doanh nghiệp nhỏ và yếu bị giành thị phần thị trường, bị loại ra khỏi thị trường nên sức chi phối của các doanh nghiệp số một càng trở nên mạnh hơn.

Cuộc khủng hoảng tiền tệ toàn cầu xuất phát từ Mỹ năm 2008 đã làm cho thị trường chứng khoán cả thế giới bị chao đảo. Mỗi ngày tuột dốc khoảng 100 điểm và làm cho nhiều nhà đầu tư rất lo sợ. Dù đã dự đoán được phần nào nhưng tôi không thể tránh khỏi mối nguy hiểm đó. Lúc đó, tôi chủ yếu đầu tư vào những cổ phiếu công ty chứng khoán nhưng khi khủng hoảng tài chính thì những công ty chứng khoán và tiền tệ chịu ảnh hưởng lớn. Sau khi khủng hoảng qua đi thì cổ phiếu của những doanh nghiệp số một được dự đoán sẽ tăng mạnh. Tôi quyết định mua lại một phần cổ phiếu của các công ty chứng khoán và cổ phiếu của những doanh nghiệp số một ở các lĩnh vực khác.

Trong giai đoạn khủng hoảng thì những cổ đông lớn gặp khó khăn về nguồn vốn nên họ đã bán ra rất nhiều. Giá cổ phiếu của một doanh nghiệp lớn đã giảm từ 25.000 won xuống còn 13.000 won nên tôi đã mua nó và tăng tỉ lệ góp vốn của mình lên 16%.

Những doanh nghiệp mà tôi chọn mua với số lượng lớn là những doanh nghiệp số một trong các lĩnh vực mà tôi đã có sự trao đổi với họ trong thời gian dài. Ví dụ, tôi đã mua cổ phiếu của công ty Ô tô Hyundai với giá 40.000 won, cổ phiếu của công ty hàng đầu về xe đạp với giá 3.000~4.000 won, công ty hạt giống sinh học với giá 3.000 won. Ngoài ra,

tôi còn mua cổ phiếu của doanh nghiệp an ninh mạng, tivi kinh tế Hàn Quốc... với giá hời.

Và cuối cùng tôi đã đạt được thành công. Ba năm sau đó, giá cổ phiếu của các công ty tôi mua đã tăng gấp ba, bốn lần. Tại thời điểm đó, ai cũng bảo là khủng hoảng nhưng giờ nhìn lại thấy đó là cơ hội lớn. Tôi hay bảo rằng chúng ta đang sống trong cùng một cộng đồng. Cuộc sống của chúng ta sẽ luôn có ít nhiều những cuộc khủng hoảng lớn và nhỏ nhưng rồi mọi thứ sẽ đâu lại vào đấy. Mỗi khi có khủng hoảng, tôi luôn vững lòng tin rằng khủng hoảng chắc chắn sẽ được khắc phục và tôi mạnh dạn đầu tư vào những doanh nghiệp có sự chuẩn bị kỹ càng.

Trong khi 90% nói rằng “nguy hiểm lắm”, “không được đâu” nhưng sự can đảm để có thể mua với số lượng cổ phiếu lớn nằm ở lòng tin. Tuy nhiên, nếu chỉ mua một cách ngẫu hứng thì sẽ dễ bị rơi rụng như lá mùa thu.

Với những doanh nghiệp mà bình thường bạn tìm hiểu và quan sát họ, những doanh nghiệp luôn tự tin nói rằng họ đã sẵn sàng để khắc phục khủng hoảng thì luôn có con đường để biến khủng hoảng thành cơ hội. Với những doanh nghiệp yếu đuối thì khủng hoảng chỉ là khủng hoảng chứ không thể trở thành cơ hội được.

NGUYÊN TẮC ĐẦU TƯ 7: HÃY CHO TRỨNG VÀO MỘT CÁI GIỎ AN TOÀN

Người ta thường nói: “Đừng cho trứng vào một cái giỏ”. Lý thuyết về danh mục đầu tư bảo rằng hãy đầu tư phân tán để giảm bớt rủi ro. Điều này trở thành một lý thuyết chính thống nhưng không phải lúc nào cũng đúng. Nếu chọn một danh mục tiêu biểu nào đó trong nhiều ngành nghề để đầu tư thì rủi ro của những doanh nghiệp riêng lẻ, ngành nghề riêng lẻ có thể bù đắp cho nhau. Nhưng không thể ứng phó được với sự rủi ro của toàn bộ thị trường.

Như tôi đã nói nhiều lần rằng chỉ số KOSPI không thể dự đoán được. Việc mà bạn kỳ vọng một cách thụ động rằng chỉ số KOSPI sẽ liên tục lên và tập trung vào đầu tư phân tán dựa vào lý thuyết thì không phải là một phương pháp thông minh. Tôi cũng đã nói nhiều lần rằng chúng ta không

phải nhìn vào chỉ số KOSPI mà phải nhìn vào doanh nghiệp, dự đoán sự gia tăng của giá trị doanh nghiệp mà đầu tư.

Chúng ta hãy quay lại lý thuyết về danh mục đầu tư. Giỏ trứng có thể là từng doanh nghiệp. Nội dung cơ bản của lý thuyết này là dù một cái giỏ bị bể thì cũng còn giỏ khác nên để cho an toàn thì phải đầu tư phân tán ra nhiều giỏ. Điều quan trọng là bạn đã có nhiều giỏ trứng nhưng trong số đó, bạn không biết rõ về giỏ nào cả. Dù là doanh nghiệp đó được đánh giá là doanh nghiệp số một nhưng nếu bạn không hiểu rõ về nó thì bạn không thể chờ được. Mà có chờ đi chẳng nữa thì cũng chờ trong đau khổ. Bạn mang nhiều cái giỏ đi nhưng trong số đó bạn cảm thấy bất an vì không biết có cái giỏ nào bị thủng lỗ thì không thể trở thành nhà đầu tư hạnh phúc được. Biết đâu đang cầm mấy giỏ trứng đi mà do bạn lúng ta lúng túng nên làm rớt xuống đất và có thể bể hết nữa.

Đối với tôi, tôi thích một hoặc hai giỏ chắc chắn hơn là mười giỏ mà tôi chẳng biết gì về chúng. Ít để dễ mang đi và dễ quản lý. Thịnh thoảng có thể kiểm tra được vấn đề của nó. Tôi có khoảng 30 giỏ. Đọc tới đây, bạn có thể than phiền rằng: “Tại sao ông khuyên độc giả sở hữu một hai giỏ thôi mà giờ ông nói ông có 30 giỏ như vậy, trước sau có mâu thuẫn không?”. Nhưng bạn hãy nhớ tôi là nhà đầu tư toàn thời gian. Ngoài tôi ra còn có nhân viên nữa. Và quy mô tài sản rất lớn. Đây không phải là do tôi muốn đầu tư phân tán nên chia ra nhiều như thế mà là do quy mô tài sản lớn nên số giỏ của tôi tự nhiên nhiều lên. Trong quá khứ, tôi cũng không đầu tư nhiều danh mục như vậy.

Theo tôi thấy nếu nguồn vốn được khoảng 100 triệu won thì nên đầu tư hai hoặc ba danh mục, nếu vốn là 20~30 triệu won thì đầu tư một hoặc hai danh mục. Phải như thế thì tỷ lệ lợi nhuận mới không bị phân tán và có thể tập trung được. Nếu bạn đồng cảm với lập trường của tôi từ đầu đến giờ rằng đầu tư phải đồng hành cùng doanh nghiệp, phải thường xuyên trao đổi với doanh nghiệp, đầu tư với tâm tình của một nhà nông và ủy thác kinh doanh... thì tôi tin rằng bạn dễ dàng chấp nhận được. Nếu bạn vừa làm một việc khác và vừa đầu tư thì thực tế sẽ rất khó có thể trao đổi với nhiều doanh nghiệp được. Và cuối cùng thì bạn không thể có được kết quả mỹ mãn cho cả hai công việc. Điều đó giống như cầm giỏ đi và bị té ngã.

Khi bạn đầu tư một hoặc hai danh mục thì bạn học và tìm hiểu dự bị thêm ba hay bốn doanh nghiệp nữa. Khi bạn đồng hành cùng doanh nghiệp, bạn có thể phát hiện ra những vấn đề mà bạn chưa từng thấy trước đó. Và khi chuyển hướng sang tìm hiểu doanh nghiệp khác thì sẽ mất thời gian. Do đó, bạn phải chuẩn bị sẵn trước thì mới có thể nắm bắt được cơ hội.

Ngạn ngữ có câu “Bánh của người khác luôn trông to hơn của mình”, vì thế, trong lúc bạn tìm hiểu về doanh nghiệp, bạn rất dễ bị cám dỗ rằng phải liên tục đầu tư lướt sóng trong thời gian ngắn thì mới tạo ra được nhiều lợi nhuận. Giống như việc bạn đi bắt thỏ trong rừng nếu cứ lo chạy theo con này, con kia thì cuối cùng không bắt được con thỏ nào cả. Bạn hãy tiết chế tâm mình để trở thành nhà đầu tư thông thái.

Sau khi nhận được lợi ích từ việc đầu tư thì bạn cần phải tích lũy để phát triển tài sản. Tôi thấy có nhiều người kiếm được tiền rồi bị mất trong thời gian ngắn. Do đó, khi bạn kiếm được lời thì để dành phần đó đầu tư vào doanh nghiệp có tỉ lệ phân chia cổ tức theo thời gian ổn định ở mức 3~4%. Và bạn có thể dùng một ít vốn ban đầu để tăng cường đầu tư mạnh vào một lĩnh vực mà bạn am tường. Việc bạn lên kế hoạch điều hành nguồn vốn theo hình dạng bậc thang như thế sẽ rất tốt.

Có nhiều trường hợp cổ tình vẽ đường tăng trưởng trong kế hoạch tài chính đi lên nhưng do trật hướng nên đường tăng trưởng đó lại đổi hướng đi xuống. Như vậy, bạn có thể mất số tiền hàng trăm triệu won trong một sớm một chiều nhưng để tích góp lại số tiền đó sẽ mất rất nhiều thời gian.

Chỉ cần có một người bạn hiểu mình vẫn tốt hơn là có 10 người bạn chỉ quen xã giao. Chỉ cần bạn đầu tư vào một doanh nghiệp mà bạn biết rõ vẫn hơn là 10 doanh nghiệp mà bạn không biết gì về nó cả. Việc bạn đầu tư phân tán một cách mơ hồ chỉ để giảm bớt rủi ro là một phương thức đầu tư thụ động. Chúng ta đầu tư, nghĩa là chúng ta là chủ doanh nghiệp, do đó chúng ta phải chủ động và tích cực.

Bạn nghĩ là “sẽ an toàn thôi” và đầu tư nhưng cũng chưa chắc an toàn, đó chính là thị trường chứng khoán. Dù bạn đầu tư phân tán đi chăng nữa thì bạn cũng phải quan tâm đủ nhiều, phải tập trung đủ sâu và ở trong phạm vi mà bạn có thể đối thoại và kiểm soát được.

NGUYÊN TẮC ĐẦU TƯ 8: HÃY THỰC HÀNH LỐI SỐNG CỦA NGƯỜI GIÀU VÀ CÓ TRÁCH NHIỆM XÃ HỘI

Năm 2003, một thiếu nữ 16 tuổi người Anh đã trúng giải lô tô. Không đầy sáu tháng sau, cô bé ấy đã trắng tay trở lại. Vì sau khi trúng số, cô bé đã tổ chức tiệc tùng và vui chơi một lần gần cả 100 ngàn đô. Trong thời gian đó, cô bé còn nhiều lần định tự tử nữa.

Có lẽ có nhiều độc giả sẽ nhớ bài báo này. Và năm năm sau, cũng ở Anh, một phụ nữ đơn thân nuôi con cũng trúng giải lô tô. Sau khi vừa trúng giải, cô ấy đã trực tiếp lên đường sang Ethiopia để giúp những đứa trẻ đang bị đói. Đây là việc làm mà cô ấy quan tâm và mong muốn làm từ trước đó. Cô ấy cũng đóng góp vào trung tâm cứu hộ. Cô bày tỏ: “Lô tô đã làm thay đổi cuộc đời tôi. Và giờ tôi muốn dùng tiền đó để thay đổi cuộc sống của người khác.”

Lý do đang nói chuyện cổ phiếu tự nhiên tôi chuyển sang kể chuyện trúng lô tô là vì tôi muốn nói về tâm điền tĩnh. Đầu tư chứng khoán là kinh doanh và trong kinh doanh thì người kinh doanh phải duy trì tâm điền tĩnh. Người kinh doanh bất an quá độ hay tự tin quá mức thì cũng không thể thành công được.

Trong hai người trúng lô tô trên thì một người khi mới cầm trong tay một số tiền lớn đã đánh mất đi tâm điền tĩnh. Ngược lại, người mang tiền của mình đi giúp đỡ người khác thì vẫn duy trì sự giàu có và sống một đời sống bình an. Một người thì nghĩ rằng sự may mắn ấy chính là của mình còn người còn lại thì nghĩ cần phải sẻ chia sự may mắn ấy cho người khác. Sự khác biệt của suy nghĩ này đã thay đổi cuộc đời của họ.

Con người luôn yếu mềm trước tham dục. Đôi khi có người vẫn vững lòng trước một số tiền hàng trăm triệu won nhưng tôi nghĩ đó là trường hợp rất đặc biệt. Đa số con người khó duy trì tâm điền tĩnh trước tiền bạc.

Tôi cũng không ngoại lệ.

Nếu bị mờ mắt vì tiền thì không còn nhìn thấy gì khác nữa. Con người ta dễ quên đi mục tiêu cuộc đời là hạnh phúc, tiền chỉ là một trong số những

phương tiện thôi. Có người sau khi kiếm được nhiều tiền từ cổ phiếu thì đánh mất khả năng phân biệt đúng sai và cả tâm điềm tĩnh nữa.

Vì vậy, tôi luôn nhấn mạnh trách nhiệm xã hội khi trở nên giàu có. Đối tượng đầu tiên mà tôi nhấn mạnh đó chính là bản thân tôi. Tôi luôn biết ơn hệ thống xã hội đã giúp tôi không cần phải vất vả điều hành doanh nghiệp mà chỉ cần “trả một ít tiền hoa hồng và thuế giao dịch thôi” đã có thể trở thành chủ doanh nghiệp và được chia sẻ lợi nhuận. Nếu không có hệ thống xã hội như vậy thì ngày nay tôi không thể tận hưởng được sự đủ đầy về kinh tế. Và trách nhiệm xã hội cơ bản nhất mà tôi hướng đến đó là liên tục đầu tư chứng khoán.

Dù nền kinh tế tốt hay xấu, tôi vẫn muốn rót vốn vào cho doanh nghiệp cần tiền và cùng chia sẻ lợi nhuận phát sinh từ đó. Tôi đầu tư vốn vào giúp doanh nghiệp tăng trưởng và một cách tự nhiên thì việc làm cũng sẽ được gia tăng. Sự tuần hoàn này phải liên tục thì kinh tế mới sống còn được.

Chúng ta làm việc tại doanh nghiệp và sử dụng hàng hóa làm ra trong các doanh nghiệp để phục vụ cho sinh hoạt. Do đó có thể nói doanh nghiệp chính là cuộc sống của chúng ta. Tôi đang đầu tư chứng khoán với suy nghĩ rằng việc đầu tư vào doanh nghiệp là nghĩa vụ của tôi. Đối với tôi việc đầu tư cổ phiếu là hoạt động tạo ra lợi nhuận cho bản thân, đồng thời giúp cho doanh nghiệp.

Lần đầu tiên trong đời tôi đầu tư vào nơi không phải là doanh nghiệp, đó là đầu tư vào “Đoàn kịch Seoul”. Đây là một đoàn kịch tiếng Anh do các em sinh viên thành lập. Đoàn kịch này biểu diễn nhiều tác phẩm từ câu chuyện của anh chàng Hong Gil-dong, Simcheongjeon đến ước mơ đêm mùa hè và mỗi năm có hai tác phẩm tự sáng tác. Đoàn kịch mang câu chuyện tình lãng mạn của Hàn Quốc như là “Chun hyang jeo” đi biểu diễn ở Lễ hội Edinburgh Anh quốc, Lễ hội Văn hóa Nhi đồng Thế giới ở Ấn Độ và Lễ hội Fringe ở Canada.

Đây là một đoàn kịch đóng vai trò như một sứ giả mang văn hóa Hàn Quốc đi ra giới thiệu với bạn bè quốc tế. Dĩ nhiên, họ chưa có lợi nhuận, thậm chí nguồn vốn đang bị âm. Nếu suy nghĩ lạnh lùng, hay chỉ vì tiền thì không đầu tư vào đoàn kịch này là đúng. Nhưng khi nghĩ đến việc trong

tương lai Hàn Quốc sẽ được nâng tầm và văn hóa Hàn Quốc sẽ ngày càng trở nên quan trọng thì tôi thấy sự đầu tư vào đoàn kịch là cần thiết. Dù không tạo ra được lợi nhuận nhưng lại rất có tiềm năng phát triển. Hiện tại thì rất khó nhưng khi thời gian trôi qua thì tôi tự tin rằng mình có thể hoàn vốn được.

Với cùng ý nghĩa đó, tôi cũng đang đầu tư cho công ty phân phối văn hóa “Mille 21”. Đây là một công ty tổ chức và tài trợ cho các lễ hội của trường đại học. Tôi đánh giá cao tính tiềm năng và ý nghĩa trong việc công ty xây dựng kế hoạch cho các sản phẩm liên quan đến chương trình biểu diễn.

Con người không phải là một thực thể có thể sống một mình được. Chúng ta đang liên kết với nhau. Nói một cách dễ hiểu là nhờ các đầu bếp mà tôi có thể ăn được những món ăn ngon mà tôi chưa thể tưởng tượng ra được trước đó. Và nhờ có những nhà khoa học và nhà phát minh mà chúng ta có thể nhắc điện thoại lên bất cứ lúc nào và nghe được giọng nói đang ở Mỹ, ở Singapore... Thỉnh thoảng, dù không nhiều nhưng việc đóng góp cho chỗ này, chỗ kia cũng vì tôi tin rằng chúng ta là một cộng đồng.

Trước khi xây nhà phải xây nền móng. Tòa nhà càng cao thì phải đào sâu xuống đất và xây móng cho thật vững. Chúng ta không sống dưới lòng đất nhưng nếu lòng đất không vững thì không thể xây nhà cao được.

Hành động đóng góp trách nhiệm xã hội thì tự thân nó không tạo ra lợi ích. Nhưng để xây cao ngôi nhà mang tên “nghề nông chứng khoán” thì cần phải xây dựng trách nhiệm xã hội, người giàu gắn với trách nhiệm xã hội một cách vững chắc. Phải như thế thì mới có thể xây được nhà không bị đung đưa. Nếu đầu tư cổ phiếu mà chỉ chạy theo đồng tiền thì giống như chúng ta xây nhà trên cát vậy. Nó sẽ liên tục bị nghiêng và cuối cùng sẽ bị đổ. Dù cho bạn nhảy bén và liên tục tạo ra được nhiều lợi nhuận nhưng cuộc sống như thế chưa chắc đã hạnh phúc, thành công. Chúng ta đã thấy đáp án ở phần trên rồi.

“Đầu tư cổ phiếu làm cuộc đời tôi thay đổi và được đủ đầy. Và giờ tôi muốn giúp thay đổi cuộc sống của những người khác.”

Chương 6

CỔ PHIẾU CÓ TRIỂN VỌNG, HÃY TÌM HIỂU TỪ KHI MỚI CHỚM

HÃY ĐẦU TƯ VÀO DOANH NGHIỆP CÓ SỨC CẠNH TRANH SỐ MỘT

Ở phần trước, chúng ta đã nói về một vài chỉ số đánh giá giá trị của cổ phiếu. Đó là tỉ lệ lợi nhuận trên giá cổ phiếu, tỉ lệ phân chia cổ tức, giá trị tài sản ròng trên từng cổ phiếu và năng lực cạnh tranh của nhà quản lý, văn hóa doanh nghiệp, mô hình kinh doanh độc đáo. Lấy những chỉ số này làm chuẩn và loại dần sẽ tìm ra được công ty số một trong ngành.

Công ty số một thì có lợi ở nhiều mặt. Thị phần cao, tài sản nhiều nên nguồn lực đầu tư cũng dồi dào. Những yếu tố này tạo nên một cơ cấu tuần hoàn an toàn và khả năng cao là có thể duy trì vị trí số một trong tương lai. Và có thêm một ưu điểm nữa là những công ty như thế sẽ vững vàng trước khủng hoảng. Những lúc khủng hoảng thì những doanh nghiệp yếu thế sẽ sụp đổ và sau khủng hoảng thì khả năng chi phối thị trường của các doanh nghiệp số một càng mạnh hơn.

Dĩ nhiên không phải là không có trường hợp hoán đổi vị trí giữa công ty hạng một và hạng hai nhưng điều này không phải diễn ra thường xuyên. Vì thế, tôi khuyên những nhà đầu tư cổ phiếu nên đầu tư “vào công ty số một”. Trước đây, tôi cũng có đầu tư vào công ty hạng hai, hạng ba nhưng bây giờ tôi chỉ đầu tư vào những danh mục công ty hạng một hoặc hai.

Công ty Mỹ phẩm Pacific là một ví dụ cho thấy uy lực của doanh nghiệp số một. Vào tháng 6 năm 2006, công ty này đã tách ra thành công ty mẹ là Pacific và công ty sản xuất và kinh doanh Amore Pacific. Cho đến những năm 1990, những doanh nghiệp mỹ phẩm trong nước như công ty Mỹ phẩm Pacific, công ty Mỹ phẩm Hàn Quốc, công ty Mỹ phẩm Koreana đã giữ được vị trí của mình và duy trì sức cạnh tranh trong thị trường. Dĩ nhiên, công ty số một là công ty Pacific và có một khoảng cách nhất định với các doanh nghiệp hạng hai, ba. Nhưng khi khủng hoảng xảy ra thì diện mạo đích thực của doanh nghiệp số một thể hiện rõ ràng hơn.

Khi cuộc khủng hoảng tiền tệ xảy ra, các ngân hàng bắt đầu thu hồi vốn vay. Đối với công ty có cơ cấu tài chính vững như công ty Pacific thì việc hoàn vốn cho ngân hàng không khó khăn gì nhưng với những doanh nghiệp nhỏ thì khác. Họ bị áp lực về việc xoay sở nguồn vốn và những rắc rối vây quanh. Nếu nguồn vốn ở công ty bị thiếu thì việc nghiên cứu phát triển, mở rộng mạng lưới kinh doanh, dịch vụ khách hàng cũng không được thuận lợi. Sự khó khăn của các doanh nghiệp cạnh tranh đã giúp cho thị phần của công ty Pacific dần dần được nâng cao.

Công ty Pacific đã không bỏ lỡ cơ hội này và tăng cường nghiên cứu phát triển. Đầu những năm 2000, để đón đầu thời đại truyền thông kỹ thuật số, công ty đã áp dụng vào sản xuất và quảng cáo sản phẩm mỹ phẩm. Khi quay quảng cáo công nghệ kỹ thuật số, những người mẫu không còn lo ngại về nếp nhăn, tàn nhang nhỏ như thời quay bằng công nghệ Analoge. Công ty Pacific đã thật thấu hiểu sự cần thiết này. Đây là chiến lược khiến cho phụ nữ sẽ nhanh chóng chuyển sang sử dụng mỹ phẩm mà những người mẫu sử dụng, giống việc áo hay giày mà người mẫu sử dụng luôn được thịnh hành và lan rộng nhanh chóng.

Chiến lược của công ty Pacific đã chính xác. Công ty này sau đó phát triển mạnh, giá cổ phiếu đầu những năm 2000 là 12.000 won nay đã tăng lên 160.000 won.

Những đối thủ cạnh tranh khác trong ngành mỹ phẩm thì chỉ dừng lại ở mức giá 9.000 won và 1.000 won thôi, điều này cho thấy công ty Pacific đã tăng trưởng vượt bậc trong thời gian qua. Sự lãnh đạo tài tình của những nhà quản trị, khả năng đọc được sự thay đổi của thị trường, cơ cấu tài chính ổn định là những yếu tố tiêu biểu của một doanh nghiệp hàng đầu. Hiện tại, công ty Pacific đang đẩy mạnh đầu tư vào Trung Quốc, một thị trường lớn nhất thế giới.

Tuy nhiên, không phải doanh nghiệp hàng đầu nào cũng là nơi đáng tin cậy để đầu tư. Tiêu chuẩn quan trọng là ngành nghề của doanh nghiệp đó có phải là trào lưu chính hay không. Đặc biệt là những ngành nghề đang có xu hướng thoái trào thì dù là doanh nghiệp hàng đầu đi chăng nữa cũng không có ý nghĩa gì đặc biệt cả.

Năm 2004, tôi có quan tâm đến hai doanh nghiệp. Một là doanh nghiệp số một trong ngành máy móc nông nghiệp là công ty Daedong và hai là công ty Hyundai, doanh nghiệp số một trong ngành đóng tàu. Hai công ty đều có kinh nghiệm lâu trong lĩnh vực của mình và đang được vận hành rất tốt. Sau một thời gian suy tính thì tôi đã chọn công ty Daedong. Dĩ nhiên là tôi đã học hỏi và tìm hiểu kỹ về công ty này. Vì công ty Daedong là một công ty có công nghệ tốt và trong quá khứ họ đã từng có kế hoạch bước vào ngành công nghiệp ô tô. Và vì họ làm về ngành máy nông nghiệp nên một nông dân như tôi có thể dễ hiểu họ hơn. Còn công ty Đóng tàu Hyundai, mặc dù họ là doanh nghiệp số một trong nước nhưng so với các công ty đóng tàu trên thế giới thì tiêu chuẩn của họ cũng khó xác định được và lại có nhiều yếu tố biến động tỉ giá khi xuất khẩu nên tôi thấy hơi phức tạp. Và tôi đưa ra kết luận về tầm nhìn tương lai đối với công ty Hyundai là “không hiểu rõ”. Nên tôi quyết định đầu tư vào công ty tôi hiểu rõ. Đầu tư như thế mình sẽ không phải bất an và không bất an nên mình mới có thể chờ đợi lâu được.

Tuy nhiên, sự phán đoán của tôi không phải là lựa chọn tốt nhất. Nếu tôi chọn đầu tư vào công ty Hyundai thì tỷ lệ lợi nhuận đầu tư đã tăng lên gấp bảy lần. Nói thế không có nghĩa là tôi đầu tư thất bại. Vì lợi nhuận đầu tư vào công ty Daedong không những không thấp mà tôi còn hiểu được nhiều về lĩnh vực nông nghiệp và máy nông nghiệp. Điều quan trọng nhất là thông qua doanh nghiệp này, tôi có thể củng cố vững chắc triết lý đầu tư cần phải có sự đồng hành và trao đổi thường xuyên. Đến bây giờ tôi vẫn nghĩ rằng với giá trị tài sản hay sức cạnh tranh trong ngành và tiềm năng phát triển của ngành nông nghiệp thì công ty Daedong vẫn còn đang rất hấp dẫn để đầu tư. Vì thế, tôi hoàn toàn không có một sự hối hận nào khi đầu tư vào công ty Daedong.

Điều tôi muốn nói ở đây là dù doanh nghiệp hàng đầu nhưng là ngành nghề gì cũng ảnh hưởng đến kết quả đầu tư. Do đó, nhà đầu tư cần biết ngành nghề của doanh nghiệp đó đang suy thoái hay đang thịnh hành.

Doanh nghiệp hàng đầu nghĩa là sản phẩm mà doanh nghiệp đó tạo ra phải khiến cho người tiêu dùng yêu thích. Muốn khách hàng yêu thích thì sản phẩm phải tốt và dịch vụ phải xuất sắc.

Điều chúng ta cần lưu ý ở đây là một doanh nghiệp hàng đầu không phải nằm ở chỗ hiện tượng “đứng đầu trong ngành” mà là những yếu tố làm nên sự đứng đầu của doanh nghiệp đó. Doanh nghiệp đứng đầu trong ngành là doanh nghiệp có công nghệ cao và hệ thống quản lý tối ưu. Còn doanh nghiệp hàng đầu không phải là doanh nghiệp có công nghệ cao và hệ thống quản lý tối ưu mà là nhờ có sự sáng tạo, nhiệt huyết và các giải pháp tối ưu để ứng phó với sự thay đổi mới tạo ra được công nghệ cao và hệ thống quản lý trở nên tối ưu hơn.

Lý do mà những yếu tố này trở nên quan trọng là vì cần phải loại ra những công ty chỉ có “hoa văn là hàng đầu”. Một doanh nghiệp hàng đầu ở hiện tại và muốn duy trì vị trí đó về lâu về dài thì phải duy trì và mở rộng được nhu cầu sử dụng sản phẩm công ty sản xuất ra. Nhưng với cái mác là công ty hàng đầu ở hiện tại nhưng không đầu tư nghiên cứu phát triển hoặc không tập trung nguồn lực để mở rộng mạng lưới kinh doanh thì trong tương lai không xa, doanh nghiệp đó sẽ phát sinh vấn đề.

Việc tìm ra doanh nghiệp hàng đầu trong ngành không khó. Nhưng điều quan trọng là tìm hiểu rõ về những yếu tố tạo nên vị trí hàng đầu của doanh nghiệp đó có đang vận hành tốt ở thời điểm hiện tại không. Cách duy nhất là học thật kỹ về doanh nghiệp đó, phải có một sự tìm hiểu lâu dài, đúc kết dữ liệu và kiến thức.

Nếu một tháng tập trung học và tìm hiểu về một doanh nghiệp thì trong năm năm có thể tích lũy được dữ liệu và kiến thức về 60 doanh nghiệp. Từ đó, chúng ta có thể học được hầu hết những doanh nghiệp chủ chốt của Hàn Quốc. Nếu muốn học cho tốt về một doanh nghiệp thì nhà đầu tư cần phải biết triển vọng của ngành nghề đó và cả các đối thủ cạnh tranh. Như vậy thì xem như đã học được xu hướng của tất cả các công ty lên sàn. Những dữ liệu và kiến thức sẽ thành tiền. Nếu học như thế trong vòng năm năm thì có thể hiểu được toàn cảnh của các công ty lên sàn và có thể phán đoán được công ty nào hiện nay vẫn còn ở vị trí thấp nhưng trong thời gian nào đó sẽ vươn lên vị trí dẫn đầu. Đây chính là sức cạnh tranh chân chính trong đầu tư chứng khoán.

Với những nhà đầu tư mới bắt đầu thì nên tập trung để ý vào những doanh nghiệp hàng đầu hoặc doanh nghiệp được xếp ở hạng cao. Nếu liên tục tìm hiểu thì sẽ học được tại sao những công ty đó nằm ở vị trí hạng cao.

Dĩ nhiên như tôi đã nói ban đầu, không phải tất cả các doanh nghiệp hàng đầu trong ngành đều tốt để đầu tư. Ví dụ như tỷ lệ phân chia cổ tức thấp hơn lợi nhuận, doanh nghiệp tập trung quá nhiều vào lợi ích của chủ doanh nghiệp thì dù là doanh nghiệp hàng đầu nhưng không có lợi cho nhà đầu tư. Những doanh nghiệp như thế này thì giá cổ phiếu được đánh giá thấp hơn các chỉ số nên cần phải cẩn thận.

Tôi khuyên những người mới đầu tư cần có một tâm thế thư giãn. Hãy bắt đầu từ những danh mục ít rủi ro (low risk) và lợi nhuận thấp (low return) để có thời gian học hỏi, tìm hiểu rõ về thị trường chứng khoán. Quan trọng là trong quá trình đồng hành cùng doanh nghiệp, nhà đầu tư sẽ biết cách đánh giá thông tin, biết cách nhìn người. Nhà đầu tư mới thì cần phải có thời gian để học hỏi, nghiên cứu và làm quen với cách tiếp xúc và trao đổi cùng doanh nghiệp. Việc đầu tư “high risk, high return” từ từ sẽ tốt hơn.

HÃY ĐẦU TƯ VÀO DOANH NGHIỆP CÓ MÔ HÌNH KINH DOANH TỐT

Giá cổ phiếu tăng lên là Kết quả của việc giá trị doanh nghiệp tăng lên. Ngoài ra còn có sự lên xuống dựa vào những yếu tố bên ngoài nhưng cuối cùng thì vẫn quay lại với chính giá trị của nó. Nói một cách đơn giản là nếu trừ giá trị hiện tại trong giá trị tương lai thì sẽ có nhiều nguồn lực làm tăng giá cổ phiếu.

Giá cổ phiếu không được quyết định một cách đơn giản như thế này nhưng đây là điều cơ bản và cốt lõi.

Nếu vậy thì việc giá trị của doanh nghiệp gia tăng có ý nghĩa gì? Chúng ta không cần phải nghĩ ngợi gì quá khó khăn. Giá bất động sản bạn đang sở hữu cũng có lúc tăng lên nhưng cơ bản là vì bạn “giỏi kinh doanh”. Doanh nghiệp là một tổ chức kinh doanh giỏi và kiếm được lợi nhuận từ đó nên nếu giỏi kinh doanh thì giá trị sẽ tăng và đồng nghĩa với việc giá cổ phiếu sẽ tăng. Chuyện đơn giản vậy thì tôi nghĩ có cần phải giải thích dài dàu.

Vấn đề của nhà đầu tư là làm thế nào để tìm ra những doanh nghiệp kinh doanh giỏi. Nguyên lý cơ bản của việc này cũng đơn giản thôi. Trước

hết, họ phải là người bán ra những sản phẩm mà nhiều người đang sử dụng và sẽ sử dụng trong tương lai. Để có doanh thu cao, sản phẩm họ làm ra phải chất lượng tốt hơn những đối thủ cạnh tranh. Tóm lại, chỉ những doanh nghiệp sản xuất những sản phẩm mà nhiều người cần là doanh nghiệp có mô hình kinh doanh tốt nhất. Vậy thì đầu tiên chúng ta phải hiểu rõ về nguyên lý đơn giản này. Những cái đơn giản phải trở thành nền tảng cơ bản vững chắc thì sau này mới có thể đưa thêm những cái phức tạp vào được.

Trước hết hãy lấy việc tôi mua cổ phiếu của công ty T hủy tinh Samkwang vào tháng 9 năm 2006 và bán ra vào cuối năm 2007 làm một ví dụ. Công ty T hủy tinh Samkwang là một công ty sản xuất lọ thủy tinh và lon bia. Việc sản xuất lọ thủy tinh và lon bia thì không cần nhiều công nghệ độc đáo. Ngoài ra họ không phải bán hàng trực tiếp cho người tiêu dùng mà chỉ cung cấp cho các doanh nghiệp nước giải khát. Khó có thể tìm thấy tính tăng trưởng trong doanh nghiệp này. Từ năm 2000 đến năm 2005, doanh thu doanh nghiệp này chỉ dừng lại ở mức 150 tỷ won và lợi nhuận nằm ở mức trên dưới 5 tỷ won, không có thay đổi đặc biệt gì cả. Đó là một doanh nghiệp không tăng trưởng. Giá cổ phiếu từ năm 1998 đến năm 2004 giậm chân tại chỗ với mức là 5.000 won.

Cho đến thời điểm này thì mô hình kinh doanh không được tốt. Nhưng sự thay đổi đã đến và công ty này đã có một sự chuẩn bị sẵn sàng cho sự thay đổi.

Từ khoảng năm 2005, GDP theo đầu người của Hàn Quốc đạt mức khoảng 20.000 đô la mỗi năm. Sự quan tâm đến sống khỏe bắt đầu gia tăng. Con người ta bắt đầu tìm những sản phẩm dù có mắc tiền một chút nhưng không gây hại cho sức khỏe hơn là những sản phẩm rẻ tiền. Lúc này, người ta bắt đầu đi tìm kiếm những sản phẩm được đựng trong chai thủy tinh hơn là những chai nhựa gây hại cho sức khỏe.

Công ty Samkwang tung ra thị trường sản phẩm “hộp thủy tinh Glass Lock” kịp thời và thắng đậm. Sản phẩm “hộp thủy tinh Glass Lock” đã vượt khỏi biên giới Hàn Quốc và có mặt ở nhiều nước trên thế giới như Mỹ, Canada và được khách hàng rất yêu thích. Doanh thu của công ty Samkwang năm 2005 là 154,2 tỷ won và đạt mức 178,1 tỷ won vào năm tiếp theo. Lần đầu tiên kể từ sau khi thành lập, họ đạt doanh số ở mức hơn 170 tỷ won. Giá cổ phiếu tăng là đương nhiên. Từ một cổ phiếu cứ giậm

chân tại chỗ ở mức 5.000 won, đến tháng 11 năm 2005 đã tăng đột biến lên 10.000 won.

Cho tới thời điểm đó, tôi chỉ quan tâm tới công ty này chứ không mua cổ phiếu của họ. Tôi không vội vàng mua mà tôi học hỏi và tìm hiểu về họ. Và tôi biết rằng đó là một doanh nghiệp vững mạnh. Công ty này là công ty con của tập đoàn OCI, có cơ cấu tài chính rất ổn định. Ngoài ra, họ còn sở hữu cổ phần của những công ty quan trọng trong ngành như công ty Bia Hite... Ngoài ra, nhà máy nằm ở một vị trí đặc địa với giá trị bất động sản cao. Tôi đánh giá rằng công ty Samkwang là một công ty có triển vọng cả lợi nhuận và về mặt tài sản sở hữu.

Khoảng tháng 9 năm 2006, lúc tôi bắt đầu mua thì giá cổ phiếu là 15.000 won. Trong một thời gian ngắn, giá cổ phiếu của công ty này đã tăng gấp ba lần và tôi biết chắc khả năng sẽ còn tăng nữa. Sống khỏe không phải là một trào lưu nhanh chóng đến rồi đi mà nó sẽ là sự thay đổi của phong cách sống. Tôi nghĩ rằng sản phẩm của họ được thị trường chấp nhận và cơ cấu tài chính cũng vững nên tôi nghĩ họ còn tăng trưởng nhiều hơn nữa. Sau một năm, tôi đã bán cổ phiếu với giá là 45.000 won. Sau đó, công ty liên tục tăng trưởng đạt mức doanh thu gần 250 tỷ won và lợi nhuận của công ty năm 2005 là 6,5 tỷ won đã tăng lên gấp 4,2 lần là 27 tỷ won vào năm 2009. Hiện tại giá một cổ phiếu của công ty đã hơn 50.000 won.

Lý do mà công ty Samkwang có thể “kinh doanh giỏi” đó là do họ đã tạo ra một thị trường mới phù hợp với xu thế chứ không phải thị trường mà các đối thủ cạnh tranh khác đã khai thác. Khi tạo ra một thị trường mới thì yếu tố thời gian là vô cùng quan trọng.

Nếu doanh nghiệp muốn kinh doanh giỏi và tăng trưởng mạnh thì thị trường của ngành đó phải lớn. Nhưng trong thị trường lớn thì đương nhiên là đối thủ cạnh tranh nhiều. Tôi thử lấy ví dụ với ngành về dao cạo râu dành cho đàn ông. Thị trường dao cạo râu rất đa dạng, từ dao cạo râu dùng một lần cho đến dao cạo râu bằng máy. Do đó, nếu muốn giành chiến thắng trong thị trường này thì cần có công nghệ đặc biệt và vượt trội. Trong số đó có công ty Gillette. Công ty Gillette là một công ty đã biến sản phẩm dao cạo râu dùng một lần thành sản phẩm dao cạo an toàn hai lớp và chiếm lĩnh thị trường, sau đó họ tiếp tục tung ra thị trường những sản phẩm dao cạo

râu an toàn với ba lớp, bốn lớp và trở thành doanh nghiệp dẫn đầu trong ngành về dao cạo râu.

Nếu thị trường lớn, ít đối thủ cạnh tranh thì không còn gì bằng. Doanh nghiệp có mô hình kinh doanh thuộc nhóm này có công ty sản xuất phụ tùng ô tô Hyundai Mobis. Công ty Hyundai Mobix là một công ty con của tập đoàn Ô tô Hyundai.

Sau khi tập đoàn Ô tô Hyundai mua lại công ty Ô tô Kia, họ cần một nơi tập trung sản xuất tất cả các loại phụ tùng của xe ô tô. Ngoài ra, do nhu cầu thị trường mà họ cần đầu tư lớn và có một hệ thống sản xuất hiệu quả. Nơi đảm nhiệm vai trò này là công ty Hyundai Mobix. Kết quả sau một thời gian, tập đoàn Ô tô Hyundai tập trung nguồn lực thì tổng tài sản năm 2009 là 11,2 nghìn tỷ won, tăng gấp 4,7 lần, doanh thu đạt 10,6 nghìn tỷ won tăng 5,3 lần, lợi nhuận ròng là 1,6 nghìn tỷ won, tăng 14,2 lần (so với năm 2000). Có thể nói không có đối thủ cạnh tranh nào về phụ tùng ô tô trong thị trường với công ty Hyundai Mobix.

Dù không bán hàng trực tiếp cho người tiêu dùng nhưng nếu nắm giữ công nghệ cốt lõi thì sẽ có tiềm năng “kinh doanh giỏi”. Có một công ty tên là Inktech chuyên sản xuất ống mực thay thế. Nhu cầu về mực thì có nhưng là ngành có giá trị gia tăng thấp. Sản phẩm giá rẻ của Trung Quốc tràn ngập thị trường nên công ty này phải đối đầu với sự cạnh tranh về giá. Trong tình hình như thế, từ giữa những năm 2000, công ty Inktech đã nghiên cứu phát triển ra mực điện tử dùng công nghệ nano. Đây là một công nghệ có bước ngoặt quan trọng, thay đổi xu hướng mới của việc sử dụng mực trong các sản phẩm điện tử. Và Inktech đã đạt được sự tăng trưởng cao trong ngành này.

Thêm một trường hợp doanh nghiệp nắm giữ công nghệ cốt lõi nữa, đó là công ty Hóa học LG. Khoảng ba năm trước, giá cổ phiếu của công ty Hóa học LG chỉ khoảng 55.000 won. Nhưng giờ thì bao nhiêu? Hơn 300.000 won rồi. Chỉ trong ba năm mà giá tăng gấp năm lần. Công ty Hóa học LG ký hợp đồng cung cấp cho những công ty như là Volvo, GM. Nếu xe hybrid trở nên phổ biến như xe chạy dầu thì việc giá cổ phiếu của công ty LG tăng chỉ là điểm khởi đầu.

Có nhiều trường hợp cần có sự hiểu biết về kỹ thuật trong khi tìm những mô hình kinh doanh tốt, tuy nhiên chúng ta có thể tìm thấy trong sinh hoạt hàng ngày của chúng ta. Giống như sản phẩm của công ty T hủi tinh Samkwang gây “chấn động thị trường” là do phong trào sống khỏe. Trong số chúng ta ít ai bị ảnh hưởng bởi phong trào sống khỏe này. Nhưng đó là do chúng ta không kết nối nó với việc đầu tư chứng khoán mà thôi. Trong chúng ta chắc không ai không biết sự thật rằng đầu sẽ càng ngày càng thiếu hụt. Do vậy, việc kinh doanh của công ty H óa học LG sẽ trở nên phát đạt đang trở thành “bí quyết mà ai cũng biết”.

Trong cuộc sống hàng ngày, chúng ta có thể dễ dàng tìm thấy những gợi ý về doanh nghiệp có mô hình kinh doanh tốt. Hãy áp dụng “nguyên lý đơn giản” thì chúng ta có thể nhìn thấy được những doanh nghiệp có mô hình kinh doanh tốt xung quanh chúng ta. Và chúng ta tìm ra những doanh nghiệp hàng đầu trong số những doanh nghiệp đó, tìm hiểu những công ty đó thật kỹ thì chắc chắn sẽ tìm được cơ hội đầu tư tuyệt đỉnh.

HÃY ĐẦU TƯ VÀO DOANH NGHIỆP CÓ CƠ CẤU QUẢN TRỊ DOANH NGHIỆP (CG) VÀ CƠ CẤU TÀI CHÍNH KHỎE

Vào tháng 7 năm 2010, công ty thời trang Tomboy, một doanh nghiệp có lịch sử 33 năm trong ngành thời trang tuyên bố phá sản. Trước khi tuyên bố phá sản thì Tomboy đã phát hành bốn lần trái phiếu kèm chứng quyền (Bond with Warrant), hai lần tăng vốn, tính ra có tổng cộng sáu lần huy động vốn. Nhưng lúc đó việc huy động vốn không được thuận lợi. Kết cục là bị phá sản với số nợ gần 1,6 tỷ won. Nếu xem cơ cấu tài chính trước khi phá sản thì tỉ lệ nợ là 348%, tỉ lệ dự trữ là 14%.

Tình trạng xấu nhất trong đầu tư chứng khoán là trường hợp doanh nghiệp mà chúng ta đầu tư bị phá sản. Tài sản quý giá của chúng ta sẽ trở thành mảnh giấy rác sau một đêm. Có nhiều trường hợp, việc phá sản không phải là tình huống xấu nhất nhưng điều đáng nói là gần như bị bãi yết trên sàn giao dịch. Hằng năm, có hàng trăm doanh nghiệp bị bãi yết trên sàn giao dịch. Việc bị bãi yết hay phá sản không diễn ra trong một sớm một chiều. Những doanh nghiệp như thế này có một số dấu hiệu đặc biệt. Như trường hợp của công ty Tomboy thì họ liên tục huy động vốn và thay đổi cả cổ đông lớn nhất nữa. Ngoài ra, họ còn bị liệt kê vào danh sách những công ty không công bố công khai thông tin doanh nghiệp.

Những doanh nghiệp bị bãi yết trên sàn tất cả đều do những nhà quản lý không lành mạnh điều hành và cơ cấu tài chính cũng thế. Do đó, trước khi quyết định chọn doanh nghiệp đầu tư, việc đầu tiên cần làm là phải tìm hiểu kỹ về cơ cấu tài chính của doanh nghiệp.

Tâm quan trọng của việc cơ cấu tài chính khỏe không đơn thuần là để tránh phá sản hay bãi yết. Nếu tiền về tài khoản đều đặn thì ai cũng sẽ cảm thấy tự tin và thành thơi. Và từ đó mới có đầu óc để nhìn xa và hoạch định tương lai. Nhưng nếu không có tiền thì dù sao cũng dễ bị mất tự tin và tự nhiên cảm thấy sốt ruột. Không có sự khát khao với bất kỳ việc gì và chỉ tập trung vào lợi ích trước mắt.

Doanh nghiệp cũng thế. Cơ cấu tài chính phải vững thì mới có thể phát triển nghiên cứu và có thể cung cấp dịch vụ tốt. Thông qua phát triển nghiên cứu mới có thể sản xuất ra những sản phẩm tốt và thư thái để hiểu lập trường của khách hàng, từ đó sẽ thu hút được càng nhiều khách hàng hơn. Tuy nhiên, nếu doanh nghiệp không có tiền thì không thể dùng tiền vào việc cần. Để có giá trị gia tăng thì phải đầu tư nhiều năm, nhưng nếu cơ cấu tài chính không tốt thì chỉ lo chữa cháy dưới chân thôi mà không còn tâm trí nào đầu tư dài hạn. Và cuối cùng là rơi vào cái vòng luẩn quẩn.

Những độc giả chưa bắt đầu đầu tư thì có thể nghi vấn rằng: “Có ai lại bỏ tiền vào đầu tư mà không tìm hiểu xem tài sản của doanh nghiệp đó là bao nhiêu, nợ bao nhiêu?” Dĩ nhiên đa số nhà đầu tư sẽ tìm hiểu được tới mức đó. Vấn đề là chỉ dừng ở “mức đó” thôi. Tùy vào mỗi ngành nghề sẽ có sự chênh lệch nhưng thường thì tỉ lệ nợ đến 100% được xem là doanh nghiệp có cơ cấu tài chính tốt.

Bạn chỉ cần xem rằng nếu tỉ lệ nợ càng ngày càng cao hơn mức này thì độ nguy hiểm càng lớn. Một điều quan trọng nữa cần phải xem xét đó là tỉ lệ dự trữ, thể hiện số tiền mà doanh nghiệp đó tích lũy qua việc kinh doanh và số tiền mà doanh nghiệp đó huy động vốn là bao nhiêu. Tỉ lệ nợ và tỉ lệ dự trữ là hai chỉ số cơ bản nhất khi tìm hiểu về cơ cấu tài chính doanh nghiệp. Tuy nhiên, đó không phải là tất cả.

Ví dụ một doanh nghiệp có vốn tự có là 5 tỷ won và nợ là 20 tỷ won. Tỉ lệ nợ là 400% nên chúng ta có thể khẳng định rằng đó là doanh nghiệp có cơ cấu tài chính xấu và khả năng vỡ nợ cao không? Nếu 20 tỷ won là số

tiền nợ vay và mỗi tháng doanh nghiệp này phải trả nhiều lãi suất cho các khoản này thì đó đúng là doanh nghiệp không tốt. Nhưng nợ không chỉ có nợ vay.

Trong cuộc sống hàng ngày, chúng ta hay dùng từ “trả sau”. Nếu sản phẩm của doanh nghiệp đó làm ra bán rất chạy thì họ phải giữ hàng sẵn trong kho. Vì thế, họ phải mua nguyên phụ liệu sản xuất từ các nhà cung cấp và trả sau các khoản tiền thì cho thấy đây là những món nợ có tín hiệu tích cực. Vì tạm thời họ có nợ nhưng chắc chắn sẽ chuyển đổi thành doanh thu sớm.

Ngoài ra, có thể họ đang đầu tư vào trang thiết bị. Thị trường cần hàng mà họ không có đủ năng lực sản xuất để cung cấp thì phải vay tiền về để xây nhà máy. Dẫn đến nợ cho đầu tư trang thiết bị sản xuất nhằm nâng cao sức mạnh tăng trưởng trong tương lai. Nợ phải trả lãi và nợ sắp thành doanh thu, tên gọi đều là nợ. Vì thế chỉ nhìn vào tên gọi mà không nhìn vào nội dung và đánh giá cầu thả là không được.

Bên cạnh đó, cơ cấu tài chính tốt không phải lúc nào cũng là doanh nghiệp tốt. Tất cả sản phẩm đều có thời của nó. Vì thế để mang lại lợi nhuận ổn định thì phải đầu tư vào việc phát triển sản phẩm mới. Tuy nhiên, có nhiều trường hợp doanh nghiệp chỉ cất tiền vào tủ sắt. Đặc biệt trong thời buổi lãi suất ngân hàng thấp như ngày nay, chúng ta không thể đánh giá một doanh nghiệp có tín hiệu tích cực vì họ chỉ dùng tiền tự có để kinh doanh. Những doanh nghiệp như thế thì giá cổ phiếu vẫn cứ giậm chân tại chỗ theo thời gian.

Chúng ta có thể nói rằng nếu cơ cấu tài chính doanh nghiệp thể hiện sức khỏe của tự thân doanh nghiệp thì cơ cấu quản trị doanh nghiệp (CG) là sơ đồ có quan hệ mật thiết với doanh nghiệp đó. Khi một doanh nghiệp lớn mạnh thì thường họ sẽ có thêm công ty con. Nếu doanh nghiệp mà chúng ta đầu tư có cơ cấu tài chính rất tốt nhưng cơ cấu tài chính của công ty mẹ lại không tốt thì đó cũng là tín hiệu rất nguy hiểm.

Năm 2000, tôi đầu tư vào công ty D chuyên xử lý nước thải. Cơ cấu tài chính của công ty D này tốt và công nghệ cũng ổn. Tuy nhiên vẫn đề xảy ra ở công ty mẹ của công ty D. Vào thời khủng hoảng tài chính năm 1997, công ty mẹ của công ty D đã huy động vốn nhưng không đầu tư vào ngành

ngành chính. Họ bảo cần phải đa dạng hóa ngành nghề và họ nhúng tay vào ngành nghề mà họ không chuyên. Cuối cùng, họ bị phá sản và bán lại quyền kinh doanh cho công ty khác gây rất nhiều thiệt hại cho các công ty con.

Không phải lúc nào công ty mẹ cũng gây thiệt hại cho các công ty con. Công ty con cũng có thể “giữ bờ” riêng cho mình. Vì thế, khi đánh giá một doanh nghiệp cũng cần phải khảo sát kỹ về sự an toàn của những công ty có liên quan. Nghĩa là chúng ta cần phải tìm hiểu về chính doanh nghiệp đó, về những công ty có liên quan và cả những đối thủ cạnh tranh nữa.

Đối với những nhà đầu tư lâu năm mà không tìm hiểu về doanh nghiệp hay những độc giả chưa đầu tư chứng khoán có thể sẽ phản biện rằng “khó thế này thì làm sao mà đầu tư được”. Việc tìm hiểu cơ cấu tài chính, các công ty có liên quan và cả những đối thủ cạnh tranh không phải là điều dễ dàng. Vì vậy mới có nhiều cơ hội. Trên đời này không có gì là miễn phí và sẽ khó kiếm tiền trên những việc dễ dàng. Nếu mà là việc dễ ai cũng làm được thì không có ai thành công cả. Vì khó, vì không phải ai cũng thành công nên mới có người tìm hiểu kỹ và thành công.

HÃY ĐẦU TƯ VÀO DOANH NGHIỆP CÒI MỎ

Doanh nghiệp là một bộ máy giống như cơ thể. Các tế bào trong cơ thể của chúng ta có quan hệ mật thiết và tương tác với nhau thì các nhân viên trong công ty cũng có tương tác với nhau như thế. Những người khỏe sẽ làm việc hiệu quả, những công ty khỏe sẽ kinh doanh tốt và tạo ra được lợi nhuận để có thể chia sẻ cho cổ đông. Vậy làm thế nào để phân biệt được công ty khỏe và công ty yếu?

Có rất nhiều chỉ số để đánh giá nhưng đặc biệt có thể nói những “doanh nghiệp mở” là doanh nghiệp khỏe. Mở có nghĩa là giao thoa. Một doanh nghiệp có sự thoáng mở, có sự giao thoa thì sẽ phát triển. Điều này giống như tiêu chuẩn phân biệt sinh vật có sự sống và sinh vật không có sự sống vậy. Một sinh vật có sự sống sẽ không ngừng hô hấp và hấp thụ dinh dưỡng và bài tiết. Vì thế mà nó tăng trưởng. Ngược lại, sinh vật không có sự sống thì không hô hấp, không hấp thụ dinh dưỡng và cũng không bài tiết. Từ đó dẫn đến không tăng trưởng.

Chúng ta hãy nghĩ về một hòn đá nhé. Đá thì chỉ thay đổi khi có sự tác động từ bên ngoài chứ tự thân nó không thay đổi. Nếu nhà đầu tư không chú ý thì dễ dàng đầu tư vào những doanh nghiệp như những hòn đá vậy.

Vậy thì doanh nghiệp phải mở hướng về điều gì?

Đối tượng đầu tiên là khách hàng. Cách đây không lâu hãng Apple đã làm mất lòng khách hàng. Điện thoại iPhone của hãng Apple đã tạo ra một cuộc cách mạng thay đổi về khái niệm của điện thoại và thu hút được sự yêu mến của người tiêu dùng. Nhưng khi ra mắt sản phẩm iPhone 4 thì họ gặp vấn đề. Đó là vấn đề về phần bắt sóng nằm trên khung sườn của điện thoại nên tùy vào vị trí tay cầm điện thoại mà chất lượng sóng giảm đáng kể. Apple đã làm ngơ với người tiêu dùng theo kiểu “Vấn đề do tay bạn”. Họ thậm chí không làm dịu lòng người tiêu dùng mà còn làm cho người tiêu dùng càng phẫn nộ hơn. Nếu họ tiếp tục làm ngơ thì chắc hãng Apple sẽ đóng cửa mất rồi. Khi những cơn thịnh nộ của người tiêu dùng lên cao cùng với sự phản ánh của báo chí, người CEO thông thái của hãng iPhone, Steve Jobs đã xin lỗi người tiêu dùng với chủ đề “iPhones aren’t perfect” (iPhone không hoàn hảo).

Và họ giải quyết bằng cách tặng miễn phí vỏ xử lý vấn đề tiếp sóng, ngoài ra nếu vẫn không hài lòng thì sẽ hoàn tiền 100%. May mắn là họ đã nhanh chóng cởi bỏ sự ngạo mạn rằng “iPhone luôn hoàn hảo” xuống và với sự nhận lỗi khôn khéo của Steve Jobs mà mọi việc được êm xuôi.

Khách hàng đối với doanh nghiệp như là không khí vậy. Giống như sinh vật mà không hấp thụ được không khí thì sẽ chết, doanh nghiệp không giao hòa với khách hàng thì sẽ không thể tồn tại lâu dài. Tập đoàn Walmart của Mỹ có hai nguyên tắc ứng xử với khách hàng như sau. Nguyên tắc thứ nhất: “Khách hàng luôn đúng”. Nguyên tắc thứ hai: “Nếu thấy khách hàng không đúng thì hãy xem lại nguyên tắc thứ nhất”. Doanh nghiệp phải luôn tích cực lắng nghe ý kiến của khách hàng và đứng về phía của khách hàng, như vậy mới có thể phát triển được và thành quả của sự phát triển đó sẽ chia sẻ cho các cổ đông.

Đối tượng thứ hai là khách hàng nội bộ, chính là nhân viên. Trong một doanh nghiệp khỏe mạnh thì phải có những “bất mãn lành mạnh” được tự do thể hiện. Bất mãn vốn dĩ không tốt. Nhưng nếu đặt nó lên trên bàn họp

thì sẽ trở thành giải pháp cải tiến cho doanh nghiệp. Vì thế, trong số những doanh nghiệp liên tục phát triển thì có nhiều nơi tưởng thưởng cho số lượng các ý tưởng cải tiến doanh nghiệp mà không quan tâm đến chất lượng của các giải pháp cải tiến.

Trong một doanh nghiệp không khỏe thì những sự bất mãn nội bộ chỉ chạy vòng vòng dưới bàn họp và nó làm hao mòn nguồn lực phát triển của doanh nghiệp. Nhân viên không tìm thấy một con đường để họ giải tỏa những bất mãn thì sẽ phỉ báng công ty trên bàn nhậu. Những bất mãn không được giải quyết thì năng suất lao động cũng giảm và không thể phát huy được tính sáng tạo. Nếu lấy ví dụ doanh nghiệp là một sinh vật sống thì điều đó có nghĩa là một số cơ quan trong cơ thể của sinh vật sống đó không hoạt động được. Nếu vậy thì không lâu sau cơ thể sẽ bị bệnh. Những doanh nghiệp có bệnh thì không thể tạo ra lợi nhuận để chia sẻ cùng với cổ đông.

Đối tượng thứ ba là cổ đông. Dù là số lượng cổ phiếu sở hữu ít hay nhiều, tất cả cổ đông đều là chủ của doanh nghiệp. Doanh nghiệp khỏe thì luôn biết ơn và tiếp nhận những đóng góp, đề xuất của cổ đông và bày tỏ lòng biết ơn đó bằng nhiều cách mà một trong những cách tiêu biểu đó là trả cổ tức. Nhưng cũng có những doanh nghiệp thậm chí không trả cổ tức mà còn che giấu tình hình của công ty trong một cái hộp kín.

Tôi biết công ty J là một công ty “kinh doanh đóng”. Một công ty có bề dày lịch sử gần 50 năm và tổng tài sản năm 2009 là 150 tỷ won, tỉ lệ nợ chỉ có 41%, doanh thu 120 tỷ won, lợi nhuận ròng là 14 tỷ won. Nhìn vào thì thấy họ là một công ty tăng trưởng ổn định với cơ cấu tài chính tốt, là doanh nghiệp hàng đầu trong ngành, họ không cần đầu tư thiết bị mới và họ không sản xuất bán hàng tiêu dùng trực tiếp nên không chịu tác động lớn từ thị trường. Như vậy thì lợi nhuận ròng mỗi năm sẽ tăng và giá trị tài sản cũng sẽ tăng.

Nhưng cổ đông lớn của công ty không bao giờ xuất hiện tại đại hội cổ đông. Hầu như họ không chia cổ tức. Cổ đông lớn mua cả cổ phiếu quỹ. Do họ không có nhiều giao dịch nên không được định giá đúng, cổ đông phổ thông còn không được tự ý bán cổ phiếu ra.

Công ty này hiện tại đang giữ tỉ lệ cổ phiếu quỹ là 45%, cao nhất trong số những công ty niêm yết. Nói một cách ngắn gọn là cổ đông lớn của công

ty thâm tóm hết tất cả thành quả của công ty. Để cho độc giả dễ hiểu, tôi đặt họ vào câu chuyện của đối tượng thứ ba nhưng nếu họ không cởi mở với khách hàng, không cởi mở với nhân viên thì họ không có gì để chia cho nhà đầu tư. Và nếu họ không cởi mở với nhà đầu tư thì nhà đầu tư chỉ có đầu tư vào mà không gặt hái được gì cả.

Nhìn vào những doanh nghiệp kinh doanh mở thì họ rất giống nhau ở chỗ, nhà quản trị kinh doanh đều là những người cởi mở. Ngược lại những doanh nghiệp “thì hành” việc kinh doanh đóng đều do những người khép kín điều hành. Vì thế, vai trò của nhà quản trị kinh doanh rất quan trọng. Chủ tịch tập đoàn LG là một hình mẫu cho một nhà quản trị thoáng mở.

Năm 1995, khi ông lên nắm giữ chức chủ tịch, ông đã đưa tập đoàn LG theo hướng mở và cải tiến nên đã gặt hái được nhiều thành quả. Ông ấy là người có một hình ảnh rất gần gũi. Ông cho rằng: “Phải có tư duy mở thì mới có thể tạo ra được Cổ phiếu có triển vọng, hãy tìm hiểu từ khi mới chớm 185 sản phẩm cách tân được”. Từ nền tảng tư duy mở này mà tập đoàn LG rất phát triển. Tất cả những công ty con của tập đoàn LG đều trở thành những công ty chủ lực trong nền kinh tế. Những nhà quản trị của các doanh nghiệp lớn thường phải đi hầu tòa nhiều nhưng với những nhà quản trị của tập đoàn LG thì chưa lần nào cả.

Thời đại này là thời đại tích hợp. Nếu muốn tích hợp tốt thì phải mở. Giống như các tế bào trong cơ thể chúng ta liên tục có sự kết nối với nhau thì doanh nghiệp cũng cần phải có sự cởi mở trao đổi với nhân viên, với khách hàng, với cổ đông thì mới khỏe được. Và doanh nghiệp khỏe là doanh nghiệp tốt để đầu tư.

Nếu lắng nghe người khác thì chúng ta sẽ hiểu được lòng họ. Trong thời đại tích hợp này thì việc lắng nghe là một đức tính quan trọng của nhà lãnh đạo. Những nhà lãnh đạo thành công là những người luôn mở rộng lòng mình để lắng nghe những người xung quanh. Nếu nhà lãnh đạo không nghe được tiếng bất mãn mà nhân viên, khách hàng, cổ đông nói thì phải xem là doanh nghiệp đó đang ở trong giai đoạn báo động đỏ. Mặt khác, một doanh nghiệp và những nhà quản trị cởi mở thì đồng nghĩa với việc doanh nghiệp ấy là doanh nghiệp minh bạch.

Khi đầu tư cổ phiếu thì tiêu chuẩn “doanh nghiệp mở” là một tiêu chuẩn quan trọng. Doanh nghiệp phải mở một cách minh bạch thì nhà đầu tư mới có thể hiểu rõ về cổ phiếu để đầu tư. Nhà đầu tư không thể nhìn thấy có cái gì trong một cái hộp dán kín. Và vì không biết cái gì bên trong nên không thể “trả giá” được.

HÃY ĐẦU TƯ VÀO DOANH NGHIỆP ĐỀ CAO TRÁCH NHIỆM XÃ HỘI

Dạo gần đây khái niệm về trách nhiệm xã hội đang rất được đề cao. Tất cả mọi hoạt động của doanh nghiệp ảnh hưởng lớn đến toàn bộ xã hội và việc doanh nghiệp có thể tạo ra được lợi nhuận cũng nhờ có xã hội. Vì thế, tôi đồng tình với suy nghĩ rằng doanh nghiệp phải thực hiện một vai trò nhất định với xã hội. Những doanh nghiệp không thực hiện trách nhiệm xã hội thì càng ngày sẽ càng có nguy cơ đánh mất chỗ đứng trong xã hội. Vì càng ngày càng có nhiều người muốn mua sản phẩm của doanh nghiệp có chính sách phù hợp với việc phân chia lợi ích của mình thông qua đóng góp xã hội. Và có nhiều người từ chối mua hàng của những doanh nghiệp không có đạo đức. Giáo sư Ahn Cheol Su, Chủ tịch Viện Nghiên cứu Ahn Cheol Su là một doanh nhân tích cực nỗ lực để thực hiện trách nhiệm xã hội này. Khi ông Ahn còn đang mâu thuẫn với chính mình nên chọn trở thành bác sĩ hay nhà nghiên cứu phát triển lập trình thì ông ấy đã có suy nghĩ: “Bác sĩ thì nhiều nhưng nhà nghiên cứu phát triển lập trình thì không nhiều”. Từ khi mới thành lập viện nghiên cứu, ông đã đi theo hướng công ích. Có một doanh nghiệp an ninh mạng của nước ngoài đề nghị mua lại viện với số tiền là 10 triệu đô la nhưng ông đã từ chối. Đó là số tiền mà ông có thể dùng thoải mái trọn đời nhưng ông ấy trả lời lý do từ chối rằng: “Tôi không bán linh hồn vì tiền.”. Ông thấy rằng nếu bán cho doanh nghiệp nước ngoài thì nhân viên sẽ bị sa thải và những hạt giống về sự nghiên cứu ra vắcxin của Hàn Quốc sẽ bị khô héo. Ông ấy còn chia cổ phần miễn phí cho nhân viên trong viện của ông.

Tôi quan tâm đến Viện Nghiên cứu Ahn Cheol Su từ khi xảy ra cuộc khủng bố mạng 7.7 DDoS (cuộc tấn công phân tán từ chối dịch vụ diễn ra vào ngày 7 tháng 7 năm 2009). May mắn là lúc đó mọi việc được xử lý êm đẹp không để lại thiệt hại nhưng chính phủ và các cơ quan tiền tệ, doanh nghiệp gặp phải một sự hoảng loạn lớn.

Đó là một cơ hội để mọi người nhận ra rằng trong tình hình cả thế giới kết nối với nhau qua mạng mà khi có khủng bố xảy ra, không khéo sẽ gây thiệt hại lớn đến cả những vấn đề về an ninh nữa. Chính phủ ngay tức khắc kiểm tra lại tình hình ứng phó với khủng bố mạng của các tổ chức chính phủ và nhân dân. Chính phủ còn nhanh chóng đặt mua những thiết bị DDoS còn thiếu trong Bộ Hành chính. Ngày cuộc khủng bố mạng xảy ra, giá cổ phiếu của Viện Nghiên cứu Ahn Cheol Su đã có sự dịch chuyển nhẹ khoảng 2%. Và sau đó, giá cổ phiếu của viện này liên tục tăng.

Một mặt tôi quan sát xu thế của viện, mặt khác vào khoảng cuối tháng 7, tôi đến thăm viện. Mục đích chính của việc thăm viện là tôi xem viện ấy có đủ khả năng để ứng phó với khủng bố mạng hay không, điều thứ hai là xem họ có tầm nhìn chiến lược để tăng trưởng trong thời đại mà xu thế tăng trưởng đang chậm không. Kết quả đánh giá tôi thấy là họ đã bắt đầu sản xuất thiết bị DD OS và từ đầu năm 2009 đã có phát sinh doanh thu, họ có nỗ lực để tham gia vào lĩnh vực bảo an từ xa, một ngành có tiềm năng lớn.

Ngoài ra tỉ lệ lợi nhuận kinh doanh của viện năm 2009 đạt 20% và tỉ lệ nợ là 22%, tỉ lệ dự trữ là 2.400%, lượng tiền mặt dự trữ khoảng 60 tỷ won. Và tôi đánh giá được rằng họ có “tình trạng sức khỏe tốt”, động lực phát triển đầy đủ và quan trọng hơn nữa họ đi đầu trong việc nghiên cứu ra vắc xin trị bệnh nhưng những yếu tố đó chưa phản ánh đúng trong giá cổ phiếu của họ. Tôi đợi thị trường lắng xuống, từ tháng 9 năm 2009, tôi bắt đầu mua cổ phiếu và trở thành cổ đông của họ.

Niềm tin vào tương lai và triết lý về trách nhiệm xã hội của Viện Nghiên cứu Ahn Cheol Su là lý do chính khiến tôi đồng hành với họ đến bây giờ.

Hiện tại, vấn đề bảo an cho điện thoại thông minh đang là một nỗi lo của nhiều người. Tôi tin chắc rằng trong tương lai, Viện Nghiên cứu Ahn Cheol Su sẽ sở thành một doanh nghiệp hàng đầu luôn thực hiện hết trách nhiệm xã hội của mình.

Việc tìm hiểu tình trạng của một doanh nghiệp hiện tại không phải khó. Vấn đề là dự đoán tương lai. Những doanh nghiệp không có một bức tranh rõ ràng về một thế giới thay đổi nhanh trong tương lai thì đương nhiên chúng ta phải loại ra khỏi danh sách đầu tư. Nhưng một doanh nghiệp có

bức tranh rõ ràng cũng chưa phải là tất cả. Vì kế hoạch của hôm nay không dễ gì có thể biết được là trong tương lai có thành hiện thực được hay không. Vì vậy, nhà quản trị là yếu tố quan trọng. Người lên kế hoạch đúng và thực hiện kế hoạch đó với một cách thức hợp lý chính là con người. Và trong số những con người ấy, người quan trọng nhất là nhà quản trị. Khi đầu tư vào Viện Nghiên cứu Ahn Cheol Su, tôi đã không lo về tư duy của nhà quản trị vì đã quá hiểu tư duy của vị này.

Tôi nghĩ rằng nếu một nhà quản trị có tư duy làm hết trách nhiệm xã hội thì trong nội bộ doanh nghiệp cũng hình thành văn hóa đó. Lý do mà tôi khuyên bạn nên đầu tư vào doanh nghiệp làm hết trách nhiệm xã hội là đây. Có câu rằng: “Dò sông dò biển dễ dò, mấy ai lấy thước mà đo được lòng người” nên việc hiểu được lòng của ai đó là một việc khó khăn vô cùng. Giống như việc một nhà quản trị đưa ra quyết định sẽ ảnh hưởng đến sự sống còn của doanh nghiệp, trong đầu tư cổ phiếu thì việc hiểu tư duy của nhà quản trị là quan trọng hơn cả. Nếu là một doanh nghiệp có nhà quản trị làm hết trách nhiệm xã hội một cách chân thành chứ không phải để phô trương, để đánh bóng tên tuổi thì có thể xem rằng doanh nghiệp đó là một doanh nghiệp khỏe mạnh.

Nhìn vào cách nhà quản trị thực hiện trách nhiệm xã hội, chúng ta có thể đoán được tư duy của nhà quản trị. Doanh nghiệp có nhà quản trị như thế thì có thể biến kế hoạch hiện tại thành hiện thực ở tương lai. Và như thế thì giá trị của doanh nghiệp sẽ tăng lên và giá cổ phiếu cũng đương nhiên sẽ tăng theo. Việc có thi hành trách nhiệm xã hội hay không là một tiêu chuẩn quan trọng để có thể hiểu được tư duy của nhà quản trị.

Chương 7

ĐẦU TƯ CHỨNG KHOÁN, CẦN BIẾT NHỮNG ĐIỀU NÀY

TUYỆT ĐỐI KHÔNG ĐƯỢC VAY NỢ ĐỂ ĐẦU TƯ

Tôi thường thấy có nhiều gia đình lâm vào khốn đốn do bị thiệt hại nặng nề từ việc đầu tư chứng khoán. Vì bức bối do nghĩ rằng “Tiền của tôi” bị biến mất đi đâu đó mà vợ chồng cãi vã. Trường hợp của một cặp vợ chồng mà tôi nghe gần đây là một ví dụ điển hình của việc đầu tư chứng khoán sai cách. Người chồng lén vợ đầu tư chứng khoán và vay nợ đầu cơ (leverage). Nếu mà mọi chuyện thuận buồm xuôi gió thì chồng có thể lên mặt với vợ nhưng mọi thứ không như người chồng nghĩ. Không những tài khoản bị trống rỗng mà còn nợ nần tứ phương. May mắn là trước khi quyết định ly hôn, anh chồng đã sửa đổi và ngăn chặn gia đình đổ vỡ.

Chứng khoán là đầu tư và luôn có những rủi ro mất đi tiền đầu tư gốc. Không ai có thể hoàn toàn thoát ra được những rủi ro này. Nếu không tự tin có thể chấp nhận được những rủi ro này thì chỉ có thể gửi tiền vào tiết kiệm mà thôi. Dù đã công nhận sự thật này rồi nhưng khi bị lỗ vẫn thấy đau lòng. Hơn nữa vì muốn đầu tư để kiếm tiền mà lại vỡ nợ nữa thì rất dễ sinh bệnh.

Sự thật là không có người nào không biết về việc “vay nợ đầu cơ là nguy hiểm”. Khi giá cổ phiếu giảm, nếu không thể chấp thêm thì nguy cơ trắng tay rất cao. Nhưng mà nhiều người vẫn áp dụng hình thức vay nợ đầu cơ này vì điều gì? Hơn hết thấy chính lòng tham là nguyên nhân căn bản nhất. Họ nghĩ đầu tư nhiều hơn vốn mình có sẽ được lợi nhiều hơn. Đáng lẽ ra họ cần phải phát triển nguồn vốn theo từng bước nhưng lại muốn làm “lướt sóng” nhanh chóng trong một lần nên mới gây ra những tác dụng phụ như vậy. Bước từng bước một có khi còn bị trượt chân nữa, vậy mà họ muốn nhảy nhanh bốn năm bước một lần nên dễ bị té đau. Khúc dạo đầu của những tai ương mà hạt giống “chắc ăn như bắp” được vào “ruộng tham lam” đã chiếm lĩnh hết tâm trí họ.

Trong số những người vay nợ đầu cơ, không có người nào nói: “Tôi không rõ lắm nhưng trước mắt cứ làm”. Ai cũng bảo là mình tin chắc. Họ

bảo chỉ cần chờ vài tháng thôi, có một việc gì đó diễn ra thì giá cổ phiếu sẽ nhảy vọt lên. Nếu hỏi họ căn cứ vào đâu để nói thế thì họ bảo rằng: “Có một người đáng tin cậy nói”. Đa số những nhà đầu tư thông thường sử dụng việc vay nợ đầu cơ đều bảo là nghe thông tin chắc chắn từ ai đó. Tôi chưa bao giờ nghe ai nói: “Tôi đã khảo sát, theo dõi liên tục và đồng hành trong thời gian lâu thì thấy rằng nó chắc chắn”.

Người thì bảo rằng nghe bạn nói, người thì bảo rằng nghe tỉ phú chứng khoán giới thiệu, người thì nói rằng nhân viên công ty chứng khoán “giới thiệu mạnh mẽ”. Thậm chí, có người mua cổ phiếu từ thông tin mà họ nghe được từ người bạn chí thân chí cốt nay làm quản lý công ty đó chia sẻ và cuối cùng bị trắng tay.

Chắc hẳn các độc giả đọc đến đây cũng có biết nhiều người kiếm được tiền từ việc vay tiền đầu cơ. Trong thị trường chứng khoán thì không có gì chắc chắn 100% cả, vì thế cũng không có nguyên tắc nào cho rằng việc vay nợ đầu cơ thì luôn luôn thất bại. Nhưng vay nợ đầu cơ chứng khoán là một cách mất nhiều hơn là được.

Giống như một bệnh nhân mắc chứng rối loạn tinh thần lưỡng cực, có nhiều nhân viên văn phòng bị hội chứng rối loạn cảm xúc trong ngày vì giá cổ phiếu lên xuống. Dù họ không vay nợ nhưng họ không thể điều tiết được tinh thần của họ, vậy với những người vay nợ thì sẽ ra sao? Họ sẽ chẳng có tâm trí nào mà làm việc cả. Họ phải mở màn hình máy tính ra để kiểm tra liên tục. Nếu không làm thế thì họ bất an không chịu được. Dù với lý do gì đi nữa thì việc đầu tư cũng đang làm trở ngại đến công việc hiện tại của họ. Tôi nghĩ rằng nhà đầu tư cần có một thái độ đúng đắn trong đầu tư để vừa làm tốt việc của mình mà vừa đồng hành cùng sự phát triển của doanh nghiệp và quốc gia, để từ đó họ được tận hưởng những quả ngọt.

Cổ phiếu về cơ bản là đầu tư dài hạn. Tôi đã giải thích rất nhiều lần rồi nhưng xin nhấn mạnh lại khi giá trị của doanh nghiệp được nâng cao thì giá cổ phiếu sẽ tăng và muốn như thế thì phải cần thời gian. Con người bị mắc nợ thì dễ dẫn đến đứng ngồi không yên. Mà đầu tư thì cần một sự tĩnh tâm, sáng suốt và ứng phó tốt với thị trường. Nếu tâm trạng luôn đứng ngồi không yên thì không thể ra những quyết định sáng suốt được. Vì vậy dễ dẫn đến sai lầm và tiền mất.

Cũng có thể kiếm tiền một, hai lần bằng cách đầu tư ngắn hạn qua việc vay nợ đầu cơ. Vì thế sẽ có người nghĩ làm một, hai vốn đi rồi sau đó sẽ dùng tiền mình có đầu tư một cách bình tĩnh. Nhưng tâm con người không dễ dàng cương trực như vậy. Nếu một vài lần đầu mà thuận buồm xuôi gió thì khả năng họ sẽ tiếp tục vay nợ đầu cơ. Vì thế, nợ chồng thêm nợ. Trúng 10 lần nhưng một lần trật là xem như tài sản tiêu tan, đó chính là vay nợ đầu cơ.

Tôi không nghĩ rằng vay nợ đầu cơ là hoàn toàn xấu. Nếu bạn đồng hành với doanh nghiệp đó trong thời gian dài và bạn đánh giá chắc chắn rằng trong hai, ba năm nữa giá trị công ty sẽ tăng. Lúc đó, bạn sử dụng cách này trong phạm vi có thể chấp nhận được. Trong hai, ba năm tới dù doanh nghiệp đó không có thay đổi gì đặc biệt nhưng bạn vẫn có khả năng trả lãi và chờ đợi thêm năm, sáu năm nữa. Nếu bạn đủ tự tin làm được như thế thì bạn cũng có thể vay nợ đầu tư.

Tuy nhiên, nếu vay nợ đầu cơ và kiếm được tiền từ đó thì con người ta dễ bị lôi kéo làm tiếp. Họ dễ trở nên tự mãn nếu một lần thành công. Họ nghĩ họ là thiên tài và có thể làm tất cả. Chỉ sau khi trắng tay, họ mới ngộ ra được rằng trên đời này không có gì dễ dàng và đầu tư chứng khoán cũng không phải là việc ngồi mát ăn bát vàng. Vì thế, tôi muốn khuyên một lời khuyên chân thành rằng ngay từ đầu đừng vay tiền để đầu tư. Vì tôi đã từng trải nghiệm việc thất bại thảm hại do vay nợ đầu tư và tôi thấy vô số những trường hợp như vậy rồi.

Đầu tư chứng khoán phải dùng tiền nhàn rỗi. Phải như thế thì đầu óc mới thoải mái mà đầu tư dài hạn được. Chứ đầu tư mà nếu giá cổ phiếu tăng thì hốt bạc, còn giảm thì sạt nghiệp sẽ giống như đi trên tảng băng. Vậy thì làm sao có thể sống bình an và làm những việc khác chứ. Mượn nợ đầu tư chứng khoán là con đường ngắn nhất để bạn sớm bị tán gia bại sản.

Nếu là doanh nghiệp tốt thì thời gian trôi qua nhất định giá cổ phiếu sẽ tăng lên. Điều mà chúng ta tin đó là những giọt mồ hôi, nước mắt của doanh nghiệp và các thành viên trong doanh nghiệp đó. Và điều này kết hợp với thời gian sẽ làm cho doanh nghiệp đó tăng trưởng. Người nông dân thông thái sẽ biết chờ đợi chứ không thấp thỏm cầu cho hoa mau nở, trái chín sớm. Người nông dân thông thái biết rằng để đơm hoa kết trái thì cây

cần có thời gian. Do đó, họ biết rằng việc của mình là chăm chỉ bón phân, nhổ cỏ, bắt sâu.

Nếu bạn muốn trở thành nhà nông chứng khoán thì phải hiểu được rằng việc của mình là chăm chỉ trao đổi với doanh nghiệp, chăm chỉ học về kinh tế và chờ đợi với một tâm trạng thư thái.

SỰ BIẾN ĐỘNG KHÔNG PHẢI DO THỊ TRƯỜNG MÀ DO TÂM LÝ CON NGƯỜI

Giá cổ phiếu luôn biến động. Nếu là những cổ phiếu chẳng ai ngó ngang tới và không có một sự giao dịch nào cả thì mới đứng im, chứ một cổ phiếu có sự giao dịch thì chắc chắn sẽ lên xuống đôi chút. Có thể đây là một hiện tượng quá đổi thông thường nên ngẫm nghĩ cũng thấy ngộ ngộ. Giá cổ phiếu là giá cả đánh giá giá trị của doanh nghiệp, mà giá trị của doanh nghiệp thì không thể nào thay đổi trong “ngày một ngày hai” được.

Dĩ nhiên nhiều cái ngày một ngày hai cộng lại thì cũng thành 10 năm, rồi 100 năm. Sự thật là một doanh nghiệp giỏi vượt qua từng ngày, từng ngày thì trong tương lai sẽ tăng trưởng vượt bậc. Dù thế nhưng khó thấy những nhà đầu tư nhận ra được sự thay đổi nhỏ này.

Chuyện giá cổ phiếu lên xuống đôi chút có khi hiểu được. Trong mỗi chúng ta, tiêu chuẩn giá trị về doanh nghiệp khác nhau. Điều này cũng là lý do hình thành nên thị trường. Nếu tất cả mọi người đều có một tiêu chuẩn thì thị trường không hình thành. Nhưng có những lúc đột nhiên giá cổ phiếu của một doanh nghiệp đặc biệt nhảy vọt lên mà không có một tín hiệu nào cho thấy kinh tế đang tốt lên, trong doanh nghiệp cũng không có sự kiện gì cả, thậm chí chính doanh nghiệp công khai rằng không có gì đặc biệt khiến cho giá cổ phiếu tăng đột biến như thế.

Lúc giá cổ phiếu rớt giá cũng thế. Có những loại cổ phiếu không có lý do gì đặc biệt cũng tăng, rồi chẳng có lý do gì cả cũng xuống. Có những cổ phiếu mới hôm qua thôi còn hồi hộp vì chờ mua không được mà hôm nay đã hồi hộp vì bán không xong. Làm thế nào mà mới hôm trước thôi giá đang ở trên trời vậy mà chỉ sau một hôm giá lại tuột xuống đất?

Nguyên nhân căn bản vì người ta đang nghĩ đầu tư cổ phiếu đơn thuần chỉ là mua và bán chứng khoán có giá. Nếu họ nghĩ rằng đầu tư cổ phiếu là họ đang đầu tư để người khác kinh doanh thay họ, nghĩa là công ty mà họ đang đầu tư vào chính là công ty của họ thì họ sẽ không làm thế. Chúng ta thử lấy ví dụ mở một nhà hàng nhé. Sau khi mở nhà hàng thì cũng có những ngày trời mưa bão, cũng có ngày tuyết giăng. Cũng sẽ có lúc lạnh và có lúc nóng. Hoặc có những ngày khách đi nghỉ mát xa không đến ăn. Những ngày như thế chắc chắn là nhà hàng sẽ ít khách. Vào những ngày như vậy, chúng ta có dẹp nhà hàng đi tìm chỗ để mở cửa hàng khác không? Nếu làm vậy, nhà hàng sẽ thất bại 100%. Chúng ta chỉ dẹp tiệm khi đầu bếp nấu ăn chẳng ngon, khách ăn một lần không bao giờ quay lại và dù thời tiết thế nào cũng không có khách. “Đầu bếp” mà chúng ta nói trong doanh nghiệp chính là nhân viên và nhà quản trị doanh nghiệp chúng ta đang đầu tư.

Nhiều nhà đầu tư không có tư duy đang điều hành doanh nghiệp nên không thể nghĩ được rằng mình cần phải biết rõ về doanh nghiệp. Nếu giá cổ phiếu của doanh nghiệp giảm không phải do yếu tố nội tại của doanh nghiệp mà do những yếu tố từ bên ngoài thì đây là cơ hội để có thể mua lại với giá hời. Nhưng với những người không hiểu rõ về doanh nghiệp, những người không hiểu căn bản tại sao giá cổ phiếu lên hay xuống thì dễ dàng mua đổ bán tháo. Nếu không phải là vấn đề của công ty thì khi giá xuống hãy “cảm tạ” và mua ngay vào.

Kết luận lại là mọi thứ đều do tâm. Doanh nghiệp thì vẫn vậy nhưng chỉ có tâm con người thay đổi. Vì những hiện tượng như thế này nên có người cho rằng đầu tư cổ phiếu là một trò game tâm lý. Có nhiều nhà đầu tư vui vẻ mời rượu thịt cho bạn bè khi giá cổ phiếu lên dù trong tay họ không cầm được tiền từ việc tăng giá cổ phiếu. Ngược lại, có những người vì giá cổ phiếu xuống mà họ buồn bã hút thuốc và uống rượu. Nhất hỷ nhất bi họ đều có cơ để uống rượu mỗi ngày.

Tôi cũng không được tự do trong trò game tâm lý này. Mới hôm qua trông có vẻ triển vọng tốt nên bỏ tiền ra mua một mớ, ngày hôm sau xem lại thấy có gì đó bất an và lại thấy cổ phiếu của công ty khác tốt hơn. Kinh tế thế giới thì không có biến động gì, công xưởng của doanh nghiệp cũng không bị cháy. Vậy sao lòng người lại thay đổi thế? Cũng may là tôi hiểu được trò game tâm lý này nên tôi không dễ dàng mua bán cổ phiếu.

Thỉnh thoảng, tôi hay nghe có người hỏi: “Làm thế nào mà ông vẫn bình thản trong khi đầu tư rất nhiều tiền như thế?” Tôi thường đầu tư với một tâm trạng bình an. Dĩ nhiên, điều này không phải dễ làm. Nhưng tôi có niềm tin vì những công ty tôi đầu tư đều là những doanh nghiệp tôi quan sát, theo dõi và đồng hành với họ trong thời gian dài. Vì thế, tôi không dễ dàng “nhất hỷ nhất bi” với việc lên xuống của giá cổ phiếu. Dù thế, tôi vẫn có lúc dao động. Điều này vợ tôi lại nhìn ra chính xác hơn tôi. Có lẽ do sống chung lâu nên nhìn mặt tôi cô ấy bảo là biết tình hình thị trường.

Tôi là người thường xuyên đi thăm doanh nghiệp, gặp gỡ những nhà quản trị doanh nghiệp và nói chuyện với nhân viên của doanh nghiệp mà còn thế thì những người đầu tư không hiểu gì về doanh nghiệp sẽ thế nào? Chắc là một ngày họ lên thiên đường và xuống địa ngục không biết bao nhiêu lần.

Giá cổ phiếu luôn tăng giảm tùy vào tình hình thị trường hoặc tùy vào tâm lý của những người không hiểu nguyên nhân. Nếu chúng ta không giữ được thăng bằng thì dễ bị dao động bởi hành vi của người khác và không thể thoát ra việc đầu tư theo kiểu “chợ trời”. Tâm lý con người thì dễ lung lay. Nếu muốn làm chủ tâm lý lung lay đó, bạn phải hiểu rõ doanh nghiệp. Bạn phải đầu tư cổ phiếu với suy nghĩ rằng đó là doanh nghiệp của bạn, là doanh nghiệp sẽ đi cùng bạn, là doanh nghiệp sẽ cùng tăng trưởng với bạn. Nếu bạn không làm thế thì bạn rất dễ đánh mất khối tài sản quý giá của bạn vào trò game tâm lý phi hiện thực này.

CHỨNG KHOÁN LÀ CÔNG VIỆC BẠN NHẬN ĐƯỢC ĐÚNG VỚI NHỮNG GÌ BẠN NỖ LỰC

Ở văn phòng tôi có nhiều chậu cây kiểng. Đa số đều là quà tặng tôi nhận được và may mắn là chúng lớn rất tốt. Nguyên nhân chính là nhờ nhân viên của tôi thay phiên nhau tưới một lượng nước vừa đủ cho từng loại cây. Mỗi tối trước khi về, tôi thường chào những cái cây này. “Chúng tôi về nhé. Tối nay ở đây các bạn đừng đánh nhau. Mai gặp nhé”. Sáng nào tôi cũng chào: “Các bạn khỏe và suốt đêm không đánh nhau chứ?”. Tôi xem chúng nhưng những đứa cháu gái nhạy cảm và chào chúng mỗi ngày như thế. Và tôi có cảm giác rằng nhờ tôi chăm sóc như vậy mà chúng rất khỏe.

Những bậc cao niên làm nông ở nông thôn thường bảo: “Cây cối nghe theo tiếng chân của chủ nhân mà lớn.” Có nghĩa là người nông dân sẽ được đáp đền bằng chính những gì anh ta làm hết lòng. Cây cối cũng như thế và con người cũng như thế. Cây cối sẽ lớn nhanh đúng với sự quan tâm của chủ nhân và chúng sẽ lớn khỏe không bệnh tật đúng với tình yêu thương mà chủ nhân mang lại. Những con người lớn lên trong tình yêu thương sẽ luôn tự tin, còn những người không được yêu thương luôn cảm thấy thèm khát tình yêu thương từ người khác nên lúc nào cũng bất an. Tất cả đều cần sự quan tâm và tình yêu thương.

Doanh nghiệp cũng không khác gì. Đối với những cổ đông hãy nói: “Biết ơn bạn đã vất vả. Hãy cố lên nhé!” thì không có nhân viên nào bảo rằng: “Ông phiền quá. Ông cứ xem như không biết đi.” Không có người nào mà không thích khích lệ và khen ngợi.

Dạo gần đây tôi mua nhiều cổ phiếu của một công ty ngành thời trang. Tỷ lệ nắm giữ cổ phiếu trên 5%. Đối với những nhà quản trị đống, họ thích làm theo ý mình thường giữ khoảng cách với những trường hợp như tôi. Họ nghĩ là chúng tôi đang dò xét quyền điều hành của họ. Tôi không quan tâm đến quyền điều hành. Triết lý đầu tư của tôi là thông qua ủy thác kinh doanh mà tôi cùng chia sẻ thành quả với doanh nghiệp chứ tôi không đến doanh nghiệp để giành quyền điều hành. Còn nhà quản trị của doanh nghiệp này thì thường nói với tôi: “Cảm ơn ông. Chúng tôi sẽ nỗ lực hết mình để không làm ông thất vọng.” Tôi đã đồng hành cùng doanh nghiệp này trong sáu năm. Vì vậy, nên tôi hiểu lòng của nhà quản trị này và ông ấy cũng hiểu lòng tôi.

Trên thực tế, vị trí của nhà quản trị là một vị trí đơn độc. Vì số phận của công ty tùy thuộc vào quyết định của nhà quản trị. Càng hiểu về điều đó thì nhà quản trị càng nỗ lực hết mình để làm nhưng sẽ không tránh khỏi cảm giác cô đơn trong vị trí đó. Sự quan tâm của cổ đông có thể tiếp thêm sức mạnh rất lớn với họ. Con người là động vật mang tính xã hội nên rất cần sự quan tâm. Càng quan tâm, càng động viên thì con người càng có thêm sức mạnh. Họ còn dám hy sinh vì người hiểu mình.

Nếu đầu tư cổ phiếu với thái độ “Các ông làm gì mặc kệ miễn tôi kiếm được tiền và rút chân ra là được rồi” thì sẽ khó mà thành công. Biết đâu họ

vẫn kiếm được tiền từ đó nhưng khả năng cao là họ chỉ kiếm được một lần và tiền đó cũng không có ý nghĩa gì cả.

Tôi tin rằng trong đồng tiền cũng có sự sang hèn. Việc sử dụng tiền như thế nào cũng quan trọng nhưng việc làm ra tiền như thế nào cũng quan trọng không kém. Tôi vẫn tin rằng chúng ta phải kiếm tiền một cách có giá trị và sử dụng tiền một cách có giá trị thì xã hội mới tốt lên được. Việc khích lệ động viên và trao đổi liên tục với doanh nghiệp vừa là quyền lợi và vừa là nghĩa vụ của cổ đông.

Nếu chủ doanh nghiệp chỉ nghĩ đến việc kiếm tiền thôi là đủ thì có cộng sự hay nhân viên nào làm việc hết lòng vì công ty đó không?

Tôi có điều kiện học về cổ phiếu và kinh tế nhiều hơn đa số các nhà đầu tư thông thường khác. Tôi đã từng làm việc ở viện nghiên cứu, công ty chứng khoán và cả công ty tư vấn đầu tư nữa. Thời gian tôi làm trong ngành chứng khoán đã hơn 20 năm. Kiến thức chuyên môn và doanh nghiệp mà tôi biết cũng nhiều. Dù thế, tôi vẫn tự hào rằng mình đang nỗ lực hơn đa số những nhà đầu tư thông thường.

Mỗi sáng sớm thức dậy, tôi quan sát xu thế của thị trường chứng khoán trong và ngoài nước. Tôi nỗ lực để theo dõi sự thay đổi của văn hóa, kinh tế, chính trị trong nước. Tôi đi thăm các doanh nghiệp mà tôi đang đồng hành. Nếu đi một lần chưa đủ thì tôi đi nhiều lần và gặp gỡ với nhân viên của các công ty đó.

Trên đời này không có gì miễn phí cả. May mắn cũng chỉ một hoặc hai lần. Phải chăm chỉ học hỏi và trao đổi với doanh nghiệp. Thay vì ngồi dán mắt vào màn hình để theo dõi sự lên xuống của giá cổ phiếu, dùng thời gian đó đọc sách thì sẽ hiệu quả hơn cả trăm lần. Có nhiều người nghe giảng về chứng khoán thì không hề quan tâm gì đến triết lý đầu tư của diễn giả mà chỉ chờ hết giờ để hỏi danh mục đầu tư nào tốt. Nghe giảng thì tốt nhưng phải học được triết lý đầu tư của diễn giả chứ đừng chỉ quan tâm đến danh mục đầu tư. Nếu chỉ vì để tìm danh mục đầu tư thì thà rằng khoảng thời gian đó dành đi đến thăm và tìm hiểu về doanh nghiệp sẽ hiệu quả hơn. Làm như thế, tỉ lệ thành công sẽ cao hơn.

Như ông bà ta dạy rằng cây cối nghe tiếng chân của chủ nhân mà lớn. Doanh nghiệp cũng nghe tiếng chân của cổ đông mà lớn. Và nguồn vốn của bạn cũng nghe tiếng bước chân bạn mà lớn. Không có người nông dân nào thành công dù không ra ruộng thăm lúa mà chỉ nằm nhà quan sát ruộng đồng, không có người nông dân nào thành công chỉ nhờ vào việc chạy theo hỏi thăm những người nông dân nổi tiếng cả. Nếu muốn thu lợi nhuận hơn gấp hai lần những người khác thì bạn phải nỗ lực hơn gấp hai lần. Nếu bạn muốn thu lợi nhuận gấp 10 lần người khác thì bạn phải nỗ lực hơn họ 10 lần. Đó chính là đạo lý của thị trường chứng khoán và là đạo lý của cuộc đời.

HÃY NGHĨ LỚN VỚI MỘT TƯ DUY ĐÚNG ĐẮN

Cách đây không lâu trong thị trường chứng khoán có nổi lên một vụ việc liên quan đến một nghệ sĩ nổi tiếng. Nghệ sĩ ấy là cổ đông lớn đang nắm giữ 13% cổ phần của công ty quản lý. Vì trong công ty quản lý chỉ có hai người nên nhà đầu tư nghĩ rằng nghệ sĩ ấy chính là công ty. Nhưng sau đó nghệ sĩ ấy bắt đầu bán dần cổ phiếu ra và tỉ lệ cổ phần nắm giữ chỉ còn 4%. Điều bất ngờ là giá cổ phiếu từ 600 won đã tăng vọt lên 1.700 won do lượng giao dịch cao. Vậy là giá tăng 260%. Nhưng sau đó giá lại giảm xuống còn 400 và cuối cùng tỉ lệ cổ phần của người nghệ sĩ từng nắm giữ cổ phần cao nhất đó xuống còn 0%.

Có một sự thật đáng ngạc nhiên rằng, trước khi người nghệ sĩ này sang nhượng lại toàn bộ cổ phần, công ty đã huy động vốn khoảng 3,5 tỷ won thông qua phát hành trái phiếu chuyển đổi. Nghĩa là họ vừa giảm tỷ lệ cổ phần và vừa tăng vốn. Các công ty chứng khoán cho rằng nếu người nghệ sĩ đó thanh lý số cổ phần mình nắm giữ rồi mới tăng vốn thì không thể nào làm được như vậy. Tôi cũng không hiểu họ đã làm gì nhưng cảm thấy có điều gì đó đáng nghi ngờ.

Như vậy đó, trong thị trường chứng khoán có nhiều người nghĩ và làm theo kiểu ai sống chết mặc ai, doanh nghiệp ra sao thì ra miễn họ kiếm tiền bỏ túi là được. Một số người trong đó chuyên đi lan truyền tin đồn thất thiệt hay mua với số lượng đột biến để kiếm lời từ việc thị trường bị xáo trộn. Giống như câu nói “Con sâu làm rầu nồi canh”, họ đã làm cho những nhà đầu tư lương thiện hay nhà đầu tư cả tin bị thiệt hại. Nếu giá cổ phiếu dao động mà không có lý do đặc biệt thì cũng không mang lại lợi ích gì cho

doanh nghiệp cả. Tôi khẩn thiết mong rằng những độc giả đang đọc quyển sách này sẽ không trở thành những nhà đầu tư làm “ô nhiễm” thị trường vốn hay là nhà đầu tư chịu thiệt hại trong sự “ô nhiễm” đó.

Nếu so với những nhà đầu cơ khôn khéo thì tôi là một nhà đầu tư khá nhà quê. Nếu chỉ muốn kiếm nhiều tiền thì tôi sẽ canh chừng liên tục để khi giá cổ phiếu xuống thì mua, khi lên thì bán nhưng tôi không làm thế, tôi chỉ đầu tư. Lý do rất đơn giản. Đó là vì tôi đầu tư vào doanh nghiệp. Nhà đầu tư trong suy nghĩ của tôi là người bỏ tiền vào doanh nghiệp và tăng trưởng cùng doanh nghiệp. Nghề nghiệp của tôi là nhà đầu tư, nếu tôi không đầu tư thì tôi có khác nào kẻ thất nghiệp đâu. Giống như là tôi đi đường vòng nhưng chính nhờ tư duy này mà tôi trở nên giàu có và sống một cách đường đường chính chính.

Tôi có đầu tư vào một công ty sản xuất máy nông nghiệp tên là Daedong. Trong hơn 10 năm, công ty không có sự tăng trưởng đặc biệt gì cả. Vậy mà tôi đã mua từng chút một và hiện tại đang nắm giữ tỉ lệ cổ phần là 13%. Có một thời gian những chuyên gia, những nhà quản lý quỹ cứ thắc mắc hỏi tôi: “Ông nghĩ gì mà lại mua cổ phiếu của công ty ấy?” Nếu là nhà đầu tư muốn có tiền liền thì sẽ không bao giờ đầu tư vào đó. Nhưng họ là một công ty đứng đầu thị trường về máy nông nghiệp và có công nghệ rất tiên tiến. Họ chỉ là chưa tạo ra được nhiều lợi nhuận mà thôi. Nền tảng nông nghiệp của Hàn Quốc còn kém. So với nước ngoài thì quy mô rất nhỏ. Máy móc canh tác đã hiện đại lên nhưng diện tích canh tác không nổi rộng được là một giới hạn lớn trong ngành. Trong tình hình như vậy, họ không thể tham lam mà bán cho nông dân với giá cao được. Vì như vậy sẽ làm cho những người nông dân vất vả lại càng vất vả thêm. Dù thế nhưng nó vẫn là ngành cần thiết cho an ninh lương thực quốc gia nên doanh nghiệp này vẫn giữ lập trường đi từng bước chậm và chắc chắn.

Thực ra nông nghiệp là yếu tố cơ bản nhất để giữ cho sự ổn định của quốc gia. Vì thế, mới có khái niệm về an ninh lương thực. Nếu nhìn vào mặt này thì tỉ lệ tự cấp nông sản của Hàn Quốc trừ gạo ra chỉ có 5% là một vấn đề nghiêm trọng. Vì nếu nền tảng nông nghiệp bị sụp đổ thì giống như dầu, chúng ta phải nhập từ nước ngoài về với giá cao. Và nếu có một sự cố nào liên quan đến nhập khẩu lương thực thì quốc gia có thể gặp nguy biến.

Các nước tiên tiến đều rất ổn định về lương thực. Thậm chí quốc gia đông dân nhất thế giới là Trung Quốc có tỉ lệ tự cấp lương thực là 75%. Tôi nghĩ Hàn Quốc ít nhất cũng phải đạt 50% tỉ lệ này. Muốn làm được điều đó thì cần phải cải tiến hóa nông nghiệp và cơ giới hóa nông thôn. Có lẽ, nhiều người vẫn chưa có sự cảm nhận sâu sắc về an ninh lương thực nhưng không xa nữa thôi nó sẽ càng ngày càng trở nên nghiêm trọng hơn. Đó chính là lý do mà tôi đánh giá cao công ty Daedong.

May mắn là gần đây tôi đã tìm ra được những tín hiệu tích cực. Tôi có dịp đi du lịch sang các nước như Mỹ, Tây Ban Nha, Trung Quốc. Diện tích đất của Tây Ban Nha lớn hơn Hàn Quốc gấp 5 lần nhưng dân số ít hơn Hàn Quốc. Họ canh tác lúa mì, nho, ô liu và điều rất đáng ngưỡng mộ là diện tích canh tác của họ rất lớn. Tôi đã tưởng tượng đến cảnh những người nông dân Tây Ban Nha sẽ dùng máy nông nghiệp của công ty Daedong trên ruộng đồng của họ. Không phải chỉ là tưởng tượng thôi mà tôi tin chắc sẽ khả thi.

Tôi cũng thấy được tia hy vọng này ở Trung Quốc. Trong buổi ăn tối với các doanh nghiệp đang đầu tư tại Trung Quốc, tôi hỏi: “Sắp tới ngành nào sẽ phát triển ở Trung Quốc?”, câu trả lời là nông nghiệp. Vấn đề lớn nhất của Trung Quốc là sự cách biệt giữa thành thị và nông thôn. Và có ý kiến cho rằng để giải quyết vấn đề này, chính phủ Trung Quốc đang nỗ lực phát triển nông nghiệp ở nông thôn.

Công ty Daedong đã thành lập pháp nhân công ty tại Trung Quốc vào năm 2007 và năm 2010 đã hoàn thành giai đoạn xin giấy phép xây dựng nhà máy sản xuất với quy mô 10 hecta. Tuổi thọ của các sản phẩm máy nông nghiệp của Trung Quốc rất ngắn nên ấn tượng về thương hiệu máy nông nghiệp của công ty Daedong rất tốt. Ngoài ra, Daedong còn thâm nhập vào thị trường Mỹ, thị trường châu Âu, Úc, Newzealand nên tôi tin rằng chỉ cần marketing tốt thì sẽ tăng trưởng mạnh. Công ty Daedong rất phù hợp với triết lý nhà nông của tôi nên tôi nghĩ sẽ đồng hành cùng công ty này trọn đời.

Tương tự như vậy có công ty sản xuất xe đạp Samcheonji. Xe đạp là một lĩnh vực có giá trị công ích lớn. Nếu mọi người đi làm bằng xe đạp thì sẽ giảm rất nhiều về sự ô nhiễm môi trường và bảo vệ sức khỏe. Nhưng xe đạp chưa được xã hội công nhận đúng giá trị của nó. Giá xe đạp hiện nay

khoảng 200~300 ngàn won. Nếu những người đi làm bằng xe ô tô đổi sang đi xe đạp thì chỉ trong một tháng thôi cũng thu hồi đủ số tiền vốn mua xe đạp. Còn người đi làm bằng xe buýt hay tàu điện ngầm mỗi ngày chỉ cần để dành 2~3 ngàn won thôi thì sau ba tháng có thể mua được một chiếc xe đạp. Và từ sau đó sẽ không phải phải tốn tiền gì nữa cả.

Tôi có vài lần đề xuất tăng giá xe đạp với công ty Samcheonji. Cả nhà ra ngoài ăn tối thôi cũng tốn hơn trăm nghìn won, đằng này phương tiện giao thông chở chúng ta đi làm mà giá thấp quá cũng không xứng tầm. Thay vào đó, nhà sản xuất phải cải tiến chất lượng thật tốt, thật tiện lợi, dịch vụ thật chu đáo.

Nhưng công ty chưa chấp nhận lời đề xuất này. Ông C hủ tịch Kim bảo rằng triết lý kinh doanh của công ty là: “Tạo ra lợi nhuận là mục đích chính của doanh nghiệp nhưng điều quan trọng không kém đó là đóng góp xã hội”. Tôi không thể nào không tán thành với suy nghĩ của ông Kim nhưng nếu có một sự “thỏa đáng mang tính xã hội” thì ngành công nghiệp xe đạp sẽ có thể trở thành một ngành có giá trị cao.

Chắc chắn sẽ tới lúc những công ty như Daedong hay Samcheonji được đánh giá đúng với giá trị thực của họ. Và tôi nghĩ rằng tôi sẽ đồng hành và hỗ trợ họ cho đến lúc đó.

Những “nhà đầu tư khôn ngoan” có thể sẽ phê phán tôi hoặc tiếc cho tôi. Nhưng tôi tin rằng đây chính là con đường đạo lý trong đầu tư cổ phiếu. Sự thất bại của 10 năm trước và sự thành công trong suốt thời gian qua của tôi đã minh chứng rằng niềm tin của tôi là đúng đắn. Những doanh nghiệp nhất định cần cho xã hội thì phải giúp cho giá trị của họ được công nhận, phải biết chờ đợi cho đến khi năng lực nội bộ của họ đủ mạnh để tạo ra thành quả, không phải chỉ biết có lợi cho mình mà phải nghĩ đến những cái toàn thể, và phải liên tục trao đổi với doanh nghiệp... tất cả những điều đó chính là đầu tư mà tôi hướng đến và là cách đầu tư của một nhà nông chứng khoán.

Chương 8

NGUYÊN TẮC ĐẦU TƯ VỚI TÂM LÒNG CỦA MỘT NHÀ NÔNG

THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN LÀ NIỀM HY VỌNG CỦA BẠN

Có lẽ rất nhiều người sẽ xa lạ với góc nhìn: “Thị trường chứng khoán là niềm hy vọng của bạn”. Có người còn nghĩ rằng chủ nghĩa tư bản là cái gì đó rất độc ác, gom sạch cả túi của những người dân nghèo. Thật ra chủ nghĩa tư bản không phải là một chế độ hoàn hảo. Nhưng tôi đồng ý với rất nhiều quan điểm cho rằng cần phải hướng đến một chủ nghĩa tư bản ấm áp, có thể bao dung được những tác dụng phụ phát sinh trong quá trình phát triển. Dù là chủ nghĩa tư bản ấm áp, hay là gì đi nữa thì một sự thật là chúng ta đang sống trong xã hội chủ nghĩa tư bản. Do đó, niềm hy vọng liên quan đến đồng tiền, ít ra phải tìm thấy trong xã hội tư bản.

Nếu chúng ta đang sống trong thời đại mà việc làm được đảm bảo, chỉ cần chăm chỉ làm việc và tiết kiệm thôi cũng không phải lo cho tuổi già và khi về già có con cái chăm lo thì việc đầu tư hay không là một sự lựa chọn. Hoặc là nếu chúng ta đang sống trong thời đại mà sự thịnh vượng của hộ gia đình và của doanh nghiệp hầu như ngang bằng nhau thì việc đầu tư cũng là một sự lựa chọn. Tuy nhiên, ngày nay đã khác đi rất nhiều. Thời gian làm việc ngắn lại, tuổi già dài ra, phụng dưỡng cha mẹ trở thành một việc xa vời với rất nhiều người, thậm chí có nhiều gia đình, cha mẹ già còn phải nuôi các con đã trưởng thành nữa.

Đồng tiền hiện nay đang tập trung chính vào trong các doanh nghiệp. Nếu bạn là người có đủ tiền để chi tiêu cho cuộc sống, kể cả đời sống dài sau khi về hưu và bạn hài lòng với mức sống đó mà không muốn nỗ lực để sung túc hơn thì không có gì để bàn ở đây cả.

Nhưng nếu bạn chưa có một kế hoạch cuộc sống mà bạn cảm thấy hài lòng thì bạn phải tìm ra con đường đúng đắn để đi. Nếu đó là việc bạn nhất định phải làm chứ không phải là sự lựa chọn làm cũng được không làm cũng không sao; hay là nếu phải quyết định sẽ sống cả đời này với tư cách

là một nhà đầu tư chứ không phải là làm giàu trong chớp nhoáng thì thái độ với thị trường chứng khoán cần phải khác đi. Sự khác biệt giữa một người thử vào thị trường để xem có “hốt bạc” được hay không với một người biết rằng dù thế nào cũng phải học và đầu tư một cách nghiêm túc là rất lớn.

Tiền của bạn phải đi làm việc hiệu quả. Nơi mà tiền của bạn có thể làm việc hiệu quả đó chính là doanh nghiệp. Nếu thế thì nơi mà tiền của bạn sẽ đến làm việc đã được định sẵn trong xã hội này rồi. Đó là doanh nghiệp. Nhưng nói thế không có nghĩa là tất cả các doanh nghiệp đều làm ra tiền một cách hiệu quả. Vì thế, nếu tiền làm việc hiệu quả thì thị trường chứng khoán trở thành niềm hy vọng của bạn, còn nếu mà tiền lao vào thị trường một cách khinh suất thì có thể trở thành ác mộng đối với bạn. Nếu bây giờ bạn hiểu được rằng tiền là những chiến binh đi làm, sau đó mang tiền về cho bạn thì dù có tiếc nuối thời gian đã qua không cho tiền đi làm thì tôi mong bạn cũng đừng hấp tấp. Khi bạn không hấp tấp thì bạn mới có thể nhìn thấy được những doanh nghiệp tốt đang chờ bạn đầu tư vào.

Tôi mong rằng từ giờ bạn đừng mất thời gian oán trách chủ nghĩa tư bản thế này, thế nọ nữa mà hãy dùng thời gian đó tìm hiểu kỹ về nguyên lý hoạt động của đồng tiền và sống đời tự do khỏi tiền. Nếu muốn thế thì cần phải học và hiểu sâu sắc hơn về sự vận hành của đồng tiền.

DÙ SAO THÌ CUỘC SỐNG VẪN TIẾP DIỄN

Khi có dấu hiệu gì đó của một cuộc khủng hoảng thì nhiều người sẽ cho rằng lần khủng hoảng này có vẻ khác với trước đó. Họ thấy cuộc khủng hoảng đó như một tai nạn lớn không thể vượt qua được. Đọc lại những bài báo được viết trong thời gian qua, chúng ta thấy có vô số những bài báo với những tựa đề đầy lo lắng và bất an. Nhưng dù trong hoàn cảnh nào thì chúng ta vẫn còn đi tới hôm nay. Nếu những cuộc khủng hoảng trong quá khứ là một quá trình trong hành trình chúng ta đi đến hôm nay thì cuộc khủng hoảng của hôm nay sẽ là một quá trình trong hành trình chúng ta đi đến tương lai. Cuộc sống được tiếp diễn như thế.

Vì thế, mỗi khi khủng hoảng đến (hình như khủng hoảng đến mỗi tuần), chúng ta không cần quá bất an. Nếu bạn là người chỉ đầu tư trong năm nay và năm sau không đầu tư nữa thì không nói nhưng nếu bạn là nhà đầu tư cả đời đồng hành cùng doanh nghiệp thì bạn có thể quan sát những

đợt sóng gió trào dâng một cách điềm nhiên. Không phải chỉ là quan sát mà bạn còn tận hưởng được những đợt sóng đó nữa. Nếu bạn đầu tư vào doanh nghiệp ít nhất bốn, năm năm thì bạn có thể đứng nhìn những cơn sóng mà người ta cho rằng là những tai ương lớn thành những đợt sóng lăn tăn.

HÔM NAY, BẠN ĐÃ TÌM HIỂU BAO NHIÊU DOANH NGHIỆP?

Nhiều người đi tìm doanh nghiệp để đầu tư thật khó khăn. Hoặc là quá dễ dãi trong việc chọn doanh nghiệp. Những người đi tìm doanh nghiệp một cách khó khăn thì nghĩ rằng để đầu tư thành công thì cần phải có một bí quyết đặc biệt nào đó. Nếu nghĩ thế thì có khi cả đời cũng khó mà tìm được doanh nghiệp để đầu tư. Còn với người tìm doanh nghiệp dễ dãi quá thì họ sẽ chỉ nhìn vào bảng điện hiển thị giá mà quyết định đầu tư. Họ chọn những doanh nghiệp đầu tư chỉ bằng những chỉ số giao dịch, giá cả lên xuống trên bảng điện. Nghĩa là họ nhìn cái bóng của doanh nghiệp mà đầu tư nên không khỏi bất an.

Con người chúng ta nếu không quan tâm, hoặc nếu không biết thì dù cơ hội nằm ngay trước mắt cũng không nhìn thấy được. Tuy nhiên, nếu để ý một chút thì chúng ta biết rằng doanh nghiệp chính là đời sống quanh ta. Những sản phẩm được sản xuất trong doanh nghiệp làm nền tảng cho cuộc sống của chúng ta. Chúng ta ngủ trong chung cư do doanh nghiệp xây dựng, chúng ta mặc quần áo do doanh nghiệp sản xuất, chúng ta đi xe do doanh nghiệp chế tạo. Chỉ trong một chung cư thôi thì chúng ta thấy có doanh nghiệp xây dựng, có doanh nghiệp sản xuất xi măng, có doanh nghiệp sản xuất sắt thép, có doanh nghiệp sản xuất thang máy, có doanh nghiệp sản xuất trục thang máy... Nếu đi sâu vào nữa thì còn nhiều lắm.

Đầu tư không phải là đi đâu xa ra một thế giới khác. Chúng ta có thể tìm thấy cơ hội đầu tư trong những sản phẩm phục vụ đời sống hàng ngày mà mình ít để tâm. Nếu chúng ta quan tâm và bắt đầu tìm kiếm thì một ngày chúng ta có thể phát hiện ra số doanh nghiệp còn nhiều hơn số doanh nghiệp được niêm yết trên sàn. Nếu chúng ta tìm được đầu mối của những doanh nghiệp đó thì sẽ thấy cơ hội đầu tư.

Quyển sách bạn đang cầm trên tay có sự tham gia của những doanh nghiệp nào? Doanh nghiệp giấy, mực, in ấn, nhà xuất bản, nhà sách... Nếu

tìm doanh nghiệp theo cách như thế này thì bạn sẽ thấy những cơ hội đầu tư nằm ngay trước mắt bạn.

Bên cạnh đó, tôi cũng muốn khuyên các bạn hãy đổi cách sử dụng của từ “cổ phiếu”. Thực ra để cho tiện thì tôi dùng từ “đầu tư cổ phiếu”, “đầu tư chứng khoán” chứ từ chính xác phải là “đầu tư doanh nghiệp.” Do đó, không phải chúng ta dành thời gian để tìm kiếm danh mục đầu tư cổ phiếu mà là tìm “doanh nghiệp để đồng hành”. Khi ngôn từ thay đổi thì suy nghĩ sẽ đổi thay. Và phải thay đổi tư duy sai lầm về đầu tư thì mới có thể đầu tư thành công được.

LÝ DO TỒN TẠI CỦA DOANH NGHIỆP CHÍNH LÀ CUNG CẤP SẢN PHẨM CẦN THIẾT CHO ĐỜI SỐNG

Việc cung cấp những thứ cần thiết cho cuộc sống của con người chính là lý do tồn tại của doanh nghiệp. Lợi nhuận của doanh nghiệp chính là giá trị mà doanh nghiệp tạo ra những thứ cần thiết và cung cấp cho người cần dùng. Nếu có một doanh nghiệp nào đó sản xuất những mặt hàng rất tốt và giá rất rẻ nhưng chúng ta không cần dùng đến thì dần dần số người mua sẽ giảm. Doanh nghiệp như thế không thể gọi là doanh nghiệp tốt được. Hay là doanh nghiệp sản xuất ra một chiếc máy nhắn tin di động với thiết kế rất đẹp và tính năng vượt trội đi chẳng nữa thì trong thời đại này cũng không ai mua. Nghĩa là dù cho doanh nghiệp sản xuất ra được một loại sản phẩm tốt đến mấy nhưng nếu ngành nghề đó đang trên đà suy yếu thì kết quả không khác được.

Giống như việc nghề nghiệp liên tục bị đào thải thì ngành nghề cũng bị đào thải theo thời gian. Nếu con người nghiên cứu và sản xuất ra được một loại chất liệu nào chắc hơn và giá rẻ hơn sắt thép thì ngành sắt thép sẽ bị đào thải. Nhưng đó là một việc còn rất xa trong tương lai. Tương lai cần cho một nhà đầu tư là khoảng năm năm sau. Công ty mà bạn quyết định đầu tư liệu có còn sản xuất những sản phẩm mà con người cần trong năm năm nữa không.

Tuy nhiên, bạn cũng đừng đưa ra những nhận định theo kiểu cảm tính “ngành này chắc không đi tới đâu đâu” mà cần phải có sự nghiên cứu tìm hiểu kỹ và lắng nghe ý kiến của chuyên gia. Nếu là lĩnh vực mà bạn đang làm hay là lĩnh vực mà bạn quan tâm sâu sắc thì càng tốt. Như vậy, bạn sẽ

dễ hiểu rõ ngành này đang như thế nào và có thể dễ nhận định xem ưu và nhược điểm của ngành đó là gì. Nếu bạn hiểu rõ ràng ngành nghề và doanh nghiệp mà bạn muốn đầu tư thì bạn có thể nhìn thấy rõ hiện tại và tương lai của doanh nghiệp. Đối với nhà đầu tư thì không có thông tin nào quan trọng hơn những thông tin này.

PHẢI NHÌN THẤY MỘT CÁCH ĐƠN GIẢN VÀ RÕ RÀNG NHƯ BÀN TAY

“Công ty có phát hành trái phiếu có quyền mua cổ phiếu (BW, bond with warrant). Năm nay hàng tồn kho tăng hơn năm ngoái. Doanh thu có tăng nhưng lợi nhuận giảm. Có nhiều công ty con”...

Nếu trong quá trình tìm hiểu về doanh nghiệp, chúng ta phát hiện ra một, hai hoặc tất cả những sự thật trên về doanh nghiệp thì đó là dấu hiệu tích cực hay tiêu cực?

Câu trả lời là: “Không thể nhận định chính xác chỉ dựa vào những thông tin trên”. Việc thường xuyên phát hành trái phiếu chắc chắn là một dấu hiệu nguy hiểm. Tuy nhiên, nếu việc phát hành trái phiếu là để mở rộng kinh doanh một cách hợp lý thì đó là tín hiệu tốt lành. Có trường hợp hàng phải bán trong năm nay mà không bán được thì hàng tồn kho sẽ tăng nhưng có khi hàng bán rất chạy nên phải trữ hàng trong kho để bán cho năm sau thì hàng tồn kho cũng tăng.

Nếu đầu tư vốn vào việc nghiên cứu phát triển thì lợi nhuận giảm. Khi giá nguyên liệu sản xuất tăng cũng làm cho lợi nhuận giảm. Nhưng hàng bán không chạy mà phải bán tống bán tháo thì lợi nhuận cũng giảm. Vì thế, chỉ nhìn trên con số thì không thể biết được thực tế của doanh nghiệp. Nếu có nhiều công ty con nhưng toàn là những công ty yếu ớt thì rất nguy hiểm, nhưng nếu là những công ty con vững vàng và có mối quan hệ tốt với công ty mẹ thì không vấn đề gì.

Chúng ta không thể nhận định là doanh nghiệp đó tốt hay xấu nếu chỉ dựa vào một hoặc hai sự thật trước mắt.

Vậy thì phải tìm hiểu và học về doanh nghiệp đến mức nào? Chỉ cần học và hiểu rõ một cách thật đơn giản điều mà người khác cho là quá phức

tạp. Phải như thế thì mới có thể nhận định chính xác về giá trị của doanh nghiệp. Và tuyệt đối đừng bị dao động bởi những lời đồn đại và những yếu tố bên ngoài. Bạn cần phải biết phân biệt đâu là điều kiện tốt hay xấu.

Trước khi đầu tư tiền, hãy đầu tư thời gian và năng lượng. Phải dành thời gian để đọc kỹ về những thông tin đã được công bố công khai trên thị trường và so sánh báo cáo tài chính trong mấy năm của doanh nghiệp sẽ đầu tư với những doanh nghiệp cùng ngành. Ngoài ra, cũng phải xem đánh giá của giới chuyên môn về doanh nghiệp đó như thế nào. Giống như đối với một học sinh học toán chăm chỉ thì vi tích phân là một vấn đề rất dễ nhưng đối với một học sinh không chăm chỉ học toán thì vi tích phân là một ẩn số khó giải. Nếu bạn thấy một doanh nghiệp còn nhiều ẩn số thì đừng vội đầu tư.

HÃY CHỌN NHÀ ĐIỀU HÀNH ĐÁNG TIN CẬY

Thông thường thì những nhà điều hành của doanh nghiệp là người chủ đối với nhân viên. Tuy nhiên khi đầu tư thì bạn chính là người chủ. Vì tất cả quyền quyết định nằm trong tay bạn. Bạn có quyền tìm nhà điều hành phù hợp và sa thải họ khi bạn thấy cần. Vì thế, tôi mong bạn hãy tận hưởng điều này với tư cách là một người có toàn quyền quyết định.

Chúng ta có thể xem được bảng thành tích của nhà điều hành doanh nghiệp thông qua bảng báo cáo tài chính, tin tức và những thông tin công bố trên thị trường. Chúng ta có thể xem thái độ của nhà điều hành trong các buổi họp đại hội cổ đông và chúng ta cũng có thể tìm thấy những thành tích của họ trong quá khứ. Nhìn vào chính sách trả cổ tức thì cũng có thể biết được họ đang nghĩ như thế nào về những nhà đầu tư như chúng ta. Nếu chúng ta không hài lòng thì chúng ta có thể không chọn họ, hoặc có chọn đi chẳng nữa thì chúng ta cũng có thể sa thải họ bất cứ lúc nào.

Vị trí của nhà điều hành trong một doanh nghiệp vô cùng quan trọng. Những nhà điều hành yếu kém, thiếu tầm nhìn thì chỉ trong vài năm thôi họ cũng có thể làm cho một doanh nghiệp mạnh trở thành một doanh nghiệp đi xuống. Những nhà điều hành vô đạo đức thì họ dễ biến thủ tài sản của cổ đông. Nếu bạn vẫn không hiểu rõ bản tính của nhà điều hành doanh nghiệp là người lừa đảo, là người thiếu năng lực, hay là người có tinh thần doanh

nhân thực thụ mà đầu tư vào thì đó không phải là hợp tác làm ăn chung. Đó chỉ là một canh bạc nguy hiểm và mơ hồ.

HÃY PHÂN BIỆT SỰ THẬT VÀ SỰ KỶ VỌNG

Chúng ta không phải là một đạo sĩ. Vì thế trong quá trình đầu tư, tâm của chúng ta sẽ liên tục bị dao động. Việc chúng ta biết trước điều này vô cùng quan trọng. Sự sợ hãi, bất an và lòng tham liên tục gõ cửa tâm hồn bạn. Nếu giá cổ phiếu của doanh nghiệp khác mà chúng ta đã từng quan tâm nay đột nhiên tăng thì cũng muốn chuyển đổi danh mục đầu tư. Dù đã học hỏi, tìm hiểu về doanh nghiệp và nhà điều hành doanh nghiệp ấy trong thời gian dài nhưng nếu có một yếu tố bất lợi nào đó xảy ra thì chúng ta cũng có thể sinh tâm nghi ngờ. Từ sự nghi ngờ sẽ dẫn đến bất an và một lúc nào đó giật mình nhìn lại thấy mình đang chuẩn bị nhấn nút “bán”.

Làm thế nào để nhận định rằng bạn vẫn còn tin tưởng vào doanh nghiệp?

Chỉ cần bạn nhớ lại xem bạn đã quyết định đầu tư vào doanh nghiệp đó vì điều gì. Khi bạn quyết định đồng hành cùng doanh nghiệp nào đó thì bạn đều có những yếu tố mang lại niềm tin cho bạn. (Nếu không có thì không phải là đầu tư mà là đầu cơ). Nếu những yếu tố đó vẫn còn nguyên vẹn thì bạn tiếp tục tin tưởng doanh nghiệp đó cũng không sao. Nếu một trong những yếu tố của niềm tin không còn nữa thì phải xem xét lại.

Lúc này, chúng ta cần phải biết phân biệt giữa sự thật và sự kỳ vọng. Ví dụ như bạn đã đầu tư vào một doanh nghiệp trong ba năm và hiện tại đang bị lỗ một phần. Những chi phí cơ hội và tổn thất trong ba năm có thể làm ảnh hưởng đến khả năng nhận định. Những lúc như thế thì cần phải xem xét lại tình hình của doanh nghiệp như là một doanh nghiệp mới chưa từng đầu tư. Nếu tình hình càng ngày càng xấu đi mà bạn vẫn thờ ơ nghĩ rằng: “Nhà điều hành chắc biết xử lý chứ gì” thì bạn đang nhường vị trí của người chủ vào tay người khác.

**CHỈ CẦN LÀM ĂN CHUNG VỚI năm DOANH NGHIỆP TỐT
THÌ TUỔI GIÀ SẼ BÌNH AN**

Chúng ta không sống cho tuổi già. Cuộc sống ở hiện tại là quan trọng nhất. Tuy nhiên, nếu tương lai của bạn mờ mờ thì cuộc sống hiện tại cũng không thể bình an được.

Sự chuẩn bị cho tuổi già chỉ có ích khi ngày đó trở thành hiện tại nhưng để sống đời sống hiện tại một cách hạnh phúc thì chúng ta cần có sự chuẩn bị cho tương lai.

Điều kiện để có một tuổi già hạnh phúc là gì? Tiêu chuẩn của mỗi người mỗi khác. Tôi cũng chưa trải qua tuổi già nên chưa biết rõ lắm nhưng với tiêu chuẩn của tôi thì có thể đầu tiên đó phải là không cô đơn. Nếu bạn đạt đến cảnh giới không cô đơn dù ở một mình đi nữa thì tôi chưa biết thế nào nhưng với con người bình thường như chúng ta thì cần phải có ai đó xung quanh để chia sẻ buồn vui. Tôi phải có thời gian bên gia đình và có những mối quan hệ với những người cùng chí hướng.

Sức khỏe là điều không thể bỏ qua khi về già. Nếu đau khổ vì bệnh tật, không thể ra khỏi nhà, ăn không biết ngon thì không thể gọi là hạnh phúc. Vì thế, sức khỏe của tuổi già cần phải được chăm sóc tốt từ bây giờ. Và để quản lý sức khỏe thì ít nhiều cũng phải cần đến sự hỗ trợ của y học.

Nếu muốn duy trì tất cả những điều kiện của tuổi già như là sức khỏe, gia đình, mối quan hệ xã hội, bạn bè thì cần phải có tiền. Chúng ta cũng không thể nói có tiền thì nhất định tuổi già sẽ hạnh phúc. Tuy nhiên, nếu không có tiền thì sẽ khó duy trì được tất cả những điều kiện này. Vì thế, tôi muốn thêm vào điều kiện cần cho tuổi già hạnh phúc đó là sự đồng hành cùng với năm doanh nghiệp tốt. Nếu bạn đồng hành cùng những doanh nghiệp tốt và được chia sẻ thành quả kinh doanh của doanh nghiệp đó thì điều kiện vật chất sẽ được đáp ứng để có tuổi già bình an.

Tôi nghĩ rằng nếu bạn có khát vọng về một tuổi già bình an chứ không phải là một tuổi già bất an thì cuộc sống hiện tại của bạn cũng sẽ tiến gần hơn đến với sự bình an và hạnh phúc. Tôi mong rằng bạn hãy sử dụng thị trường đầu tư như một công cụ để vun đắp niềm hy vọng cho tương lai của bạn.

LỜI KẾT

CUỘC ĐỜI TRONG MẮT CỦA NHÀ NÔNG CHỨNG KHOÁN PARK YOUNG OK

Tôi tham gia vào thị trường chứng khoán đến nay hơn 30 năm rồi. Lý do mà tôi viết quyển sách này là vì muốn tổng hợp lại những triết lý đầu tư của một nhà nông chứng khoán của tôi trong suốt thời gian qua để chia sẻ với nhiều người.

Và tiếp đó tôi cũng muốn chia sẻ về “những điều tiếc nuối” với tư cách của một nhà nông chứng khoán. Câu chuyện về “sự tiếc nuối” mà tôi muốn nhấn mạnh lại một lần nữa đó là triết lý về đầu tư có ảnh hưởng trực tiếp và gián tiếp đến thành quả của bạn.

Sự tiếc nuối đầu tiên đó là hình thức đầu cơ đang lan rộng trong thị trường chứng khoán. Vì có nhiều người không xem việc đầu tư chứng khoán là giúp doanh nghiệp phát triển và hưởng lợi ích từ đó mà chỉ nghĩ làm sao để “cho tiền vào và kiếm tiền”. Và từ đó có thêm thị trường các sản phẩm phái sinh. Chứng khoán phái sinh như hợp đồng tương lai, hợp đồng quyền chọn là những loại sản phẩm làm ra có chức năng giảm thiểu rủi ro trong đầu tư sản phẩm hiện có. Ở các nước tiên tiến thì chứng khoán phái sinh được phát huy rất tốt chức năng của nó nhưng ở Hàn Quốc thì đang bị bóp méo đi rất nhiều.

Tổng lượng tiền giao dịch trong thị trường KOSPI năm 2009 là 1.466 nghìn tỉ won. So với điều này thì thị trường chứng khoán phái sinh đạt 7.803 nghìn tỉ won, gấp năm lần so với việc giao dịch trong thị trường sản phẩm hiện có.

Nếu thử so sánh với thị trường nước ngoài thì chúng ta dễ dàng nhận ra rằng, thị trường Hàn Quốc đang bị bóp méo đi rất nhiều. Thị trường sản phẩm hiện có của Hàn Quốc đứng hàng thứ 16 trên thế giới về tổng giá trị của cổ phiếu niêm yết. Tuy nhiên, thị trường hợp đồng tương lai đứng thứ tư thế giới về quy mô giá trị giao dịch, thị trường hợp đồng quyền chọn đứng đầu thế giới. Điều này cho thấy rằng thị trường sản phẩm phái sinh đã

đi xa hơn với chức năng cơ bản của chứng khoán và nhà đầu tư tham gia vào chỉ để đầu cơ.

Vì thế, đáng lý ra thị trường chứng khoán phái sinh là thị trường phụ hỗ trợ cho thị trường sản phẩm hiện có phát triển thì nay đã trở thành thị trường làm ảnh hưởng đến thị trường sản phẩm hiện có. Đây chính là một hiện tượng “wag the dog”, nghĩa là cái đuôi làm cả người con chó ve vẩy, cái phụ đã làm cái chính dao động theo. Nếu càng ngày càng có nhiều nhà đầu tư chỉ tập trung đầu cơ vào hợp đồng tương lai mà không đầu tư vào sản phẩm hiện có thì thị trường vốn khó có thể phát triển thuận lợi được.

Thị trường hợp đồng tương lai hay hợp đồng quyền chọn mất đi chức năng giảm thiểu rủi ro thì có khác nào một canh bạc. Nhưng có rất nhiều người lầm tưởng là đang đầu tư chứng khoán và chạy theo thị trường này. Vì họ nghĩ rằng chỉ cần “chăm đúng điểm” là có thể “trúng mánh” trong một thời gian ngắn.

Đầu tư vào sản phẩm hiện có là một trò chơi mà tất cả mọi người cùng thắng, trong đó nhà đầu tư giúp cho doanh nghiệp có vốn và doanh nghiệp tăng trưởng, khi doanh nghiệp tăng trưởng thì giá cổ phiếu sẽ tăng. Còn sản phẩm giao dịch tương lai (Futures Exchange) là một zero-sum game (trò chơi có tổng bằng 0), trong đó có người thắng thì sẽ có người thua.

Tôi đã thấy có quá nhiều người tham gia vào game zero sum này và tài sản trở về zero. Có những thanh niên trẻ trung, thông minh lao vào thị trường này và hỏng cả cuộc đời.

Hai chủ thể đang dẫn đầu làm thị trường chứng khoán phái sinh bị bóp méo đó là các công ty vốn nước ngoài và các công ty chứng khoán. Cùng là đầu cơ như nhau nhưng người nước ngoài có ưu thế mạnh hơn nhà đầu tư tư nhân Hàn Quốc trong năng lực phân tích thông tin thị trường và vốn. Nếu ví như một canh bạc thì họ là những “ông trùm”. Mà những “con bạc tay ngang” thì làm sao thắng “những ông trùm”. Thêm vào đó còn có sự tác động của các công ty môi giới chứng khoán nữa. Giao dịch đầu cơ càng nhiều thì họ càng có nhiều lợi nhuận từ hoa hồng nên không có gì thiệt cho họ cả. Vì thế, họ đâu có thì giờ để nghĩ đến tương lai của thị trường vốn. Nói một cách dễ hiểu là “đừng can thiệp vào chuyện của người khác, chờ đến lúc có lợi cho mình thì tóm lấy thời cơ”. Cơ cấu lợi nhuận của các công

ty môi giới chứng khoán hiện tại phần lớn đến từ hoa hồng môi giới, vì thế có thể những nhà đầu cơ giao dịch ngắn hạn là những khách hàng “béo bở” với họ hơn những nhà đầu tư dài hạn. Đó là một trong những lý do mà tôi thường đưa ra chủ trương rằng cơ cấu lợi nhuận của các công ty chứng khoán cần phải được thay đổi.

Cách đây không lâu, dự thảo luật quan trọng liên quan đến việc này đã được trình quốc hội. Đó là “Dự thảo sửa đổi luật đánh thuế giao dịch với những sản phẩm tương lai và quyền chọn chỉ số giá cổ phiếu”. Tôi nghĩ rằng đây là luật cần thiết trong việc tăng thu thuế và có hiệu quả làm giảm nhu cầu đầu cơ bằng cách đánh thuế giao dịch sản phẩm phái sinh. Chắc chắn sẽ có một số người phản bác cho rằng làm thế dẫn đến nhiều hậu quả như giảm lượng giao dịch và không thu hút được nhà đầu tư nước ngoài. Tuy nhiên, những sự thật bị bóp méo cần được nắm bắt kịp thời. Nếu cứ sợ những hậu quả nhất thời thì sau này sẽ phải trả giá rất đắt.

Tôi rất mong sớm có ngày thị trường được điều chỉnh theo đúng bản chất của nó. Vì có sự nỗ lực của chính phủ, sự đồng lòng của nhiều người trong thị trường đầu tư và cả những thay đổi của các công ty môi giới chứng khoán nữa. Nếu như vậy thì nguồn vốn tập trung vào các sản phẩm phái sinh sẽ quay về với thị trường sản phẩm hiện có, từ đó một cách tự nhiên cổ phiếu của những doanh nghiệp tốt sẽ được đánh giá đúng mức, góp phần tạo thuận lợi cho việc huy động vốn của các doanh nghiệp vừa và nhỏ.

Một điều tiếc nuối nữa đó là tiếc cho những người hoàn toàn đối lập với hình thức đầu cơ. Họ là những người cho rằng đầu tư chứng khoán khó và nguy hiểm lắm. Về mặt an toàn thì họ giữ tiền an toàn hơn những người đầu cơ nhưng họ lại đang bỏ qua nhiều cơ hội có thể tận hưởng được sự thịnh vượng về kinh tế.

Sau các đợt khủng hoảng thì người ta nói nhiều về “tiền”. Trong đời sống của con người, tiền đóng vai trò rất quan trọng nhưng ít ai dám nói về tiền một cách thật lòng. Chỉ sau các đợt khủng hoảng thì người ta bắt đầu nói về tiền nhưng lại không nỗ lực để học về bản chất thật của đồng tiền. Đây là một mâu thuẫn lớn. Cha mẹ thiếu sự hiểu biết về tiền thì con cái cũng sẽ trở nên như thế.

Có một giai đoạn người ta đua nhau “dạy con làm giàu” nhưng cũng chỉ dừng lại ở “phong trào”. Hiện nay, các bậc cha mẹ chỉ tập trung cho con đi học kiến thức ở trường học. Điều này không có gì sai cả nhưng các con chỉ học giỏi kiến thức ở nhà trường thì khó thành công. Phải có sự hiểu biết đúng đắn và sâu rộng về kinh tế mới có thể thành công được.

Theo tôi thấy không có sách giáo khoa nào tốt bằng đầu tư chứng khoán trong việc học về kinh tế. Trước hết, các bậc phụ huynh học về thị trường chứng khoán và trở thành nhà đầu tư, sau đó cho con ít tiền để con cùng đầu tư và dạy con về kinh tế. Với những độc giả chưa có gia đình thì hãy học để đầu tư và tích lũy kinh tế cho mình và sau này dạy lại cho con.

Đầu tiên là hãy chăm chỉ trong công việc hiện tại bạn đang làm. Bên cạnh đó, học đầu tư chứng khoán góp phần vào sự phát triển của doanh nghiệp và quốc gia thì bạn cũng được hưởng lợi từ đó. Nếu làm được như vậy thì ai cũng trở nên sung túc, đủ đầy.

Trước đó, chúng ta cần phải thay đổi tư duy phán xét về người giàu. Trong xã hội chúng ta có một văn hóa không thiện cảm với người giàu. Điều đó cho thấy nhiều người không thích người giàu. Nhưng lại có một mâu thuẫn là chính họ muốn trở thành người giàu. Bạn không thể trở thành người mà bạn không thích được. Vì thế, tôi mong rằng xã hội của chúng ta trở thành một xã hội tôn trọng người giàu. Lý do mà người giàu không được tôn trọng là vì thuyết “quả trứng và con gà”. Người ta thường nghĩ rằng người giàu họ luôn kiếm tiền bằng những cách không đúng đắn và không dùng tiền kiếm được để giúp đỡ cho xã hội. Ngoài ra còn có những người luôn đổ kị với người giàu. Vì thế, hãy nghe đến chữ “người giàu” là người ta luôn có một cái nhìn tiêu cực.

Sự thật rằng vẫn có những người giàu không lương thiện và cũng có nhiều người luôn đổ kị với người giàu. Nhưng nó chỉ là một mặt của vấn đề. Trong cuộc đời này có biết bao nhiêu là người giàu có và lương thiện, tại sao chúng ta không khen ngợi họ, không ngưỡng mộ họ để chúng ta cũng được giàu có như họ. Chúng ta phải thay đổi tư duy chọn góc nhìn tiêu cực sang tư duy chọn góc nhìn tích cực. Và chúng ta nỗ lực để trở thành người giàu có, lương thiện. Khi giàu có, chúng ta hết lòng quan tâm đến sự đóng góp cho xã hội thì chắc chắn chúng ta sẽ nhận được sự tôn trọng từ xã hội. Những người chưa giàu khác họ thấy chúng ta làm thế họ sẽ ủng hộ và

nỗ lực giống chúng ta. Từ đó, chúng ta tạo nên một xã hội mà ai cũng giàu có, ai cũng đóng góp cho xã hội. Một xã hội mà mọi người luôn nỗ lực và tôn trọng lẫn nhau có phải tốt hơn một xã hội nghèo khó mà ở đó người ta luôn đổ kỵ với nhau không?

Có thể bạn đọc sẽ cho rằng tôi đã lý tưởng hóa mọi thứ nhưng trong suốt thời gian viết sách này, tôi luôn cầu mong cho càng ngày càng có nhiều nhà nông chứng khoán như tôi. Mặc dù trông có vẻ nhà quê nhưng chính nhờ việc đầu tư chứng khoán như một nhà nông mà tôi đang tận hưởng được cuộc sống thịnh vượng như hôm nay.

Đầu tư chứng khoán chân chính không phải là một game mà tôi thắng người khác thua. Mà phải là một game tất cả mọi người đều thắng. Nếu nhà đầu tư đầu tư dài hạn vào doanh nghiệp thì doanh nghiệp tăng trưởng do nguồn vốn ổn định và nhà đầu tư sẽ cùng với doanh nghiệp chia sẻ những thành quả từ đó.

Đầu tư chứng khoán mà tôi nghĩ đó là làm nông. Nếu đầu tư một cách chân thật và chăm chỉ như một nhà nông thì ai cũng có thể hưởng được mùa màng bội thu.

Tôi mong rằng những độc giả đọc sách này sẽ học và đầu tư chứng khoán với tấm lòng của một nhà nông. Và rồi các độc giả sẽ trở thành những người giàu có, lương thiện đóng góp cho sự phát triển của xã hội.

Table of Contents

Chứng khoán - Hãy đầu tư như một nhà nông

CHỨNG KHOÁN - HÃY ĐẦU TƯ NHƯ
MỘT NHÀ NÔNG

Mục lục

Giới thiệu về tác giả

Trọn tâm chân tình của dịch giả

Đầu tư chứng khoán, hãy làm như một nhà nông!

Lời giới thiệu

Câu chuyện của những độc giả đã đọc quyển sách này.

Phần mở đầu

Nỗi đau của đầu cơ chứng khoán

Chương 1

Cơ hội trong khủng hoảng, thị trường chứng khoán nằm trong tay tôi

Chương 2

Hãy nắm rõ sức mạnh của thị trường thay đổi thế giới

Chương 3

Nhật ký mới vào nghề chứng khoán của tôi

Chương 4

Hãy tạo cho mình một bí kíp đầu tư bất biến

Chương 5

Đây là cách đầu tư của một nhà nông chứng khoán như tôi

Chương 6

Cổ phiếu có triển vọng, hãy tìm hiểu từ khi mới chớm

Chương 7

Đầu tư chứng khoán, cần biết những điều này.

Chương 8

Nguyên tắc đầu tư với tâm lòng của một nhà nông

Lời kết

Cuộc đời trong mắt của nhà nông chứng khoán park young ok